



DEUTSCHE BANK

«Κρύοι» παραμένουν οι επενδυτές

Αυξάνεται το κόστος δανεισμού για την Deutsche Bank, επιβεβαιώνοντας πως οι επενδυτές παραμένουν επιφυλακτικοί απέναντι στον γερμανικό τραπεζικό κολοσσό όσο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προβλήματα. Οι επενδυτές ζητούν μεγαλύτερη απόδοση για να τοποθετήσουν κεφάλαια σε τίτλους της Deutsche Bank συγκριτικά με κάθε άλλη μεγάλη ευρωπαϊκή τράπεζα. **Σελ. 10**



ΕΛΛΑΔΑ

Τζόγος με γαλλικό μοντέλο

Με... γαλλικό κλειδί η κυβέρνηση επιχειρεί να «ανοίξει» την αγορά των τυχερών παιχνιδιών μέσω Διαδικτύου. Στόχος είναι η απελευθέρωση της αγοράς, αλλά με μικρό αριθμό «παικτών», βάσει του γαλλικού μοντέλου. Το εφάπαξ τίμημα της άδειας και το είδος των παιχνιδιών που θα επιτραπεί να διεξαχθούν θα κρίνουν πολλά. **Σελ. 15**



ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Το πείραμα δεν μείωσε την ανεργία

Το πρόγραμμα εγγυημένου εισοδήματος, που εφαρμόστηκε πιλοτικά στη Φινλανδία, κάνει τους ανθρώπους να αισθάνονται μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και σγουριά για το μέλλον, αλλά δεν αυξάνει τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας ούτε μειώνει την ανεργία. Αυτό είναι τα συμπεράσματα του κοινωνικού πειράματος, του πρώτου που διεξήγαγε μια χώρα. **Σελ. 9**

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ



Έχεις ασφάλεια στην Τράπεζα με έναν από τους καλύτερους δείκτες ρευστότητας στην Ευρώπη.

Έχεις τη δύναμη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΓΕΣΥ

Σφοδρή κόντρα αντι μνημονίου συναντίληψης

Χιονοστιβάδα παρουσιάζονται οι εξελίξεις στον τομέα της υγείας και ιδιαίτερα μεταξύ Υπουργείου και ΠΙΣ για το μνημόνιο συναντίληψης. Μετά τις δημόσιες καταγγελίες του ΠΙΣ ότι ο υπουργός Υγείας πλαστογράφησε το έγγραφο, ο τελευταίος φαίνεται να ακολουθεί τη νομική οδό, με άγνωστες πλέον τις προεκτάσεις της κόντρας των δύο μερών. **Σελ. 3**

Βασίλισσες των κερδών Ρεάλ και Μπαρτσελόνα



Η σημαντική άνοδος των εσόδων των κορυφαίων ισπανικών ομάδων και η μικρή πτώση της Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ επανέφεραν τη Ρεάλ Μαδρίτης και την Μπαρτσελόνα στις δύο πρώτες για τη σεζόν 2017-18 θέσεις της κατάταξης της Deloitte, που φέρει τον τίτλο Football Money League. Πάντως, παραμένουν στην πρώτη δεκάδα της κατάταξης οι έξι μεγάλοι του αγγλικού πρωταθλήματος. **Σελ. 22**



5 291296 000378

50 εκατ. στην έρευνα από διαβατήρια

Τρεις συνολικά οι αλλαγές του Σχεδίου Πολιτογραφήσεων – Ποντάρισμα σε καινοτομία και στήριξη του ΚΟΑΓ

Μετά την πίεση των Ευρωπαίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προσφέρουν προγράμματα χορήγησης ιδιανέυσης και άδειας διαμονής σε επενδυτές, η Κύπρος προχωρά και σε νέες τροποποιήσεις του

Σχεδίου Πολιτογραφήσεων. Αυτή τη φορά όμως με τις αλλαγές που προωθεί δεν δίνει ξανά βήμα σε ντιβέλοπερς και στον τομέα των ακινήτων, αλλά στην έρευνα και την καινοτομία. Συντηρητικοί υπολογισμοί θέλουν 50

εκατομύρια ευρώ να καταλήγουν ετησίως στην έρευνα και την καινοτομία, καθώς και άλλα 25 για τη λειτουργία του ΚΟΑΓ και τη στέγαση ευάλωτων οικογενειών. Η πέμπτη κατά σειρά αλλαγή που έχει γίνει από

το 2013 στο Πρόγραμμα δεν αλλάζει την ουσία του Σχεδίου, όμως, όπως αναφέρουν κυβερνητικές πηγές, δίνεται μία απάντηση στην προηγούμενη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που έδωσε μια παραπάνω βαρύτητα

στις δράσεις της Κύπρου. Οι άλλες δύο αλλαγές στοχεύουν στην ασφάλεια, καθώς και στην βελτίωση των παροχών για τον τομέα των ακινήτων. Αναμένεται η έγκριση των αλλαγών από το Υπουργικό Συμβούλιο. **Σελ. 3**

Χωρίς τέλος οι χρεοκοπίες εταιρειών στην Κίνα



Δύο μεγάλες κινεζικές εταιρείες με υψηλό δανεισμό απέτυχαν, αυτόν τον μήνα, να εξυπηρετήσουν τις δανειακές τους υποχρεώσεις, γεγονός που υπογραμμίζει τη συνώρευση κινδύνων σε μια αγορά πιστώσεων όπου καταγράφονται ήδη οι περισσότερες εταιρικές χρεοκοπίες στην ιστορία της. Το 2018 είχε τετραπλασιαστεί, σε σύγκριση με το 2017, το ύψος των κινεζικών εταιρικών ομολόγων που δεν είχαν αποπληρωθεί στην ώρα τους, φθάνοντας στο ύψος των 17,6 δισ. δολαρίων. **Σελ. 10**

Σύννεφα στον τουρισμό της Ελλάδας

Περιορισμένες οι κρατήσεις

Ανυποχρεωτικές είναι οι πρώτες ενδείξεις για τη φετινή τουριστική σεζόν, καθώς –μέχρι στιγμής– οι αεροπορικές εταιρείες έχουν κλείσει αισθητά λιγότερες θέσεις για ελληνικούς προορισμούς σε σχέση με πέρυσι. Η εξέλιξη αυτή επιβεβαιώνει τις εκτιμήσεις ότι στη φετινή χρονιά δεν θα καταγραφεί ένα ακόμα ρεκόρ αφίξεων και εισπράξεων, αλλά θα χαρακτηριστεί από σταθεροποίηση. **Σελ. 16**

Οι παρενέργειες ενός χαοτικού Brexit



Ο αποκλεισμός του Σίτι του Λονδίνου από την κοινή ευρωπαϊκή αγορά θα είναι η σημαντικότερη παρενέργεια ενός χαοτικού Brexit για την Ελλάδα, τα ελληνικά νοικοκυριά και τις ελληνικές επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνει η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS), για το 2016 περίπου το 12% του εξωτερικού δανεισμού ελληνικών νοικοκυριών και επιχειρήσεων προήλθε από τράπεζες με έδρα τη Βρετανία. **Σελ. 12**

Ανοίγει πανιά για ναυτιλιακές τώρα το ΧΑΚ

Συνεργασία με το ΧΑΑ

Το ΧΑΚ και το Χρηματιστήριο Αθηνών προχωρούν στη δημιουργία πλατφόρμας, μέσω της οποίας θα διευκολύνουν τη χρηματοδότηση ναυτιλιακών εταιρειών. Στην ουσία επιχειρούν να αναπτύξουν ένα χρηματιστηριακό κέντρο (exchange hub), παρέχοντας σε ναυτιλιακές εταιρείες εναλλακτικό μηχανισμό άντλησης κεφαλαίων πέραν του τραπεζικού δανεισμού, μέσω της έκδοσης και εισαγωγής ναυτιλιακών ομολόγων. **Σελ. 7**

Πέντε άξονες για τουριστική αναβάθμιση του Τροόδου

Σύντομα στο Υπουργικό

Σε πέντε άξονες κινείται το σχέδιο για να αποκτήσει το Τρόδος την ταυτότητα του εναλλακτικού τουρισμού. Στην δημιουργία νέου προτύπου ορεινού τουριστικού προϊόντος, την συνεργασία επιχειρήσεων με τοπικούς παραγωγούς, το εδαφικό μάρκετινγκ, τον σχεδιασμό ορεινής τουριστικής πολιτικής και την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Το σχέδιο θα κατατεθεί τον επόμενο μήνα στο Υπουργικό. **Σελ. 4**

ΣΧΟΛΙΟ Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μήπως πιο έξυπνο το 7ετές;

Η αλήθεια είναι ότι εκτός από μερικές δεκάδες πολιτών, για όλους τους άλλους το ομολόγο, η διάρκεια και οι αποδόσεις τους είναι απλώς αριθμοί. Ο απλός πολίτης ενδιαφέρεται να δει μόνο μικρότερο επιτόκιο. Εξάλλου –για να μην τον κακολογούμε– αυτό έμαθε όταν πήγε να συνάψει δάνειο για να αγοράσει κατοικία, «όσο μικρότερο τόσο καλύτερα». Η Κύπρος από την άλλη εβδομάδα αναμένεται να βγει στις αγορές, με τα road shows να συνεχίζουν μέχρι και σήμερα στις μεγάλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Στο παρασκήνιο επικρατεί η άποψη πως η Κύπρος αναμένεται να προχωρήσει τουλάχιστον σε 10ετές ομολόγο, ενδεχομένως και σε 15ετές, ώστε να κερδίσει –εκπληρώσει– ένα προσωπικό στοίχημα το Υπουργείο

Οικονομικών. Όπως και να έχει, για το πώς θα προχωρήσει η Κυπριακή Δημοκρατία και το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους θα δώσουν το «σινιάλο» οι επενδυτές. Το να εκδώσει η Κύπρος 10ετές ή και 15ετές ομολόγο θα δανειστεί μεν στην πρώτη περίπτωση με επιτόκιο γύρω στο 2,30%, ενώ για τη δεύτερη (15ετές) θα είναι πολύ μεγαλύτερο. Ο απλός πολίτης, βλέποντας τις αποδόσεις που θα φέρει ένα 10ετές ή και ένα 15ετές ομολόγο, θα σκεφτεί πως δανειστικό ακριβώς η Κύπρος. Υπενθυμίζεται πως η απόδοση του 10ετούς ομολόγου το Σεπτέμβριο του 2018 ήταν στο 2,4%, λαμβάνοντας 1,5 δισ. ευρώ, τέσσερις μόλις ημέρες μετά την μετάβαση της χώρας σε επενδυτική βαθμίδα. Τον Ιούνιο του

Με το 15ετές ομολόγο ενδεχομένως το Υπουργείο Οικονομικών γίνει εύκολος στόχος για κακή κριτική.

2017 είχε προχωρήσει στην έκδοση 7ετούς ομολόγου (που βρισκόταν εκτός επενδυτικής βαθμίδας χώρα), λαμβάνοντας 850 εκατ. ευρώ με απόδοση 2,75%.

Μάπως όμως θα πρέπει η Κύπρος να βγει στις αγορές την επόμενη εβδομάδα με 7ετές ομολόγο; Και εξηγώ. Με το 7ετές μπορεί η Κύπρος να λάβει επιτόκιο κάτω του 2% και να το προ-

ωθήσει ως μία μεγάλη νίκη. Με το 15ετές ενδεχομένως το Υπουργείο Οικονομικών γίνει εύκολος στόχος για κακή κριτική, πληρώνοντας αρκετά, αλλά πληρώνοντας ακόμα περισσότερα τις επόμενες ημέρες από αντιπολιτευτικά στόματα. Με το 7ετές μπορεί να λάβει και τα εύσημα, ποτέ δεν ξέρεις.

Βάσει των λήξεων του χρέους το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους της Κύπρου χρειάζεται 15ετές. Συνολικά λοιπόν. Για 7ετές η Κύπρος μπορεί να λάβει πολύ καλή τιμή, για 10ετές θα λάβει τιμή που δεν της αξίζει βάσει της γενικής απόδοσης της, ενώ για 15ετές θα λάβει σε υψηλή τιμή.

Στο μυαλό του απλού πολίτη δεν εντυπώθηκε η περίπτωση του Συνεργαισμού ως μία τράπεζα που δια-

χωρίστηκε και ενίσχυσε μία άλλη τράπεζα του νησιού. Δεν εντυπώθηκε ως η τράπεζα που μείωσε τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια κατά 6 δισ. ευρώ στο τραπεζικό σύστημα. Δεν εντυπώθηκε για το πόσο θετικά αξιολογήσαν την πώλησή της οι ξένοι Οίκοι και οι επενδυτές. Έχει εντυπωθεί μόνο ότι σταμάτησε να υπάρχει μία τράπεζα η οποία δεν είχε μέλλον και ότι πωλήθηκε σχεδόν τσάμπα.

Το 2,75% του παλιού 7ετούς είναι μεγαλύτερο από το 2,4% του 10ετούς του Σεπτεμβρίου του 2018 και το 2,75% – 3% ενός επικείμενου 15ετούς θα είναι μεγαλύτερο επιτόκιο και από τα δύο προηγούμενα. Με ένα καινούργιο 7ετές η ΚΔ θα λάβει μαζί με την απόδοση κάτω του 2% και μεγάλες εντυπώσεις.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services



ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Άλλη μια πεζοδρομοποίηση, άλλος ένας αγώνας

Δεν έφτασε να επανέλθει το σάλο μας από τις κατακραυγές εναντίον της τότε πρόθεσης διάνοιξης την νέας Πλατείας Ελευθερίας σε αυτοκίνητα, εδώ και κάτι βδομάδες υπάρχει νέα κατακραυγή του κόσμου υπέρ της μόνιμης απαγόρευσης οχημάτων μέσω της Κωστάκη Παντελίδου.

Η Κωστάκη Παντελίδου, για όσους δεν γνωρίζουν, είναι η οδός που συνδέει την Πλατεία Ελευθερίας με την Πλατεία Σολωμού και αποτελεί προέκταση της Κωνσταντίνου Παλαιολόγου η οποία συνδέει με τη σειρά της την περιοχή πριν τον κυκλικό κόμβο του «ΟΧΙ» με την Πλατεία Ελευθερίας.

Η Κωστάκη Παντελίδου λοιπόν αποτελούσε μέρος της ανακατασκευής της νέας Πλατείας Ελευθερίας. Ήταν μάλιστα η πρώτη που δόθηκε στο κοινό και η ανακατασκευή της περιελάμβανε νέο φωτισμό, νέα επένδυση του δαπεδοστρώματος με πλάκες από αντικό γρανίτη, ενώ η υψομετρική διαφορά των πάλλαι ποτέ εκατέρωθεν πεζοδρομίων και δρόμου ελαχιστοποιήθηκε και διαμορφώθηκε ανάλογα με τα νέα σχέδια. Στη συμβολή των οδών Παλαιολόγου και Παντελίδου, εκεί που ξεκινά με δεξιά στροφή η είσοδος στην Οδό Ρηγαίνης δημιουργήθηκε μια σχετική υψομετρική διαφορά μεταξύ των δύο και τοποθετήθηκαν στύλοι.

Η όλη εικόνα πέριξ και εντός της Πλατείας πρέπει να είναι καθ' όλα οργανωμένη με επίκεντρο τον άνθρωπο και όχι τον άνθρωπο που θέλει ακόμα και για μερικά μέτρα διακίνησης να χρησιμοποιεί το αυτοκίνητο.

Κάποιες από τις πλάκες από γρανίτη που τοποθετήθηκαν στο οδόστρωμα της Παλαιολόγου έχουν σπάσει, κάποιοι οδηγοί ήδη απέκοψαν ή ξεριζώσαν στύλους στη στροφή προς Ρηγαίνας, ενώ κάποια από τα πλακόστρωτα που είναι εκτεθειμένα στα αυτοκίνητα ήδη γέμισαν φρέσκα και αποξηραμένα λάδια κακοσμητηρημένων αυτοκινήτων.

Αν σταθούμε πρώτα σε πρακτικούς λόγους, ερωτώ: αυτό είναι που θέλουμε με το να επιτρέψουμε σε αυτοκίνητα να διέρχονται στην Παντελίδου; Μέσα σε κάποια εικοσιτετράωρα να την καταστρέψουν; Τα υλικά που έχουν επιλεγεί και τοποθετηθεί είναι ικανά να λαμβάνουν μετακινούμενα φορτία κάποιων τόνων ανά λεπτό; Έχουν γίνει τέτοιες υποδομές στον υπόστρωμα; Πολύ φοβάμαι ότι η Παντελίδου όπως έχει ανακατασκευαστεί δεν είναι σε θέση να δεχθεί οχήματα. Το αποτέλεσμα θα είναι απλά τρισάθλιο.

Μετά ασ δούμε το τι είναι η Κωστάκη Παντελίδου. Είναι η οδός που κινείται παράλληλα με το μεσαιωνικό τοίχος και βλέπει εντός των κήπων της νέας Πλατείας Ελευθερίας. Όπως πολύ εύγλωττα το ονόμασαν κάποιοι, αποτελεί ένα μπαλκόνι που βλέπει αυτό που δημιουργείται και αποτελεί φυσικό μέλος της όλης ανοικοδόμησης των υποδομών της περιοχής και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της σύνδεσης της παλιάς πόλης με τη νέα.

Στη μεγαλύτερη εικόνα – αυτή που θέλω να βλέπω εγώ αλλά και χιλιάδες κόσμου, δημότες και μη – είναι πως με την ολοκλήρωση των έργων η περιοχή θα πρέπει να σφύζει από ζωή, κόσμος να περπατάει ανέμελα και ένας τρόπος να γίνει αυτό είναι αν υπάρχουν οι ανάλογοι πόλοι έλξης σε μια γραμμική διάταξη που κινείται παράλληλα με τα Τείχη. Θα πρέπει δηλαδή στην πορεία του χρόνου τόσο η Παλαιολόγου όσο και η Παντελίδου – και δη η τελευταία – να είναι θελκτικές προς νέες επιχειρήσεις ψυχαγωγίας. Για να γίνει αυτό θα πρέπει να είναι βιώσιμες. Για να είναι βιώσιμες θα πρέπει να μπορούν να εξυπηρετούν κόσμο. Για να εξυπηρετούν κόσμο θα πρέπει να τους δίνεται άδεια να βγάζουν τραπεζάκια έξω. Τα υφιστάμενα κτήρια δεν μπορούν να παρέχουν κάτι τέτοιο καθώς είναι κτισμένα με παλαιότερες φιλοσοφίες και προσεγγίσεις αρχιτεκτονικές και δεν έχουν ικανοποιητική χωρητικότητα που να ικανοποιούν ταυτόχρονα και τις απαιτήσεις ασφαλείας. Άρα η λύση είναι να μισθώνει προς αυτές ο Δήμος χώρο έξω. Και για να γίνουν όλα αυτά θα πρέπει να μην διέρχονται αυτοκίνητα.

Ο Δήμος θα πρέπει επίσης να σταματήσει να είναι επιχειρηματοφοβικός και να δώσει κίνητρα. Μόνο έτσι θα επανέλθει ζωή. Μόνο έτσι θα επιλέγει ο κόσμος και ο τουρίστας να έλθει εδώ αντί να πηγαίνει αλλού. Η όλη εικόνα πέριξ και εντός της Πλατείας πρέπει να είναι καθ' όλα οργανωμένη με επίκεντρο τον άνθρωπο και όχι τον άνθρωπο που θέλει ακόμα και για μερικά μέτρα διακίνησης να χρησιμοποιεί το αυτοκίνητο. Εύχομαι και ελπίζω να το καταλάβουν όλοι όσοι παίρνουν αποφάσεις και να μην χρειάζεται για κάθε δρόμο να γράφω και σχετικό άρθρο. Τα επιχειρήματα είναι πάντα τα ίδια. Το ίδιο αυτονόητα πρέπει να είναι για όλους.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.



ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Το χαμένο πρακτικό, το ψάξιμο της Λουτ και το ροκ του υπουργού

Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ



«Μα να ψάξω όλα τα συρτάκια και τα φιλιά;»

Δεν είναι όμως μόνο το Γκουτέρες girl που ψάχνει έγγραφο. Είναι και κάποιοι άλλοι στο υπουργείο Υγείας και στον ΠΙΣ. Ψάχνουν λέει το Κραν Μοντανά με τις διευκρινίσεις για το Πλαίσιο Γκουτέρες. Εκείνο της πρωϊνής συνάντησης της 4ης Ιουλίου 2017 στην οποία στήριζε την επιχειρηματολογία του ο

Healthy. Ο Άντρος λέει πως άδικα ψάχνει και κούραζεται η Λουτ γιατί τέτοιο πρακτικό δεν υπάρχει. Ρώτησε μάλιστα γι' αυτό και τον αστρολόγο Ένιτε και πήρε τις απαντήσεις που ήθελε. Κάλεσε μάλιστα και άλλους πολιτικούς αρχηγούς να τηλεφωνήσουν στον Ένιτε για να τους πει την αλήθεια.

Από την όλη ο Healthy διερωτήθηκε χθες βράδυ, για πρώτη φορά δημόσια, πως γίνεται να υπάρχουν όλα τα πρακτικά όλων των υπόλοιπων συναντήσεων και να λείπει μόνο αυτό; Βρε τον μπαγάσα τον αστρολόγο, ειδικά αυτό επέλεξε να κρατήσει για ενθύμιο;

Υπάρχει όμως και μια άλλη ανάγνωση του θέματος: Η καθυστέρηση με την οποία αναζητείται το χαμένο πρακτικό. Ενόμιση χρόνο μετά την σημαδιακή συνάντηση. Λέτε μέχρι το 2020 να έχουμε και την απάντηση της Λουτ;

χθες πως σήμερα θα ζημερώσει μια εντελώς διαφορετική ημέρα στην κρίση μεταξύ Υπουργείου και ΠΙΣ.

Από κοντά παρακολουθεί την κρίση και ο τέως υπ. Υγείας Παμπορίδης παρέχοντας στήριξη μέσω Twitter. Χθες έγραψε το ανιγματικό: «Της Φυλακής τα Σίδερα είναι για τους Λεβέντες»...

Ρε Λεβέντες! Για πέστε «αλεϋρί»... και δεν παρέλειψε να δημοσιεύσει και το άρθρο 50 του Ποινικού Κώδικα προς «γνώση και συμμόρφωση»...

Αντιλαμβάνεστε αγαπητοί αναγνώστες πως το θέμα για το ΓεΣΥ μόλις τώρα αρχίζει...

Συνάδελφος που είδε τον υπουργό Υγείας να ροκάρει στους Scorpius προχθές πως «δεν έχει δει ακόμα το σκληρό ροκ που τον

περιμένει με τους γιατρούς». Και δεν άργησε καθόλου να επιβεβαιωθεί.

Δυστοκία για συμπλήρωση του ευρωπηφοδελτίου αντιμετώπιζε η συμμαχία των Οικολόγων με τη Συμμαχία του Λιλλήκα. Η ανακοίνωση του ψηφοδελτίου μάλλον παίρνει νέα παράταση ενώ η αναζήτηση γυναικών υποψηφίων είναι το στοίχημα που έβαλαν οι σύμμαχοι. Μάλλον από άγνοια... κινδύνου. Αληθεύει ότι οδεύουν προς... τροποποίηση του στοίχηματος;

Κονίζ: Ποιος πολύ γνωστός πολιτικός αναφώνησε χθες: «Στη θέση τους θα ήσαν τώρα οι Αναστασιάδης-Ακιντζή!»: Το είπε όταν άκουσε την είδηση πως Τσίπρας και Ζάεφ προτάθηκαν επίσημα για το Νόμπελ Ειρήνης.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Πέντε πνευστοί για δύο σουίτες που γράφτηκαν για πιάνο

Στο πλαίσιο των Συναντήσεων Μουσικής Δωματίου της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου, πέντε «πνευστοί», οι Virginie Bove (φλάουτο), Simeon Spasov (όμποε), Γιώργος Γεωργίου (κλαρινέτο), Giovanni Galetti (φαγκότο) και Vlad Andrei Buzdugan (γαλλικό κόρνο) θα συναντηθούν, σε Λευκωσία και Λεμεσό, το Σάββατο/Κυριακό 16 και 17 Φεβρουαρίου, για να παρουσιάσουν μια ενδιαφέροντα πρόταση, εκτελώντας δύο σουίτες που ήταν αρχικά γραμμένες για πιάνο, τις σουίτες «Εικόνες από μια Έκθεση» του Modest Mussorgski που συνέθεσε το 1874 και την «Ελληνική Σουίτα» του Σόλωνα Μιχαηλίδου που έγραψε το 1966.

Οι «Εικόνες από μια Έκθεση» του Modest Mussorgski, σε διασκευή J. Linckelmann, είναι περισσότερο γνωστές από την ορχηστρική διασκευή του Maurice Ravel, το 1922. Ωστόσο, οι μουσικοί της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου θα προσφέρουν στο φιλόμουσο κοινό μια διαφορετική εμπειρία της σουίτας αυτής του εμβληματικού Ρώσου συνθέτη.

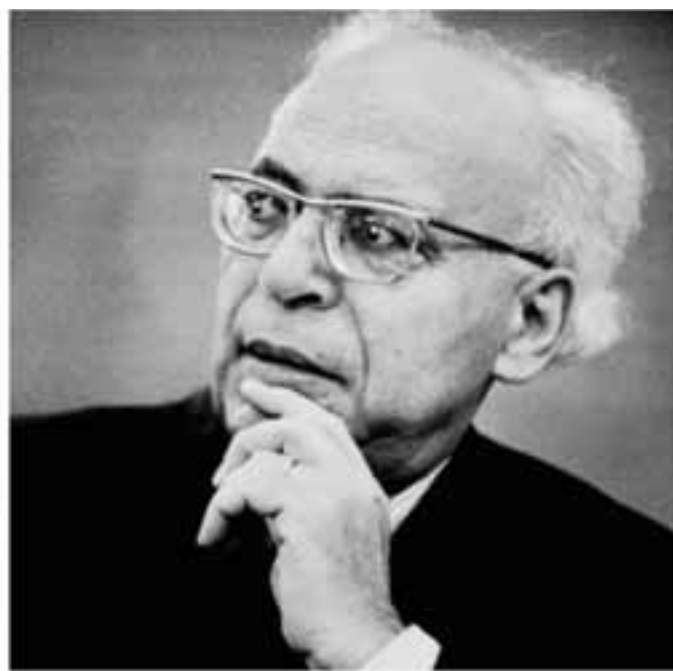
Οι πνευστοί της ΣΟΚ θα πειραματιστούν και με την «Ελληνική Σουίτα» του Κύπριου συνθέτη Σόλωνα Μιχαηλίδου (1905-1979), σε διασκευή Τ. Γεωργίου. Ο Κύπριος μουσουργός αρχικά έγραψε την «Ελληνική Σουίτα» για πιάνο και στη συνέχεια τη διασκεύασε για βιολοντσέλο και πιάνο. Οι πέντε πνευστοί της ΣΟΚ θα παρουσιάσουν μια τρίτη διασκευή, διατηρώντας ωστόσο όλη τη χάρη του αρχικού έργου.

Μιλήσαμε με τη φλαουτίστρια Virginie Bove, η οποία είπε ότι έχει ενδιαφέρον να ακουστούν τα έργα των δύο μουσουργών, του Μιχαηλίδου και του Mussorgski, οι οποίοι προέρχονται από δύο διαφορετικά μουσικά επίπεδα. Ωστόσο, όπως τόνισε η κ. Bove, το εγχείρημα να διαμορφωθούν δύο έργα που γράφτηκαν για πιάνο για ένα κοινότητα πνευστών είναι ένα ενδιαφέρον πείραμα. «Είναι πάρα πολύ δύσκολο να μετατρέψεις δύο έργα για πιάνο σε μία δια-



Στη συναυλία θα ακουστούν οι σουίτες «Εικόνες από μια Έκθεση» του Mussorgski και η «Ελληνική Σουίτα» του Κύπριου συνθέτη Σόλωνα Μιχαηλίδου, διασκευασμένες για πέντε πνευστά.

φορετική μουσική γλώσσα. Είναι πρόκληση και ταυτόχρονα μια πολύ όμορφη στιγμή να προσπαθήσεις με τα πνευστά να έλθεις κοντά στον ήχο του πιάνου». Η συναυλία αυτή της ΣΟΚ είναι μια πολύ όμορφη προσπάθεια που ιντριγκάρει τους μουσικούς. Άλλωστε, όπως τόνισε η κ. Bove, αυτό είναι ένα πείραμα που μένει να αποδειχθεί από το πώς θα αντιδράσει το κοινό που θα τους παρακολουθήσει. «Για μένα αυτό που κάνουμε με αυτή τη συναυλία, αλλά και κάθε φορά που εκτελώ κάποιο κομμάτι, είναι ένα πείραμα χμείας και θέλω να δω πώς θα αντιδράσει το κοινό», πρόσθεσε. Τα δύο κομμάτια είναι εντελώς διαφορετικά και αυτό το κάνει ακόμη πιο ενδιαφέρον και αυξάνει τον βαθμό του πειράματος. Ωστόσο, πέρα από τις διαφορές που έχουν



οι δύο μουσουργοί, αυτό που κάνει τη συναυλία να ξεχωρίζει είναι το πώς δύο έργα για πιάνο μπορούν να δουλέψουν διαφορετικά από ένα σύνολο πνευστών.

Η συναυλία αυτή της ΣΟΚ έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον όχι μόνο για τον μουσικό περιβάλλοντα αλλά και για τον μουσικό περιβάλλοντα που αποδοθούν με πνευστά δύο έργα που ήταν σχεδιασμένα για πιάνο, αλλά και γιατί φέρνει τρόπον τινά vis-à-vis δύο συνθέτες, τον Modest Mussorgski και τον Σόλωνα Μιχαηλίδου, οι οποίοι έχουν κοινά στοιχεία στη μουσική τους. Σημειώνουμε επίσης ότι το 2019 έχει ανακηρυχθεί Έτος Μιχαηλίδου, αφού συμπληρώνονται 40 χρόνια από τον θάνατο του σπουδαίου μουσουργού. Έργα του θα παρουσιαστούν και στην Ελλάδα, όπου δραστηριοποιήθηκε για περισσότερο από σα-

Παραστάσεις
Λευκωσία: Σάββατο 16 Φεβρουαρίου, ώρα 5:00 μ.μ., Θέατρο Παλλάς, Γωνία Ρηγαίνας και Αρσινόης (Πύλη Πάρου), Λευκωσία.
Λεμεσός: Κυριακή 17 Φεβρουαρίου, ώρα 5:00 μ.μ., Μουσική Σχολή Δρ Νέφεν Μιχαηλίδου, Φιλοποίμενος 16, Λεμεσός.
Πληροφορίες: 22463144, www.cysy.org.cy

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΗΛΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
 e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
 Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Δωρεές 75 εκατ. ετησίως από τα διαβατήρια

Τα 50 εκατ. στην έρευνα και καινοτομία και τα άλλα 25 εκατ. στον ΚΟΑΓ. Τρεις οι τελικές αλλαγές στα κριτήρια του σχεδίου

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μετά από πολλές επικρίσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης αναφορικά με το Πρόγραμμα των Πολιτογραφησών Ξένων Επενδυτών, η Κυβέρνηση κατέληξε στις τελικές αλλαγές του Σχεδίου. Παρά τα όσα ακούστηκαν το τελευταίο διάστημα, οι αλλαγές θα είναι τρεις. Η μία όμως – η οποία αφορά τη χρηματική αλλαγή – είναι και η σημαντικότερη. Βάσει αυτής, θα προκύπτουν περί τα 50 εκατ. ευρώ για έρευνα και ανάπτυξη στην Κύπρο, καθώς και περί τα 25 εκατ. ευρώ τα οποία θα χρησιμοποιούνται για προσιτή κατοικία στις ευάλωτες ομάδες. Και αυτό, διότι πλέον σε κάθε δομημένο κυπριακό διαβατήριο θα πρέπει ο επενδυτής να προχωρά σε δύο διαφορετικές «δωρεές». Συγκεκριμένα, θα πρέπει να δίδει 100.000 ευρώ στο Ίδρυμα Προώθησης

στα 2,5 εκατ. ευρώ πλέον 150.000 ευρώ βαφτισμένα ως «δωρεές».

Για να ολοκληρωθεί όλη η εικόνα, οι άλλες δύο αλλαγές του Σχεδίου αφορούν πρώτον ότι ο επενδυτής θα πρέπει να έχει εξασφαλίσει βίζα Σένγκεν και δεύτερον πως οι ντιβέλοπερς θα πρέπει να έχουν εξασφαλίσει την πολεοδομική άδεια του ακινήτου που πωλούν, ή μάλλον καλύτερα προπωλούν (πάγια μέχρι τώρα τακτική που πρώτα πωλούσαν ακίνητο – διαμέρισμα στον πύργο και μετά προχωρούσαν στην ανέγερση του πύργου για παράδειγμα δίκως να έχουν λάβει αρχικούς επί πολεοδομική άδεια). Επί της ουσίας θα σταματήσει αυτός ο «ρομαντικός εκβιασμός» των ντιβέλοπερς να δίδονται οι πολεοδομικές άδειες για ακίνητα στα οποία είχαν λάβει ήδη χρήματα.

Μόλις εγκρίνει τις αλλαγές το Υπουργικό Συμβούλιο – που δεν αποκλείεται να γίνει στη σημερινή του συνεδρία – θα εφαρμοστούν μετά από τρεις μήνες.

Πώς κατέληξαν

Την «μαγιά» για την πρόταση των 100.000 ευρώ την έφερε το νεοσυσταθέν Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου του Υπουργείου Οικονομικών. Επί της ουσίας υλοποιήθηκε η σύσταση του Συμβουλίου που είχε προτείνει μέρος των εσόδων του Προγράμματος να πηγαίνουν σε παραγωγικές επενδύσεις. Στις εισηγήσεις του Συμβουλίου περιλαμβανόταν η σύσταση ενός Ειδικού Ταμείου μέσω του οποίου τα έσοδα θα μπορούσαν να διοχετευτούν, με στοχευμένες επενδύσεις, σε τομείς αιχμής, έρευνας, καινοτομίας και ανάπτυξης που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, καθώς και σε επενδύσεις με μακροχρόνιο αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως για παράδειγμα στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης.

Σχεδόν «Αβέρωφ»

Όσον αφορά στην δωρεά των 50.000 ευρώ στον ΚΟΑΓ, φαίνεται να άρεσε στην Κυβέρνηση η πρόταση του τότε Προέδρου της Επιτροπής Οικονομικών Αβέρωφ Νεοφύτου που είχε προτείνει να επιβάλλεται στους επενδυτές 50.000 ευρώ εισφορά και να αξιοποιείται στην στεγαστική πολιτική της χώρας. Η συνηδρία ήταν κοινή με την Επιτροπή Εσωτερικών που συζητούσαν τα προ-



Την «μαγιά» για την πρόταση των 100.000 ευρώ την έφερε το νεοσυσταθέν Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας του Υπουργείου Οικονομικών.

βλήματα με τα υψηλά ενοίκια. Μπορεί πλέον να χάθηκε η ιδέα της επιδότησης των ενοικίων, ωστόσο ο ΚΟΑΓ με αυτά τα χρήματα θα προχωρήσει στη δραστηριότητά του. Για 30 χρόνια ήταν ένας από τους κύριους φορείς υλοποίησης της στεγαστικής πολιτικής του κράτους, είτε εφαρμόζοντας δικά του σχέδια ή αναλαμβάνοντας τη διαχείριση και προώθηση Κυβερνητικών Στεγαστικών Σχεδίων. Στόχος, η βοήθεια σε ευάλωτες ομάδες που πληθυσμού για να αποκτήσουν την δικιά τους οικία. Σύμφωνα με στοιχεία που παράγουν από το ίδιο τον Οργανισμό, βόηθησε στην αγορά στέγης 5.000 περίπου οικογενειών στην Κύπρο.

Σένγκεν

Τέλος, για να διασκεδάσουν τις ανησυχίες των Ευρωπαϊκών Επιτροπών για όποιους κινδύνους βλέπει αναφορικά με την ποιότητα των επενδυτών τρίτων χωρών, η ενταχθεί η πτυχή της ύπαρξης βίζας Σένγκεν για όλους όσοι θέλουν να πολιτογραφηθούν Κύ-

πριοι. Η Κύπρος είναι ένα από τα κράτη μέλη της ΕΕ που δεν ανήκουν – έστω ακόμη διότι είναι στη διαδικασία – στον χώρο Σένγκεν. Αυτό σημαίνει ότι μια πτήση από την Κύπρο σε κράτος Σένγκεν θεωρείται εξωτερική πτήση και υπόκειται σε συνοριακούς ελέγχους. Ωστόσο, οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας όταν ταξιδεύουν στο εσωτερικό της ΕΕ, ανεξάρτητα από το εάν η χώρα ανήκει στον χώρο Σένγκεν ή όχι. Κατά την είσοδο σε κράτος μέλος της ΕΕ που δεν ανήκει στον χώρο Σένγκεν, οι πολίτες της ΕΕ υποβάλλονται κατ' αρχήν μόνο στους ελάχιστους ελέγχους για την επαλήθευση της ταυτότητας τους βάσει των ταξιδιωτικών τους εγγράφων (διαβατηρίου ή δελτίου ταυτότητας). Ως πολίτης χώρας εκτός ΕΕ, ο επενδυτής θα μπορεί να εισέλθει και να ταξιδέψει εντός του εδάφους Σένγκεν για διάστημα έως 90 ημερών, εφόσον πληροί ορισμένες προϋποθέσεις εισόδου. Πρώτα απ' όλα, ο κάθε επενδυτής θα χρειάζεται έγκυρο διαβατήριο, θα

πρέπει να μπορεί να αποδεικνύει τον σκοπό του ταξιδιού του, ότι έχει τα οικονομικά μέσα για να ζήσει στην Ευρώπη κατά την προβλεπόμενη διάρκεια της διαμονής του και ότι έχει ήδη αγοράσει το εισιτήριο της επιστροφής του.

Δεν αλλάζει η ουσία

Κυβερνητικές πηγές σημειώνουν πως δεν αλλάζει στην ουσία του το Σχέδιο, αλλά γίνεται προσπάθεια βελτίωσης των πτυχών του. Το όριο των 700 διαβατηρίων το χρόνο παραμένει, όπως επίσης αναμένεται και η διασφάλιση ορθής εφαρμογής του μέσα από την εφαρμογή ελέγχων δέουσας επιμέλειας. Αυτό θα γίνει από το λεγόμενο «due diligence» των επενδυτών από εξωτερικούς οίκους. Η Κύπρος έχει καθυστερήσει ήδη να υποθέσει το θεσμό του due diligence στα διαβατήρια που έχουν δοθεί, καθώς θα πρέπει πρώτα να προχωρήσει σε διαγιγνώσκηση για τον Οίκο του εξωτερικού που θα διενεργεί τη διαδικασία.

Μόνο οφέλη βλέπουν οι επιχειρηματίες ανάπτυξης γης

Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης & Οικοδομών (μέλος της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηκάνων), θεωρεί ότι τα οφέλη για την κυπριακή οικονομία από το πρόγραμμα απόκτησης υπηκοότητας μέσω επένδυσης, είναι πολύ σημαντικά και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομέων και δραστηριοτήτων, πέραν της οικοδομικής βιομηχανίας. Σύμφωνα με το Σύνδεσμο, το πρόγραμμα έχει σημαντική συνεισφορά στη δυναμική επανοδραστικοποίηση του κατασκευαστικού τομέα, συμβάλλοντας στην αύξηση των εσόδων του κράτους, αλλά πρωτίστως κατά τη γνώμη του στη δραστηκ μείωση της ανεργίας και στη συγκράτηση των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων. Ενδεικτικά, αναφέρει πως η ανεργία στον κατασκευαστικό κλάδο μειώθηκε τα τελευταία πέντε χρόνια κατά 81%, τη στιγμή που το αντίστοιχο ποσοστό μείωσης για το σύνολο της οικονομίας κυμάνθηκε γύρω στο 50%. Συνεχίζει πως αν συυπολογισθεί και η μείωση της ανεργίας σε μια σειρά άλλων επαγγελμάτων (αρχιτεκτόνων, πολιτικών μηχανικών, δικηγόρων, λογιστών, κτηματικών συμβούλων, τραπεζικών κ.ά.) τότε τα οφέλη από το πρόγραμμα και την επανοδραστικοποίηση του τομέα, καθίστανται ακόμη πιο εμφανή. Πεποίθηση του Συνδέσμου είναι πως, πέραν των άμεσων θετικών επιπτώσεων, θα υπάρξουν και μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα οφέλη από τη δημιουργία στο νησί μιας νέας κοινότητας διεθνών επιχειρηματιών, η παρουσία των οποίων θα ενισχύσει την προσπάθεια που καταβάλλει η Κύπρος για να καθιερωθεί ως διεθνές επιχειρηματικό κέντρο. Τέλος, ο Σύνδεσμος θεωρεί άδικη τη στοχοποίηση του προγράμματος και υποστηρίζει ανεπιφύλακτα όλες τις προσπάθειες που καταβάλλει η πολιτεία για να το προστατεύσει. «Ειδικά τα τελευταία χρόνια, μετά την οικονομική κρίση, η συμβολή του στην προσπάθεια για περαιτέρω ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας ήταν και παραμένει καταλυτική», καταλήγει.

Μνημειώδης κόντρα αντί μνημονίου συναντίληψης

Χιονοστιβάδα οι εξελίξεις μέσω του δημόσιου διαλόγου μεταξύ του ΠΙΣ και του Υπ. Υγείας για το τι έγινε στην πραγματικότητα

Του ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ

Πλήρης ανατροπή εκ νέου του σκηνικού περίξ του ΓεΣΥ καταγράφει την Τρίτη. Αιτία των εξελίξεων, που από ένα σημείο και μετά πήραν μορφή χιονοστιβάδας με δημόσιες τοποθετήσεις από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, το λεγόμενο μνημόνιο συναντίληψης. Η υπόθεση ξεκίνησε όταν ο υπουργός Υγείας Κωνσταντίνος Ιωάννου ανέφερε ότι είχε προσεγγιστεί πριν τρεις εβδομάδες μέσω τρίτου προσώπου που εκπροσωπούσε ομάδα γιατρών του ΠΙΣ «θέτοντας ενώπιόν μου ένα μνημόνιο συναντίληψης για να υπογραφεί και από εμένα και από τον ΟΑΥ». Ακολούθησε η απόρριψη του «μνημονίου συναντίληψης» από την ηγεσία του ΠΙΣ, όπως και το σενάριο που ήθελε μερίδα

«Το έχω δηλώσει επανειλημμένως ότι υπάρχει *bulling* εκ μέρους των γιατρών οποτεδήποτε πάει να υπάρξει μια προσπάθεια προσέγγισης», είπε ο Υπ. Υγείας.



«Ο ΠΙΣ θα επιστρέψει στο τραπέζι της διαπραγμάτευσης μόνο εάν υπάρχει ειλικρινής βούληση της αρμόδιας αρχής για συζήτηση επί συνόλων των αιτημάτων της Γενικής του Συνέλευσης», ανακοίνωσε ο Ιατρικός Σύλλογος.

μελών του ΠΙΣ να καταθέτει παρασκευαστικά στον υπουργό Υγείας την εν λόγω πρόταση. Ο ΠΙΣ σε ανακρίνοση του τόνισε πως η ανεπίσημη προσπάθεια να αποτυπωθούν οι θέσεις και αναφορές στα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των διαφόρων συναντήσεων, σε ουδεμία περίπτωση αποτελεί επίσημο έγγραφο. Σημειώνεται επίσης πως θα επιστρέψουν στο τραπέζι της διαπραγμάτευσης μόνο εάν υπάρχει ειλικρινής βούληση της αρμόδιας αρχής για συζήτηση επί συνόλων των αιτημάτων τους και ότι καμία πρωτοβουλία δεν έχει αναληφθεί από οποιοδήποτε μέλος τους, με περιεχόμενο που διαφοροποιεί τις πάγιες θέσεις του Ιατρικού Συλλόγου. Μετά από την προαναφερθείσα αντίδραση των ιατρών ο υπουργός Υγείας, Κωνσταντίνος Ιωάννου, σήκωσε με τη σειρά του το γάντι

δηλώνοντας πως «θα ήταν πιο ειλικρινές από πλευράς ΠΙΣ να μας πουν πραγματικά ότι δεν επιθυμούν το ΓεΣΥ και ότι έχουν βολευτεί με την υφιστάμενη κατάσταση, αφού η μέχρι τώρα στάση τους αποδεικνύει περτίρανα ότι ουδέποτε είχαν πρόθεση να αποδεχτούν το ΓεΣΥ και ότι τα όποια αιτήματα έφεραν ενώπιόν μας ήταν απλά προφάσεις εν αμαρτίαις και τεχνάσματα για κωλυσιεργία ή ανατροπή». Όσον αφορά τη θέση του σχετικά με τα σενάρια που δίνουν και παίρνουν για το «μνημόνιο συναντίληψης», ο υπουργός είπε πως δεν μπορεί να αναφέρει ποιοι είναι αυτοί που του κοινοποίησαν το έγγραφο, αφού όπως εξήγησε, όταν του δόθηκε υπήρχε αντίληψη ότι θα υπήρχε εχεμύθη και πως δεν θα διαρρεύσουν ονόματα τους. Κληθείς να σχολιάσει γιατί η μερίδα των μελών

του ΠΙΣ, τους οποίους εκπροσωπεί το «μνημόνιο συναντίληψης», δεν βγαίνει προς τα έξω να μιλήσει και να πάρει θέση, ο κ. Ιωάννου είπε πως την ίδια απορία έχει και ο ίδιος και παρέπεμψε σε αυτούς για να δώσουν την απάντησή τους. «Το έχω δηλώσει επανειλημμένως ότι υπάρχει *bulling* εκ μέρους των γιατρών οποτεδήποτε πάει να υπάρξει μια προσπάθεια προσέγγισης είτε για να συμβληθεί κάποιος με τον ΟΑΥ, δέχονται καταγιγισμό σχολίων από συνάδελφους τους γιατρούς», τόνισε ο κ. Υπουργός.

Εξετάζει τη νομική οδό

Έτοιμος να ασκήσει όλα του τα νομικά δικαιώματα παρουσιάζεται την ίδια ώρα ο υπουργός Υγείας μετά τις κατηγορίες για πλαστογραφία που ε-

του ΠΙΣ, Μάριος Καραϊσκάκης. Συγκεκριμένα, ο κ. Καραϊσκάκης μιλώντας το πρωί της Τρίτης στο κρατικό ραδιόφωνο, δήλωσε ότι ο ίδιος ο υπουργός Υγείας κατασκεύασε το «μνημόνιο συναντίληψης», ενώ στη συνέχεια τον κατηγορήσει για πλαστογραφία του εγγράφου. Απαντώντας στις εν λόγω κατηγορίες ο υπουργός Υγείας είπε πως μέχρι στιγμής επέλεξε να κρατήσει μια στάση συγκρατητική και συναινετική, χαμηλών τόνων, αφού όπως εξήγησε, θεωρεί πως μόνο μέσα από ένα ειλικρινή διάλογο θα γεφυρωθούν οι οποιοσδήποτε διαφορές. Παρόλα αυτά, ο κ. Ιωάννου τόνισε πως δεν θα ανεδείξει σε καμία περίπτωση τις δημόσιες επιθέσεις και τις ύβρεις προς το πρόσωπό του, σημειώνοντας παράλληλα ότι οι βρισιές και οι ισχυρισμοί πως το έγγραφο αυτό είναι δικό του

κατασκευάσμα, δεν θα μείνουν αναπάντητες. Προτίθεται έτσι να ασκήσει όλα τα νόμιμα δικαιώματά του και ότι θα ζητήσει συμβουλή από τον νομικό του σύμβουλο, που είναι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, και αναλόγως θα προχωρήσει αναφορικά με δηλώσεις μελών του ΠΙΣ.

Ποικίλες απόψεις στον ΠΙΣ

Επιπρόσθετα, σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί ότι, όπως σε κάθε περίπτωση έτσι και σε αυτή, παρατηρήθηκε μια διαφοροποίηση ως προς τις τοποθετήσεις της ηγεσίας του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου. Η πολυφωνία απόψεων που σημειώνεται από την ηγεσία του Σώματος όταν κληθεί να τοποθετηθεί για ένα ζήτημα, γεννά το ερώτημα κατά πόσο ο ΠΙΣ έχει κοινή γραμμή. Στην προκειμένη περίπτωση όσον αφορά τις πληροφορίες που έφεραν μερίδα ιατρών – μελών του ΠΙΣ να κοινοποιούν στον υπουργό το «μνημόνιο συναντίληψης», είχαμε από την μια τον εκπρόσωπο Τύπου του ΠΙΣ, Βάσο Οικονόμου, να αναφέρει πως είναι εις γνώση του αυτή η προσπάθεια ξεκαθαρίζοντας πως δεν αποτελεί επίσημη πρόταση του Ιατρικού Συλλόγου, ενώ από την άλλη ο αντιπρόεδρος του ΠΙΣ, Μάριος Καραϊσκάκης, τόνιζε πως πρόκειται για κατασκευάσμα του υπουργού και για πλαστογραφία. Ερωτώμενος ο εκπρόσωπος Τύπου του ΠΙΣ, Βάσος Οικονόμου, κατά πόσο ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα το συμπέρασμα που βγαίνει πως ο ΠΙΣ δεν έχει κοινή γραμμή, απάντησε στην «Κ» πως «σαφώς ναι», σημειώνοντας πως «δυστυχώς κάνουμε και εμείς λάθη». Ως προς το αν οι επίσημες τοποθετήσεις – ανακοινώσεις του ΠΙΣ εκφράζουν όλη την ηγεσία ο κ. Οικονόμου είπε στην «Κ» πως θα έπρεπε να εκφράζον όλη την ηγεσία, αλλά, όπως εξηγή, δικαιούται οποιοδήποτε μέλος να διατηρεί την άποψη του χωρίς να πολεμά την απόφαση που λήφθηκε δημοκρατικά από το σώμα.

Έφτιαξε «αντί ΓεΣΥ» η ΕΝΙΚ

Από εκεί και πέρα τον δικό τους δρόμο φέρεται να παίρνουν οι ιδιώτες γιατροί που τάσσονται κατά του ΓεΣΥ.

Όπως είναι γνωστό ένα από τα κύρια αιτήματά τους είναι να τους δοθεί η δυνατότητα να ασκούν ιδιωτική ιατρική όταν το ΓεΣΥ μπει σε εφαρμογή, ωστόσο όπως ξεκαθάρισαν κατ' επανάληψη υπουργός Υγείας και ΟΑΥ, αυτό δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό αφού το Σύστημα Υγείας είναι μονοασφαλιστικό και ένα τέτοιο σενάριο θα αλλοίωνε την φιλοσοφία του. Εις απάντηση αυτού η Ένωση Ιδιωτών Ιατρών Κύπρου (ΕΝΙΚ), έφτιαξε μια «αντί ΓεΣΥ» πλατόφρμα την οποία ονόμασε «Private Medical Network Cyprus» και καλεί τους ιδιώτες ιατρούς να δηλώσουν συμμετοχή σε αυτή. Απευθυνόμενη στους ιδιώτες γιατρούς η ΕΝΙΚ αναφέρει: «Δηλώνοντας τη συμμετοχή σας στο δίκτυο αποκτάτε πλέον πρόσβαση στο νέο Δίκτυο Ιδιωτικών Ιατρικών που σκοπό έχει την απόλυτα αρμονική λειτουργία των γιατρών σε ελεύθερο εργασιακό περιβάλλον στα Ιδιωτικά Νοσηλευτήρια με τα οποία συνεργάζονται καθώς επίσης και τους συμβεβλημένους με το δίκτυο ασφαλιστικούς οργανισμούς». Το εν λόγω πολυασφαλιστικό δίκτυο έρχεται να εντάξει στο δυναμικό του τους ιδιώτες γιατρούς οι οποίοι επέλεξαν να μη συμμετάσχουν στο ΓεΣΥ, ενώ όπως ισχυρίζεται η ΕΝΙΚ, στοχεύει στη διατήρηση και τη περαιτέρω αναβάθμιση της συνεργασίας μεταξύ Ιατρών, Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων, Κλινικών Εργαστηρίων, Ακτινολογικών Διαγνωστικών κέντρων και Ασφαλιστικών Φορέων, με σκοπό την συνέχιση παροχής υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας στους πολίτες της Κύπρου. Με την εκδήλωση τις ενέργειες αυτές, ο υπουργός Υγείας, Κωνσταντίνος Ιωάννου, σε δηλώσεις του ανέφερε πως στο Δίκτυο Ιδιωτικών Ιατρικών της ΕΝΙΚ οι γιατροί καλούνται να δηλώσουν τη μη συμμετοχή τους στο ΓεΣΥ, αλλά να ενταχθούν σε ένα άλλο «παρά-ΓεΣΥ», όπου «θα μπορούσαν να συμμετέχουν μόνο όσοι έχουν ιδιωτική ασφάλεια, αγνώστως φυσικά τους χιλιάδες συμπολίτες μας που είτε δεν έχουν την οικονομική ευχέρεια σύνταξης ιδιωτικής ασφάλειας ή τις 60.000 και πλέον χρόνιους ασθενείς που δεν τους ασφαλίζουν οι ιδιωτικές εταιρείες».

Λίφτινγκ σε 5 βήματα για τον τουρισμό του Τροόδους

Επαρχιακό γραφείο τουρισμού και κίνητρα για εγκαταλελειμμένα ξενοδοχεία

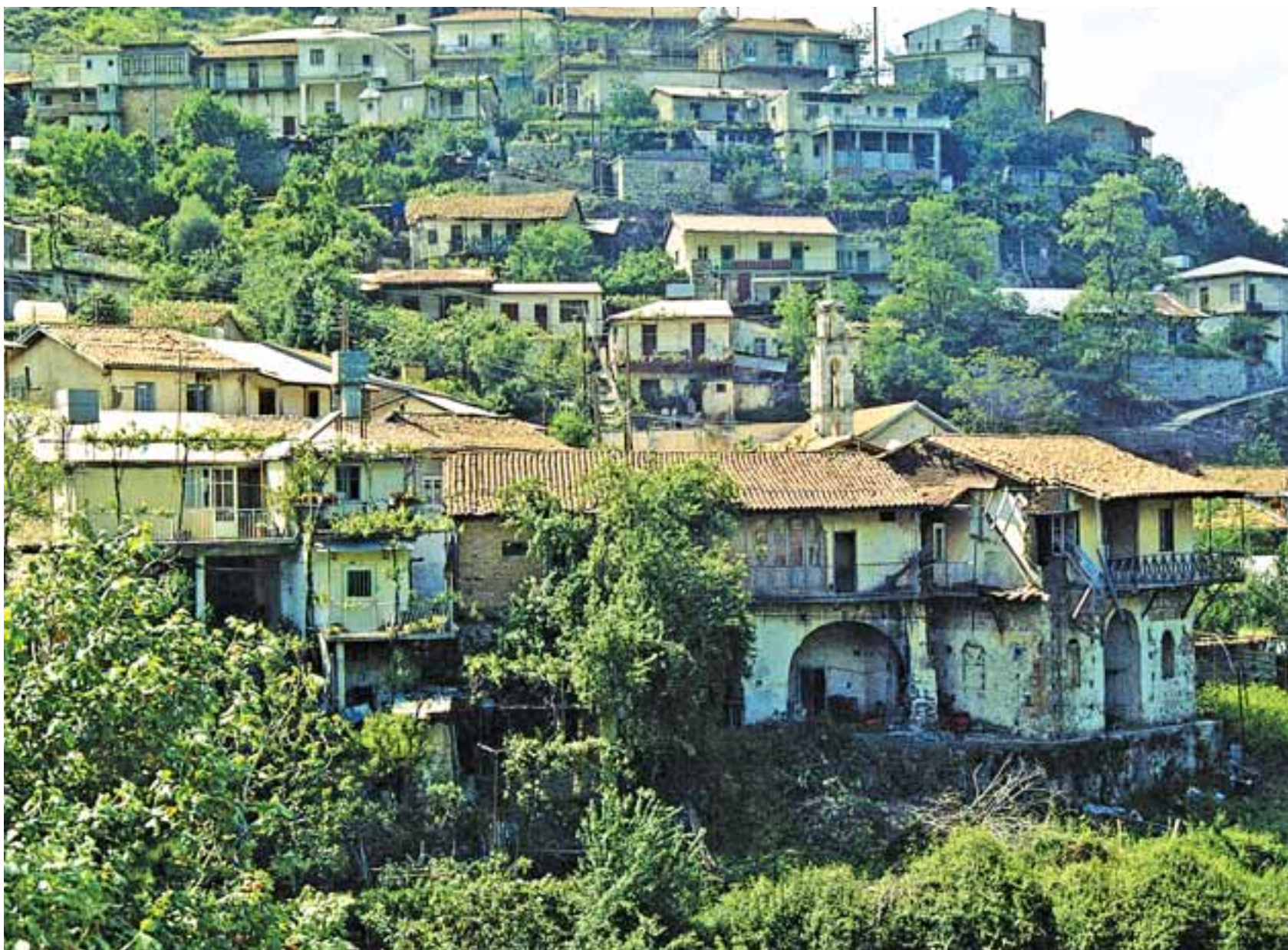
Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Μακρύς ο δρόμος για την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος των ορεινών κοινοτήτων Τροόδους, συμπεράσμα το οποίο επιβεβαιώνουν τα ευρήματα της μελέτης για την στρατηγική ορεινών κοινοτήτων. Το κείμενο της στρατηγικής που αναμένεται ότι θα κατατεθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση στις αρχές Μαρτίου, επικεντρώνεται στην δημιουργία ασφαλών ορεινού προϊόντος και την αναγνωσιμότητα της περιοχής από την διεθνή πελατεια. Στο κομμάτι που αφορά τον τουρισμό, η προσπάθεια

Υπουργείο Γεωργίας, το οποίο θα αναλάβει την δασική αναψυχή, το Υπουργείο Τουρισμού το οποίο θα αναλάβει να εκσυγχρονίσει το κανονιστικό πλαίσιο για τις τουριστικές επιχειρήσεις, να προωθήσει τον θεματικό τουρισμό, να δώσει σχέδια χορηγιών για τουριστικές μονάδες και νέα χρηματοδοτικά εργαλεία. Αρμοδιότητες για την υλοποίηση των επόμενων δράσεων της στρατηγικής για το κεφάλαιο του τουρισμού θα ανατεθούν και στο Υπουργείο Παιδείας, το Υπουργείο Μεταφορών, το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Εργασίας.

Επαρχιακό γραφείο τουρισμού

Η μελέτη εισηγείται την δημιουργία επαρχιακού γραφείου τουρισμού στο Τρόδος υπό την αιγίδα του Υφυπουργείου Τουρισμού, την κατάργηση της εταιρείας τουριστικής ανάπτυξης Τροόδους και σύμπτυξη της με το Κέντρο Πληροφόρησης Πλατρών. Ρόλος του Γραφείου, το οποίο θα στελεχώνεται από επιθεωρητές, είναι η υποστήριξη της διαμόρφωσης και της εφαρμογής της Στρατηγικής και των Σχεδίων Δράσης για τον ορεινό τουρισμό και πιο επιχειρησιακά. Σε συνεργασία με το Υπουργείο Τουρισμού και το Γραφείο του Επιτρόπου Ορεινών Περιοχών θα εφαρμόζει και παρακολουθεί την ορεινή τουριστική πολιτική. Θα εκπαιδεύει, υποστηρίζει και θα συμβουλεύει τους τοπικούς επιχειρηματίες του τουρισμού, την εφαρμογή και παρακολούθηση του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας και του νέου πλαισίου κατάταξης. Στους ρόλους του και η προώθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για το προσωπικό των τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς και ο σχεδιασμός του εδαφικού μάρκετινγκ. Τέλος θα προωθεί την εκπαίδευση για την τουριστική επιχειρηματικότητα και για επαγγέλματα σχετικά με τον τουρισμό του βουνού. Θα εκπαιδεύει, καταρτίζει τους επιχειρηματίες τουρισμού και τουριστικών επαγγελματιών. Το Γραφείο θα έχει την ευθύνη διαχείρισης και συντονισμού του τουριστικού προϊόντος στο Τρόδος για την προώθηση και παρακολούθηση του. Επίσης θα συντονίζει δράσεις για την ανάπτυξη του τουρισμού μεταξύ του συνόλου των εμπλεκόμενων φορέων.



Πολλές κενές κατοικίες μπορούν να αξιοποιηθούν για ανάπτυξη τοπικού ποιοτικού τουρισμού, όπως εισηγείται η στρατηγική για το νέο πρότυπο ορεινού τουριστικού προϊόντος.

Το σχέδιο εκτιμάται ότι θα καταφέρει να αλλάξει την αποδυναμωμένη εικόνα των ορεινών περιοχών στο κάδρο του τουρισμού και να αυξήσει τα ποσοστά των διανυκτερεύσεων αλλά και των κλινών.

του γραφείου του Επιτρόπου για να αποκτήσει το Τρόδος την ταυτότητα του εναλλακτικού και ειδικού τουρισμού Γιαννάκη Παπαδόπουλη στήριζεται σε πέντε άξονες:

1. Δημιουργία νέου προτύπου ορεινού τουριστικού προϊόντος.
 2. Συνεργασία επιχειρήσεων με παραγωγούς τοπικών κοινωνιών.
 3. Εδαφικό μάρκετινγκ, ενίσχυση του κυβερνητικού μηχανισμού υποστήριξης του τουρισμού στο Τρόδος μέσω της δημιουργίας επαρχιακού γραφείου τουρισμού
 4. Σχεδιασμό ορεινής τουριστικής πολιτικής.
 5. Προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Βήματα τα οποία εκτιμάται ότι θα καταφέρουν να αλλάξουν την αποδυναμωμένη εικόνα των ορεινών περιοχών στο κάδρο του τουρισμού και να αυξήσουν τα ποσοστά των διανυκτερεύσεων αλλά και των κλινών. Για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων θα πρέπει να εμπλακούν το

Κυβερνητικές κατοικίες σε ιδιώτες

Μέτρα αξιοποίησης των κυβερνητικών κατοικιών στο Τρόδος εισηγείται η εθνική στρατηγική για την ανάπτυξη Τροόδους. Δηλαδή είτε να δοθούν σε ιδιώτες ως κίνητρα για την ανάπτυξη τουριστικών, βιοτεχνικών και αγροτικών δραστηριοτήτων, με ή χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα. Επιπλέον θα εξεταστεί κατά πόσο αριθμός τέτοιων υποστατικών μπορούν να χρησιμοποιηθούν από το δημόσιο, άλλους για την ανάπτυξη υποδομών ή την υποστήριξη της παροχής υπηρεσιών, ανάλογα με το αναπτυξιακό σχέδιο της κάθε λειτουργικής περιοχής. Θα γίνει διαγωνισμός για την επιλογή των ιδιωτών που θα αξιοποιήσουν την κυβερνητική περιουσία, ενώ θα γίνει επίσης διερεύνηση για παραχώρηση ορισμένων υποδομών σε φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα για αξιοποίηση με ειδική θεματική στόχευση. Υπάρχει επίσης εισήγηση για αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων μεγάλων ξενοδοχείων μονάδων μέσω κινήτρων προς τους δυνητικούς επενδυτές.

Μόλις στο 0,9% οι διανυκτερεύσεις στα ορεινά

Τα στοιχεία κάνουν λόγο για 143.000 διανυκτερεύσεις ετησίως στα καταλύματα των ορεινών θερέτρων, αριθμός που ανέρχεται στο 0,9% των συνολικών διανυκτερεύσεων της Κύπρου, και που μεταφράζεται σε κρατήσεις μόνο τα Σαββατοκύριακα. Την ίδια ώρα η επιτόπια έρευνα κατέδειξε ότι 50.000 διανυκτερεύσεις ήταν αδελωτές σε 165 μη αδειούχα καταλύματα. Το 2018 οι αδειοδοτημένες από τον ΚΟΤ κλίνες ανήλθαν στις 2.091 που αντιστοιχούν σε 90 καταλύματα. Το δυναμικό των καταλυμάτων της περιοχής είναι αρκετά σύνθετο και ανομοιογενές, τουλάχιστον όσον αφορά την επίσημη κατάταξη. Επιτόπια έρευνα έδειξε ότι λειτουργούσαν χωρίς άδεια 166 μονάδες (830 κλίνες), ενώ κλειστές λόγω χαμηλής επισκεψιμότητας είναι 34 μονάδες και 958 κλίνες. Τα περισσότερα από τα κλειστά καταλύματα βρίσκονται σε Πλάτρες και Πεδουλά.

Όπως υπογραμμίζεται από τον Σταύρο Καζαμία, διευθυντή του γραφείου του κ. Γιαννάκη Παπαδόπουλη, στόχος δεν είναι η αύξηση των ξενοδοχειακών μονάδων αλλά μάλλον η αξιοποίηση των υφιστάμενων καταλυμάτων. Οι δράσεις που πρέπει να αναπτυχθούν θα χρειαστεί να περά-

Η επιτόπια έρευνα κατέδειξε ότι 50.000 διανυκτερεύσεις ήταν αδελωτές σε 165 μη αδειούχα καταλύματα.

σουν πέντε χρόνια για να τεθούν σε εφαρμογή και να ανεβάσουν τις επισκεψιμότητα από το 15% στο 35%. Μια από τις δράσεις θα ήταν η ανάπτυξη του ποδηλατικού ή γαστρονομικού τουρισμού, ενώ το πλέον σημαντικό στοιχείο είναι η δημιουργία ενός ενιαίου σχεδίου ώστε να ο τουρισμός του βουνού να διαχωρίζεται πλέον σε καταλύματα υπαίθρου, μπουτίκ ξενοδοχεία αλλά και ειδικές μορφές καταλυμάτων οι οποίες δεν υπάρχουν στα παραθαλάσσια.

Τα καταλύματα στις ορεινές περιοχές, όπως τα ξενοδοχεία τα μικρά καταλύματα και τα καταλύματα τύπου μπουτίκ, θα αξιολογούνται βάσει της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών και εμπεριόνησής τους που προωθείται εξάλλου και μέσω της αλλαγής της νομοθεσίας για τον τρόπο αξιολόγησης και κατάταξης των ξενοδοχείων και των τουριστικών καταλυμάτων που θα κατα-

τεθεί την προσεχή Παροσκευή για ψηφίση στην ολομέλεια της Βουλής.

Εστιατόρια χωρίς άδειες

Στο σύνολο των 110 κοινοτήτων με τις οποίες καταπίνεται η έρευνα, λειτουργούν 339 εστιατόρια. Τα περισσότερα συγκεντρώνονται στις πιο παραδοσιακές τουριστικές περιοχές, Κακοπετριά, Πλάτρες, Όμοδος, στους μεγάλους οικισμούς Κυπερούντα, Αγρός, Πελένδρι, Παλαιχώρι και σε τουριστικά αναρχόμενους οικισμούς όπως τον Καλοπαναγιώτη. Διαπιστώνεται ότι αρκετές επιχειρήσεις λειτουργούν χωρίς άδεια. Συγκεκριμένα 206 εστιατόρια είναι εγγεγραμμένα στην αρμόδια αρχή και στο υγειονομείο τα 270. Καταγράφεται και μια ομάδα 26 εστιατορίων που δεν είναι εγγεγραμμένα πουθενά, ενώ τα περισσότερα από τα μη αδειοδοτημένα είναι σε απομονωμένα χωριά. Ακόμα και όσα έχουν άδειες, πολλές φορές δεν είναι ελκυστικά για τους επισκέπτες της περιοχής καθώς επενδύουν στον μαζικό τουρισμό με αποτέλεσμα να κάνουν την ταυτότητα τους. Στο τέλος αυτό προσφέρουν είναι φαγητό και ποτό χωρίς όλα τα υπόλοιπα ποιοτικά στοιχεία που μπορούν να κάνουν ένα επισκέπτη να επιστρέψει ξανά, κάτι που έχει κακή επίπτωση στην εικόνα του Τροόδους.

Υψηλά τα έσοδα από την «πράσινη» φορολογία

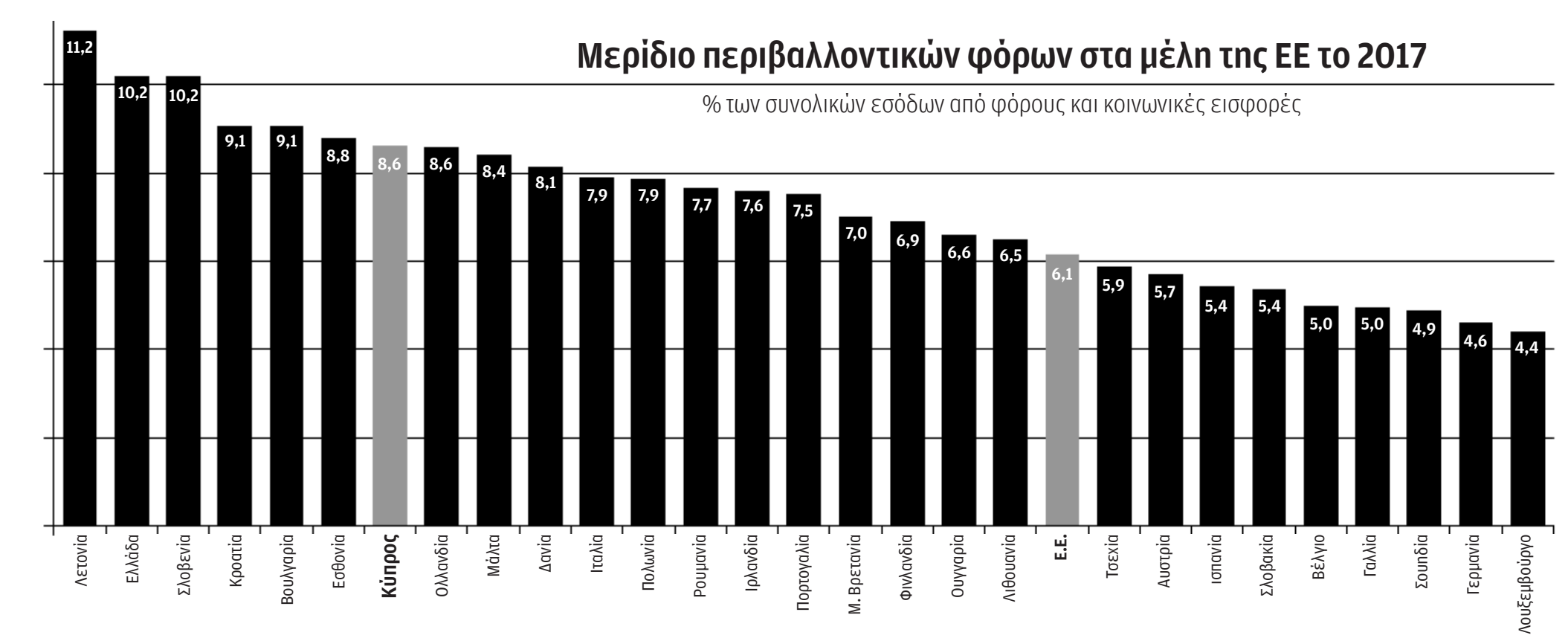
Στην Κύπρο τα έσοδα από περιβαλλοντικούς φόρους το 2017 ανήλθαν στα 572,9 εκατ. ευρώ σε σχέση με 327,7 εκατ. ευρώ το 2002

Ένα από τα υψηλότερα μερίδια περιβαλλοντικών φόρων στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει η Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat που δημοσιεύτηκαν χθες. Οι φόροι για την προστασία του περιβάλλοντος ανήλθαν στα 7,16 δισεκατομμύρια ευρώ το 2017, που ισοδυναμούσε με το 10,2% των εσόδων του ελληνικού Δημοσίου από φόρους και εισφορές. Πρόκειται για το δεύτερο υψηλότερο μερίδιο φορολογικών εσόδων ανάμεσα στα 28 κράτη-μέλη της ΕΕ και είναι σαφώς υψηλότερο από τον κοινοτικό μέσο όρο, όπου τα έσοδα από περιβαλλοντικές χρεώσεις ανέρχονται στο 6,1% των συνολικών εισοδημάτων. Σημειώνεται πως η υψηλή «πράσινη» φορολογία εναρμονίζεται με τον οδικό χάρτη της ΕΕ για την προστασία του περιβάλλοντος. Οι υψηλοί φόροι έχουν

Το μερίδιο των περιβαλλοντικών φόρων στα συνολικά κυβερνητικά έσοδα από φόρους και κοινωνικές εισφορές μειώθηκε από 6,8% το 2002 σε 6% το 2017.

Η Κύπρος

Στην Κύπρο τα έσοδα από περιβαλλοντικούς φόρους το 2017 ανήλθαν στα 572,9 εκατ. ευρώ σε σχέση με 327,7 το 2002. Τα δεδομένα της Eurostat καταδεικνύουν επίσης πως οι «πράσινοι» φόροι αυξήθηκαν τόσο σε απόλυτους αριθμούς όσο και ως μερίδιο των συ-



νολικών εσόδων κατά την διάρκεια της κρίσης. Το 2009 τα «πράσινα» έσοδα ανήλθαν στα 3,71 δισ. ευρώ, ήτοι το 6,8% του συνόλου. Την ίδια περίοδο το μερίδιο των περιβαλλοντικών φόρων στα συνολικά κυβερνητικά έσοδα από φόρους και κοινωνικές εισφορές μειώθηκε από 6,8% το 2002 σε 6% το 2017.

Περιβαλλοντική φορολογία

Σε μελέτη του 2016 αναφέρεται ότι υπάρχουν πολλές δυνατότητες για μετατροπή των φόρων επί της εργασίας

σε φόρους για το περιβάλλον. Αν αυτό γίνει σωστά, θα μπορούσε να αποφέρει 0,17 δισεκατομμύρια ευρώ το 2018, φτάνοντας τα 0,23 δισ. το 2030 (και τα δύο σε πραγματικούς όρους του 2015). Αυτό αντιστοιχεί σε αύξηση του ΑΕγχΠ της τάξης του 0,95% και 1,09% το 2018 και το 2030, αντίστοιχα. Η μεγαλύτερη πιθανή συνεισφορά στα έσοδα ενδεχομένως να προέλθει από τον προτεινόμενο φόρο για τις αεροπορικές μεταφορές επιβατών. Λόγω της έλλειψης φόρων για τους πόρους και τη ρύπανση,

η Κύπρος θα μπορούσε να σκεφτεί την εφαρμογή φόρων για τη χρήση πόρων, όπως έναν φόρο άντλησης νερού, έναν φόρο αδρανών υλικών και έναν φόρο χώρων υγιεινομικής ταφής.

Ανανεώσιμες πηγές

Σύμφωνα επίσης με τα στοιχεία της Eurostat, το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για το 2017 άγγιξε το ποσοστό του 17,5% (17% το 2016) και 11 κράτη μέλη έχουν ήδη κατακτήσει τους στόχους για το 2020. Η

θετική αυτή εξέλιξη ήταν αποτέλεσμα των νομικών δεσμευτικών στόχων για αύξηση του μεριδίου της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, οι οποίοι τέθηκαν σε εφαρμογή με την οδηγία 2009/28/ΕΚ σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Ενώ η ΕΕ στο σύνολό της βρίσκεται κοντά στην επίτευξη των στόχων που έχει θέσει για το 2020, ορισμένα κράτη μέλη θα χρειαστεί να καταβάλουν επιπλέον προσπάθειες προκειμένου να εκπληρώσουν τις υποχρε-

ώσεις τους όσον αφορά τους δύο βασικούς στόχους: το συνολικό μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας και το συγκεκριμένο μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στον τομέα των μεταφορών. Σε αριθμούς αυτό το ποσοστό μεταφράζεται στο ότι μέχρι το 2020 η ΕΕ θέλει να παίρνει το 20% της ενέργειας που χρειάζεται από ανανεώσιμες πηγές, ποσοστό που φτάνει στο 32% ως πρόβλεψη για το 2030.

Ισχυρός ο άξονας Λευκωσίας -Τελ Αβιβ

Σε εγκάρδιο κλίμα η τρίτη επίσημη επίσκεψη Προέδρου του Ισραήλ στην Κύπρο - Ενεργειακά, Κυπριακό, διμερείς σχέσεις στην ατζέντα

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Μπορεί η επίσκεψη του Προέδρου του Ισραήλ στη Λευκωσία να ήταν περισσότερο εθιμοτυπικού χαρακτήρα, όμως η κοινή εμφάνιση των δυο ηγετών αποκαλύπτει το άριστο επίπεδο στις σχέσεις των δυο χωρών. Νίκος Αναστασιάδης και Ρόιβεν Ρίβλιν επαναβεβαίωσαν με τον καλύτερο τρόπο πως Κύπρος και Ισραήλ όχι τυχαία έχουν αναπτύξει και ενδυναμώνει τις σχέσεις τους σε διμερές και περιφερειακό επίπεδο. Η επίσημη επίσκεψη του Ισραηλινού Προέδρου στη Λευκωσία είναι η τρίτη κατά σειρά τα τελευταία χρόνια και αποκάλυψε ένα επιπλέον στοιχείο: πως πέρα από τις αυστηρά διακρατικές σχέσεις οι σχέσεις των δυο ηγετών είναι ιδιαίτερα θερμές. Κάτι που διαφάνηκε έντονα κατά την διάρκεια των κοινών δηλώσεων όταν ο κ. Ρόβλιν, απευθυνόμενος προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, του είπε. «Κύριε Πρόεδρε, να είστε ευλογημένος και ευχαριστώ για ό,τι κάνετε για μας κατά την περίοδο του Μεγάλου Πολέμου». Αναφορά που είχε να κάνει με τη βοήθεια που έδωσε ο κόσμος της Κύπρου στους εβραίους που επέστρεφαν στο Ισραήλ μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο. Στους ιστορικούς δεσμούς είχε αναφερθεί προηγουμένως και ο Νίκος Αναστασιάδης, ο οποίος είπε χαρακτηριστικά: «Η Κύπρος διαδραμάτισε ρόλο στην ίδρυση του κράτους του Ισραήλ. Αγκαλιάσαμε τους πρόσφυγες Ισραηλινούς που πέρασαν από την Κύπρο». Ωστόσο, και στο σήμερα οι δυο ηγέτες περιέγραψαν με τα πιο έντονα χρώματα τις σχέσεις των δυο κρατών.

Ενεργειακά

Η στενή συνεργασία Κύπρου – Ισραήλ σε τριμερές επίπεδο στον τομέα των ενεργειακών αναδείχθηκε κατά την κοινή εμφάνιση των δυο Προέδρων. Μάλιστα ο κ. Ρίβλιν έκανε ιδιαίτερη αναφορά στον υποθαλάσσιο αγωγό Φυσικού Αερίου, ο οποίος προβλέπεται να μεταφέρει τα κοιτάσματα της περιοχής στις ευρωπαϊκές αγορές. Αναφερόμενος στον EastMed, είπε πως μπορεί να είναι ένα από τα μεγαλύτερα υποθαλάσσια έργα του κόσμου. Από την πλευρά του, ο Νίκος Αναστασιάδης ανέδειξε τη γεω-

Κατά τις διευρυμένες επαφές τα θέματα που κυριάρχησαν ήταν η ενέργεια, οι διμερείς και περιφερειακές σχέσεις, η περαιτέρω ανάπτυξη των οικονομικών σχέσεων των δυο χωρών, θέματα αποδήμων αλλά και το Κυπριακό.

στρατηγική πτυχή της ενέργειας κάνοντας λόγο για ένα «όραμα μεταμόρφωσης της γεωτοπίας μας μέσω της συνεργασίας και των συνεργιών». Επεκτείνοντας τα όσα είπε ο Ισραηλινός Πρόεδρος για τον αγωγό ΦΑ ανέφερε πως για την τριμερή συνεργασία Κύπρου, Ελλάδας, Ισραήλ το κύριο σημείο στο οποίο εστιάζουν είναι η ανάπτυξη του αγωγού της Ανατολικής Μεσογείου. Στο κομμάτι των περιφερειακών συνεργασιών με αιχμή την ενέργεια ο Ισραηλινός Πρόεδρος ανέδειξε την περιφερειακή διάσταση των ενεργειακών της Ανατολικής Μεσογείου που, όπως είπε, «μπορεί να κάνει μεγάλη διαφορά για τους λαούς της Κύπρου, του Ισραήλ, της Ελλάδας, της Ιταλίας, της Αιγύπτου, της Ιορδανίας και το λαό των Παλαιστινίων και την Παλαιστινιακή Αρχή».

«Φίλος του Ισραήλ»

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επικεντρώθηκε στο ρόλο της Κύπρου στην περιοχή τονίζοντας τις κοινές αρχές και αξίες που μοιράζεται με το Ισραήλ. Επίσης, διαβεβαίωσε τον κ. Ρίβλιν πως η Κύπρος δεν είναι μόνο ένας γείτονας στα σύνορα του Ισραήλ με την ΕΕ, αλλά «έναν σταθερό, ασφαλές, αξιόπιστο και προβλέψιμο φίλο». Αναφερόμενος στις σχέσεις του Ισραήλ με την ΕΕ, χαρακτήρισε το Ισραήλ «ένα πολύ



Η ενεργειακή συνεργασία Κύπρου-Ισραήλ ήταν ένα από τα θέματα που ξεχώρισαν κατά την κοινή εμφάνιση Νίκου Αναστασιάδη και Ρόιβεν Ρόβλιν. Ο Ισραηλινός Πρόεδρος επικεντρώθηκε στον αγωγό EastMed.

σημαντικό στρατηγικό εταίρο και μια δύναμη σταθεροποίησης στην περιοχή της Μέσης Ανατολής, διαβεβαιώνοντας πως η Λευκωσία θα συνεχίσει να υποστηρίζει «την ασφάλεια του κράτους του Ισραήλ και θα τοποθετείται υπέρ

της αποφυγής μονομερών μέτρων που μπορεί να επηρεάσουν δυσμενώς τις σχέσεις ΕΕ – Ισραήλ ή ακόμη και την ασφάλεια του Ισραήλ». Σε ό,τι αφορά το Μεσανατολικό, ο κ. Αναστασιάδης επανέλαβε την υποστήριξη σε μια λύση

δυο κρατών και μια ειρηνευτική συμφωνία η οποία θα φέρει την ειρήνη, την σταθερότητα και την ευημερία σε Ισραηλινούς και Παλαιστίνιους, που θα είναι επωφέλης για ολόκληρη την περιοχή και τους λαούς της.

Κυπριακό και οικονομικές σχέσεις

Το πολιτικό πρόβλημα καθώς και οι προσπάθειες που καταβάλλονται για επανέναρχη του διαλόγου ήταν ένα από τα θέματα των επαφών των δυο ηγετών. Ο Νίκος Αναστασιάδης ενημέρωσε τον Πρόεδρο Ρίβλιν για τις τελευταίες εξελίξεις, σημειώνοντας ότι «αυτό που απαιτείται είναι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να υιοθετήσουν μια επικοινωνιακή στάση και να εμπλακούν στη βάση της καλής θέλησης με την Ειδική Απεσταλμένη του ΓΓ των ΗΕ για το Κυπριακό, ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες που θα επιτρέψουν την επανέναρχη του διαλόγου». Ο Πρόεδρος είπε ότι επιδίωξη παραμένει η επίτευξη μιας βιώσιμης και λειτουργικής λύσης που θα επανενώνει την Κύπρο σε ένα πραγματικά ανεξάρτητο και σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος, απαλλαγμένο από οποιεσδήποτε ξένες εξαρτήσεις. Ο Πρόεδρος δεν παρέλειψε να εκφράσει την ευγνωμοσύνη του προς το Ισραήλ για τη στάση αρχών που τηρεί στο Κυπριακό και τη σημαντική στήριξη που προσφέρει για την επίτευξη συνολικής λύσης στη βάση των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Υπό το πρίσμα ότι η Κυπρο-Ισραηλινή φιλία αποτελεί πρότυπο φιλίας για όλες τις χώρες της περιοχής, ιδιαίτερες αναφορές έγιναν και στους οικονομικούς δεσμούς των δυο κρατών που χαρακτηρίστηκαν ισχυροί. Ο Ισραηλινός Πρόεδρος αναφέρθηκε στις εμπορικές συναλλαγές που όπως είπε ανέρχονται στα 650 εκ. δολάρια ετησίως, ενώ σχεδόν 250.000 Ισραηλινός τουρίστες επισκέφθηκαν την Κύπρο πέρσι. Ο κ. Ρίβλιν κάλεσε τους Κύπριους να επισκεφθούν τη χώρα του τονίζοντας πως είναι πάντα ευπρόσδεκτοι.

Η υποδοχή

Τον Πρόεδρο του Ισραήλ υποδέχθηκε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Διακλαδικό άγημα της Εθνικής Φρουράς απέδωσε τιμές ενώ ο κ. Ρίβλιν κατέθεσε στεφάνι στον ανδριάντα του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'. Στη συνέχεια οι δυο ηγέτες εισήλθαν στο εσωτερικό του Προεδρικού Μεγάρου όπου είχαν κατ' ιδίαν συνάντηση και αμέσως μετά ξεκίνησαν οι διευρυμένες επαφές. Τόσο κατά την άφιξη όσο και κατά την αναχώρηση τα μέτρα της αστυνομίας ήταν έντονα με κυκλοφοριακές παρελβάσεις, αλλά και επιτήρησης των αποτιμητοπομπών του Ισραηλινού Προέδρου από αέρος με τα δυο ελικόπτερα της Αστυνομίας.

Σκέφτεσαι αυτοκίνητο;

Έλα στην Τράπεζα Κύπρου.

Επισκέψου οποιοδήποτε κατάστημα της Τράπεζας Κύπρου. Εάν είσαι συνδρομητής της 1bank μπορείς να κάνεις αίτηση και ηλεκτρονικά.

www.bankofcyprus.com.cy
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου

ΚΟΙΝΟ ΚΥΠΡΙΟ ΛΟΓΟΤΥΠΟ

ΑΠΟΨΗ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΤΟΦΛΟΥ

Κομισιόν: Φωτεινοί και θαμποί ρόλοι

Μετά τις ευρωεκλογές του Μαΐου και τους νέους συσχετισμούς των δυνάμεων που θα διαμορφωθούν στο Κοινοβούλιο, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θα αρχίσουν τις μεταξύ τους διαπραγματεύσεις για τα πρόσωπα που θα συγκροτηθούν τη νέα Κομισιόν. Πρόκειται για μία υπόθεση εξαιρετικά σημαντική για τη συνεκτική πορεία της Ευρώπης και κρίσιμη επιπλέον για τη μοίρα της, εξαιτίας των συνταρακτικών εξελίξεων που σημειώνονται σήμερα στον κόσμο. Από την εξέδο της Βρετανίας από την Ε.Ε. μέχρι τη διάρρηξη των σχέσεων της Ευρώπης με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Και από την πολεμική ένταση στις αναδυόμενες περιφερειακές δυνάμεις έως την ταχύτατη οικονομική και τεχνολογική ανάπτυξη της Κίνας με ανατρεπτικούς ρυθμούς. Ποια λοιπόν θα είναι η Ευρώπη αύριο; Ποιος είναι ο ρόλος που θέλουμε να διαδραματίσει; Ποια είναι τα πρόσωπα που θα ηγηθούν της σκληρής προσπάθειας στο άγριο ανταγωνιστικό σημερινό περιβάλλον;

Οι ηγέτες που θα κρατούν το τιμόνι των αποφάσεων σε Γερμανία και Γαλλία, είναι η πρώτη καθοριστική παράμετρος. Η δεύτερη είναι η σύνθεση και η δυναμική της νέας Κομισιόν. Τα πολιτικά πρόσωπα που θα αναλάβουν επίτροποι για την επόμενη πενταετία. Τα χαρτοφυλάκια που θα μοιραστούν και ο άνθρωπος που θα εκλέγει στην κορυφή και θα αναλάβει πρόεδρος στη θέση του Γιούνκερ. Οι ικανότητες σύνθεσης με τους επιτρόπους που

θα διορίσουν οι πολυποικίλες εθνικές κυβερνήσεις, τα διπλωματικά του χαρίσματα, οι διαπραγματευτικές του ικανότητες, όλα αυτά είναι σημαντικά για τον περαιτέρω βαρυστόμιο της ευρωπαϊκής πείρου. Η Ευρώπη εμφανίζει εξάλλου μεγάλο έλλειμμα ηγεσίας... Οι εθνικοί ηγέτες υπολείπονται σε μέγεθος πολιτικό του μεγέθους των προκλήσεων που δημιουργούν οι σύγχρονοι καιροί. Ολα συνεπώς αποκομίζονται τη σημασία τους. Η Κομισιόν είναι αναμφίβολα ο πλέον σταθερός και ισχυρός οδηγός των εξελίξεων στην Ευρώπη. Μαζί με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τον Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποτελούν την καρδιά του ευρωπαϊκού εγχερήματος.

Η σύνθεση και ο χαρακτήρας της Κομισιόν συγκεντρώνουν λοιπόν το μεγαλύτερο και το ξεχωριστό ενδιαφέρον για τη μέλλουσα γενιά. Οι αντιρρολήσεις συγκρούσεις στη διεθνή σκακιέρα και η σχεδόν ανυπαρκτη γεωπολιτική παρουσία της Ευρώπης οδηγούν σε μία Κομισιόν με υπόβαθρο και βάρος περισσότερο πολιτικό και λιγότερο στο εξής οικονομικό. Αυτή είναι μία πρώτη πρόβλεψη με βάση την παγκόσμια αναγκαιότητα. Μία δεύτερη είναι ότι η Κομισιόν και κυρίως βεβαίως ο νέος πρόεδρος, θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από εξωστρέφεια, από διορατικότητα και γερό στομάχι. Τα πάντα, και βεβαίως η ευημερία των Ευρωπαίων αύριο, θα κριθούν στον διεθνή στίβο. Σε έναν κόσμο που γυρίζει τα πάνω κάτω και ακόμη και το εμπόριο ή η τεχνολογία αποκτούν

κολοσσιαία στρατηγική διάσταση εκ μέρους των υπερδυνάμεων για τον έλεγχο του πλανήτη, η Κομισιόν, η οποία διαχειρίζεται τα κονδύλια και έχει τους μοχλούς επιρροής και ανάπτυξης στους τομείς αυτούς, αναβαθμίζεται σε άλλο επίπεδο. Ενδυναμωμένο σαφώς ρόλο.

Προτεραιότητα γίνονται οι πολιτικοί με αναστήματα και όχι οι επικεφαλής μιας υπερεθνικής γραμματείας στις Βρυξέλλες, τύπου Μπαρόζο. Ψημένοι πολιτικοί, προσωπικότητα και αντίληψη στο διεθνές στρατηγικό παιχνίδι. Δεν χωρούν πλέον πρόσωπα και ρόλοι περιορισμένες εμπειρίας και εμβέλειας. Ας πούμε, στο ειδικό χαρτοφυλάκιο της «υπουργού Εξωτερικών» Μογκερίνι, δεν υπάρχει περιθώριο συζήτησης για το εάν θα πρέπει να καθίσει άλλος άνθρωπος στη θέση της. Στον νέο κόσμο που διαμορφώνεται με ορίζοντα είκοσι και τριάντα χρόνια, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Ευρώπη θα αντιμετωπίσει πρόβλημα επιβιώσεως ως ενιαία και υπολογιστή δύναμη. Ο πρόεδρος της Κομισιόν που θα συγκροτηθεί φέτος, έχει μπροστά του να παίξει μοναδικό πρωταγωνιστικό ρόλο στα πράγματα. Οι δύο υποψήφιοι, των Χριστιανοδημοκρατών και των Σοσιαλδημοκρατών, ο Βέμπερ και ο Τίμερμανς αντίστοιχα, αναμφισβήτητα δεν πληρούν τις νέες υψηλές προδιαγραφές. Αυτό δεν αποκλείει την ανάδειξη ενός άλλου φωτεινότερου προσώπου, εάν κανείς δεν πάρει την πλειοψηφία στο Κοινοβούλιο, που είναι και το πιθανότερο!

ΑΠΟΨΗ / Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΗΣ

Το πολεμικό κλίμα και η επόμενη ημέρα

Δεν υπάρχουν «σωτήρες». Σωτήρια μπορεί να είναι μόνο κάποιες μορφές εθνική συνεννόηση που θα διεκδικεί ισχυρή κοινωνική συναίνεση, αποδοχή.

Η οικονομία βρίσκεται σε εύθραυστη ισορροπία με ανοδική τάση. Το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε τον Νοέμβριο σε 18,5%. Επίσης, οι εξαγωγές έπασσαν το φράγμα των 30 δισ. ευρώ το 2018, πετυχαίνοντας αύξηση 15,7%. Εξαιτίας της κρίσης και της κατερείπωσής του παραδοσιακού παρασυστημικού μοντέλου, αναδιάρθρωνεται ο ελληνικός καταπιταλισμός και έχει αρχίσει να αφιάνει θετικά αποτυπώματα στα στατιστικά στοιχεία. Αυτά δεν είναι για πέταμα – κάθε άλλο. Αλλά, πόσο απέχουμε από την ανάκτηση μιας δυναμικής για ισχυρή ανάπτυξη. Και όσα με αίμα και κόπο έχουν επιτευχθεί, παραμένουν εύκολα αναστρέψιμα.

Η πορεία μας δεν εξαρτάται μόνο από εμάς: Μία νέα ύφεση ανικνεύει από περί το 2020, τα επόχια έχουν ανοδική τάση, η Ευρώπη της αλυσιδόδημοκρατών και τον Σοσιαλδημοκρατών, ο Βέμπερ και ο Τίμερμανς αντίστοιχα, αναμφισβήτητα δεν πληρούν τις νέες υψηλές προδιαγραφές. Αυτό δεν αποκλείει την ανάδειξη ενός άλλου φωτεινότερου προσώπου, εάν κανείς δεν πάρει την πλειοψηφία στο Κοινοβούλιο, που είναι και το πιθανότερο!

μεγάλων δυνάμεων για σφαίρες επιρροής αποσταθεροποιεί ολόκληρες περιοχές του κόσμου, οι κοινωνικές ανισότητες αποσταθεροποιούν μεγάλες δυνάμεις, ο αυταρχισμός κερδίζει έδαφος ακόμα και σε ώριμες δημοκρατίες, αυτά μαζί με την κλιματική αλλαγή τροφοδοτούν νέα μεταναστευτικά ρεύματα. Δεν ορίζουμε τις τύχες μας σε κενό – είμαστε μια κουκκίδα στην υδρόγειο. Αλλά πώς, αλήθεια, θέλουμε να τις ορίσουμε;

Σε λίγους μήνες (πιθανά Μάιο) θα διεξαχθούν εκλογές. Με το σημερινό άρρωστο το πολιτικό κλίμα, ποια είναι η επόμενη μέρα που προετοιμάζουμε;

Ας υποθέσουμε ότι έως τις εκλογές γίνονται καλά πράγματα: Επιτυγχάνεται συμφωνία για τον νέο νόμο Κατσέλη εντός της εβδομάδας, η αξιολόγηση λήγει αισίως στις 27 Φεβρουαρίου, θέτουμε το αίτημα της επαναφοράς του ακριβού χρέους του ΔΝΤ, παίρνουμε το πρώτο σφίγος στις 11 Μαρτίου, βγαίνουμε από την 10ετή δάνειο πριν από το Πάσχα, προχωρούν οι συζητήσεις για τα κόκκινα δάνεια και δρομολογείται το νέο σχέδιο για την τύχη της ΔΕΗ. Τιποτα από αυτά δεν είναι εύκολο, πολύ περισσότερο δεν είναι δεδομένο, αλλά αυτά συνιστούν το πιο αισιόδοξο σενάριο

βραχυπρόθεσμων εξελίξεων. Εστω ότι αυτά γίνονται, αλλά γίνονται σε πολεμικό κλίμα. Και μετά;

Την επόμενη ημέρα, μετά τις εκλογές, οι τράπεζες θα συνεχίζουν να είναι σε κίνδυνο. Η χώρα θα κινδυνεύει, πάλι, να μείνει χωρίς ρεύμα. Τα δημόσια ταμεία θα κινδυνεύουν να βρεθούν με μια μαύρη τρύπα έως 26 δισ. ευρώ, εξαιτίας αποφάσεων του ΣτΕ – που δικαιούται να καταργεί εκλεγμένες κυβερνήσεις και να επιβάλλει τη δική του δημοσιονομική πολιτική! Την ίδια μέρα, αρχίζουν και τρεις μεγάλες διαπραγματεύσεις: Μία για το νέο μεσοπρόθεσμο 2020-2023, άρα για τον ρυθμό μείωσης του 3,5% πρωτογενούς πλεονάσματος. Θα πέσει αμέσως στο 2,2%, το 2023, ή σε βάθος χρόνων; Δεύτερη, για την τύχη του αφορολόγητου από 1.1.2020. Θα ισχύσει η μείωση του ή θα ακυρωθεί. Η τρίτη, για τον κρατικό προϋπολογισμό 2020 και τις υποσημημένες μειώσεις φόρων. Θα γίνουν αμέσως ή σε βάθος 4ετίας;

Σε αυτό το τοπίο, αισιοδοξείτε ότι, χωρίς κάποια μορφή συνεννόησης, θα κερδίσουμε την εμπιστοσύνη των ξένων και θα έρθουν επενδύσεις; Μακάρι!

kallitsiskostas@yahoo.com

Εν μέσω παράλληλων εξελίξεων το Κυπριακό

Από το ταμείο ως την πολιτική συμμετοχή και τις βολές Ακιντζι μέχρι και τις προτάσεις μετά το πλαίσιο Γκουτέρες

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Την Παρασκευή θα συζητηθεί στη Βουλή, όπως επανέλαβε και χθες ο Αβέρωφ Νεοφύτου, το ταμείο για τους υδρογονάνθρακες και «θα χρειαστούμε μια πενταετία περίπου για να εισρεύσουν τα πρώτα έσοδα, όπως τόνισε. «Με σημερινούς όρους θα πρέπει στο ταμείο να υπάρχουν γύρω στα 6 δισ. ευρώ. Έτσι, αν ξεκινήσουμε να έχουμε έσοδα σε πέντε χρόνια, ούτε σε 15 χρόνια θα

ταρχήν πως οι αντιδράσεις των κομμάτων θα είναι έντονες την Παρασκευή. Ανάμεσα σε άλλες αντιδράσεις που έχουν καταγραφεί, ορισμένες αφορούν κατά πόσο ποσοστό από τα χρήματα του Ταμείου θα μπορεί να διοχετευθεί στα δημόσια οικονομικά, για επενδύσεις. Επίσης, καταγράφονται αντιδράσεις για αποπληρωμή του δημοσίου χρέους μέσα από το ταμείο κτλ. Αυτά είναι η πτυχή, που αφορά την εσωτερική συζήτηση του θέματος. Την ίδια ώρα όμως και ενώ βγαίνει το εν λόγω νομοσχέδιο από τα συρτάκια, η διαδικασία δεν φαίνεται να πείθει ούτε τους Τ/Κ αλλά ούτε και την Τουρκία που αντιδρά θέτοντας άλλα δεδομένα μέσα στα πλαίσια ενός deal για το ΦΑ και μάλιστα πέραν των όποιων εξελίξεων στο Κυπριακό.

Η ρητορική παραμένει

Έτσι από τη μια κι ενώ η ε/κ πλευρά προχωρεί με το ταμείο, όπως όφειλε άλλωστε, από την άλλη δεν είναι ξεκομμένη η συζήτηση από τις ενδεχόμενες τουρκικές κινήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ, οι οποίες μπορεί να φτάσουν να δημιουργήσουν και συνθήκες



Ανάμεσα στις άλλες αντιδράσεις που έχουν καταγραφεί, ορισμένες αφορούν κατά πόσο ποσοστό από τα χρήματα του Ταμείου θα μπορεί να διοχετευθεί στα δημόσια οικονομικά.

τέτοιες που θα συμπαράσουν και την όποια απόσταση κλείσει τελικά η δημιουργία του ταμείου. Παρασκηνιακά τονίζεται πως αποτελούν ισχυρό επιχείρημα από μόνες τους κι εκέγγυ οι συνεργασίες στις οποίες έχει προχωρήσει η Δημοκρατία. Συνεργασίες που ομολογούμενες δεν επιτρέπουν εύκολα στην Τουρκία να ενοχλήσει τη δραστηριότητα μεγάλων εταιρειών. Δεν δίστασε ωστόσο να το κάνει στο παρελθόν. Κι από την άλλη αν η Τουρκία κάνει κίνηση μέσα στην ΑΟΖ τότε οι επιπτώσεις θα ακουμπήσουν και τη διαδικασία για τους όρους αναφοράς.

«Βέβαια δεν πρέπει κανείς να παραγνωρίζει και το επικοινωνιακό του θέματος. Ακόμη και να μην κατέβει το τρυσάνι, θα πουν ότι κατέβηκε για τη δημιουργία εντυπώσεων», είπε πηγή στην «Κ». Όπως πρόσθεσε η ίδια πηγή

πάντως, φαίνεται να κάνει ρεαλιστικά βήματα η Τουρκία στα ενεργειακά. «Δεν θα προχωρήσει κάτι αν μπει τρυσάνι στην ΑΟΖ», τονίζεται χαρακτηριστικά.

Διγλωσσία στα κατεχόμενα

Κι ενώ λαμβάνουν χώρα τα προαναφερμένα, στα κατεχόμενα χθες σημειώθηκε άλλο ένα «επεισόδιο» διγλωσσίας μεταξύ Ακιντζι και Οζεράσι, στο οποίο όμως ο πρώτος προσπάθησε να μην δώσει διστάσεις.

Ο τ/κ ηγέτης είπε πως είναι συνεπής στις παραμέτρους των ΗΕ, ενώ ο Κουντρέτ Οζεράσι υποστήριξε ότι πρέπει να είμαστε πραγματιστές και ότι «δεν υπάρχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για μια ομοσπονδιακή συνεργασία». Ερωτηθείς ο Ακιντζι για τις άλλες απόψεις πέραν της δικής του για το

Κυπριακό, είπε ότι μεταξύ των κομμάτων της «κυβέρνησης» υπάρχουν διαφορετικές απόψεις, λέγοντας ότι το σωστό είναι το κάθε κόμμα να ανακοινώσει τις δικές του εκτιμήσεις. Παράλληλα δεν απέφυγε να επανέλθει στο ζήτημα της πολιτικής ισοτιμίας αλλά και σε εκείνο της αποκέντρωσης της ομοσπονδίας. Ο Ακιντζι προχώρησε σε δηλώσεις μετά που ενημέρωσε για τις τελευταίες επαφές με την κ. Λουτ.

«Συστήνω λίγη υπομονή. Η τ/κ πλευρά είναι αυτή που θέλει περισσότερο τη λύση και δεν υπάρχει καμία αμφιβολία γι' αυτό. Οι μεγαλύτεροι όμπροι του στάτους κβο είναι οι Τ/Κ. Πιστεύω ότι μακροπρόθεσμα και οι Ε/Κ θα έχουν αυτή την ανυσχία. Αλλά είναι λογικό αυτοί που είναι οι όμπροι της κατάστασης να θέλουν περισσότερο την λύση. Ούτε

οι Ε/Κ ούτε άλλος θέλει τη λύση όσο εμείς», είπε μεταξύ άλλων.

Πλαίσιο και προτάσεις

Την ίδια ώρα το ΑΚΕΛ επανήλθε χτες αναφορικά με τις συζητήσεις για το πλαίσιο Γκουτέρες και τις προτάσεις που κατέθεσε ο Πρόεδρος Αναστασιάδης στις 5 και 6 Ιουλίου 2017. Οι προτάσεις αυτές αφορούσαν την κατανόηση ότι το πλαίσιο συζήτησης είναι εκείνο της 4ης Ιουλίου, όπως άλλωστε είχε καταγραφεί και την περίοδο εκείνη. Το ΑΚΕΛ επικαλούμενο δημοσιεύματα τόνισε τα όσα είχε πει ο Πρόεδρος Αναστασιάδης για απόσυρση των προτάσεων. Από την πλευρά της κυβέρνησης επικρατεί η άποψη πως η συζήτηση αυτή οδηγεί σε εθωστρέφεια και «δείχνουν» προς την προσπάθεια που είναι σε εξέλιξη και στη συνάντηση Αναστασιάδη-Ακιντζι.

Επιμένει η Τουρκία για συνεργασία στην ΑΟΖ και στους υδρογονάνθρακες

Επαναλαμβάνεται πως δεν αρκεί ένα μερίδιο μέσα από το ταμείο, ενώ ετοιμάζεται και το νέο πλοίο

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΙΑ

Στις αρχές της Άνοιξης αναμένεται η εντατικοποίηση των βημάτων της Τουρκίας στην κυπριακή ΑΟΖ και στο ζήτημα των υδρογονανθράκων. Η Άγκυρα προσεγγίζει το όλο εγχείρημα πολυδιάστατα, αποδίδοντας ιδιαίτερη σημασία στις διπλωματικές και οικονομικές πτυχές. Παράλληλα, στην τουρκική πρωτεύουσα καταγράφονται με ιδιαίτερη προσοχή όλες οι επαφές και κινήσεις της Λευκωσίας σε συνητονισμό με τις πρωτεύουσες της περιοχής.

Σε τελική ανάλυση, γνωρίζοντας πολύ καλά ότι η εκμετάλλευση των φυσικών πόρων της περιοχής πέραν μέσα από την συνεννόηση όλων των εμπλεκόμενων πλευρών, η Άγκυρα επιμένει στην πρόταση της για συνεργασία με την Κύπρο πριν τη λύση του Κυπριακού. Η τουρκική πλευρά εμφανίζεται έτοιμη για την μελέτη και αναθεώρηση όλων των εναλλακτικών σχεδίων που εξυπηρετούν αυτήν την προοπτική.

Ερχεται η νέα πλατφόρμα

Σύμφωνα με πληροφορίες από τον τουρκικό Τύπο, στις 10 Φεβρουαρίου το νέο πλοίο της Τουρκίας, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για γεωτρήσεις στην Ανατολική Μεσόγειο, έφτασε στην Ισπανία. Το σκάφος, που φέρει την ονομασία Deep sea Metro1, αγκυροβόλησε σε ισπανικό λιμάνι για ανεφοδιασμό.

Νωρίτερα, ο Αντιπρόεδρος της «κυβέρνησης» και «Υπουργός Εξωτερικών», Κουντρέτ Οζεράσι είχε ανακοινώσει ότι η τουρκική πλευρά την παρούσα περίοδο βρίσκει ένα βήμα πριν τον καθορισμό του σημείου της διεξαγωγής της πρώτης γεωτρήσης. Το πρώτο σκάφος της Τουρκίας για τις γεωτρήσεις, το Deep sea Metro2 έφτασε στην Τουρκία στις αρχές του προηγούμενου έτους και στη συνέχεια μετονομάστηκε «Φατίχ (Πορθητής)». Με τα συγκεκριμένα δυο σκάφη, το Μπαρμπάρ και τα υπελοπια βοθητικά σκάφη, η Τουρκία στοχεύει σε διεξαγωγή ερευνών και γεωτρήσεων τόσο στη Μαύρη Θάλασσα όσο και στην Ανατολική Μεσόγειο.

Το σημείο

Τ/Κ πηγές που παρακολουθούν από κοντά τα βήματα της Τουρκίας στο ζήτημα της ΑΟΖ, επισημαίνουν στην «Κ» ότι σταδιακά οι ενέργειες της Τουρκίας θα εξαπλωθούν σε όλα τα οικοπέδα, τα οποία καθόρισε



Μπορεί το τελευταίο διάστημα η τουρκική διπλωματία να αντιμετωπίζει προβλήματα σε πολλά πεδία, ωστόσο στο πεδίο της ενέργειας εκπρόσωποι της Άγκυρας και της τ/κ πλευράς θεωρούν ότι έχουν τη δυνατότητα να βολιδοσκοπήσουν διεθνείς παράγοντες που εμπλέκονται στα ενεργειακά δρώμενα της Ανατολικής Μεσογείου.

πριν από περίπου εννέα χρόνια η «ΤΑΒΚ» σε συνεργασία με την Τουρκία, και την τουρκική Εταιρία Πετρέλαιων (ΤΡΑΟ). Σε πρώτη φάση, οι τελευταίες πληροφορίες θέλουν την Τουρκία να εστιάζει σε περιοχές όπου το προηγούμενο διάστημα εστίασε την προσοχή του ο ιταλικός και γαλλικός παράγοντας. Παράλληλα με τις εξελίξεις στα ανοιχτά της Κύπρου, η Τουρκία αποδίδει ιδιαίτερη σημασία και στην περιοχή του Καστελόριζου. Σε διπλωματικό και περιφερειακό επίπεδο οι επιλογές της τουρκικής πλευράς παραμένουν περιορισμένες και αυτό το γνωρίζουν πολύ καλά οι ειδικοί στην Άγκυρα. Ελλείδα και Κύπρος το τελευταίο διάστημα έχουν οικοδομήσει επιτυχημένες συνεργασίες με χώρες όπως η Γαλλία, η Ιταλία, η Αίγυπτος, το Ισραήλ. Σε αυτό το δίκτυο συνεργασίας εμπλέκονται πλέον και οι ΗΠΑ με το Κατάρ. Το τελευταίο, παρά το γεγονός ότι το τελευταίο διάστημα έχει αναπτύξει πολύ στενές σχέσεις με την Άγκυρα σε διάφορα πεδία, δεν κρύβει το ενδιαφέρον του για τα ενεργειακά αποθέματα της Κύπρου

και της περιοχής. Υπό αυτές τις συνθήκες, στο διπλωματικό πεδίο οι περιορισμένες επιλογές της Άγκυρας επιπεριέχουν την προοπτική της μελλοντικής συνεργασίας με τη νέα κυβέρνηση της Λιβύης, τη Δαμασκό και τον Λίβανο. Μέχρι να ανοίξει ο δρόμος για τέτοιου είδους συνεργασίες, η Άγκυρα στριγγίζεται στον τ/κ παράγοντα και φυσικά στη γνώριμη και συνηθισμένη επιλογή της στο Κυπριακό και στα ελληνοτουρκικά, στην προβολή ισχύος.

Η τουρκική πρόταση

Από τη σκοπιά της Άγκυρας, στο ζήτημα της κυπριακής ΑΟΖ εξακολουθεί να τίθεται και μια άλλη επιλογή. Οι εμπλεκόμενες πλευρές θα μπορούσαν να αναπτύξουν ένα πλαίσιο συνεργασίας δικών να αναμένουν την επίλυση του Κυπριακού.

Η τ/κ πλευρά τονίζει ότι αυτό το πλαίσιο συνεργασίας δεν πρόκειται να ανοίξει τον δρόμο για την αναβάθμιση της «ΤΑΒΚ». Τίθενται ως παράδειγμα μάλιστα η Τσιβάν. Στην περίπτωση αυτής της αναγνωρισμένης χώρας, οι διε-

Στο διπλωματικό πεδίο οι περιορισμένες επιλογές της Άγκυρας επιπεριέχουν την προοπτική της μελλοντικής συνεργασίας με τη νέα κυβέρνηση της Λιβύης, τη Δαμασκό και τον Λίβανο.

θνείς συνεργασίες στο πεδίο της οικονομίας έρχονται στο προσκήνιο δικών οι εμπλεκόμενες πλευρές να αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στις διπλωματικές πτυχές της όλης υλοποίησης. Το ίδιο θα μπορούσε να συμβεί και στην περίπτωση της Κύπρου. Στα πλαίσια λοιπόν του συγκεκριμένου οπτικού πεδίου, η Άγκυρα προτείνει την άμεση δημιουργία μιας δικονομικής επιτροπής, η οποία θα αναλάβει τη συνολική διαχείριση του ζητήματος της ΑΟΖ. Το όλο εγχείρημα θα μπορούσε να δρομολογηθεί και υπό την αιγίδα της Ε.Ε., με ένα ταμείο

στο εξωτερικό ή άλλου είδους δημιουργικές προτάσεις που εστιάζουν στην συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων πλευρών. Τέτοιου είδους συνεργασία θα ανοίγει τον δρόμο για την ανάπτυξη σχέσεων οικονομικής αλληλεξάρτησης ανάμεσα στις δυο κοινότητες, μια εξέλιξη που θα συνέβαλλε σταδιακά στην επίλυση του Κυπριακού. Σε περίπτωση που η ε/κ πλευρά επιμένει στο δικό της βέτο για την προαναφερμένη εισήγηση της τουρκικής πλευράς, τότε, από τη σκοπιά της Άγκυρας δημιουργούνται προβλήματα. Εκτός από το ενδεχόμενο της έντασης στα πεδία της Κύπρου κατά το επόμενο διάστημα, προκύπτει θέμα για τη μελλοντική συμμετοχή των τ/κ στα κέρδη από το φυσικό αέριο. Σε αυτό το πεδίο, ένα απλό μερίδιο που θα καθορίσει κυρίως η ε/κ πλευρά από μόνη της δεν ικανοποιεί την τ/κ πλευρά. Από τη δική της σκοπιά, στον υπολογισμό του συγκεκριμένου μεριδίου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη διάφοροι παράγοντες, όπως τα πιθανά έξοδα που θα προκύψουν από τη μελλοντική διεκδίκηση του Κυπριακού και τις «ζημιές» που υπέστη η τ/κ πλευρά από το 1963 μέχρι σήμερα.

Και παρασκηνιακές κινήσεις

Καθώς αναλύονται οι κινήσεις της Άγκυρας στην κυπριακή ΑΟΖ κατά την επόμενη περίοδο, ένα άλλο στοιχείο το οποίο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι οι παρασκηνιακές κινήσεις της τουρκικής και τ/κ διπλωματίας. Μπορεί το τελευταίο διάστημα, η τουρκική διπλωματία να αντιμετωπίζει προβλήματα σε πολλά πεδία, ωστόσο στο πεδίο της ενέργειας εκπρόσωποι της Άγκυρας και της τ/κ πλευράς θεωρούν ότι έχουν τη δυνατότητα να βολιδοσκοπήσουν ή ακόμη να έρθουν σε συμφωνία με διεθνείς παράγοντες που εμπλέκονται στα ενεργειακά δρώμενα της Ανατολικής Μεσογείου.

Στα πλαίσια της προαναφερόμενης προοπτικής, η Άγκυρα χαρακτηρίζει σειρά ευρωπαϊκών παραγόντων, όπως αυτόν της Γαλλίας, της Ιταλίας, ως «συζητήσιμες». Σε κάθε περίπτωση, το γεγονός ότι οι διεθνείς παράγοντες αναγνωρίζουν το γεγονός ότι η πιθανή ένταση στην περιοχή δεν εξυπηρετεί την συμπεριφορά καμίας πλευράς στο ζήτημα της ΑΟΖ, αναπερνάει τον πηλικό των τ/κ και Τούρκων αξιωματούχων.

ΑΡΘΡΟ / Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Το μήνυμα της Επιτροπής για την οικονομία

Οι εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πορεία και τις ελληνικές οικονομίες αναδεικνύουν έναν παράγοντα που έχει κρίσιμη σημασία για το μέλλον. Τις επενδύσεις ή, καλύτερα, την αναγκαιότητα σημαντικών αυξήσεων επενδύσεων. Αν δεν επιτευχθεί ο στόχος αυτός, θα μείνουμε στην καλύτερη περίπτωση καθιλωμένοι σε αναμικρή ανάπτυξη.

Η Επιτροπή μετρίασε τις προβλέψεις της για την ανάπτυξη της Ευρωζώνης, αλλά όσον αφορά την ελληνική οικονομία, επιβεβαίωσε εκτιμήσεις που λίγο-πολύ συμπίπτουν με τη συγκρατημένη αισιοδοξία της αγοράς. Η ανάπτυξη κινείται στο 2% και όπως προβλέπει η Κομισιόν τα επρόχονα χρόνια θα παραμείνει λίγο πάνω από το ποσοστό αυτό. Αυτή, βέβαια, είναι η ανάγνωση των αριθμών, που επεκτείνουν στο μέλλον τις σημερινές τάσεις. Τους επόμενους μήνες αναμένονται εκλογές και πολιτικές εξελίξεις, που μπορούν να φέρουν την ανατροπή. Θετική, αν οδηγήσουν σε μέτρα που επιταχύνουν την ανάπτυξη. Αρνητική, αν η χώρα βυθιστεί στην πολιτική αβεβαιότητα. Γι' αυτό οι επενδύσεις παραμένουν το μεγάλο στοιχείο που συνθέτουν υποτιμιάται και τίποτα δεν δείχνει ότι πρόκειται να επιταχυνθούν τους επόμενους μήνες. Μετά την κάθεται πτώση που σημείωσαν κατά το τρίτο τρίμηνο, οι επενδύσεις το εννεάμηνο του 2018 μειώθηκαν 6,2%. Ηδη οι αισιόδοξες εκτιμήσεις του μεσοπρόθεσμου προγράμματος της κυβέρνησης πέρσι για αύξηση επενδύσεων με διψήφιο ποσοστό φαντάζουν ανέφικτες, καθώς ανέφικτο φαίνεται το να κλείσει η χρονιά φέτος ακόμα και οριακά, με θετικό πρόσημο. Για να γίνει αυτό απαιτείται αύξηση πάνω από 18% το τελευταίο τρίμηνο. Επρεπε δηλαδή να έχουν γίνει επιπλέον επενδύσεις περίπου 1,5 δισ. ευρώ το τελευταίο τρίμηνο του 2018. Τον Μάρτιο που θα θύον τα στοιχεία θα ξέρουμε, αλλά είναι απίθανο να επιβεβαιωθεί.

Οι εκτιμήσεις της Επιτροπής περιγράφουν ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας λίγο πάνω από το 2% τα δύο επόμενα χρόνια, ελαφρώς ψηλότερα από τον μέσο όρο στην Ευρωζώνη. Ταυτόχρονα όμως προβλέπουν την ίδια περίοδο υψηλότερη ανάπτυξη 4,1 - 3,7% για την Ιρλανδία και 3,3 - 2,7% για Κύπρο.

Η ιδιωματική κατανάλωση παραμένει βασική αιτία για τη διατήρηση της ανάπτυξης, καθώς η συμβολή του τουρισμού φαίνεται να επιβραδύνεται, όπως και οι εξαγωγές αγαθών εξαιτίας της μειωμένης ζήτησης στην Ευρωζώνη. Ηδη πάντως τα στοιχεία για το εννεάμηνο του 2018 δείχνουν αύξηση εξαγωγών κατά 8,3%, με τον εφικτό ετήσιο στόχο να διαμορφώνεται στο 7,5%. Βέβαια, τίποτα από όλα αυτά δεν εξασφαλίζει την εύκολη επιστροφή στην κανονικότητα. Παρά τα όσα έχουν συμβεί, το δημόσιο χρέος στο τέλος 2017 έφτανε τα 328,7 δισ. ευρώ. Δηλαδή αυξήθηκε κατά 30,2 δισ. ευρώ σε ένα χρόνο ή σχεδόν 9%. Συνολικά το χρέος προς τους δανειστές της χώρας (ΕΣΜ, ΔΝΤ, ΕΦΣΦ) αυξήθηκε κατά 20,1 δισ. ευρώ σε 12 μήνες, από 232,9 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2017 σε 253,1 δισ. ευρώ.

Παρά όλα αυτά, οίκοι αξιολόγησης αναβαθμίζουν τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, μπορεί να ισχυριστεί κάποιος. Βεβαίως, αλλά η βαθμολογία για την αξιολόγηση της οικονομίας και του χρέους παραμένει αρκετές βαθμίδες χαμηλότερα από την επενδυτική βαθμίδα που σηματοδοτεί την επιστροφή στην κανονικότητα. Εως τότε τα ελληνικά ομόλογα παραμένουν στη βαθμίδα των «μη επενδυτικών», όπως και η οικονομία. Η μόνη στην Ευρωζώνη με τη θλιβερή αυτή επιδόση.

Συμπληρώνει την ομάδα του ο Αβέρωφ

Δεν έφυγε από το κάδρο η Άννα Βίσηπ λένε συναγερμικά στελέχη, ενώ συζητούνται τα νέα πρόσωπα Σεντώνας και Λετυμπιώτης

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Στο τελικό στάδιο διαμόρφωσης του ψηφοδέλτιου του ΔΗΣΥ βρίσκεται η Πινδάρου, με τις επαφές και τις διεργασίες να δίνουν και να παίρνουν μέχρι την υστάτη. Τα πέντε –ίσως ακόμα και τα τέσσερα- από τα έξι πρόσωπα αναμένεται να υποβάλουν την υποψηφιότητά τους την προσεχή Παρασκευή, με τον Πρόεδρο του ΔΗΣΥ να αποκαλύπτει την ίδια μέρα το φύλο και την ηλικία αλλά όχι το όνομα του αριστίνδην υποψηφίου. Δεν αποκλείεται βεβαίως οι αριστίνδην να γίνουν δύο καθώς συναγερμικά στελέχη επισημαίνουν πως η γνωστή τραγουδίστρια Άννα Βίσηπ δεν έχει φύγει από το κάδρο.

Η αποκάλυψη του εκλεκτού του Προέδρου θα γίνει λίγες μέρες αργότερα, με τα βλέμματα να στρέφονται στον γνωστό πρώην δημοσιογράφο και νυν εκπρόσωπο τύπου του Προέδρου της Βουλής Λουκά Φουρλά. Ο κ. Φουρλάς θεωρείται άλλωστε πως έχει το έρεισμα

Την Παρασκευή υποβάλουν την υποψηφιότητά τους οι υποψήφιοι του ΔΗΣΥ, πλην του αριστίνδην, ο οποίος θα ανακοινωθεί λίγες μέρες αργότερα.

να φέρει κοντά μία ομάδα ψηφοφόρων που απέχουν από την εκλογική μάχη. Συναγερμικοί κύκλοι θεωρούν πως θα φέρει κοντά και μέρος της ούτως καλούμενης κινούμενης άμμου –βάσει ερευνών- που ονομάζονται ψηφοφόροι του Κέντρου. Ψηφοφόρους δηλαδή από την Αλληλεγγύη μέχρι και το ΔΗΚΟ. Θεωρούν παράλληλα πως ο κ. Φουρλάς μπορεί να διασώσει συναγερμικούς ψήφους που ανήκαν στο παρελθόν στην Ελένη Θεοχάρους. Καθόλου τυχαίο άλλωστε πως κρούση του είχε κάνει στο παρελθόν και το ΔΗΚΟ. Αν και ο ίδιος δεν έχει επίσημα αναφέρει πως θα είναι υποψήφιος, θεωρείται κλειδωμένη η υποψηφιότητά του.

Οι πρωτοκλασάτοι

Δεδομένη θεωρείται η κάθοδος των δύο πρωτοκλασάτων στελεχών του ΔΗΣΥ, του νυν ευρωβουλευτή και α-



Ο Λουκάς Φουρλάς θεωρείται πως θα ενεργοποιήσει ψηφοφόρους που απέχουν από την κάληπα αλλά παράλληλα θα προσελκύσει κεντρικούς ψηφοφόρους.



Νίκος Τournaritis και Λευτέρης Χριστοφόρου αποτελούν τα πρωτοκλασάτα στελέχη που ρίχνονται στη μάχη.



Κωνσταντίνος Λετυμπιώτης και Παναγιώτης Σεντώνας αποτελούν όπως λέγεται την ανανέωση του ΔΗΣΥ.



λόγω της αλλαγής πλεύσης του Νίκου Αναστασιάδη στο Κυπριακό αλλά και των τελευταίων επεισοδίων στον ΔΗΣΥ με τα συνθήματα της βουλευτού Λεμεσού Ελένη Σταύρου υπέρ της ένωσης.

Οι φόβοι για το ΕΛΑΜ

Πάντως τα περί ένωσης όπως επίσης και οι δηλώσεις του Αβέρωφ Νεοφύτου στο κρατικό κανάλι ότι «αναγιώθηκε» με τα ελληνικά ιδεώδη, φαίνεται να συνδέονται με τους φόβους μεγάλων διαρροών προς το ΕΛΑΜ. Όπως είχε αναφέρει στις 3 Φεβρουαρίου η «Κ» το κόμμα της Δεξιάς έχει σημαντικές διαφορές προς το ΕΛΑΜ, που σύμφωνα με έρευνα του κόμματος φτάνει το 2,5% του ποσοστού που έλαβε ο ΔΗΣΥ στις βουλευτικές του 2016. Σε αυτό το πλαίσιο θεωρείται πως η υποψηφιότητα Σταύρου θα ανακόψει τις όποιες διαφορές προς το ΕΛΑΜ.

Το ερώτημα είναι τι γίνεται με τις άλλες δύο θέσεις στο ψηφοδέλτιο. Όπως κατέγραψε η «Κ» τα ονόματα που συζητούνται είναι αυτό του Παναγιώτη Σεντώνας και του Κωνσταντίνου Λετυμπιώτη. Πρόσωπα με έντονη εμπλοκή στον φοιτητικό συνδικαλισμό, στην Πρωτοπορία και τη ΝΕΔΗΣΥ. Ο Παναγιώτης Σεντώνας από την επαρχία Λάρνακας εργάζεται στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και είναι πρόεδρος του Οργανισμού Νεολαίας, ενώ ο Κωνσταντίνος Λετυμπιώτης είναι αρχιτέκτονας και πρώην υποψήφιος βουλευτής του ΔΗΣΥ στην επαρχία Πάφου. Και οι δύο θεωρούνται ανερχόμενα πολιτικά πρόσωπα τα οποία θέλει να αξιοποιήσει η ηγεσία ριχνώντας τα στην εκλογική μάχη. Θεωρείται πως θα ενεργοποιήσουν και θα φέρουν κοντά ένα ποσοστό νέων που συντηρίζουν να απέχουν τα τελευταία χρόνια από την κάληπα.

Brought to you by:

cablenet
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗ

AMERICAN GODS
#americangods

MR WEDNESDAY
THE CON MAN

Νέα εκπληκτική σειρά φαντασίας
Κάθε Παρασκευή στις 22:00 αποκλειστικά από το MOVIES BEST HD
Η σειρά ακροβατεί ανάμεσα στο δράμα, τη φαντασία και το μυστήριο και μας παρασύρει σε ένα κόσμο πρωτόγνωρο!

www.mesimvria.com

MOVIES HD
Το κανάλι MOVIES BEST HD διατίθεται από τις συνδρομητικές πλατφόρμες CABLENET και CYTAVISION

MESIMVRIA
ENTERPRISES LTD

**The 2019
Hubert Curien Memorial Lecture**

**Eudaimonia in the 21st Century:
Looking to Aristotle for New Solutions**



Prof Jeffrey Sachs

Director of the Center for Sustainable Development, Columbia University
Director of the UN Sustainable Development Solutions Network
Member of The Cyprus Institute Board of Trustees

Tuesday, 19 February 2019 | 18:30

The Cyprus Institute

Novel Technologies Laboratory, Athalassa Campus

Info: Tel. 22208702 · Email: office.events@cyi.ac.cy · Web: www.cyi.ac.cy

 **THE CYPRUS INSTITUTE**
RESEARCH • TECHNOLOGY • INNOVATION

Media Sponsor
 **Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**

Βάζει πλώρη και για ναυτιλιακές το ΧΑΚ

Μετά το ενδιαφέρον για την αγορά ενέργειας, προσανατολίζεται στην δημιουργία πλατφόρμας ναυτιλιακών ομολόγων

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Είναι δεδομένες οι ψηλές επιδόσεις της Κύπρου στον τομέα της ναυτιλίας. Ενδέκατος παγκοσμίως ο κυπριακός στόλος, τρίτο σε μέγεθος κέντρο πλοιοδιαχείρισης, στο 7% η συνεισφορά του τομέα της ναυτιλίας στο ΑΕΠ. Στο μεταξύ Brexit και σύστημα φορολόγησης Tonnage tax έχουν αυξήσει το ενδιαφέρον για κάθοδο ναυτιλιακών εταιρειών από την Βρετανία στην Κύπρο, ενώ ο αριθμός των πλοίων που βαφτίζονται κυπριακά καταγράφει σταθερή ανοδική πορεία. Αύξηση καταγράφουν και τα έσοδα του κλάδου της πλοιοδιαχείρισης τα οποία από 476 εκατ. ευρώ το 2ο εξάμηνο του 2017, σκαρφάλωσαν στα 506 εκατ. ευρώ το 1ο τρίμηνο του 2018.

Το αποτύπωμα ωστόσο της έντονης δραστηριότητας των ναυτιλιακών στο νησί, παραμένει μηδενικό για το Χρηματιστήριο Κύπρου, καθώς πέραν του ομολογουμένως περιορισμένου αριθμού

Μείωση του ποσοστού που καταβάλλεται για την έκτακτη αμυντική εισφορά σε εταιρικά χρεόγραφα που εισάγονται στο Χρηματιστήριο, θα εισηγηθεί στον Χάρη Γεωργιάδη ο πρόεδρος του ΧΑΚ σε συνάντησή τους την προσεχή Πέμπτη.

εισηγμένων εταιρειών και νέων εγγραφών στο χρηματιστήριο, καμιά από τις εταιρείες δεν είναι ναυτιλιακή. Είναι αυτό το κενό που θέλει να καλύψει το Συμβούλιο του ΧΑΚ που προχωρά σε συνεργασία με το Χρηματιστήριο Αθηνών, στη δημιουργία πλατφόρμας μέσω της οποίας τα Χρηματιστήρια ΧΑΚ και ΧΑ θέλουν να διευκολύνουν τη χρηματοδότηση ναυτιλιακών εταιρειών μέσω των δύο Χρηματιστηρίων και να ανταγωνιστούν κεφαλαιαγορές όπως του Όσλο και του Λονδίνου. Στην ουσία επικειρούν να αναπτύξουν ένα σημαντικό χρηματιστηριακό κέντρο (exchange hub), παρέχοντας σε ναυτιλιακές εταιρείες εναλλακτικό μηχανισμό άντλησης κεφαλαίων πέραν του τραπεζικού δανεισμού. Κάτι που θα επιτυγχάνεται, μέσω της έκδοσης και εισαγωγής ναυτιλιακών ομολόγων. «Πρόκειται για μια νέα εναλλακτική λύση δανεισμού για τις ναυτιλιακές εταιρείες οι οποίες αυτή την στιγμή έχουν μόνο την επιλογή του τραπεζικού δανεισμού», δήλωσε σχετικά στην «Κ» ο Πρόεδρος του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Μανώλης Χριστοδουλίδης.

Στόχος πάντως της κοινοπραξίας μεταξύ των δύο χρηματιστηρίων είναι η προσέλκυση κυρίως ελληνικών και



Πρόκειται στην ουσία για κοινοπραξία ΧΑΚ με το Χρηματιστήριο Αθηνών. Την μελέτη βιωσιμότητας έχει αναλάβει η Deloitte, ενώ επίσημες ανακοινώσεις αναμένονται πριν το τέλος Φεβρουαρίου.

κυπριακών ναυτιλιακών εταιρειών στο ΧΑΚ, οι οποίες επιθυμούν την άντληση κεφαλαίων μέσω της έκδοσης των εταιρικών ομολόγων, όπως επίσης και η υποστήριξη των εταιρειών κατά τη διάρκεια της έκδοσης και της άντλησης κεφαλαίων προσφέροντας την υπηρεσία Ηλεκτρονικού Βιβλίου Παραγγελιών (Electronic Order Book Service), υπηρεσία που προσφέρεται ήδη από το Χρηματιστήριο Αθηνών.

Μάρτιο η μελέτη της Deloitte

Ήδη έχει ξεκινήσει η ετοιμασία μελέτης σκοπιμότητας και βιωσιμότητας (Feasibility and Viability Study) για την ανάπτυξη της πλατφόρμας, την οποία τα δύο χρηματιστήρια ανέθεσαν στην Deloitte Ελλάδας και Κύπρου. Η μελέτη αναμένεται να ολοκληρωθεί και να παραδοθεί στα δύο Χρηματιστήρια μέχρι τα μέσα Μαρτίου. Στο μεταξύ, προγραμματίζεται συνεδρία της συντονιστικής επιτροπής στις 6 Μαρτίου, στην παρουσία του Διευθυντή Συμβούλου του Ομίλου Χρηματιστηρίου Αθηνών Σωκράτη Λαζαρίδη. Με την προϋπόθεση ότι τα μέλη της επιτροπής θα έχουν στα χέρια τους την μελέτη, αναμένεται ότι εντός Μαρ-

τίου θα υπάρξουν αποφάσεις και για το συγκεκριμένο θέμα. Σε κάθε περίπτωση, όπως δηλώνει στην «Κ» ο κ. Χριστοδουλίδης, μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου θα πρέπει να αναμένεται ότι θα υπάρχει κάτι ανακοινώσιμο.

Αντικείμενο της μελέτης είναι η ανάλυση και αξιολόγηση του νομοθετικού πλαισίου και του επενδυτικού ενδιαφέροντος στην Κύπρο καθώς και η αξιολόγηση των αγορών του εξωτερικού, οι οποίες εξειδικεύονται στον τομέα των ναυτιλιακών. Μέσα από την μελέτη αναμένεται να καθοριστούν οι βασικές προϋποθέσεις και οι βασικοί παράγοντες για δημιουργία μιας ανταγωνιστικής αγοράς ομολόγων στην Κύπρο. Εστιάζει επίσης σε άλλους ανταγωνιστικούς μηχανισμούς άντλησης κεφαλαίων, οι οποίοι χρησιμοποιούνται από την ναυτιλιακή βιομηχανία, ενώ συγκρίνει την υφιστάμενη κατάσταση στην Κύπρο με άλλες ανταγωνιστικές χρηματιστηριακές αγορές, ώστε να ενοποιηθεί τυχόν κενά και τα όποια περιθώρια βελτίωσης της.

Τα εταιρικά ομόλογα

Στην προσέλκυση έκδοσης εταιρικών ομολόγων μέσω του ΧΑΚ αλλά

Στα 5,5 εκατ. είναι βάσει προϋπολογισμού τα έσοδα του ΧΑΚ για το 2019. Το προηγούμενο έτος έκλεισε με οριακές ζημιές.

και επενδυτών φαίνεται ότι στοχεύει και η εισήγηση του ΧΑΚ για μείωση του ποσοστού που καταβάλλεται για την έκτακτη αμυντική εισφορά σε εταιρικά χρεόγραφα που εισάγονται στο Χρηματιστήριο.

Στόχος να φτάσει στο επίπεδο του ποσοστού των κυβερνητικών ομολόγων. Δηλαδή από 30% που ισχύει τώρα για τα εταιρικά ομόλογα, να μειωθεί στο 3%. Το θέμα αναμένεται να θέσει ενώπιον του υπουργού Οικονομικών ο πρόεδρος του ΧΑΚ σε συνάντησή τους η οποία προγραμματίζεται την προσεχή Πέμπτη.

Εξάλλου, όπως τονίζεται από το ΧΑΚ, η έκδοση εταιρικών χρεογράφων είναι παγκοσμίως μια ευρέως διαδεδομένη μορφή άντλησης κεφαλαίων και πρόκειται για κίνητρο, το οποίο

στοχεύει στην προσέλκυση νέων εταιρειών για να εκδώσουν ομόλογα μέσω του ΧΑΚ καθώς και επενδυτών ώστε να προβαίνουν σε επενδύσεις σε εταιρικά χρεόγραφα.

Χλιαρό το ενδιαφέρον

Έχοντας καταγράψει οριακές ζημιές για το 2018, στον ενάμιση μήνα του 2019, τα μηνύματα για το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου δεν είναι πολύ ικανοποιητικά, και αυτό σύμφωνα με τον κ. Χριστοδουλίδη οφείλεται στις τραπεζικές μετοχές, κυρίως δε της μετοχής της Τράπεζας Κύπρου. Πάντως τα προβλεπόμενα έσοδα για το 2019 κυμαίνονται στα 5,5 εκατ. ευρώ. Βασικός άξονας της στρατηγικής του ΧΑΚ παραμένει η προσέλκυση εταιρειών, καθώς το 2018 σημειώθηκε το κύμα φυγής εταιρειών.

Σκιαγραφώντας την κατάσταση, ο πρόεδρος του ΧΑΚ επισήμασε ότι το όποιο ενδιαφέρον που εκδηλώνεται αφορά μόνο τη Νέα Αγορά του ΧΑΚ και πρόκειται για νεοσύστατες εταιρείες από Κύπρο, Ελλάδα και Βρετανία, η οποία θεωρείται φθηνότερη από ανάλογες ευρωπαϊκές χρηματιστηριακές αγορές. «Τα κόστη του χρηματιστηρίου

είναι πάρα πολύ ανταγωνιστικά σε σχέση με πολλά ξένα χρηματιστήρια.

Ωστόσο, δυστυχώς υπάρχουν πολλές και μεγάλες εταιρείες στην Κύπρο οι οποίες δεν είναι εισηγμένες και προσπαθούμε να τις προσεγγίσουμε με διάφορους τρόπους», τόνισε. Σημειώνεται ότι στη Νέα Αγορά εισήχθησαν το 2018, 8 εταιρείες (4 μετοχές και 4 ομόλογα), ενώ σημειώθηκαν 17 διαγραφές (5 μετοχές και 11 ομόλογα). Αυτή την στιγμή στη Νέα Αγορά τυγχάνουν διαπραγματεύσεως 34 μετοχές, εκ των οποίων οι 24 από Κύπρο, 7 από Ελλάδα, 2 από Ηνωμένο Βασίλειο και μια από Μάλτα. Εγγεγραμμένες είναι μέσω ομολόγων 27 εταιρείες εκ των οποίων 19 από Ηνωμένο Βασίλειο, 7 από Κύπρο και μια από Ελλάδα. Όσον αφορά την ρυθμιζόμενη αγορά, τα στοιχεία του ΧΑΚ αναφέρουν ότι αριθμεί 68 εταιρείες με μετοχές, 27 ομόλογα (22 Κρατικά και 5 Εταιρικά), και 18 συλλογικά επενδυτικά σχέδια.

Τον προηγούμενο χρόνο εισήχθησαν στην ρυθμιζόμενη αγορά 24 Κρατικά και 2 Εταιρικά Ομόλογα, ενώ διαγράφηκαν οι μετοχές 7 εταιρειών και 26 ομόλογα.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΝΙΚΟΥ ΑΥΛΩΝΑ***

Γιατί κερδίζουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών οι κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις

Η απόδοση μιας χρηματοοικονομικής επένδυσης και οι χρηματιστηριακοί δείκτες δεν είναι το μόνο κριτήριο για τους επενδυτές, ώστε να αξιολογήσουν μια πιθανή επένδυση και να αποφασίσουν αν θα προχωρήσουν. Θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, κοινωνικές ευημερίας και περιβαλλοντικές ανάπτυξης παίζουν πλέον πρωταρχικό ρόλο στις αποφάσεις των επενδυτών. Αυτό συμβαίνει γιατί οι επενδυτές θέλουν να μεγιστοποιήσουν την αξία των μετοχών τους αλλά και να μεγιστοποιήσουν και την κοινωνική ευημερία, επενδύοντας σε εταιρείες που σέβονται και ακολουθούν τα διεθνή standards και λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις και ανάγκες των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders). Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι οι επενδυτές σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνες επιχειρήσεις έχουν αυξηθεί σημαντικά την τελευταία 10ετία, κυρίως στην Ευρώπη και στη Β. Αμερική. Αξίζει να σημειωθεί ότι συνολικά τα μέλη που έχουν υπογράψει την πρωτοβουλία Υπεύθυνων

Επενδύσεων των Ηνωμένων Εθνών (UN PRI) εκπροσωπούν επενδυτικά κεφάλαια 70 τρισεκατομμυρίων δολαρίων.

Μια κοινωνικά υπεύθυνη επένδυση (Socially Responsible Investing –SRI) είναι εκείνη που λαμβάνει υπόψη τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές επιπτώσεις και τις επιπτώσεις εταιρικής διακυβέρνησης (Environmental Social Governance-ESG). Ωστόσο, μια κοινωνικά υπεύθυνη επένδυση δεν είναι απλώς ένας τρόπος να αισθάνονται ικανοποιημένοι οι επενδυτές (με την έννοια ότι κάνουν το καλό), αλλά μπορεί να ωφελήσει με δύο ακόμα τρόπους. Από τη μία, αποδεικνύεται όλο και περισσότερο ότι οι καλές επιδόσεις σε επίπεδο κοινωνίας-περιβάλλοντος-διακυβέρνησης μπορούν αφενός να οδηγήσουν και σε καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα, και αφετέρου να μειώσουν το ρίσκο των επιχειρήσεων. Πολλοί CEOs διεθνών επιχειρήσεων και μεγάλων οργανισμών έχουν, για παράδειγμα, αποφασίσει να συμμορφωθούν με τη Συμφωνία των Παρισίων για την κλιματική

αλλαγή. Γιατί συμβαίνει αυτό; Το Harvard Business Review σε μια δημοσίευσή του αναφέρει ότι οι κοινωνικά υπεύθυνες επιχειρήσεις παρουσιάζουν μεγαλύτερη κερδοφορία και καλύτερη απόδοση μετοχών από ό,τι οι ανταγωνιστές τους. Ένας ακόμα λόγος είναι ότι μια μακροπρόθεσμη στρατηγική βασισμένη στις αρχές της βιωσιμότητας μπορεί να διασφαλίσει τη συνέχεια και ανάπτυξη της εταιρείας. Επειτα, οι επιχειρήσεις αυτές μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες ή προϊόντα που προσφέρουν λύσεις στις προκλήσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση, ενώ φαίνεται ότι θα έχουν σταθερά ανοδική ζήτηση.

Δεν πρόκειται απλώς για μια τάση, πρόκειται για μια νέα επενδυτική στρατηγική που κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος, ιδίως την τελευταία 20ετία –για τη γενιά των millennial, είναι σχεδόν προαπαιτούμενο. Σύμφωνα με το Bloomberg, περίπου 84% των millennial ενδιαφέρονται για κοινωνικές υπεύθυνες

επενδύσεις και ο αριθμός αυτός αναμένεται να ανέβει, καθώς η ζήτηση για υπεύθυνα προϊόντα θα αυξηθεί σταθερά.

Στα πιο παραδοσιακά οικονομικά, η Deutsche Bank έκανε πρόσφατα μια ανάλυση περισσότερων από 2.000 εταιρικών μελετών από το 1970 και ανακάλυψε ότι στο 90% των μελετών υπήρχε η ένδειξη ότι η κοινωνικά υπεύθυνη επένδυση είχε πολύ καλύτερες αποδόσεις από ό,τι η μη κοινωνικά υπεύθυνη επένδυση.

Εξάλλου, οι καλές επιδόσεις στα κριτήρια ESG έχουν συνδεθεί με τα καλά οικονομικά αποτελέσματα και με περιορισμένο επιχειρηματικό ρίσκο. Για παράδειγμα, είναι πιο πιθανό μια πετρελαϊκή εταιρεία που προσπαθεί να κάνει περικοπές να υποστεί κάποια διαρροή –συνεπώς και τις τραγικές οικονομικές επιπτώσεις– από ό,τι μια εταιρεία που τρέπει τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς και θέτει την ασφάλεια ως προτεραιότητα.

Πώς αποδεικνύεται ότι τα κοινωνικά

και περιβαλλοντικά κριτήρια - ESG επιβεβαιώνουν θετικά τις επενδύσεις; Μια πρόσφατη έρευνα της απόδοσης των εταιρειών που βρίσκονται στη λίστα του Fortune «100 Best Companies to Work For» από το 1984 έως το 2009 αποκάλυψε ότι οι εταιρείες αυτές παρουσίασαν καλύτερες επιδόσεις από τους ανταγωνιστές τους και ότι οι μετοχές τους πήγαν καλύτερα σε σχέση με τον υπόλοιπο κλάδο τους κατά 2%-3% ανά έτος. Για τον λόγο αυτό, όπως έδειξε η πρόσφατη έρευνα SRI Market Study του Eurosif, τα κριτήρια ESG λαμβάνονται υπόψη κατά 60% περισσότερο από ό,τι πριν από δύο χρόνια.

Παγκοσμίως, οι πιο αναγνωρισμένοι κοινωνικοί και περιβαλλοντικοί -ESG δείκτες που είναι συνδεδεμένοι με τις χρηματιστηριακές αγορές είναι οι Dow Jones Sustainability Index (DJSI), FTSE4Good Index, MSCI ESG Index και CDP, ενώ σημαντική θεωρείται η πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών για τις υπεύθυνες επενδύσεις (UN PRI).

Στην Ελλάδα, αν και αρκετές εισηγμένες μεγάλες κυρίως εταιρείες πληρούν κάποια από τα κριτήρια που αναφέρονταν παραπάνω και εκδίδουν εκθέσεις βιώσιμης ανάπτυξης, δεν υπάρχει ακόμα αρκετή κατανόηση της σημαντικότητας των επενδυτικών αποφάσεων και εφαρμογής κατάλληλων προτύπων στη βιώσιμη ανάπτυξη όπως τα CDP και GRI. Για τον λόγο αυτό, μεγάλο ποσοστό εισηγμένων εταιρειών του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα είναι λιγότερο ελκυστικές σε επενδύσεις. Πέρα λοιπόν από το σχετικό δυσμενές οικονομικό περιβάλλον της χώρας, θα μπορούσαν οι επιχειρήσεις να γίνουν πιο ελκυστικές σε επενδύσεις με την εφαρμογή των κατάλληλων προτύπων και τη σύνδεσή τους με τους κατάλληλους δείκτες αλλά και το Δημόσιο να παρέχει σαφή υποστήριξη.

*Ο κ. Νίκος Αωλώνας είναι πρόεδρος Κέντρου Αειφορίας (CSE), επισκέπτης καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο (IMBA).



Blue Air

Αθήνα · Θεσσαλονίκη
Λάρνακα ➔ Μπέρμιγχαμ · Λονδίνο
Βουκουρέστι

Από **Βουκουρέστι**
όλη η Ευρώπη

Ταξιδέψτε περισσότερο, απολαύστε περισσότερα



Κάντε τις κρατήσεις σας τώρα στα τηλέφωνα
(+357) 22 755 300

Μέσω email στο blueair@orthodoxair.com.cy
ή μέσω των ταξιδιωτικών πρακτόρων της περιοχής σας

www.blueairweb.com

Το φινλανδικό πείραμα δεν μείωσε την ανεργία

Το εγγυημένο εισόδημα των 560 ευρώ τους απέτρεψε από την εύρεση εργασίας

Το πρόγραμμα εγγυημένου εισοδήματος, που εφαρμόστηκε πιλοτικά στη Φινλανδία, κάνει τους ανθρώπους να αισθάνονται μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και σιγουριά για το μέλλον τους, αλλά δεν αυξάνει τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας ούτε μειώνει την ανεργία. Αυτά είναι τα προκαταρκτικά συμπεράσματα αυτού του σοβαρού κοινωνικού πειράματος, του πρώτου που διεξήγαγε μια χώρα. Εφαρμόζονταν ήδη και ορισμένα παρόμοια σε επίπεδο πόλης (στο Οντάριο του Καναδά, στη Βαρκελώνη της Ισπανίας, στο Λιβόρνο της Ιταλίας και στην Ουτρέχτη της Ολλανδίας), ενώ η Ιταλία μόλις εγκαινίασε συνολικό πρόγραμμα εγγυημένου εισοδήματος. Συζητούνται, επίσης, ανάλογες πρωτοβουλίες στη Σκωτία και στην Ινδία. Στη Φινλανδία το πρόγραμμα ήταν διετές, ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο και τα τελικά συμπεράσματα θα δημοσιοποιηθούν το 2020. Δύο χιλιάδες άνεργοι σε όλη τη χώρα ηλικίας 25 - 58 ετών λάμβαναν σε αντικατάσταση άλλων επιδομάτων 560 ευρώ μηνιαίως άνευ προϋποθέσεων, ακόμη κι αν έβρισκαν δουλειά.

Δύο χιλιάδες άνεργοι λάμβαναν σε αντικατάσταση άλλων επιδομάτων 560 ευρώ μηνιαίως άνευ προϋποθέσεων, ακόμη κι αν έβρισκαν δουλειά.

Ο οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης της Φινλανδίας, Kela, δήλωσε πως το πείραμα αποσκοπούσε να περιορίσει τη γραφειοκρατία, τη φτώχεια και την ανεργία. Μίνα Δίκανο, επικεφαλής της σχετικής έρευνας στον Kela. Κατά τον οικονομολόγο της τράπεζας Nordea Bank, Ολι Καρκάινεν, τα αποτελέσματα του πειράματος τον εξέπληξαν. «Περιμένα πιο έντονο αντίκτυπο στην απασχόληση, γιατί το πρόγραμμα δίνει πολύ ισχυρά κίνητρα αναζήτησης εργασίας». Αν και το φινλανδικό πείραμα προσφέρει πολύ σημαντικά δεδομένα προς μελέτη, ωστόσο δεν αναμένεται να εφαρμοστεί σε ευρύτερη κλίμακα. Κάτι τέτοιο θα σήμαινε αύξηση κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες του δημοσιονομικού ελλείμματος της Φινλανδίας στην αναλογία του προς το ΑΕΠ.

Το ισχύον σύστημα στη Φινλανδία προβλέπει πως, όταν οι άνεργοι βρίσκουν δουλειά, έστω και με πολύ χαμηλές αμοιβές ή για λίγες ώρες μόνον, «κόβονται» δραστικά τα επιδόματα. Οπότε, «όταν κάποιος άνθρωπος λαμβάνει το βασικό εισόδημα ανεξαρτήτως όρων, μπορεί να απασχολείται έστω και λίγες μέρες την εβδομάδα ή δυο εβδομάδες τον μήνα, χωρίς άγχος για τα επιδόματα και το επίπεδο διαβίωσης», παρατηρεί η Μαρτζούκα Τουρουίνεν από το νομικό τμήμα του Kela. Οι θιασώτες του εγγυημένου εισοδήματος το θεωρούν πιο δίκαιο από τα παραδοσιακά επιδόματα, που μπορεί να οδηγήσουν τους δικαιούκους σε ανένδοτη φτώχεια. Το εγγυημένο εισόδημα δύναται να προστατεύσει τους ανθρώπους από την ολοένα και μεγαλύτερη ψηφιοποίηση και αυτοματοποίηση της οικονομίας. Γι' αυτό και τα πειράματα αυτά ενδιαφέρουν δισεκατομμυριούς ιδρυτές τεχνολογικών κο-

λοσών, όπως ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ του Facebook και ο Ελον Μασκ της Tesla.

Από τον 16ο αιώνα

Η αντίληψη περί βασικού εισοδήματος ως συστατικού της αξιοπρεπούς ζωής χρονολογείται από τον 16ο αιώνα. Το διατύπωσε ο ουμανιστής φιλόσοφος Τόμας Μορ, επινοώντας την «Ουτοπία» του, αλλά και στα τέλη του 18ου αιώνα ο πολιτικός φιλόσοφος Τόμας Πέιν, που επηρέασε την Αμερικανική Επανάσταση. Στη Βρετανία ακολουθείται ο δρόμος της απλοποίησης. Καταργούνται επιμέρους επιδόματα και φοροελαφρύνσεις και δίδεται ένα ενιαίο εισόδημα τον μήνα. Στη δε Ιταλία εγκαινιάστηκε πρόγραμμα εγγυημένου εισοδήματος 780 ευρώ τον μήνα σε όσους

ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα του τι σημαίνει το άνευ όρων βασικό εισόδημα των 660 ευρώ για τους δικαιούκους στο Οντάριο, είναι τα όσα λέει η Ελίζαμπεθ Μαγκκούαρι, επικεφαλής οργάνωσης για τη στήριξη ευπαθών ομάδων: «Βγαίνουν από το κουκούλι τους και γίνονται άνθρωποι, πηγαίνουν στον μακάκη και παίρνουν κι ένα παλτό». Ο 46χρονος Ντέιβ Τσερκέβσκι λέει πως με τα 660 ευρώ επιπλέον τον μήνα μπορεί πιο ήρεμα να αντιμετωπίσει την καθημερινότητα. «Μπορώ τώρα να μη σκέφτομαι πώς θα πληρώσω τους λογαριασμούς και να επικεντρωθώ στο να βρω δουλειά, βοηθώντας άλλους με αντίστοιχα με τα δικά μου προβλήματα», λέει εν κατακλείδι.

REUTERS, BLOOMBERG

Δεν οδεύει προς κρίση η γερμανική οικονομία

Η γερμανική οικονομία δεν οδεύει προς κρίση, ισχυρίστηκε ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας Ολαφ Σολτς, παρά τη συσώρευση στοιχείων για την αποδυνάμωση των επιδόσεων της Ευρωζώνης. Μετά την προχθεσινή προς τα κάτω ανθεώρηση των προβλέψεων για την ανάπτυξη στη Γερμανία από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο κ. Σολτς δήλωσε σε συνέντευξη που έδωσε στους Financial Times πως «η γερμανική οικονομία θα συνεχίσει να βαδίζει μπροστά».



Ο Ολαφ Σολτς δήλωσε σε συνέντευξη που έδωσε στους Financial Times πως «η γερμανική οικονομία θα συνεχίσει να βαδίζει μπροστά».

κτίμηση, μάλιστα, πως μπορεί να υπάρξουν ενδεχόμενες ενδοκυβερνητικές διαμάχες για την κατεύθυνση των δημοσίων δαπανών, οι οποίες θα γίνουν με την εξοικονόμηση πόρων από αλλού. Ο κ. Σολτς, όμως, δεσμεύτηκε για την αύξηση των δαπανών στην άμυνα στο 1,5% μέχρι το 2024. Στην πραγματικότητα, οι συν-

θήκες και το κλίμα στην ισχυρότερη οικονομία της Ευρωζώνης διαμορφώνουν μια πιο απαισιόδοξη εικόνα. Οι νέες παραγγελίες στον γερμανικό μεταποιητικό κλάδο υποχώρησαν κατά 1,6% τον Δεκέμβριο του 2018 από τον προηγούμενο μήνα, όταν αναμενόταν μικρή άνοδος της τάξεως του 0,3% βάσει σφυγμομέτρησης του πρακτορείου Reuters. Μάλιστα, σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της γερμανικής στατιστικής υπηρεσίας, οι νέες παραγγελίες στη μεταποίηση μειώθηκαν κατά 7% τον Δεκέμβριο του 2018 σε σχέση με έναν χρόνο πριν.

Η πτώση αυτή αποδίδεται στα νέα κριτήρια που εφαρμόστηκαν για τις εκπομπές ρύπων στην Ε.Ε., τα οποία αποσυντόνισαν τις γερμανικές αυτοκινητοβιομηχανίες και προκάλεσαν μια βίαιη υποχώρηση των πωλήσεων οχημάτων. Συγχρόνως, το οικονομικό κλίμα έχει χειροτερέψει λόγω φό-

βων για μεγάλες ανατροπές στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα από την πολιτική προστατευτισμού που εφαρμόζουν οι ΗΠΑ εις βάρος των ισχυρότερων εμπορικών εταίρων τους.

Παρά τις δυσκολίες αυτές, το εμπορικό ισοζύγιο εκτοξεύθηκε το 2018 σε νέο ρεκόρ, δεδομένου ότι οι εξαγωγές διαμορφώθηκαν στο 1,3 τρις. ευρώ και οι εισαγωγές στο 1,1 δισ. ευρώ.

Οικονομολόγοι της Deutsche Bank θεωρούν πως είναι πολύ πιθανή μια ύφεση στη Γερμανία μέσα στο α' τρίμηνο του 2019. Η Κομισιόν ήδη διαβλέπει ρυθμό ανάπτυξης 1,1% για το 2018 αντί του 1,8% που είχε προβλεφθεί μόλις το φθινόπωρο, ενώ η κυβέρνηση στη Αγκελα Μέρκελ μείωσε πρόσφατα τις δικές της προβλέψεις κατά το ήμισυ. Φόβους για επιβράδυνση της ανάπτυξης εξέφρασε επίσης ο επικεφαλής της Bundesbank Γεβς Βάντμιν.

Υπέρ «εθνικού πρωταθλητή» στις τράπεζες ο Ολαφ Σολτς

Ο Ολαφ Σολτς υπονόησε πως υποστηρίζει τη δημιουργία ενός «εθνικού πρωταθλητή» στον τραπεζικό τομέα, καθώς πληθαίνουν οι φήμες περί δυναμικών συγχώνευσης της Deutsche Bank με την Commerzbank. Αν και ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών δεν περιέγραψε ρητά σχέδιο για τη συγχώνευση της πρώτης με τη δεύτερη μεγαλύτερη γερμανική τράπεζα, τα σκόλια που έκανε χθες σε εκδήλωση του Bloomberg στο Λονδίνο αποτελούν τη σαφέστερη επιβεβαίωση από υψηλόβαθμο αξιωματούχο πως το Βερολίνο εξετάζει όλα τα ενδεχόμενα. «Είναι σημαντικό να διαθέτουμε ισχυρό τραπεζικό τομέα που να είναι σε θέση να κάνει ό,τι μπορούν να κάνουν οι εθνικοί πρωταθλητές», είπε ο Σολτς. «Συζητάμε με διαφορετικές τράπεζες σχετικά με την κατάστασή τους και κατά πόσον μπορούν να κάνουν τα αναγκαία βήματα όταν θα πρέπει να γίνει κάτι», πρόσθεσε ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών. Σύμφωνα με πληροφορίες του Bloomberg, ο Σολτς και ο Γεργκ Κούικς, πρώην τραπεζίτης

της Goldman Sachs και υφυπουργός Οικονομικών, πιέζουν εδώ και μήνες υπέρ της συγχώνευσης των Deutsche Bank και Commerzbank ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίξουν τις μικρές και μικρομεσαίες γερμανικές εταιρείες που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της γερμανικής οικονομίας. Σύμφωνα με το Bloomberg, οι συζητήσεις μεταξύ της Deutsche Bank και της γερμανικής κυβέρνησης έχουν ενταθεί τον τελευταίο χρόνο, καθώς το Βερολίνο ανησυχεί πως αν υπάρξει σοβαρή επιβράδυνση της γερμανικής οικονομίας, η DB δεν θα καταφέρει να την αντέξει. Τα ομοιάδιποτε προβλήματα υπάρχουν στη μεγαλύτερη τράπεζα της Γερμανίας ενδεχομένως θα επεκτείνονταν σε ολόκληρη την οικονομία, δεδομένων των στενών δεσμών που έχει η Deutsche Bank με τη γερμανική βιομηχανία, και θα προκαλούσαν πολιτικό πλήγμα για την κυβέρνηση. Πάντως, ο Σολτς διέψευσε χθες πληροφορίες πως εξετάζεται η δημιουργία «κακής» τράπεζας πριν από τις ευρωεκλογές.

Φόβοι ότι η διπλωματική ένταση Παρισιού - Ρώμης θα πλήξει κοινά έργα

Οι τεταμένες σχέσεις Ντι Μάιο - Μακρόν ενδέχεται, σε περίπτωση κλιμάκωσης, να επηρεάσουν τις εμπορικές και τις οικονομικές σχέσεις Ιταλίας και Γαλλίας. Το τελευταίο δείγμα έντασης ήταν η ανάκληση του Γάλλου πρέσβη από τη Ρώμη ως αντίποινα για τη συνάντηση του Λουίτζι ντι Μάιο, αρχηγού των Πέντε Αστέρων και αντιπροέδρου της ιταλικής κυβέρνησης συνεργασίας, με εκπροσώπους των «Κίτρινων Γιλέκων» στη Γαλλία.

Εάν πράγματι η ένταση κλιμακωθεί, η συμφωνία που πιθανότατα πρόκειται να επηρεαστεί είναι η κατασκευή οδικών-δρομικών γραμμών και σιδηροδρόμων που θα συνδέει το Τορίνο με τη Λυών. Η κατασκευή της γραμμής έχει ήδη προκαλέσει σύγκρουση μεταξύ των δύο επικεφαλής της ιταλικής κυβέρνησης. Ο

Σε περίπτωση που οι σχέσεις Ρώμης και Παρισιού ενταθούν ενδέχεται να αναζωπυρωθεί η διαμάχη για τον προϋπολογισμό.

Ματέο Σαλβίνι, της Λέγκας, υποστηρίζει την επιχειρηματικό κόσμο και συναιρεί στην πραγματικότητα της συμφωνίας, ενώ ο Λουίτζι ντι Μάιο επικρίνει τη συμφωνία επικαλούμενος περιβαλλοντικούς λόγους. Μάλιστα, χθες ο Ντι Μάιο δήλωσε πως η συμφωνία δεν πρόκειται να προχωρήσει όσο το κόμμα του βρίσκεται στην εξουσία. Δεδομένων των επικείμενων Ευρωεκλογών τον Μάιο τα δύο ιταλικά κόμματα έχουν λόγο να επιμένουν στα



Η Γαλλία αποτελεί τον δεύτερο μεγαλύτερο προορισμό των εξαγωγών της Ιταλίας, ενώ όσον αφορά τις γαλλικές εξαγωγές, η Ιταλία είναι η τρίτη μεγαλύτερη αγορά της.

αιτήματά τους. Σε περίπτωση που οι σχέσεις Ρώμης και Παρισιού ενταθούν περισσότερο ενδέχεται να αναζωπυρωθεί η διαμάχη για τον προϋπολογισμό του 2019. Όταν η ιταλική κυβέρνηση συνεργασίας είχε καταθέσει το φθινόπωρο προϋπολογισμό του 2019, που η Κομισιόν είχε θεωρήσει πως παραβιάζει τους δημοσιονομικούς κανόνες της Ε.Ε., η Γαλλία είχε αντιδράσει επικρίνοντας έντονα τη Ρώμη. Ωστόσο, δύο μήνες αργότερα ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν υπό την πίεση των «Κίτρινων Γιλέκων» που διαμαρτύρονταν για την αύξηση στις τιμές των καυσίμων, ανακοίνωσε πως θα αυξήσει το δημοσιονομικό έλλειμμα άνω του 3% του ΑΕΠ, που έπρεπε η Ε.Ε. Τελικά και οι δύο χώρες πέτυχαν συμφωνίες με την Κομισιόν, ενώ ο Ντι Μάιο και Σαλβίνι διαμαρτυ-

ρήθηκαν για ευνοϊκή συμπεριφορά της Ε.Ε. προς τη Γαλλία. Η Ρώμη έχει επανειλημμένως αντιδράσει για τις ευνοϊκές, όπως ισχυρίζεται, συνθήκες που δημιουργεί η Κομισιόν απέναντι στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης, της Γερμανίας και της Γαλλίας.

Εκτός αυτού ενδέχεται να επηρεαστούν οι εμπορικές σχέσεις των δύο χωρών. Η Γαλλία αποτελεί τον δεύτερο μεγαλύτερο προορισμό των εξαγωγών της Ιταλίας, ενώ όσον αφορά τις γαλλικές εξαγωγές, η Ιταλία είναι η τρίτη μεγαλύτερη αγορά της. Σωρευτικώς το διμερές εμπόριο ανήλθε το 2018 σε 76,7 δισ. ευρώ, σύμφωνα με το ΔΝΤ. Εκτεθειμένες στο ενδεχόμενο εμπορικής ρήξης είναι οι μεγαλύτερες τράπεζες της Γαλλίας, BNP Paribas και Credit Agricole, μέσω της έκθεσής τους στις ιταλικές τράπεζες.

Σε 1,5 τρις. δολάρια τα χρωστούμενα των Αμερικανών που πήραν φοιτητικό δάνειο

Η Αμερικανίδα Τόνι Βίνσεντ αποφοίτησε από το πανεπιστήμιο πριν από τρία χρόνια. Για να σπουδάσει αναγκάστηκε να πάρει ένα μεγάλο δάνειο. Όταν ολοκλήρωσε τις σπουδές της χρωστούσε περίπου 100.000 δολάρια. 15.000 δολάρια κόστισε το μπάτσελορ που έκανε σε δημόσιο πανεπιστήμιο και 85.000 δολάρια το μίστορ στο πανεπιστήμιο George Washington.

Σήμερα, με το πτυχίο της στη δημόσια υγεία, η 32χρονη εργάζεται σε μια μη κυβερνητική οργάνωση και συντονίζει διάφορα πρότζεκτ στον τομέα της υγείας. Ο μισθός της, όπως λέει, δεν φτάνει για να αποπληρώσει γρήγορα το δάνειο της. Στο ξεκίνημα της καριέρας της, μετά τρία χρόνια εργασίας χρωστάει ακόμη 80.000 δολάρια.

Στην ίδια μοίρα με την Τόνι Βίνσεντ βρίσκονται άλλα 44 εκατομμύρια Αμε-

ρικανοί που έχουν πάρει φοιτητικό δάνειο. Ολοι μαζί χρωστούν στο κράτος 1,5 τρις. δολάρια. Υψηλότερα είναι μόνο τα ενυπόθηκα δάνεια. Τα δημόσια φοιτητικά δάνεια αντιστοιχούν περίπου στο 7% του συνολικού χρέους των ΗΠΑ. Σε αυτά προστίθενται και τα ιδιωτικά δάνεια ύψους 64,2 δισ. δολαρίων.

Ο Τζον Φάνομιθ είναι διευθυντής του πανεπιστημιακού συνδέσμου American Council on Education, που εκπροσωπεί 18.000 πανεπιστήμια σε όλη τη χώρα. Ο Φάνομιθ υποστηρίζει ότι σήμερα σπουδάζουν περισσότεροι Αμερικανοί απ' ό,τι παλιά και έτσι περισσότεροι άνθρωποι παίρνουν φοιτητικά δάνεια και αυξάνεται το συνολικό χρέος. «Η εξέλιξη αυτή δεν είναι αρνητική», αναφέρει χαρακτηριστικά.

Πράγματι, το φθινόπωρο το 2018 σπουδάζαν περίπου 20 εκατ. φοιτητές



Τα ΜΜΕ συγκρίνουν το πρόβλημα με τη χρεοκοπία της Lehman Brothers και την οικονομική κρίση που ξέσπασε στη συνέχεια. Πολλοί είναι εκείνοι που κάνουν λόγο για «φούσκα» και ανησυχούν ότι το πρόβλημα που δημιουργήσαν τότε τα ενυπόθηκα δάνεια των Αμερικανών μπορεί να προκαλέσουν σύντομα τα φοιτητικά δάνεια.

στα αμερικανικά πανεπιστήμια, 5 εκατ. περισσότεροι απ' ό,τι το ίδιο διάστημα του 2000. Ωστόσο το κόστος των σπουδών έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Από το 1988 έως σήμερα και ανάλογα με το ίδρυμα και τη διάρκεια των σπουδών το κόστος μπορεί να έχει μέχρι και τετραπλασιαστεί. Στο 90% των περιπτώσεων, πιστωτές είναι το κράτος. Αυτό σημαίνει ότι για εκείνους τους φοιτητές που δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν το δανειό τους, πληρώνουν οι φορολογούμενοι. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, στο μέλλον όλο και περισσότεροι φοιτητές δεν θα είναι πλέον σε θέση να αποπληρώσουν τα δανειά τους. Εδώ και χρόνια, τα ΜΜΕ συγκρίνουν το πρόβλημα με τη χρεοκοπία της Lehman Brothers και την οικονομική κρίση που ξέσπασε στη συνέχεια. Πολλοί είναι εκείνοι που κάνουν λόγο για «φούσκα»

και ανησυχούν ότι το πρόβλημα που δημιουργήσαν τότε τα ενυπόθηκα δάνεια των Αμερικανών μπορεί να προκαλέσουν σύντομα τα φοιτητικά δάνεια. Τα χρέη των φοιτητών ενδέχεται να έχουν και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην αμερικανική οικονομία. Οι υπερχρεωμένοι νέοι αγοράζουν λιγότερα αυτοκίνητα, λιγότερα σπιτάκια και γενικά καταναλώνουν λιγότερο. Παλαιότερα, η διακυβέρνηση Ομπάμα θέλησε να στηρίξει ορισμένους φοιτητές με το λεγόμενο Student Loan Forgiveness Program. Σύμφωνα με αυτό, θα διαγραφόταν εν μέρει το χρέος όσων φοιτητών εργάζονταν μετά τις σπουδές τους στο δημόσιο. Τώρα όμως το υπουργείο Παιδείας της διακυβέρνησης Τραμπ ανακάλυψε ότι 99,5% των αιτήσεων απορρίφθηκαν. Η Ουάσιγκτον μάλιστα εξετάζει την πλήρη αναστολή του προγράμματος.

Επιφυλακτικοί οι επενδυτές απέναντι στην Deutsche Bank

Αισθητά ακριβότερος ο δανεισμός της σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές της

Αυξάνεται το κόστος δανεισμού για την Deutsche Bank, επιβεβαιώνοντας πως οι επενδυτές παραμένουν επιφυλακτικοί απέναντι στον γερμανικό τραπεζικό κολοσσό όσο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προβλήματα και να παραμένει αδύναμη η οικονομική του κατάσταση.

Αυτός είναι ο λόγος που οι επενδυτές ζητούν μεγαλύτερη απόδοση για να τοποθετήσουν κεφάλαια σε τίτλους της Deutsche Bank συγκριτικά με κάθε άλλη μεγάλη ευρωπαϊκή τράπεζα. «Η μεγάλη διαφορά αποδόσεων ανάμεσα στα ομόλογα της Deutsche Bank και των ανταγωνιστών της αντανάκλασε τις αμφιβολίες των επενδυτών», σχολιάζει ο Μάικλ Χάινσελερ, επικεφαλής διαχείρισης χρεογράφων στην Assenagon, στους Financial Times.

Πάνω απ' όλα, οι επενδυτές αποθαρρύνονται από τα χαμηλά έσοδα του γερμανικού τραπεζικού κολοσσού. Μολονότι η Deutsche Bank παρουςίασε πέρυσι κέρδη 341 εκατ. ευρώ για πρώτη φορά μετά το 2014, τα έσοδά της υποχώρησαν κατά 4% στα 25,3 δισ. ευρώ. Το δ' τρίμηνο του περυσινού έτους, η μετοχή της Deutsche Bank υποχώρησε σε ιστορικό χαμηλό ύψος από την έφοδο 170 υπαλλήλων από τις γερμανικές αρχές διώξης οικονομικού εγκλή-

Αν και πέρυσι εμφάνισε κέρδη για πρώτη φορά μετά το 2014, τα έσοδά της υποχώρησαν κατά 4%.

ματος στην έδρα του ομίλου. Σκοπός της εφόδου στα γραφεία της Φρανκφούρτης ήταν η συγγέντρωση στοιχείων σε υπόθεση για το ξέπλυμα «μαύρου» χρήματος. Εισχυθήκαν έτσι οι υποψίες των επενδυτών ότι μπορεί να μην έχουν τελειώσει οι περιπέτειες της Deutsche Bank με τη Δικαιοσύνη.

Αυτή τη φορά οι αρμόδιες αρχές διερευνούν, μεταξύ άλλων, εάν το προσωπικό της Deutsche Bank βοηθούσε πελάτες να κρύβουν κεφάλαια με τη δημιουργία εξωχώριων εταιρειών σε φορολογικούς παραδείσιους. Από το 2000, η γερμανική τράπεζα έχει πληρώσει πάνω από 12 δισ. δολάρια σε πρόστιμα για διάφορες πα-



Οι ανοικτοί λογαριασμοί της Deutsche Bank με τη Δικαιοσύνη είναι μία από τις αιτίες προβληματισμού των επενδυτών. Από το 2000, η γερμανική τράπεζα έχει πληρώσει πάνω από 12 δισ. δολάρια σε πρόστιμα για διάφορες παραβάσεις που αποκαλύφθηκαν.

ραβάσεις που αποκαλύφθηκαν, κυρίως μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, αναφέρει η ιστοσελίδα Violation Tracker.

Σύμφωνα με πληροφορίες των Financial Times, η Deutsche Bank δανειστική 3,6 δισ. ευρώ την περασμένη εβδομάδα με την έκδοση διετών ομολόγων αλλά επιβαρύνθηκε με επιτόκιο υψηλότερο κατά 180 μονάδες βάσης από την αγορά. Χρεώθηκε, επίσης, 230 μ.β. παραπάνω σε επταετές ομόλογο, με το επιτόκιο να είναι υψηλότερο από αυτό της ισπανικής Caixa Bank. Επί σειράν ετών, η Deutsche Bank αντλούσε κεφάλαια από τις αγορές εταιρικών ομολόγων με πολύ χαμηλό κόστος,

αποτελώντας ένα από τα βασικά πλεονεκτήματα σε σχέση με τους ανταγωνιστές της.

Σήμερα επανέρχονται σενάρια για τη συγχώνευση της Deutsche Bank με την Commerzbank για τη θωράκιση των δύο μεγάλων τραπεζικών ομίλων της Γερμανίας. Μάλιστα, το Βερολίνο συζητά θετικά το ενδεχόμενο μιας συγχώνευσης ανάμεσα στην Deutsche Bank και στην Commerzbank διότι θέλει να αποφύγει μια τραπεζική διάσωση με χρήματα των φορολογουμένων. Μόνο για τη στήριξη της Commerzbank είχαν δοθεί 18 δισ. ευρώ από το Βερολίνο στην κρίση του 2008 μιας και το γερμανικό δη-

μόσιο κατέχει πάνω από το 15% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας, Ολαφ Σολτς, είπε σε εκδήλωση του πρακτορείου Bloomberg την περασμένη εβδομάδα, στο Λονδίνο, πως «είναι σημαντικό να υπάρχει στη χώρα ένας ισχυρός τραπεζικός κλάδος που θα μπορεί να λειτουργήσει σαν ένας εθνικός πρωταθλητής». Πληροφορίες του Bloomberg αποκάλυψαν δε πως έχουν αναθερμανθεί οι σχέσεις του Βερολίνου με την Deutsche Bank από τότε που ανέλαβε ο Κρίστιαν Ζέβινγκ τον ρόλο του διευθύνοντος συμβούλου στη γερμανική τράπεζα, τον Απρίλιο του 2018.



Οι χρεοκοπίες εταιρειών κινούνται στα υψηλότερα επίπεδα της κινεζικής επιχειρηματικής ιστορίας, προκαλώντας προβληματισμό στο Πεκίνο.

Αυξάνονται οι χρεοκοπίες κινεζικών επιχειρήσεων

Δύο μεγάλες κινεζικές εταιρείες με υψηλό δανεισμό απέτυχαν, αυτόν τον μήνα, να εξυπηρετήσουν τις δανειακές τους υποχρεώσεις, γεγονός που υπογραμμίζει τη συσσώρευση κινδύνων σε μια αγορά πιστώσεων όπου καταγράφονται ήδη οι περισσότερες εταιρικές χρεοκοπίες στην ιστορία της. Το 2018, είχε τετραπλασιαστεί, σε σύγκριση με το 2017, το ύψος των κινεζικών εταιρικών ομολόγων που δεν είχαν αποπληρωθεί στην ώρα τους, φθάνοντας στο ύψος των 17,6 δισ. δολαρίων (119,6 δισ. γουάν). Σύμφωνα με πληροφορίες του Bloomberg, ο μη εισηγμένος σε χρηματιστήριο όμιλος επενδύσεων China Minsheng Investment Group, με συμφέροντα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στα ακίνητα, αθέτησε πληρωμή ομολόγου που έληγε την 1η Φεβρουαρίου. Παράλληλα, η εξορυκτική εταιρεία Wintime Energy, η οποία είχε αθετήσει πληρωμές της πέρυσι, απέτυχε να καλύψει χρέος που είχε ήδη αναδιαρθρωθεί. Πρόκειται για σημαντική εξέλιξη εξαιτίας του μεγέθους του δανεισμού που έχουν λάβει οι δύο εταιρείες, αλλά και επειδή αποδεικνύει πως η προσπάθεια να το πράξει εντός τριών ημερών, πράγμα που δεν έγινε, σύμφωνα με πληροφορίες του Bloomberg. Εν τω μεταξύ, η Wintime Energy είχε ενημερώσει τους επενδυτές πως εξακολουθεί να αναζητεί χρηματοδότηση ώστε να αποπληρώσει το 20% του αρχικού κεφαλαίου ήδη αναδιαρθρωμένου ομολόγου ύψους 560 εκατ. δολαρίων, το οποίο έπρεπε να έχει εξυπηρετήσει μέχρι τις 6 Φεβρουαρίου. Η εταιρεία εξορύξεως γαιάνθρακα είχε αποτελέσει τη δεύτερη μεγαλύτερη εταιρική χρεοκοπία της Κίνας το 2018, όταν είχε αποτύχει να εξυπηρετήσει χρέος που είχε τετραπλασιαστεί σε ύψος σε λιγότερο από πέντε χρόνια.



Πρόκειται για την υψηλότερη κερδοφορία που παρουσίασε η τράπεζα από το 2008.

Κέρδη €6,4 δισ. για την ιταλική τράπεζα UniCredit το 2018

Καλές είναι οι ειδήσεις από το μέτωπο της ιταλικής τράπεζας UniCredit, η οποία εμφάνισε το 2018 λειτουργικά κέρδη 6,4 δισ. ευρώ, τα οποία αποτελούν και τα υψηλότερα από το 2008. Το τέταρτο τρίμηνο της προηγούμενης χρονιάς τα καθαρά της κέρδη υπερδιπλασιάστηκαν σε 1,7 δισ. ευρώ έναντι των 801 εκατ. ευρώ προ ενός έτους. Και αυτό προέκυψε λόγω μειωμένων φορολογιών, η οποία σχετίζεται με αλλαγές στους λογιστικούς κανόνες. Εξαιρουμένων της εφάπαξ διευκόλυνσης από τους φόρους, με την οποία περίσσωσε 887 εκατ. ευρώ η τράπεζα, τα τριμηνιαία της κέρδη ανήλθαν κατά 20%, σηματοδοτώντας το καλύτερο τέταρτο τρίμηνο της τελευταίας δεκαετίας.

Η UniCredit, επιπλέον, κατόρθωσε να μειώσει περαιτέρω το άχθος των μη εξυπηρετούμενων δανείων την τριμηνία Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου στο 7,7% του ενεργητικών της - η αναλογία αυτή είναι και η καλύτερη στην Ιταλία συνολικά. Αναφορικά με τον στόχο κερδοφορίας της για το 2019, αυτός δεν άλλαξε και παραμένει στα 4,7 δισ. ευρώ. Η UniCredit είναι η μεγαλύτερη τράπεζα στην Ιταλία με κριτήριο τα περιουσιακά της στοιχεία.

Αύξηση

Ειδικότερα, η Unicredit, η οποία εδρεύει στο Μιλάνο, διέρχεται το τελευταίο έτος ριζικής αναδιοργάνωσης και εξυγίανσης. Βασικοί στόχοι της είναι η περικοπή των κόκκινων δανείων και των δαπανών. Ο διευθύνων σύμβουλος της τράπεζας, Ζαν-Πιερ Μεστιέ, εφάρμοσε το σχέδιο της εξυγίανσης το 2016,

αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων του. Σήμερα μετά και τα τελευταία αποτελέσματα επισημαίνει ότι προχωρά πολύ καλά και ταχύτερα από το προβλεπόμενο. Αφενός εκπλήρωσε τον στόχο του να μειώσει το προσωπικό του κατά 14.000 άτομα, αφεντέρου έκλεισε 944 υποκαταστήματα επί συνόλου 5.000, όπερ σημαίνει πως το ζητούμενο επετεύχθη κατά 93%. Οι δε λειτουργικές δαπάνες, όπως αναφέρεται σε σχετικό δημοσίευμα των Financial Times, είναι πολύ χαμηλότερες του στόχου. Ο Κ. Μεστιέ πρόκειται να παρουσιάσει ένα νέο σχέδιο στρατηγικής για την ιταλική τράπεζα στο τέλος του χρόνου και συγκεκριμένα τον Δεκέμβριο.

Η τιμή της μετοχής της UniCredit ανήλθε κατά 2,9% μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων. Παρά ταύτα, παραμένει σε επίπεδα χαμηλότερα κατά σχεδόν 40% από το 2018. Και αυτό ακριβώς φανερώνει τον προβληματισμό των επενδυτών για τις δυνατότητες κερδοφορίας του ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου εν γένει, αλλά και για τις αντοχές του σε εξωτερικούς κραδασμούς. «Τα αποτελέσματα της UniCredit δείχνουν πως τα έσοδα συμβαδίζουν με τις προβλέψεις, τα κόστη τελούν υπό έλεγχο και οι προβλέψεις έναντι πιστώσεων έχουν μειωθεί», παρατηρεί η αναλύτρια Αζούρα Γκουέλφι της Citigroup. «Αναμένουμε η αγορά να αντιδράσει θετικά, λαμβάνοντας υπ' όψιν της την κερδοφορία της UniCredit, τις προσπάθειες να απαλλαγεί από τα κόκκινα δάνεια και την επιτυχία στην εφαρμογή του σχεδίου εξυγίανσης».

REUTERS, A.P.

Η Ε.Ε. ερευνά τη συλλογή δεδομένων από Facebook, Google και Amazon

Η επίτροπος Βεστάγκερ εξετάζει αν παραβιάζουν τον ανταγωνισμό

Οι μεγάλοι όμιλοι υψηλής τεχνολογίας Facebook, Amazon και Google βρίσκονται στο στόχαστρο ευρωπαϊκών και γερμανικών κανονιστικών αρχών αυτές τις ημέρες με αφορμή τον αντίκτυπο της συλλογής δεδομένων στον ανταγωνισμό και την υπό αναθεώρηση οδηγία για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Η όλη κινητοποίηση αυτή σχετίζεται και με το ότι η Ε.Ε. προετοιμάζεται να εκσυγχρονίσει τη νομοθεσία της για τον ανταγωνισμό. Χθες η Ομοσπονδιακή Αντιμονοπωλιακή Υπηρεσία της Γερμανίας ανακοίνωσε πως η Facebook πρέπει να περιορίσει τη συλλογή δεδομένων στη Γερμανία, διότι κατακράτει της δεδοπούσας θέσεις της στην αγορά και πλάττει τον ανταγωνισμό. Συγκεκριμένα, η Υ-

Σήμερα συζητείται στις Βρυξέλλες η αναθεώρηση της οδηγίας περί πνευματικών δικαιωμάτων.

πηρεσία εκφράζει την αντίθεσή της στο ότι το προαναφερθέν κοινωνικό δίκτυο συγκεντρώνει στοιχεία χρηστών από τρίτα μέρη, μεταξύ αυτών και από τις δικές του θυγατρικές WhatsApp και Instagram. Αυτό μπορεί να το κάνει ακόμη και από ανθρώπους και ιστοτόπους οι οποίοι φαινομενικά δεν έχουν σχέση με το Facebook, αλλά συνδέονται μαζί του με τις εντολές «μου αρέσει» και «κοινοποιήστε» (που υπάρχουν στο κοινωνικό δίκτυο).

Σύμφωνα με τους Financial Times, η Ευρωπαϊκή Επίτροπος Ανταγωνισμού Μαργκρέτε Βεστάγκερ ανέθεσε σε πανεπιστημιακούς να διερευνήσουν εάν η σύρρευση δεδομένων παραβιάζει τον ανταγωνισμό. «Επιλέγουμε προϊόντα από εκατομμύρια



«Επιλέγουμε προϊόντα από εκατομμύρια πωλητές, αναζητούμε ειδήσεις από κάθε χώρα στον κόσμο, αλλά όλα αυτά διοχετεύονται σε πολύ λίγες πλατφόρμες», τόνισε η επίτροπος Μαργκρέτε Βεστάγκερ, εννοώντας εμμέσως πλην σαφώς τις Google, Amazon και Facebook.

πωλητές, αναζητούμε ειδήσεις από κάθε χώρα στον κόσμο, αλλά όλα αυτά διοχετεύονται σε πολύ λίγες πλατφόρμες», εννοώντας εμμέσως πλην σαφώς τις Google, Amazon και Facebook. Σήμερα συζητείται στις Βρυξέλλες η αναθεώρηση της οδηγίας περί πνευματικών δικαιωμάτων, ώστε να καλύψει θέματα που ανακύπτουν μεταξύ των δημιουργών περιεχομένου (εκδοτικοί

οίκοι, μουσικοί, συγγραφείς κ.ά.) και των πλατφορμών όπου αυτό διατίθεται. Το προσχέδιο της οδηγίας θεωρεί άμεσα υπεύθυνες τις διαδικτυακές πλατφόρμες για την όποια παραβίαση. Αυτό σημαίνει πως το YouTube θα διαπραγματεύεται ειδικές άδειες με απαξίασαντες τους κατόχους πνευματικών δικαιωμάτων, ενώ η Google θα πρέπει να έχει άδεια για φιλοξενία άρθρων εφημε-

ρίδων, ειδήσεων δεν θα «ανεβάζει» αποσπάσματά τους.

Ανακοινώνοντας τα πορίσματα της τριετούς έρευνας για τον τρόπο συλλογής δεδομένων του Facebook, ο επικεφαλής της Αντιμονοπωλιακής Υπηρεσίας, Αντρέας Μουντ, δήλωσε τα εξής: «Στο μέλλον, πλέον δεν θα επιτρέπεται στο Facebook να υποχρεώνει τους χρήστες να αποδέχονται την άνευ όρων συλλογή προσωπικών δεδομένων και την ενσωμάτωση στοιχείων εκτός Facebook στον εκεί λογαριασμό τους». Στη Γερμανία η εταιρεία θα δίνεται να συγκεντρώνει δεδομένα μόνο από τις WhatsApp και Instagram, υπό τον όρο πως έχει τη συγκατάθεση των χρηστών. Ειδικά, θα πρέπει να διακόπτεται η διαδικασία. Οι σχετικές προτάσεις της για το πώς θα το κάνει θα πρέπει να υποβληθούν εντός δώδεκα μηνών. Επιπλέον, η Γερμανία διεξάγει έρευνα και για την Amazon, εξετάζοντας τον διπλό ρόλο που έχει ως λιανέμπορος και πλατφόρμα, όπου συγκεντρώνονται οι προμηθευτές και πωλούν - η Κομισιόν με τη σειρά της θα κάνει έρευνα για τη χρήση δεδομένων τρίτων από την Amazon.

Η απόφαση της Αντιμονοπωλιακής Υπηρεσίας θεωρείται πολύ ριζική και, αν και περιορίζεται επί του παρόντος στη Γερμανία, δεν αναμένεται να μείνει εκεί. «Θα έχει σημαντική επίπτωση στο επιχειρησιακό μοντέλο της Facebook», παρατηρεί ο ειδικευμένος σε αντιμονοπωλιακά θέματα δικηγόρος Τόμας Βίνττζε, συνεταίρος της Clifford Chance στις Βρυξέλλες. Η Facebook δηλώνει ότι η Ομοσπονδιακή Αντιμονοπωλιακή Υπηρεσία της Γερμανίας έκανε κάτι πρωτοφανές, βασιζόμενη στους νόμους περί ανταγωνισμού για να ασχοληθεί με θέματα προστασίας δεδομένων. Επίσης, ανέφερε πως θα κινηθεί δικαστικά κατά της Υπηρεσίας.

REUTERS, BLOOMBERG

Ο διαμοιρασμός αυτοκινήτων απειλεί τις αυτοκινητοβιομηχανίες

Οι τεχνολογικές εταιρείες μετατρέπουν τον ιδιοκτήτη του αυτοκινήτου σε χρήστη

Τα τελευταία χρόνια, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αυτοκινητοβιομηχανίες διαδέχονται η μία την άλλη, από το σκάνδαλο με την παραποίηση των στοιχείων για εκπομπές αερίων ρύπων (Dieselgate) μέχρι την είσοδο στην αγορά τεχνολογικών εταιρειών (Google, Uber κ.ά.) που επενδύουν διαδοχικά στα αυτόνομα αυτοκίνητα και τη συρρίκνωση της κινεζικής αγοράς αυτοκινήτων για πρώτη φορά μετά το 1990. Τώρα, παλιοί και νέοι παίχτες αντιμετωπίζουν μια νέα απειλή, που θα μπορούσε να τους αποκόψει από τους πελάτες τους: τον ραγδαία αυξανόμενο διαμοιρασμό αυτοκινήτων. Το παράδειγμα της ρωσικής τεχνολογικής εταιρείας Yandex, που κυκλοφόρησε πέρυσι επτά χιλιάδες αυτοκίνητα στη Μόσχα αλλάζοντας

Οι αυτοκινητοβιομηχανίες κινδυνεύουν να καλλήξουν απλοί προμηθευτές (αυτοκινήτων) σε εταιρείες που προσφέρουν υπηρεσίες διαμοιρασμού.



Η Yandex Drive δημιουργήθηκε πέρυσι και πλημμύρισε την αγορά της Μόσχας με περισσότερα από επτά χιλιάδες αυτοκίνητα, τα οποία ενοικιάζει για ποσό που αρχίζει από τα επτά σεντς του ευρώ το λεπτό, περιλαμβανομένου του κόστους της βενζίνης, της συντήρησης και της στάθμευσης.

άρδην την αγορά, θα έπρεπε να λειτουργήσει ως προεξοικονομητικό όχημα για τις αυτοκινητοβιομηχανίες, σύμφωνα με ρεπορτάζ του Bloomberg. Η Yandex, η οποία προσφέρει ψηφιακές υπηρεσίες, από μηχανή αναζήτησης στο Ιντερνέτ και λογαριασμό ηλεκτρονικής αλληλογραφίας μέχρι ηλεκτρονικές πωλήσεις, μετέτρεψε σε ένα χρόνο τη Μόσχα στη δεύτερη μεγαλύτερη αγορά διαμοιρασμού αυτοκινήτων στον κόσμο, με 16.500 αυτοκίνητα, πίσω από το Τόκιο όπου κυκλοφορούν 19.800 αυτοκίνητα τα οποία μοιράζονται κατανάλωτες. Το γεγονός πως μέσα στο 2018 τριπλασιάστηκε στη Μόσχα ο αριθμός των αυτοκινήτων που προσφέρονται προς διαμοιρασμό δείχνει πως οι τεχνολογικές εταιρείες έχουν τη δύναμη να πείσουν

τους καταναλωτές να εγκαταλείψουν πολύ γρήγορα την παραδοσιακή σχέση που έχουν με το αυτοκίνητο τους και, φυσικά, με την εταιρεία που το κατασκευάζει.

Η Yandex Drive δημιουργήθηκε πέρυσι και πλημμύρισε την αγορά με περισσότερα από επτά χιλιάδες αυτοκίνητα, τα οποία ενοικιάζει για ποσό που αρχίζει από τα επτά σεντς του ευρώ το λεπτό, περιλαμβανομένου του κόστους της βενζίνης, της συντήρησης και της στάθμευσης. Η προσφορά ήταν υπερβολικά καλή για να τη χάσουν αρκετοί Μοσχοβίτες, σύμφωνα με το Bloomberg, καθώς συγκριτικά η Daimler προσφέρει στη Νέα Υόρκη την υπηρεσία διαμοιρασμού Car2Go με κόστος 36 λεπτά του ευρώ. «Πλησιάζουμε στο σημείο όπου θα μπορούσε να ανα-

ποδογυρίσει ολόκληρη η αγορά αυτοκινήτων», εξηγεί στο Bloomberg η Σβέθα Σαρέντερ, αναλήτρια της εταιρείας συμβούλων Frost & Sullivan με έδρα το Λονδίνο. «Οι αυτοκινητοβιομηχανίες αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο να καλλήξουν απλοί προμηθευτές (αυτοκινήτων) σε εταιρείες που προσφέρουν υπηρεσίες διαμοιρασμού και να χάσουν την άμεση σχέση που έχουν με τους πελάτες τους», προσθέτει.

Η Yandex, δηλαδή η ρωσική Google, είχε εισέλθει στην αγορά των μεταφορών με την υπηρεσία ταξί Yandex.Taxi το 2011, υπηρεσία που είναι σήμερα η μεγαλύτερη στη Ρωσία, ενώ ελέγχει και τις επιχειρήσεις της Uber στη Ρωσία. Ο διαμοιρασμός αυτοκινήτων, φυσικά μέσω ειδικής εφαρμογής για κινητά

που προσφέρει η Yandex, αποτελεί το επόμενο βήμα προς τον τελικό στόχο που δεν είναι άλλος από την προσφορά υπηρεσίας αυτόνομων ταξί, στόχο που έχει και η πρωτοπόρος εταιρεία στον κλάδο, δηλαδή η Waymo της Google. Αρχίζοντας με τον διαμοιρασμό αυτοκινήτων, η Yandex «χτίζει» πελατολόγιο το οποίο εύκολα θα μπορούσε να μεταπηδάσει στις υπηρεσίες ρομποτικού ταξί. Οι παραδοσιακές αυτοκινητοβιομηχανίες προσπαθούν να αποκρούσουν την απειλή. Οι Daimler και BMW συγχώνευσαν τις μονάδες διαμοιρασμού αυτοκινήτων, προσπαθώντας να πετύχουν οικονομίες κλίμακας, η VW δοκιμάζει την υπηρεσία της διαμοιρασμού στο Αμβούργο και η GM έχει επενδύσει στην υπηρεσία ταξί Lyft.



Η Starbucks διαθέτει στην κινεζική αγορά 3.600 καταστήματα.

Η οικονομική επιβράδυνση στην Κίνα δεν αγγίζει L'Oreal και Starbucks

Παρά την επιβράδυνση της κινεζικής οικονομίας, στην Κίνα δεν πλύνεται η καταναλωτική σε όλους τους τομείς. Σε ορισμένους, αντιθέτως, ενισχύεται. Για λόγους που προφανώς σχετίζονται με το υψηλό κόστος, οι Κινέζοι διατάζουν να αγοράσουν καινούργιο αυτοκίνητο όπως προδίδει η μείωση των πωλήσεων της Land Rover.

Την ίδια στιγμή, όμως, εξακολουθούν να δαπανούν αρκετά χρήματα για καλλυντικά και αρώματα, καθώς και για καφέ. Αυτό προκύπτει από τα αυξημένα κέρδη που ανακοίνωσε η γαλλική εταιρεία καλλυντικών L'Oreal αφού το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους αυξήθηκαν οι πωλήσεις της στην Κίνα κατά 7,7% υπερβαίνοντας τις προβλέψεις για αύξηση 6,5%. Η αύξηση πωλήσεων ήταν διπλή στη μονάδα προϊόντων περιποίησης δέρματος Biotherm, αλλά και στα είδη πολυτελείας Lancome. Θετικός είναι, άλλωστε, ο απολογισμός της αμερικανικής αλυσίδας καφέ Starbucks σε ό,τι αφορά τις επιχειρήσεις της στην Κίνα.

Η αμερικανική επιχείρηση, που εδώ και δύο δεκαετίες οικοδομεί συστηματικά την παρουσία της στη δεύτερη οικονομία του κόσμου, μόνο το τελευταίο τρίμηνο του 2018 εισέλαβε στην αγορά άλλων 10 πόλεων της Κίνας. Ερωτώμενος κατά πόσον διαβλέπει κίνδυνο να εκτοπισθεί στην Κίνα από τον κινεζικό όμιλο Starbucks, Κέβιν Τζόνσον, τόνισε πως

κάθε μία από τις δέκα αυτές πόλεις είναι μεγαλύτερη από το Λος Άντζελες.

Ο όμιλος Luckin έχει ανακοινώσει ότι στόχος του είναι έως το τέλος του 2019 να λειτουργεί συνολικά 4.500 καταστήματα στην Κίνα. Αν ευοδωθούν τα σχέδιά του θα έχει μεγαλύτερη παρουσία στην κινεζική αγορά από τη Starbucks, που διαθέτει 3.600 καταστήματα. Σύμφωνα, πάντως, με τον Κ. Τζόνσον, η Starbucks δεν έχει έως τώρα επηρεαστεί από τον sinoαμερικανικό εμπορικό πόλεμο.

Στον αντίποδα βρίσκεται, όμως, η αυ-

Το τελευταίο τρίμηνο του 2018 οι πωλήσεις της L'Oreal στην Κίνα αυξήθηκαν 7,7%.

τοκιντοβιομηχανία Tata Motors, που ανέφερε ζημίες στη μονάδα οχημάτων πολυτελείας της Jaguar Land Rover εξαιτίας μείωσης των πωλήσεων στην Κίνα. Η πτώση των πωλήσεων στη δεύτερη οικονομία του κόσμου έχει επιδυνώσει τις δυσκολίες της Jaguar Land Rover, που αντιμετωπίζει παράλληλα τη γενικότερη στροφή των αυτοκινητοβιομηχανιών από τα ορυκτά καύσιμα στην ηλεκτροκίνηση.

Όπως τόνισε μιλώντας στο Bloomberg ο Ντεμπζίτ Ματζί, αναλήτης της Stewart & Mackertich Wealth Management, η Luckin, ο διευθύνων σύμβουλος της Starbucks, Κέβιν Τζόνσον, τόνισε πως

Οι αμερικανικές τράπεζες πληρώνουν καλύτερα

Είναι πολύ περιορισμένα τα περιθώρια υπερίστας που έχουν οι ευρωπαϊκές τράπεζες για να προσελκύσουν τα κατάλληλα στελέχη και έτσι να δώσουν νέα ώθηση στην αδύναμη κερδοφορία τους, γεγονός που τις καθιστά ευάλωτες απέναντι στις αμερικανικές. Είναι πιο μεγάλο το χάσμα στις αποδοχές που λαμβάνουν τα τραπεζικά στελέχη μεταξύ των δύο πλευρών του Ατλαντικού. Αυτό δεν ισχύει μόνο για τα υψηλόβαθμα αλλά και τα μεσαία διευθυντικά στελέχη, σύμφωνα με εκτενή έρευνα που πραγματοποίησε CNBC.

Πηγές του αμερικανικού ειδησιογραφικού δικτύου αποκάλυψαν πως οι αμερικανικές Goldman Sachs και J.P. Morgan μπορούν να καταβάλουν σε υπεύθυνο αίθουσας χρηματιστηριακών συναλλαγών (trading room) μεγαλύτερο μισθό από 30% έως 40% συγκριτικά με τις Barclays, Deutsche Bank και UBS. Ο βασικός μισθός ενός χαμηλόβαθμου αναλυτή σε μια ευρωπαϊκή τράπεζα κυμαίνεται σε 50.000 με 60.000 δολάρια, ενώ στις ΗΠΑ φθάνει σε 80.000 με 100.000 δολάρια.

Ενα αναμφισβήτητο πλεονέκτημα των ισχυρών τραπεζών στις ΗΠΑ είναι πως καταβάλουν τα μπόνους απευθείας σε μετρητά. Στην Ευρώπη, αντίθετα, πληρώνονται τμηματικά μέσα σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Συν τοις άλλοις, τα μπόνους που δίνουν οι ευρωπαϊκές τράπεζες είναι συνήθως μοιραζόμενα σε μετρητά και μετοχές. Οι ευρωπαϊκές τράπεζες βρίσκονται μισθολογικά σε μειονεκτική θέση έναντι των α-



Οι αμερικανικές Goldman Sachs και J.P. Morgan μπορούν να καταβάλουν σε υπεύθυνο αίθουσας χρηματιστηριακών συναλλαγών μεγαλύτερο μισθό από 30% έως 40% συγκριτικά με τις Barclays, Deutsche Bank και UBS. Ο βασικός μισθός ενός χαμηλόβαθμου αναλυτή σε ευρωπαϊκή τράπεζα κυμαίνεται σε \$50.000-60.000 δολάρια, ενώ στις ΗΠΑ φθάνει σε \$80.000-100.000.

μερικανικών λόγω των αυστηρότερων κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ισχύουν από το 2014, αλλά και της υποχώρησης στις κερδοφορίες τους το διάστημα των τελευταίων ετών. Αρχές του 2014, η Ε.Ε. έθεσε πλαφόν στα μπόνους του τραπεζικού κλάδου μετά τις υπερβολές

που διαπιστώθηκαν στα πακέτα α-ποζημιώσεων που λάμβαναν υψηλόβαθμα τραπεζικά στελέχη μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 και τη συνακόλουθη κρίση δημόσιου χρέους στην Ευρωζώνη. Έτσι λοιπόν τα μπόνους στην Ε.Ε. δεν μπορούν να ξεπερνούν το 100% του βα-

σικού μισθού ή το 200% υπό την προϋπόθεση ότι θα έχει δοθεί το πρόνομο φως από τους τομείς. «Είναι φαύλος κύκλος, δεν είναι», σχολιάζει υψηλόβαθμο τραπεζικό στέλεχος που εργάζεται στην Ευρώπη, απευθυνόμενο στο δίκτυο CNBC. «Θέλεις να προσλάβεις τους πιο ταλαντούχους και ικανούς στον κλάδο διότι βλέπεις πως η δουλειά είναι υποτονική, αλλά παίρνεις έγκριση με μεγάλες δυσκολίες και όταν γίνεται αυτό, δεν μπορείς να προσφέρεις τα κατάλληλα οικονομικά κίνητρα», δηλώνει ανεπίσημα ο ίδιος.

Η κερδοφορία των ευρωπαϊκών τραπεζών παραμένει χαμηλή εδώ και χρόνια λόγω των τεράστιων προστίμων που έπρεπε να καταβάλουν λόγω σειράς σκανδάλων που αποκαλύφθηκαν μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Παρόλ'αυτά, η νομισματική πολιτική των ιστορικών χαμηλών επιτοκίων μείωσε το ενδιαφέρον των πελατών για κάποιες επενδύσεις και έπληξε τις καταθέσεις. Τελευταία έχει, επίσης, ενισχυθεί το κλίμα αβεβαιότητας στην Ευρώπη για τις συνθήκες υπό τις οποίες θα αποχωρήσει η Βρετανία από την Ε.Ε. Σε ορισμένες χώρες-μέλη της Ευρωζώνης, οι τράπεζες δυσκολεύονται ακόμη να απαλλαχθούν από έναν τεράστιο όγκο μη εξυπηρετούμενων δανείων. Από την άλλη πλευρά, οι αμερικανικές τράπεζες και ιδιαίτερα ισχυροί όμιλοι, όπως οι J.P. Morgan και Citi, έχουν πολύ ισχυρό δίκτυο λιανικών τραπεζικών σε όλες τις ΗΠΑ, που τις καθιστά πιο ανεκτικές υπό αντίθετες οικονομικές συνθήκες.

Υποβάθμισε τις προβλέψεις για ανάπτυξη η BoE

Μόνο 50 ημέρες έως τις 29 Μαρτίου, οπότε αναμένεται επισήμως να αποχωρήσει η Βρετανία από την Ε.Ε., και με την πιθανότητα хаοτικής εξόδου χωρίς συμφωνία να αυξάνεται διαρκώς, η Τράπεζα της Αγγλίας (BoE) οικιαγραφεί τον αντίκτυπο της αβεβαιότητας στη βρετανική οικονομία. Χθες αναθεώρησε τις εκτιμήσεις της για ανάπτυξη, ενώ προβλέψεψε σοβαρή μείωση των επενδύσεων και των αμοιβών των εργαζομένων.

Η εκτίμηση της τώρα είναι πως το βρετανικό ΑΕΠ θα αυξηθεί φέτος κατά 1,2% ενώ μόλις τον Νοέμβριο μιλούσε για ανάπτυξη 1,7%. Είναι η πλέον δραματική υποβάθμιση προβλέψεων στην οποία έχει προβεί η Τράπεζα μετά το δημοψήφισμα του Brexit το 2016. Μιλάνε, άλλωστε, για τον χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Η προς τα κάτω αναθεώρηση των προβλέψεων επεκτείνεται, άλλωστε, και στο επόμενο έτος, το οποίο προβλέπει ανάπτυξη 1,5% ενώ τον Νοέμβριο μιλούσε για 1,7%. Η Τράπεζα τόνισε, πάντως, πως οι προβλέψεις πρέπει να επικαιροποιηθούν «όταν θα υπάρχει σαφέστερη εικόνα για το πως θα γίνει η έξοδος από την Ε.Ε.». Σύμφωνα μάλιστα με τεχνική ανάλυση της Τράπεζας, σε περιβάλλον λιγότερης αβεβαιότητας η ανάπτυξη θα ήταν ισχυρότερη και θα έφτανε στο 1,6% φέτος και στο 2,2% το 2020.

Παρουσιάζοντας τις απαισιόδοξες αυτές εκτιμήσεις, ο επικεφαλής της Τράπεζας, Μαρκ Κάρνεϊ, απέδωσε τη

δυσοίωση εικόνα της βρετανικής οικονομίας στην αβεβαιότητα γύρω από το τι θα συμβεί τελικά στις 29 Μαρτίου και ποια θα είναι η μελλοντική σχέση της Βρετανίας με τους εταίρους της στην Ε.Ε. Όπως χαρακτηριστικά τόνισε «η ομίχλη του Brexit καλλιεργεί εντάσεις», ενώ προειδοποίησε με έμφαση πως η βρετανική οικονομία δεν είναι έτοιμη για μια έξοδο χωρίς συμφωνία και μεταβατική περίοδο. Προσέθεσε, άλλωστε, πως μια χαοτική έξοδος είναι πολύ πιθανό να οδηγήσει σε πτώση του βρετανικού ΑΕΠ. Παρόλ'αυτά με τις δυσοίονες προβλέψεις, η Τράπεζα είχε ανακοινώσει νωρίτερα ότι διατηρεί αμετάβλητα τα επιτόκια της στερίλιντας στο 0,75%. Στο επίπεδο αυτό τα έχει αυξήσει από τον περασμένο Αύγουστο, σε μια προσπάθεια να αναχαιτίσει τον πληθωρισμό και την υποχώρηση του νομισματικού.

Ο Κ. Κάρνεϊ τόνισε πως ενδέχεται να αναγκαστεί η Τράπεζα να προχωρήσει σε περαιτέρω αυξήσεις των επιτοκίων προκειμένου να κρατήσει τον πληθωρισμό υπό έλεγχο. Οι δυσοίονες εκτιμήσεις προκάλεσαν προσωρινή υποχώρηση της στερίλιντας, που αρχικά διολίσθησε στο 1,2944 δολάριο για να ανακάμψει αργότερα. Το βράδυ κυμαίνονταν στο 1,2974 δολάριο. Η Τράπεζα της Αγγλίας είναι η τελευταία από τις μεγάλες κεντρικές τράπεζες που υποθετεί απαίσιοδοξη στάση. Έχουν προηγηθεί οι τουλάχιστον επιφυλακτικές τοποθετήσεις τόσο από πλευράς της ΕΚΤ όσο και από την αμερικανική Federal Reserve.

Το Παρίσι διαφωνεί με το Βερολίνο για τον αγωγό Nord Stream II της Gazprom

Η Γαλλία τάσσεται υπέρ της πρότασης της Κομισιόν για την αυστηρότερη ρύθμιση της ενιαίας ενεργειακής αγοράς πριν από την ολοκλήρωση του αγωγού Nord Stream II, που ανήκει εξ ολοκλήρου στη ρωσική Gazprom. Το Παρίσι αντιτάσσεται, ουσιαστικά, στη γραμμή του Βερολίνου, αλλάζοντας απρόσμενα τη στάση του. Η Γερμανία δεν επιθυμεί καμία καθυστέρηση στο έργο Nord Stream II, στην κατασκευή του οποίου συμμετέχουν οι γερμανικές Uniper και Wintershall, η αγγλοολλανδική Shell, η αυστριακή OMV και η γαλλική Engie. «Η Γαλλία θα υποστηρίξει την οδηγία της Κομισιόν. Εργαζόμαστε με τους συνεταιρισμούς μας, ιδιαίτερα με τη Γερμανία, για ενδεχόμενες προσαρμογές στο κείμενο», δήλωσε χθες εκπρόσωπος του υπουργείου

Η Γερμανία δεν επιθυμεί καθυστέρηση στο έργο στην κατασκευή του οποίου συμμετέχουν εταιρείες της.

Εξωτερικών της Γαλλίας. Σήμερα έχει δρομολογηθεί η ψηφοφορία για το προσχέδιο της οδηγίας, βάσει της οποίας θα πρέπει να διαχωριστεί η προσφορά από τη διανομή φυσικού αερίου που προέρχεται εκτός συνόρων της Ε.Ε., αλλά καταλήγει στην ενιαία ενεργειακή αγορά, σύμφωνα με πληροφορίες της Handelsblatt. Η Γαλλία δεν επιθυμεί να αυξήσει την εξάρτησή της από το φυσικό αέριο της Ρωσίας, με το Παρίσι να συντάσσεται με τα



Η Γαλλία δεν επιθυμεί να αυξήσει την εξάρτησή της από το φυσικό αέριο της Ρωσίας, με το Παρίσι να συντάσσεται με τα συμπεράσματα της Αν. Ευρώπης. Από την άλλη πλευρά, η Γερμανία δεν επιθυμεί να τεθεί σε κίνδυνο ο ολοκλήρωση του αγωγού, ο οποίος θα διπλασιάσει την προσφορά φυσικού αερίου από τη Ρωσία στην Ε.Ε.

συμφέροντα της Ανατολικής Ευρώπης, ειδικότερα της Πολωνίας και της Σλοβακίας. Από την άλλη πλευρά, η Γερμανία δεν επιθυμεί να τεθεί σε κίνδυνο ο ολοκλήρωση του αγωγού Nord Stream II, ο οποίος θα διπλασιάσει την προσφορά φυσικού αερίου από τη Ρωσία στην Ε.Ε.

Οι χώρες-μέλη της Ε.Ε. στην Ανατολική Ευρώπη μαζί με τα σκανδιναβικά κράτη και τις χώρες της Βαλτικής θεωρούν πως ο αγωγός Nord Stream II θα αυξήσει την ενεργειακή εξάρτηση της Ε.Ε. από το κρατικό της μονοπώλιο Gazprom. Υπάρχουν, επίσης, φόβοι για την περιθωριοποίηση της Ουκρανίας, η οποία θα στερθεί προμήθειες που εισπράττει για τη διέλευση φυσικού αερίου από τον υπάρχοντα αγωγό Nord Stream. Σε αυτήν την αρνητική πα-

ράμετρο για την Ουκρανία στηρίζουν οι ΗΠΑ την ανάμειξη τους, με τον Αμερικανό πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ να δηλώνει πως η Γερμανία είναι «όχι» της Ρωσίας. Μέχρι πρότινος, η Γαλλία με την Ισπανία και την Ιταλία δεν είχαν εκδηλώσει καμία διάθεση να διαφωτίσουν με το Βερολίνο. «Η (σημερινή) ψήφος της Γαλλίας θα διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο», δήλωσε χθες πηγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πρακτορείο Reuters.

Ο αγωγός Nord Stream II έχει μήκος 1.225 χλμ. με αφετηρία τη Ρωσία και κόστος 9,5 δις. ευρώ. Θα καταλήγει στη Γερμανία υποθαλάσσια μέσω Βαλτικής Θάλασσας. Αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί εντός του επόμενου χρόνου, παρακάμπτοντας εντελώς την Ουκρανία.

Πόσο θα κοστίσει το σκληρό Brexit στην ελληνική οικονομία

Το σημαντικότερο πλήγμα θα προέλθει από τον αποκλεισμό του Σίτι από την Ε.Ε.

Ο αποκλεισμός του Σίτι του Λονδίνου από την κοινή ευρωπαϊκή αγορά θα είναι η σημαντικότερη παρενέργεια ενός χαοτικού Brexit για την Ελλάδα, τα ελληνικά νοικοκυριά και τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνει η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS), για το 2016, περίπου το 12% του εξωτερικού δανεισμού ελληνικών νοικοκυριών και επιχειρήσεων προήλθε από τράπεζες με έδρα στη Βρετανία. Μικρότερο, αν και κάθε άλλο παρά αμελητέο, αναμένεται να είναι το πλήγμα για τις ελληνικές εξαγωγές. Σύμφωνα με το διεθνές Ινστιτούτο Οικονομικών και Κοινωνικών Ερευνών, οι ελληνικές εξαγωγές θα μειωθούν κατά 1,2% με 1,3%.

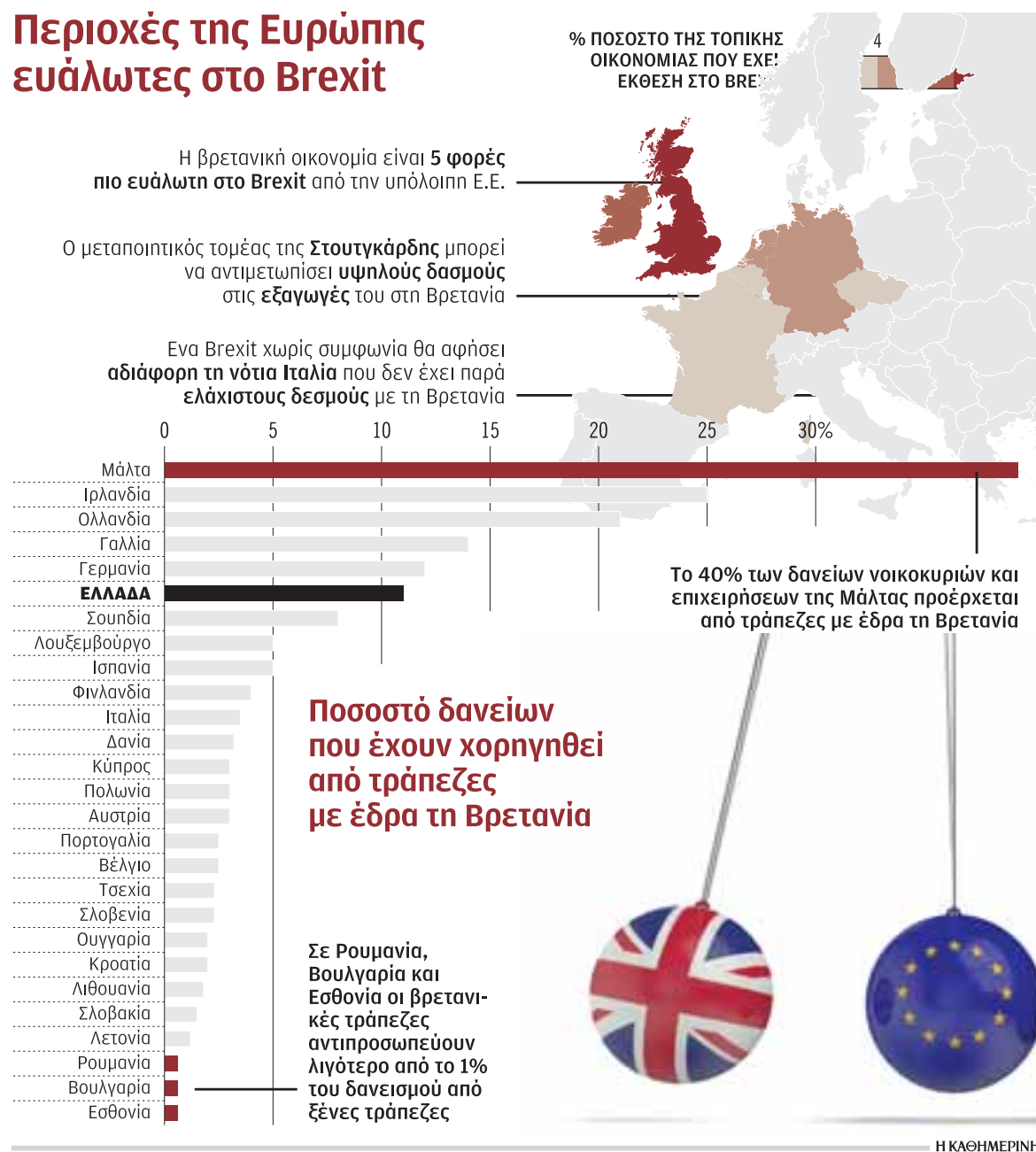
Δεν φαίνεται, ωστόσο, να προκύπτει πρόβλημα για την Ελλάδα σε ό,τι αφορά τα εμβάσματα από Έλληνες που ζουν στη Βρετανία, καθώς κυμαίνονται σε πενιχρά επίπεδα. Συγκεκριμένα, η BIS υπολογίζει πως το 2017 ανήλθαν μόλις σε 12 εκατ. δολάρια. Γενικότερα, πάντως, αναμένεται να είναι αρκετά επώδυνες οι επιπτώσεις ενός χαοτικού Brexit, μιας προοπτικής που φαίνεται όλο και πιθανότερη μόλις 48 ημέρες πριν από την προκαθορισμένη αποχώρηση της Βρετανίας από την Ε.Ε. Επώδυνες πρωτίτως, βέβαια, για την ίδια τη Γηραιά Αλβιόνα αλλά και για αρκετές χώρες-μέλη της Ε.Ε., με τη

Το 12% του εξωτερικού δανεισμού ελληνικών νοικοκυριών και επιχειρήσεων προήλθε από τράπεζες με έδρα στη Βρετανία.

Γερμανία να υφίσταται τις μεγαλύτερες επιπτώσεις. Όπως αναφέρει εκτενές ρεπορτάζ των New York Times, από πολιτικές απόψεις οι έως τώρα εταίροι της Βρετανίας έχουν διαπραγματευτικό πλεονέκτημα. Αυτό δεν σημαίνει, όμως, πως θα βγει οποιοσδήποτε ωφελημένος αν τελικά δεν καταλήξουν σε καμία συμφωνία. Ορισμένες χώρες, αντίθετως, θα δεχθούν ισχυρό πλήγμα.

Οι περισσότερες αλλά και οι πλέον αισιόδοξες εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις ενός χαοτικού Brexit για τη Βρετανία κατατείνουν σε μια μείωση του ΑΕΠ της κατά 9,3% αλλά και σε μια πτώση των τιμών των κατοικιών κατά 30% και σε μια διολίσθηση στις στερητικές στο 1,10 δολάριο. Η εκτίμηση είναι ασφαλώς αυτονόητη καθώς η οικονομία της

Περιοχές της Ευρώπης ευάλωτες στο Brexit



Βρετανίας έχει σχεδόν πενταπλάσια έκθεση στις παρενέργειες του Brexit από την υπόλοιπη Ε.Ε.

Αν, όμως, για τη Βρετανία πρόκειται για το τίμημα μιας επιλογής, δεν ισχύει το ίδιο για την Ε.Ε. και τα υπόλοιπα 27 κράτη-μέλη της που θα υποστούν επώδυνες επιπτώσεις. Ελλείψει συμφωνίας ανάμεσα στο Λονδίνο και τους έως σήμερα εταίρους του Ηνωμένου Βασιλείου στην Ε.Ε., οι εμπορικές συναλλαγές του θα υποκείνται πλέον στους δασμούς που ορίζει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου.

Ως εκ τούτου η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης, η Γερμανία, θα δεχθεί καιρό πλήγμα. Εξάγει μεγάλο φάσμα βιομηχανικών προϊόντων στη Βρετανία, μεταξύ των οποίων και σχεδόν 800.000 αυτοκίνητα ε-

τησίως, που αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 14% της παραγωγής της.

Ειδικότερα, η Στουτγκάρδη με τον ισχυρό μεταποιητικό της τομέα αναμένεται να δεχθεί ισχυρό πλήγμα, καθώς η απόσχιση του Ηνωμένου Βασιλείου χωρίς συμφωνία συνεπάγεται υψηλούς δασμούς στα προϊόντα της. Σημαντικές αναμένεται να είναι οι επιπτώσεις για την Ιρλανδία, στα προϊόντα της οποίας θα επιβληθούν υψηλότατοι δασμοί. Ιδιαίτερα υψηλοί αναμένεται να είναι οι δασμοί που θα επιβληθούν σε δύο από τις πιο σημαντικές εξαγωγές της, στο κρέας και στα γαλακτοκομικά. Γενικότερα, άλλωστε, σχεδόν το 14% των εξαγωγών της προορίζεται για τη Βρετανία ενώ το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών διέρχεται μέσω Βρετανίας. Κάτι α-

νάλογο θα συμβεί και στη Δανία, καθώς ενδέχεται να επιβληθούν δασμοί ύψους 50% στο κρέας που εξάγει στη Βρετανία.

Βαρύτατο ενδέχεται να είναι, άλλωστε, το πλήγμα για τη Σλοβακία καθώς το 50% των εξαγωγών της προορίζεται για τη Βρετανία. Τα πράγματα δεν είναι εξίσου σοβαρά για όλες τις χώρες της Ε.Ε. ούτε για όλες τις γεωγραφικές ζώνες τους. Στη νότια Ιταλία, για παράδειγμα, η αποχώρηση της Βρετανίας δεν θα γίνει αντιληπτή καθώς η περιοχή δεν έχει παρά ελάχιστες εμπορικές συναλλαγές μαζί της. Οστόσο η Κροατία εξάγει στη Βρετανία φαρμακευτικά προϊόντα που αντιπροσωπεύουν σημαντικό τμήμα των εξαγωγών της. Δεν αναμένεται, όμως, να τους επιβληθούν δασμοί.



Η ιδρύτρια της ειδησεογραφικής ιστοσελίδας HuffPost, Αριάννα Χάφινγκτον, σε εκδήλωση στη Νέα Υόρκη το 2014.

Μειώσεις προσωπικού, αναζήτηση αγοραστών σε ηλεκτρονικά ΜΜΕ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Αναταραχή γνωρίζει επ' εσχάτων ο τομέας των ειδησεογραφικών ιστοσελίδων, με τις πάλαι ποτέ δημοφιλείς HuffPost, BuzzFeed και Vice να μειώνουν δραστηρίως το προσωπικό τους σε μία προσπάθεια να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις της αγοράς.

Κολλοσοί του Χόλιγουντ στοιχημάτισαν εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια σε εταιρείες, όπως οι BuzzFeed και Vox Media, ελπίζοντας ότι αυτές θα καταστούν βιώσιμες ή ακόμη και κερδοφόρες. Οι επενδύσεις αυτές, όμως, μοιάζουν σήμερα εύθραυστες, ενώ αναλυτές της αγοράς αναρωτιούνται αν εταιρείες, όπως οι NBCUniversal, Disney, 21st Century Fox και Discovery αποφασίζουν να περιορίσουν τις απώλειές τους, εκποιώντας τα μερίδιά τους στα ηλεκτρονικά ΜΜΕ.

«Αν είσαι επενδυτής, η ώρα είναι ακατάλληλη να αποσύρεις την επένδυσή σου, καθώς αυτό θα προκαλούσε αναίτιο πανικό», λέει στην εφημερίδα Hollywood Reporter, ο αναλυτής Κιθ Χερνάντεζ, πρώην στέλεχος του BuzzFeed.

Ο Μπράντον Ρος, αναλυτής της εταιρείας BTIG εκτιμά ότι οι στρατηγικοί επενδυτές δεν ανησυχούν για τις πρόσφατες περικοπές. «Είμαι βέβαιος ότι οι διευθύνων σύμβουλοι της Comcast, Μπρίαν Ρόμπερτς, δεν χάνει τον ύπνο του για τα κακά αποτελέσματα των Vox και BuzzFeed, σε αντίθεση με τους δημοσιογράφους που χάνουν τις δουλειές τους», λέει ο Ρος. Οι επικεφαλές των προβληματικών ιστοσελίδων επιμένουν, όμως, ότι οι επενδυτές τους είναι αποφασισμένοι να διατηρήσουν τα μερίδιά τους, καθώς οι στρατηγικές αυτές επενδύσεις αφορούν περισσότερα από την απλή κερδοφορία.

Τα πράγματα είναι, όμως, δύσκολα. Πολλοί αναρωτιούνται πώς μία ιστοσελίδα όπως το BuzzFeed, που δημιουργήθηκε από ομάδα ιδιοφυών αποφοίτων

του MIT, μπορεί να έφθασε στο σημείο αυτό. Μόνο εφημερίδες όπως η Wall Street Journal και οι New York Times, που χρεώνουν αδρά τους επισκέπτες των ιστοσελίδων τους κατάφεραν να είναι κερδοφόρες. Ιστοσελίδες όπως οι BuzzFeed και HuffPost επέλεξαν να προβάλλουν το περιεχόμενό τους χωρίς χρέωση, υφιστάμενες τις συνέπειες.

Ενδιαφέρον προκαλεί στον επενδυτικό κόσμο η στάση της Vox Media, που επέλεξε τη «μέση οδό». Ο διευθύνων σύμβουλος της Vox, Τζιμ Μπράνκοφ, έχει απόλυτη επίγνωση των συνηθισμένων της αγοράς, έχοντας θητεύσει στην AOL, όπου εξερεύνησε εναλλακτικές μεθόδους κερδοφορίας, πέρα από τη συμβατική

Εκατοντάδες απολύσεις στις ιστοσελίδες BuzzFeed, HuffPost και Vice, σε μία προσπάθεια μείωσης των δαπανών.

διαφήμιση. Ενα αποτέλεσμα της καινούργιας τακτικής του Μπράνκοφ ήταν η σύναψη συμφωνίας με την εταιρεία Netflix για την παραγωγή σειράς με τίτλο «Explained», βασισμένης στη δημοσιογραφική έρευνα και στις μεθόδους που αξιοποιούν οι δημοσιογράφοι στο κνήνη της ειδησεογραφίας.

Πέρσι, η Vox πέτυχε να αυξήσει τα έσοδά της κατά 20%, φθάνοντας τα 185 εκατ. δολάρια, για να γίνει μία από τις ελάχιστες του χώρου που δεν κατέγραφε ζημιές. Όλα αυτά πραγματοποιήθηκαν χωρίς την υιοθέτηση κάποιων τεχνολογικών καινοτομιών. «Δεν θεωρούμε τον εαυτό μας εταιρεία ψηφιακών μέσων ενημέρωσης. Είμαστε απλά μία σύγχρονη εταιρεία ΜΜΕ», λέει ο Μπράνκοφ.

A.P.

Οι εμμονές του Μάικλ Ο' Λίρι προσγείωσαν ανώμαλα τη Ryanair

Η ισχυρή προσωπικότητά του, που τη μετέτρεψε σε χρυσωρυχείο, σήμερα τη βλέπεις

Της ΘΕΛΑΣΣΑ ΧΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ

Η έντονη προσωπικότητα, η ευθύτητα και το θράσος του Μάικλ Ο' Λίρι, διευθύνοντας συμβούλου της ιρλανδικής Ryanair, που άλλοτε αποτελούσαν προσόν του, πλέον φαίνεται πως βλέπουν τη δημοτικότητα της κορυφαίας αεροπορικής χαμπλού κόστους. Μετά την ανακοίνωση των απογοητευτικών αποτελεσμάτων γ' δημοσιονομικού τριμήνου, ένδειξη πως η Ryanair διανύει περίοδο κρίσης, η εταιρεία απομάκρυνε αυτή την εβδομάδα τον διοικητικό διευθυντή Ο' Λίρι από την καθημερινή διαχείριση των δραστηριοτήτων της. Η εταιρεία προβαίνει σε αναδιάρθρωση της διοίκησης, διαιρώντας την εταιρεία σε τέσσερα μέρη, και καθιστά τον Ο' Λίρι, πρωτεργάτη της μέχρι πρότινος επιτυχίας της, διευθύνοντα σύμβουλο του ομίλου με μικρότερο, ωστόσο πρακτικό, ρόλο. Ο Ιρλανδός επιχειρηματίας θα απέχει από τις διαπραγματεύσεις με τους εργαζομένους, τις οποίες θα αναλάβουν πιο χαμηλόβαθμα στελέχη.

«Μία από τις αδυναμίες της εταιρείας αποτελεί το γεγονός ότι είναι κάπως φθηνή και χαρούμενη και υπερβολικά κακή, χαρακτηριστικά που καθρεφτίζουν την προσωπικότητά μου», είχε δηλώσει παλαιότερα ο Μάικλ Ο' Λίρι. Όταν ανέλαβε τη διεύθυνση της Ryanair, το 1994, πήρε στα χέρια του μια εταιρεία με οικονομικά προβλήματα και τη μετέτρεψε σε χρυσωρυχείο παρέχοντας υπηρεσίες με μοναδικό κριτήριο τις προστιές τιμές. Η εμμονή του Ο' Λίρι με το χαμηλό κόστος, μια αρχή που φέρει και στην προσωπική του ζωή, επιβλήθηκε ως γενική πολιτική στην εταιρεία. Η Ryanair προσφέρει το απολύτως ελάχιστο των υπηρεσιών, ενώ οτιδήποτε θεωρείται επι-



Η εμμονή του Ο' Λίρι με το χαμηλό κόστος, μια αρχή που φέρει και στην προσωπική του ζωή, επιβλήθηκε ως γενική πολιτική στην εταιρεία.

πλέον, όπως δεύτερη χειραποσκευή και φαγητό ή ποτό κατά τη διάρκεια της πτήσης, χρεώνεται ανάλογα. Στην πολιτική λιτότητας, ευτυχώς, δεν εντάσσεται η ασφάλεια, για χάρη της οποίας ο Ο' Λίρι ισχυρίζεται πως δεν περικόπτει κανένα έξοδο, διότι, όπως έχει δηλώσει επανειλημμένως, εάν ένα αεροπλάνο πέσει τότε αναπόφευκτα θα σημάνει το τέλος της Ryanair.

Η κατακόρυφη ενίσχυση της δημοτικότητας ήρθε το 2014 με την καμπάνια «Πάντοτε γινόμαστε καλύτεροι». Στην παρουσίαση της καμπάνιας, ο καυστικός Ο' Λίρι εμφανίζεται σε γιγαντοσκόνη χαμογελαστός κρατώντας στην αγκαλιά του ένα κουτάβι, προωθώντας το προφίλ ενός προστιού και ευχάριστου επιχειρηματία. «Πάντοτε ήμουν καλός τύπος, απλώς παρεξηγημένος», σχολίασε τότε

ο Ο' Λίρι. Λέξη-κλειδί της καμπάνιας ήταν η «αλλαγή», που αφορούσε την εσωτερική λειτουργία της εταιρείας, καθώς και την προώθησή της στους καταναλωτές.

Οι προσλήψεις στον τεχνικό τομέα, οι μικρές μεταρρυθμίσεις στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ryanair και η ευγένεια των εργαζομένων άρχισαν να αλλάζουν το προφίλ της εταιρείας, αλλά και του Ο' Λίρι, διατηρώντας πάντοτε στο επίκεντρο το χαμηλό κόστος. Οι θέσεις στις πτήσεις γέμιζαν και τα έσοδα της εταιρείας αυξανόνταν. «Εάν ήξερα ότι το να φέρω εις πέρας όλα αυτά στους πελάτες θα δούλευε τόσο καλά, θα το είχα εφαρμόσει πολύ νωρίτερα», σχολίασε ο Ο' Λίρι σε συνέντευξη Τύπου το 2015.

Ο Ο' Λίρι, ο οποίος παλαιότερα κορόιδευε όσες επιχειρήσεις ξόδευαν χρήματα για την κατασκευή πολυτελών κεντρικών γραφείων, μετέφερε τα γραφεία της Ryanair από το υπόστεγο αεροσταθμών του αεροδρομίου του Δουβλίνου σε έναν βιομηχανικό χώρο στην ευρύτερη περιοχή. Η επένδυση 18 εκατ. ευρώ δημιούργησε το 2014 έναν πρωτότυπο χώρο με ενθαρρυντικές φράσεις γραμμένες στους τοίχους.

Ο επιτυχημένος Ιρλανδός πλέον προέδρευε μιας τεράστιας επιχείρησης που φαίνεται πως δοκίμαζε τα πιστεύω και τον τρόπο σκέψης του. Μάλιστα, το 2016 προσέλαβε προσωπικό βοηθό, του οποίου η θέση αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Ryanair ως «η νεότερη δουλειά στην Ιρλανδία». Ως προϋπόθεση πρόσληψης απαιτούνταν, μεταξύ άλλων, αντοχή στην εργασία χωρίς ύπνο και χωρίς επαφή με τον έξω κόσμο, ικανότητα αλλοίωσης προσωπικότητας και υπομονή αγίου.

«Θα παγώσει η κόλαση προτού διαπραγματευθώ με τα συνδικάτα»

Ο Μάικλ Ο' Λίρι τον Σεπτέμβριο του 2017 είχε δηλώσει πως «θα παγώσει η κόλαση ή θα κόψω και τα δυο μου χέρια προτού διαπραγματευθώ με τα συνδικάτα», όταν οι πιλότοι της Ryanair προχώρησαν σε συντονισμένες απεργιακές κινητοποιήσεις σε οκτώ χώρες, όπου δραστηριοποιείται η εταιρεία. «Εάν πληρώνατε ένα μη ρεαλιστικό ποσό για τα αεροπορικά σας εισιτήρια, τότε κάποιος άλλος πληρώνει τον λογαριασμό – σε αυτή την περίπτωση οι εργαζόμενοι», σχολίασε ο Ζουστβαν Ντέσμποουργκ, μέλος του VNU, συνδικάτου πιλότων της Δανίας.

Ο Μάικλ Ο' Λίρι επέμενε πως οι πιλότοι ήταν καλοπληρωμένοι και είχε αρνηθεί να αναγνωρίσει τα δικαιώματά τους. Προκειμένου να προσαρμοστούν τα συμβολικά τους στο εργατικό δικαίωμα της κάθε χώρας, οι πιλότοι άσκησαν έντονες πιέσεις επί περίπου τρεις μήνες και η απεργία τους οδήγησε σε 50 ακυρώσεις πτήσεων κάθε μέρα. Χιλιάδες απογοητευμένοι πελάτες ζητούσαν αποζημιώσεις, τις οποίες δεν έλαβαν ποτέ. Ο Ο' Λίρι ισχυριζόταν πως καμία αεροπορική εταιρεία δεν είχε χρειαστεί στο παρελθόν να προχωρήσει σε αποζημιώσεις λόγω απεργιών, συχνό φαινόμενο στον κλάδο της αεροπορίας. Ωστόσο, για τη Ryanair, οι απεργίες προκαλούσαν ιδιαίτερα μεγάλη ζημία, καθώς η εταιρεία δεν ήταν διατεθειμένη να μετρίσει την κατάσταση, ενοικιάζοντας για παράδειγμα αεροπλάνα με απεργοσπαστικό πλήρωμα.

Η ιρλανδική αεροπορική απειλούσε πως όσοι συμμετείχαν στις κινητοποιήσεις θα έχαναν τα προνόμιά τους, καθώς και ορισμένες ευκαιρίες προαγωγής. Από την άλλη πλευρά, οι πιλότοι ανένδοτοι

πίστευαν πως η εταιρεία δεν θα προέβαινε σε τέτοια μέτρα, ενώ αδιαφορούσαν για τις απώλειες που υπέστη η Ryanair. Εάν η κατάσταση είναι τόσο δύσκολη, «τότε γιατί ερχόμαστε ακόμη για την εταιρεία; Εάν κάποιος από αυτούς δεν είναι ευχαριστημένος με την τρέχουσα συμφωνία, είναι ελεύθερος να πάει αλλού. Με την ευχή του Θεού», είχε σχολιάσει ο Ο' Λίρι. Όπως επανειλημμένως ανέφερε η εταιρεία, παρότι στις κινητοποιήσεις συμμετείχε «μόλις το 28% των εργαζομένων», το 90% αυτών ήταν πι-

Το 2018 αναδειχθηκε το χειρότερο αφεντικό, στη δημοσκοπήση της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Συνδικάτων.

λότοι, με αποτέλεσμα να προκληθεί τεράστια αναταραχή.

Εντέλει, τον Δεκέμβριο του 2017 ο Μάικλ Ο' Λίρι υπέκυψε στις πιέσεις των συνδικάτων και δέχθηκε να διαπραγματευθεί με περιορισμένο αριθμό αυτών σε Ιρλανδία, Βρετανία, Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία και Πορτογαλία. Δικαιολόγησε την απόφαση του ισχυριζόμενος πως δεν επιθυμεί να προκληθεί οποιαδήποτε αναταραχή στις πτήσεις κατά τη διάρκεια της εβδομάδας των Χριστουγέννων. Η υποχώρηση του Ο' Λίρι, ο οποίος παλαιότερα είχε σχολιάσει πως τα συνδικάτα βλέπουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, δεν απέτρεψε την ανακρίβειά του ως του χειρότερου αφεντικού για το 2018, στη δημοσκοπήση της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Συνδικάτων.

Διπλό παζάρι της Τουρκίας με ΗΠΑ - Ρωσία

Διαδοχικές συναντήσεις του Ακάρ με τους ομολόγους του για τη Συρία

Συνεχίζονται οι διπλωματικές «ακροβασίες» της Αγκυρας μεταξύ Ουάσινγκτον και Μόσχας, καθώς η τουρκική κυβέρνηση επιδιώκει να εξασφαλίσει την ανοχή τουλάχιστον μιας εκ των δύο μεγάλων δυνάμεων στο σχέδιό της για εκκαθάριση της βορειοανατολικής Συρίας από την κουρδική πολιτοφυλακή YPG.

Νέο κύμα αθρόων συλλήψεων με στόχο το δίκτυο Γκιουλέν, 2,5 χρόνια μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα του 2016.

Σήμερα ο Τούρκος υπουργός Άμυνας, Χουλουσί Ακάρ, αναμένεται να συναντηθεί με τον Αμερικανό ομόλόγο του Πατ Σάναχαν, στο περιθώριο υπουργικής συνόδου του ΝΑΤΟ, στις Βρυξέλλες. Ο Σάναχαν ανέλαβε καθήκοντα υπηρεσιακού υπουργού Άμυνας τον Δεκέμβριο, όταν ο τότε επικεφαλής του Πενταγώνου Τζιμ Μάτις παραιτήθηκε, διαφωνώντας με την επιλογή του προ-

έδρου Τραμπ για απόσυρση των αμερικανικών δυνάμεων από τη Συρία. Η Αγκυρα χειροκρότησε την επιλογή Τραμπ, θεωρώντας ότι θα της έλυνε τα χέρια για να επιβάλει τη δική της λύση στο Κουρδικό. Στη συνέχεια, όμως, ο Τραμπ απείλησε τους Τούρκους με «οικονομική καταστροφή» αν εξαπολύσουν επιχείρηση κατά των Κούρδων.

Τη Δευτέρα, ο Χουλουσί Ακάρ συναντήθηκε με τον Ρώσο ομόλόγο του Σεργκέι Σοϊγκού στην Αγκυρα. Οι δύο άνδρες συμμετείχαν σε τριμερή σύσκεψη, όπου πήρε μέρος και το Ιράν, στο πλαίσιο της Συνεργασίας της Αστάνης για την επίλυση του Συριακού. Αντικείμενο της σύσκεψης ήταν η προετοιμασία της συνάντησης Κορσέφ Πούτιν - Ερντογάν - Ροχανί, η οποία θα πραγματοποιηθεί αύριο Πέμπτη, στο Σότσι της Μαύρης Θάλασσας. Στις συνομιλίες Ακάρ - Σοϊγκού, ο Ρώσος αξιωματούχος ζήτησε από την Αγκυρα να τηρήσει τις δεσμεύσεις της αναφορικά με την εκδίωξη των τζιχαντιστών από την πόλη Ιντλίμ, θύλακο των Σύρων αντικαθεστωτικών στη βορειοδυτική Συρία, ενώ ο Τούρκος υπουργός Άμυνας επανέφερε τις αιτιάσεις της χώρας του για τις συριακές περιοχές



Γυναίκες σχηματίζουν το σήμα της νίκης σε συλλαλητήριο 30.000 Κούρδων από την Τουρκία υπέρ του φυλοκισμένου ηγέτη του ΡΚΚ Αμπντούλνάζι Οσάλαν, στην Κολωνία, τον Σεπτέμβριο του 2016.

που ελέγχουν οι Κούρδοι στα ανατολικά του Ευφράτη.

Την ίδια ώρα, οι διωκτικές αρχές της Τουρκίας εξαπέλυαν ανθρωποκυνηγητό σε 76 επαρχίες με στόχο τη σύλληψη 1.112 ανθρώπων, που φέρονται να συνδέονται με το δίκτυο του Φετουλάχ Γκιουλέν. Επειτα από 2,5 χρόνια μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα, πάνω από 77.000 άνθρωποι έχουν συλληφθεί και προφυλακιστεί, ενώ περίπου 150.000 κρατικοί λειτουργοί, στρατιωτικοί και

αστυνομικοί έχουν απολυθεί ή τεθεί σε διαθεσιμότητα.

Τέλος, οι γερμανικές αρχές απαγόρευσαν τη λειτουργία δύο ειδησεογραφικών ομίλων που συνδέονται με την παράνομη κουρδική οργάνωση ΡΚΚ. Η αστυνομία πραγματοποίησε έφοδο στα γραφεία των εν λόγω ομίλων, στα κρατίδια της Βόρειας Ρηνανίας - Βεστφαλίας και της Κάτω Σαξονίας, και κατάσχεσε υλικό.

REUTERS, HURRIYET

260.000 μετανάστες κάθε χρόνο έχει ανάγκη η Γερμανία

ΒΕΡΟΛΙΝΟ. Τουλάχιστον 260.000 νέους μετανάστες ετησίως έως το 2060 έχει ανάγκη η γερμανική αγορά εργασίας, σύμφωνα με έρευνα του Πανεπιστημίου Κόμπουργκ. Οι μελετητές εκτιμούν ότι, για διάφορους λόγους, οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα στέλνουν πάνω από 114.000 νέους μετανάστες στη Γερμανία κάθε χρόνο, με αποτέλεσμα να προκύπτει μεγάλη ανάγκη για μετανάστες από χώρες εκτός Ε.Ε. Όπως αναφέρει η Deutsche Welle, η γήρανση του γερμανικού πληθυσμού εξελίσσεται με ραγδαίο τρόπο, με αποτέλεσμα η αγορά εργασίας της χώρας να χάσει 16 εκατομμύρια ανθρώπους έως το 2060, αν δεν υπάρξει μετανάστευση. Οι επιπτώσεις των ελλείψεων προσωπικού θα είναι καταστροφικές για την τέταρτη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου.

Αντί σοβαρών πολιτικών για την προσέλκυση μεταναστών αλλά και για την αντιμετώπιση της υπογεννητικότητας, η γερμανική κυβέρνηση παράγει «μαργαριτάρια», όπως η μελέτη, αξίας 5 εκατ. ευρώ, που θα διερευνήσει τις επιπτώσεις των αμβλώσεων για την ψυχική υγεία των γυναικών.

«Ο υπουργός θα πετάξει 5 εκατομμύρια ευρώ για μια επιστημονικά ανόητη και ιδεολογικά υποκινούμενη μελέτη», δήλωσε η εκπρόσωπος των Σοσιαλδημοκρατών για ζητήματα αναπαραγωγικής υγείας Χίλντε Ματέρας.

Σοσιαλδημοκράτες, Φιλελεύθεροι,



Σύρος πρόσφυγας με μπλούζα της Μπάγερν Μονάχου, στον δρόμο για τη Γερμανία.

Η γήρανση του πληθυσμού θα έχει ως αποτέλεσμα να χάσει η αγορά εργασίας της χώρας 16 εκατομμύρια ανθρώπους έως το 2060.

Πράσινοι και αριστεροί επέκριναν την απόφαση του υπουργού Υγείας Γενς Σπαν να αναθέσει τη μελέτη, υποστηρίζοντας ότι τα χρήματα αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν πολύ πιο αποτελεσματικά για τη βελτίωση της αναπαραγωγικής υγείας και των κακών συνθηκών σε πολλές γερμανικές αιθουσες τοκετού.

REUTERS

Ασλί Αϊντίντασπας: Οι σχέσεις Ε.Ε. - Τουρκίας σε νέα φάση ρεαλισμού

Του **ΝΙΚΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ**

Η καταξιωμένη Τουρκάλα δημοσιογράφος Ασλί Αϊντίντασπας βρέθηκε στην Ελλάδα στο πλαίσιο μιας εκδήλωσης του ΔΙΚΤΥΟΥ για τη Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Σε συνέντευξή της στην «Κ», η Αϊντίντασπας μοιράστηκε τις σκέψεις της για τον αργό «θάνατο» της διαδικασίας ένταξης της Τουρκίας στην Ε.Ε. και την εδραίωση ενός νέου ρεαλισμού στις τουρκοευρωπαϊκές σχέσεις.

— **Κυρία Αϊντίντασπας, παρακολουθούμε ότι έχει επέλθει πλήρης στασιμότητα στις σχέσεις μεταξύ Ε.Ε. και Τουρκίας. Γιατί πιστεύετε ότι συμβαίνει αυτό;**

— Η διαδικασία ένταξης έχει προϋπόθεση την εσωτερική πρόοδο της Τουρκίας, κάτι που έχει σαφώς σταματήσει. Η Τουρκία βρίσκεται σε έναν δημοκρατικό κατήφορο, για να το θέσω ήπια, επομένως δεν βλέπω πώς αυτή η δυναμική θα μπορούσε να προχωρήσει. Πέρα από αυτό δεν υπάρχει πλέον η θέληση, τόσο στην Τουρκία όσο και την Ευρώπη, για να προωθηθεί η οποιαδήποτε ένταξη. Με εξαίρεση μια μικρή μερίδα της κοι-

νωνίας των πολιτών, η Ευρώπη δεν απολαμβάνει μεγάλη υποστήριξη στην Τουρκία. Παράλληλα στην Ευρώπη, η Αριστερά ήταν εκείνη που προωθούσε για χρόνια την ένταξη της Τουρκίας, ωστόσο αυτό άλλαξε με τη νέα κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα. Η ευρωπαϊκή Δεξιά, εν τω μεταξύ, συνεχίζει να βλέπει την Ευρώπη ως αδιapέραστο φρούριο.

— **Ποια, λοιπόν, πιστεύετε πως θα είναι η νέα σχέση μεταξύ της Ευρώπης και της Τουρκίας;**

— Πιστεύω πως σταδιακά προχωράμε σε μια νέα δυναμική, σε πιο ρεαλιστική σχέση. Είτε πρόκειται για μια «συμπράξη με προνόμια» είτε για μια «στρατηγική συμμάχια», η σχέση θα έχει τον χαρακτήρα παζαριού. Βασικές συστητώσεις θα είναι η τεχνολογική ένωση, η ενεργειακή πολιτική και τα ζητήματα μετανάστευσης. Όλοι γνωρίζουμε πως η Αγκυρα δεν επιθυμεί το βάρος των κριτηρίων ένταξης, αλλά προσωπικά πιστεύω επίσης πως και οι Ευρωπαίοι οδηγούνται προς τον πραγματισμό. Είμαστε κοντά σε ένα νέο κεφάλαιο στις διπλωματικές σχέσεις, ειδικά στον απόηχο του Μπρέξιτ. Δεν είναι, άλλωστε, ρεαλιστικό να εγκα-



Η κρίση στις γερμανοτουρκικές σχέσεις το 2017 ταρακούνησε και τις δύο πλευρές, οι οποίες στην πορεία υποχώρησαν.

ταλείπει η Βρετανία την Ευρώπη και να εισέρχεται η Τουρκία.

— **Ακόμη και στο πλαίσιο μιας νέας στρατηγικής σχέσης, η Ευρώπη θα εξακολουθεί να έχει το πάνω χέρι,**

όπως παρατηρούμε ήδη με την οικονομική αστάθεια στην Τουρκία πριν από τις επικείμενες τοπικές εκλογές. Συμφωνείτε με αυτή την εκτίμηση;

Η Καταλωνία «ρίχνει» τον Πέδρο Σάντσεθ

ΜΑΔΡΙΤΗ. Η σημαντικότερη δίκη στην ιστορία της ισπανικής δημοκρατίας ξεκίνησε χθες, με δώδεκα στελέχη του αυτονομιστικού κινήματος της Καταλωνίας να κθόνονται για πρώτη φορά στο εδώλιο του κατηγορουμένου, στο Ανώτατο Δικαστήριο. Την ίδια στιγμή, στην ισπανική Βουλή η κυβέρνηση του σοσιαλιστή Πέδρο Σάντσεθ βρισκόταν ένα βήμα πριν από την κατάρρευση.

Οι Καταλανοί αυτονομιστές έχουν ανακοινώσει ότι θα καταψηφίσουν σήμερα τον προϋπολογισμό, απειλή που, αν υλοποιηθεί, θα οδηγήσει τη χώρα σε πρόωγες εκλογές, με πιθανότερες ημερομηνίες τη 14η και την 28η Απριλίου. Οι αυτονομιστές, που υποστήριξαν τον Σάντσεθ όταν ανέτρεψε τον συντηρητικό πρωθυπουργό Ραχόι, εξαρούν τώρα τη στήριξή τους από το αν θα συμπεριληφθεί η επιλογή της απόσχισης στις συνομιλίες. Αυτή είναι μια κόκκινη

γραμμή που η κυβέρνηση δεν είναι διατεθειμένη να περάσει. «Κατά κανόνα δεν θα επιτρέψουμε να μπει στην ατζέντα το δικαίωμα αυτοδιάθεσης της Καταλωνίας», δήλωσε η υπουργός Προϋπολογισμού Μαρία Χεσούς Μοντέρο. «Δεν θα υποχωρήσουμε στους εκβιασμούς κανενός».

Οι συνομιλίες ανάμεσα στην κυβέρνηση και στα αυτονομιστικά κόμματα PdeCAT και ERC κατέρρευσαν την Παρασκευή, ενώ ο πρόεδρος της Καταλωνίας, Κιμ Τορά, έθεσε ως όρους για την επάνοδο στις διαπραγματεύσεις να υπάρξουν συνομιλίες για το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση, να γίνει αποδεκτός ο διορισμός μεσολαβητή και να μην γίνουν συλλήψεις αυτονομιστών. «Αν ο Πέδρο Σάντσεθ δεν θέλει να ασχοληθεί με την πολιτική κατάσταση στην Καταλωνία, ας προκηρύξει εκλογές. Αισθανόμαστε την πίεση των αν-

θρώπων που μας ψήφισαν στην Καταλωνία και θέλουν δημοψήφισμα», δήλωσε το στέλεχος του αυτονομιστικού PdeCAT, Δαβίδ Μπονβέχι.

«Και οι δύο θέλουν το ίδιο. Μια δικασμένη Καταλωνία και μια δικασμένη Ισπανία», σημείωσε ο Ισπανός πρωθυπουργός, αναφερόμενος στην αταίριαστη συμμάχια δεξιών και Καταλανών αυτονομιστών, που αναμένεται να ανατρέψει σήμερα την κυβέρνηση του.

Ο Σάντσεθ έχει εμφανιστεί πιο συγκαταβατικός απέναντι στην Καταλωνία από ό,τι οι πολιτικοί αντίπαλοί του, επιτρέποντας τη μεταφορά των κρατομένων από τη Μαδρίτη στη Βαρκελώνη, ζητώντας να αφεθούν κάποιοι προσωρινά ελεύθεροι πριν από τη δίκη, αποσύροντας τις ενστάσεις της κυβέρνησης απέναντι σε μια σειρά καταλανικών νόμων και αφώνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο να αποδεχθεί

τον διορισμό μεσολαβητή στις συνομιλίες.

Όμως, όσο και αν η δίκη είναι υπόθεση της Δικαιοσύνης, η εικόνα των εκλεγμένων εκπροσώπων του καταλανικού λαού ενώπιον του δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου δεν βοηθά το πολιτικό κλίμα. Οι δώδεκα, μεταξύ των οποίων βρίσκονται ο πρώην αντιπρόεδρος της καταλανικής κυβέρνησης και άλλοι υπουργοί, κατηγορούνται για «στάση» και διασπάση του δημοσίου χρήματος, ως οργανωτές του παράνομου δημοψηφίσματος για την ανεξαρτησία της Καταλωνίας, αλλά και επειδή προχώρησαν στη μονομερή ανακήρυξη ανεξαρτησίας. Οι περισσότεροι εξ αυτών αντιμετωπίζουν ποινές που φθάνουν τα 25 χρόνια κάθειρξης.

«Η αυτοδιάθεση είναι συνώνυμο της ειρήνης, όχι του πολέμου», είπε χθες



Οπαδοί της απόσχισης της Καταλωνίας διαμαρτύρονται έξω από την εισαγγελία της Βαρκελώνης. Η έναρξη της δίκης των 12 ηγετών του αυτονομιστικού κινήματος οδηγεί σε πόλωση.

στο δικαστήριο ο συνήγορός τους, Αλντόν φαν ντεν Αϊντεχε.

«Είναι ένα τεστ για την ισπανική δημοκρατία», υποστήριξε ο πρώην πρόεδρος της Καταλωνίας, Κάρλες Πουζόντε-μόν, ο οποίος ξει εξερίστος στο Βέλγιο.

REUTERS, A.P.



Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

- Επιχειρηματικά Δάνεια
- Χρηματοδότηση Έργων
- Χρηματοδότηση Εμπορίου
- Ψηφιακή Τραπεζική
- Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
- Καταθέσεις



800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιστική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αρμόνιους 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Online τζόγος για λίγους και ισχυρούς

Οι κανόνες για την απελευθέρωση των διαδικτυακών τυχερών παιγνίων διαμορφώνουν ένα πλαίσιο ολιγοπωλιακής αγοράς

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Με μοντέλο Γαλλίας προτίθεται η ελληνική κυβέρνηση να προωθήσει την απελευθέρωση των τυχερών διαδικτυακών παιγνίων.

Τόσο το σχέδιο νόμου, που παρουσιάστηκε από το υπουργείο Οικονομικών (ΥΠΟΙΚ) τον περασμένο Οκτώβριο, όσο και το σχέδιο κανονισμού διεξαγωγής online τυχερών παιγνίων, που παρουσίασε τον προηγούμενο μήνα η ρυθμιστική αρχή (ΕΕΕΠ), φανερώνουν ότι η χώρα επιζητεί το άνοιγμα της αγοράς, αλλά αυτό να γίνει με ιδιαίτερα μικρό αριθμό παικτών. Όπως συνέβη στη Γαλλία πριν από μία δεκαετία, έτσι και η σημερινή ελληνική κυβέρνηση διαμορφώνει ένα πλαίσιο μάλλον ολιγοπωλιακής αγοράς, στην οποία θα έχουν μέλλον πολύ λίγες και ισχυρές επιχειρήσεις.

Αυτό περίπου εμφανίζεται και στη σημερινή διαμόρφωση του σκεπτικού στην αγορά. Οι επιχειρήσεις που κατέχουν προσωρινή άδεια λειτουργίας είναι 24, αλλά εκείνες που έχουν οικειοθελώς συμμορφωθεί με τους κανόνες του υπουργείου Οικονομικών και της ΕΕΕΠ μετριοιούνται στα δάκτυλα ενός χεριού. Τρεις από αυτές πέρυσι ήλεγχαν το 89% του τζίρου και το 91% των ακαθάριστων εσόδων. «Δεν βλέπω πάνω από δύο ή τρεις παίκτες της αγοράς», παραδέχεται έμπειρο στέλεχος της αγοράς τυχερών παιγνίων. Οι παράμετροι που θα καθορίσουν τον αριθμό των παικτών θα είναι κυρίως δύο: Πρώτον, το εφάπαξ τίμημα της άδειας και, δεύτερον, το είδος των παιγνίων που θα επιτραπεί να διεξαχθούν στο νέο πλαίσιο.

Αναφορικά με το εφάπαξ κόστος εισόδου στην αγορά, αναμφίβολως η κυβέρνηση το έχει θέσει πολύ υψηλά. Το κόστος της 5ετούς άδειας τύπου Α (στοιχηματισμός προκαθορισμένων αποδόσεων) έχει οριστεί σε 4 εκατ. ευρώ και σε 1 εκατ. για άδειες τύπου Β (λοιπά παιγνία).

Τα ποσά κρίνονται υψηλά τη στιγμή που σε άλλες χώρες, πολυπληθέστερες της Ελλάδας, το κόστος αυτών των αδειών είναι της τάξης των δεκάδων χιλιάδων ευρώ ή ολίγων εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ.

Ο μέσος όρος στις παραπάνω χώρες είναι της τάξης των 70 έως 100.000 ευρώ τον χρόνο, δηλαδή 350 έως 500.000 ευρώ στην πενταετία. Ο πίκυς επομένως για την είσοδο στην εγχώρια αγορά τέθηκε από την ελ-

ληνική κυβέρνηση πολύ ψηλά. Αντίστοιχη πολιτική είχε εφαρμόσει και η Γαλλία το 2010, όταν άνοιξε τη διαδικτυακή αγορά. Τότε η ρυθμιστική αρχή της χώρας (ARJEL) είχε θέσει το κόστος κάθε άδειας στα 8 εκατ. Το εφάπαξ αυτό κόστος έφερε προσφορές από παίκτες που μετρήθηκαν στα δύο χέρια όταν οι ενδιαφερόμενοι ήταν δεκάδες, αν όχι εκατοντάδες.

Το ίδιο αναμένεται να συμβεί κι εδώ. Λόγω της φύσης του Διαδικτύου, οι online operators τυχερών παιγνίων ανταγωνίζονται σε παρόμοιο επίπεδο.

Ως συνέπεια τα περιθώρια κέρδους είναι χαμηλά, τόσο των καζίνο όσο και του ΟΠΑΠ. Αξίζει να αναφερθεί ότι από τα 7 δισ. που πόνταν πέρυσι οι Έλληνες παίκτες στο Διαδίκτυο, τα ακαθάριστα έσοδά τους (gross gaming revenue ή GGR) δεν ξεπέρασαν τα 400 εκατ. ή το

Η κυβέρνηση θέτει ψηλά τον πήχη για το εφάπαξ τίμημα της άδειας και βάζει φραγμούς σε κάποιες κατηγορίες παιγνίων.

6% του τζίρου.

Από αυτά τα 140 εκατ. ή το 35% του GGR θα λάβει το ελληνικό κράτος με τη μορφή φορολογίας παιγνίων (GGR Tax). Από την άλλη πλευρά, οι online operators έχουν χαμηλότερα λειτουργικά κόστη αφού δεν αξιοποιούν ισχυρά πάγια στοιχεία.

Οι φραγμοί, ωστόσο, της ελληνικής κυβέρνησης δεν σταματούν εδώ. Όπως η γαλλική κυβέρνηση στο παρελθόν έτσι και η ελληνική θέλει να περιορίσει τα online παιγνία που η διεξαγωγή τους βασίζεται εντελώς στην τύχη. Πρόκειται για τα τυχερά παιγνία που βασίζονται σε γεννήτριες τυχαίων αριθμών (random number generators, RNG) και είναι γνωστά ως «φρουτάκια». Η Γαλλία απαγόρευσε τη διεξαγωγή τους για λόγους εθισμού. Σύμφωνα με τους ψυχολόγους, τα παιγνία που βασίζονται σε εντελώς τυχαία ενδεχόμενα είναι περισσότερα εθιστικά από άλλα, όπως π.χ. είναι ο αθλητικός στοιχηματισμός.

Η ελληνική κυβέρνηση, όμως, έχει έναν επιπλέον λόγο να επιζητεί την απαγόρευση των συγκεκριμέ-

νων παιγνίων μέσω RNG. Θέλει να προλάβει τυχόν νομικές προσφυγές του ΟΠΑΠ, ο οποίος το 2011 κατέβαλε 560 εκατ. ευρώ για να λάβει την άδεια των VLTs, η λειτουργία των οποίων βασίζεται σε RNGs. Παράγοντες της αγοράς αναφέρουν ότι σε περίπτωση που η ελληνική κυβέρνηση θα ήθελε να προσφέρει τέτοιου είδους άδειες, θα έπρεπε να αναμένει προσφυγή στη διαπίστωση από την πλευρά του ΟΠΑΠ. Ο τελευταίος μάλιστα κατά τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε πριν από λίγες ημέρες ζήτησε περαιτέρω αποσαφήνιση για το ζήτημα αυτό.

Αντίθετα όμως με τον ΟΠΑΠ, όλοι οι πάροχοι τάχθηκαν κατά αυτής της απαγόρευσης των συγκεκριμένων παιγνίων. Η Intralot, η PokerStars, η ένωση των διαδικτυακών παρόχων τυχερών παιγνίων RGA, η bet365 κ.ά. θεωρούν ότι η απαγόρευση αυτή θα αφήσει ατελή την απελευθέρωση της συγκεκριμένης αγοράς, ενώ παράλληλα θα αθροίσει την αγορά σε παράνομους παρόχους. Ακόμη και η διαχειρίστρια των καζίνο Regency εκτίμησε πως είναι λάθος η απαγόρευση. «Θεωρούμε ότι ο αποκλεισμός της ύπαρξης τυχερών παιγνίων με γεννήτρια τυχαίων αριθμών (RNG) στο Διαδίκτυο, τα οποία και είναι ιδιαίτερα δημοφιλή, μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα στην ομαλή ρύθμιση της αγοράς, θίγοντας τον ανταγωνισμό και μειώνοντας τα έσοδα για το Δημόσιο, καθώς πολλοί θα επιλέξουν τον παράνομο στοιχηματισμό», αναφέρεται στη σχετική διαβούλευση.

Η απαγόρευση

Οι διαδικτυακοί πάροχοι εκτιμούν ότι η απαγόρευση θα στοιχίσει στην αγορά το 25% του μεγέθους της. Η απώλεια αυτή αντιστοιχεί σε περίπου 1,7 δισ. ευρώ πονταρίσματα και 100 εκατ. ευρώ ακαθάριστα έσοδα (GGR). Επίσης, όπως υπογραμμίζεται, το ελληνικό Δημόσιο θα χάσει ετήσιους φόρους της τάξης των 35 εκατ. ευρώ.

Πάντως, πολλοί είναι εκείνοι που θεωρούν ότι θα είναι δύσκολο για την κυβέρνηση πλέον να «συμμορφώσει» μια αγορά η οποία έμαθε να λειτουργεί επί χρόνια παίγνια βασισμένα σε RNG. Αυτό θα είναι ένα στοιχείο για πολλούς, συμπεριλαμβανομένων του ΟΠΑΠ και των ανταγωνιστών του.

Πονταρίσματα και ακαθάριστα έσοδα στα διαδικτυακά τυχερά παιγνία

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ		11μνο 2018	11μνο 2017	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
GML Interactive (Stoiximan)	ΤΖΙΡΟΣ	2.448,3	2.235,3	9,5%
	GGR	145,5	136,3	6,7%
B2B Gaming Services Ltd (Betshop)		2.003,7	1.961,2	2,2%
		135,3	109,7	23,4%
Sporting Odds Ltd (Bwin, Sportingbet, Vistabet)		1.271,4	318,6	299,1%
		44,6	9,3	380,6%
Love2Celebrate Ltd (Netbet)		212,8	98,6	115,8%
		5,1	3,0	71,2%
Diamond Link Ltd (Pokerstars)		162,8	513,9	-68,3%
		15,1	16,9	-10,6%
Rebels Gaming Ltd (Interwetten, Bet Rebes)		147,3	75,4	95,2%
		5,1	2,7	89,6%
Logflex Ltd (Novibet)		96,3	36,6	163,4%
		2,9	1,2	150,6%
GLB GmbH (Goalbet)		20,1	17,3	15,7%
		1,3	0,9	34,6%
Personal Exchange Int'l Ltd (Mybet)		10,0	5,2	91,3%
		0,3	0,0	
Λοιποί		11,27	17,08	-34,0%
		0,83	0,77	8,5%
ΣΥΝΟΛΟ		6.383,9	5.279,3	20,9%
		355,9	280,7	26,8%

GGR: Gross Gaming Revenues (Προκύπτει από τον τζίρο των παιγνίων, αφαιρούμενων των κερδών των παικτών)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ποιοι ενδιαφέρονται για άδειες

Ο αριθμός των ενδιαφερομένων για τις άδειες διαδικτυακών τυχερών παιγνίων θα εξαρτηθούν από τις τελικές αποφάσεις της κυβέρνησης και ειδικά από αν θα επιτραπεί η διεξαγωγή τυχερών παιγνίων βασισμένων σε εντελώς τυχαία γεγονότα (RNG).

Το σίγουρο είναι τόσο ο ΟΠΑΠ όσο και η θυγατρική του κατά 70% GML, που λειτουργεί με το εμπορικό σήμα Stoiximan, θα διεκδικήσουν τουλάχιστον από μία άδεια στοιχηματισμού. Δεν αποκλείεται η δεύτερη από τις δύο να διεκδικήσει και την άδεια τύπου Β που περιλαμβάνει τα «λοιπά παιγνία» που σχετίζονται με live (ζωντανά) τυχερά παιγνία καζίνο. Για τις άδειες αυτές ενδέχεται να ενδιαφερθούν και οι ελληνικές

επιχειρήσεις καζίνο, που θεωρητικά έχουν την υποδομή για να προσφέρουν τα παιγνία.

Την τρίτη άδεια αναμένεται να διεκδικήσει η κυπριακών συμφερόντων B2B Gaming Services Malta, η οποία είναι ο δεύτερος πιο σημαντικός πάροχος στη χώρα μας.

Απο εκεί και πέρα η συμμετοχή παραμένει ρευστή. Μεγάλα ονόματα του εξωτερικού όπως η GVC Holdings, η The Stars Group κ.ά. φαίνεται να σταθμίζουν τις συνθήκες, διατηρώντας όμως ανοικτή την πόρτα για μια πιθανή είσοδο στην αγορά.

Οι τελικές αποφάσεις, ωστόσο, θα παρθούν με βάση τους τελικούς όρους που θα γίνει η απελευθέρωση της αγοράς

στη χώρα μας. Υπενθυμίζεται ότι η GVC Holdings δραστηριοποιείται με διάφορα σήματα όπως είναι τα Bwin, Sportingbet κ.ά. Η The Stars Group ελέγχει τα σήματα PokerStars, Betstars κ.ά.

Οι περισσότερες από τις προαναφερμένες υπηρεσίες λειτουργούν σήμερα στο προσωρινό αδειοδοτικό καθεστώς, μέσω θυγατρικών τους ή μέσω συμβάσεων τους με τρίτους που κατέχουν τις προσωρινές άδειες και έχουν κατά κανόνα την έδρα στη Μάλτα. Πολλοί λίγοι συμμετείχαν στη διαβούλευση (The Stars Group, bet365) αν και η πλειονότητα των ενδιαφερομένων θεωρητικά εκπροσωπήθηκε από την επιχειρηματική ένωση Remote Gambling Association (RGA).

Μειώνονται συνεχώς τα έσοδα των καζίνο την τελευταία δεκαετία

Οριακή κάμψη παρουσίασαν τα έσοδα των ελληνικών καζίνο το 2018, τα οποία υποχωρούν συνεχώς από το 2008. Τα ακαθάριστα έσοδα μειώθηκαν κατά 2,6% φτάνοντας τα 246,8 εκατ. ευρώ.

Αυτό σημαίνει ότι στα τραπέζια των καζίνο και στις παιχνισμομηχανές τοποθετήθηκαν πάνω από 1,5 δισ. ευρώ. Τα ακαθάριστα (Gross Gaming Revenue, GGR) είναι τα έσοδα που μένουν στους παρόχους τυχερών παιγνίων (εν προκειμένω στις επιχειρήσεις καζίνο) και προκύπτουν από τα «πονταρίσματα» των παικτών αφαιρούμενων όμως των όποιων κερδών τους. Στατιστικά, οι επιχειρήσεις καζίνο επιστρέφουν το 84% των πονταρισμάτων με τη μορφή κερδών στους παίκτες. Συνήθως, τις μεγαλύτερες αποδόσεις προσφέρουν τα μεγάλα καζίνο και τις χαμηλότερες τα μικρά. Η γενική εικόνα για πέρυσι είναι ότι ενισχύθηκαν τα μεγάλα καζίνο. Η Πάρνηθα παρουσίασε οριακή αύξηση (+1%), ενώ πιο σημαντική ήταν εκείνη του καζίνο Regency της Θεσσαλονίκης (+3%).

Αντιθέτως, το Λουτράκι παρουσίασε ετήσια υποχώρηση ακαθάριστων εσόδων κατά 5,2%. Εκτιμάται δε ότι η ανάπτυξη της Πάρνηθας πέρυσι θα ήταν ακόμη μεγαλύτερη, αν δεν μεσολάβουσε η κακοκαιρία λίγο πριν (αλλά και μετά) από την αλλαγή του έτους. Οι συγκεκριμένες ημέρες είναι οι πιο ζωτικές στη λειτουργία των καζίνο, και σύμφωνα με στελέχη της επιχείρησης

Στα τραπέζια των καζίνο και στις παιχνισμομηχανές παίχθηκαν πάνω από 1,5 δισ. από το 2008.

Ελληνικό Καζίνο Πάρνηθας, η κακοκαιρία πριν από την Πρωτοχρονιά πρακτικά νέκρωσε την κίνηση.

Το καζίνο Λουτρακίου υποχώρησε αισθητά, καθώς στη διάρκεια της περασμένης χρονιάς παρέμεινε κάποιες ημέρες κλειστό λόγω κινητοποιήσεων των εργαζομένων. Οι κινητοποιήσεις αυτές που αφορούσαν διεκδικήσεις δεδουλευμένων τους δεν ήταν αντιστοίχες εκείνων του 2014, αλλά οπωσδήποτε «έκοψαν» μέρος της κίνησης και των εσόδων της επιχείρησης. Υπενθυμίζεται ότι πέρυσι στο καζίνο Λουτρακίου έγιναν δύο 48ωρες απεργίες, μία τον Απρίλιο που προκλήθηκε από το σωματείο των εργαζομένων του και άλλη μία τον περασμένο Ιούλιο, έπειτα από απόφαση της ομοσπονδίας εργαζομένων (ΟΣΕΤΥΠ) στα καζίνο της χώρας.

Την μεγαλύτερη απώλεια ακαθάρ-



Η γενική εικόνα για πέρυσι είναι ότι ενισχύθηκαν τα μεγάλα καζίνο.

Τα οικονομικά στοιχεία πάντως των καζίνο δείχνουν ότι είναι δύσκολο να βρεθεί ένα μοτίβο που να χαρακτηρίζει την περυσινή πορεία τους. Για παράδειγμα, το καζίνο της Ρόδου πέρυσι υποχώρησε σε ακαθάριστα έσοδα, ενώ τα Κέρκυρας αύξησε τα ακαθάριστα έσοδά του (+5,5%). Αμφότεροι οι προορισμοί είναι τουριστικοί και εν γένει

πέρυσι δέχθηκαν μεγάλο αριθμό τουριστών.

Τα μεγέθη δείχνουν ότι πλέον η αγορά «σέρνεται» στο βάθος του βαρελιού και ότι πλέον, μόνον οι σοβαροί και οικονομικά υγιείς παίκτες θα πρέπει να αναμένουν ανάκαμψη των μεγεθών. Ήδη, στα καζίνο της Πάρνηθας και της Θεσσαλονίκης η αλλαγή έχει συντε-

λεστεί, με τους πιστωτές της επιχείρησης (τράπεζες και επιχειρηματίες) να αναλαμβάνουν τον έλεγχο των δύο επιχειρήσεων. Το ίδιο συμβαίνει αυτή τη στιγμή στο καζίνο Λουτρακίου, ενώ δεν αποκλείεται να συμβεί και σε άλλες μικρότερες επιχειρήσεις. Το επιχειρηματικό ενδιαφέρον ωστόσο για τα μικρά καζίνο είναι μικρότερο. Ενδεικτικό είναι ότι το Πόρτο Καρράς πωλείται εδώ και μεγάλο διάστημα, χωρίς ωστόσο να βρίσκονται αγοραστές.

Η κατάσταση αυτή εκτιμάται ότι μπορεί να αλλάξει με την αλλαγή των φορολογικών συντελεστών στα τυχερά παιγνία. Από την 1η Ιανουαρίου 2019 η φορολογία τυχερών παιγνίων καζίνο μειώθηκε κατά 2 έως 15 ποσοστιαίες μονάδες. Η μείωση της φορολογίας επιβλήθηκε από την τραγική κατάσταση στην οποία είχαν περιέλθει οι επιχειρήσεις αυτές, αλλά και για να καταστεί ελκυστικό η άδεια του καζίνο στο Ελληνικό.

Ειδικότερα, η φορολογία από 22% έως 35% επί των ακαθάριστων εσόδων μειώθηκε για όλες τις επιχειρήσεις στο 20%. Τα μεγαλύτερα ανακούφισα θα έχουν τα μεγάλα καζίνο (Πάρνηθα, Θεσσαλονίκη, Λουτράκι, Ρίο, Ρόδος) που επιβαρύνονταν με φορολογία 32% έως 35%. Τα υπόλοιπα έχουν φόρο παιγνίων 22%. Την υψηλότερη φορολογία είχαν τα καζίνο πλησίον της Αθήνας, Πάρνηθα και Λουτράκι.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗΣ

Μικρότερη φορολογία

Η φορολογία παιγνίων (GGR Tax) συνιστά ένα είδος ειδικού φόρου και δεν έχει καμία σχέση με τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων που καταβάλλεται στο τέλος του έτους. Το 2017 ο φόρος αυτός ανήλθε σε 81 εκατ. ευρώ (αντιστοιχεί στο περίπου στο 32% των ακαθάριστων εσόδων) και το 2016 σε περίπου 84 εκατ. ευρώ. Πέρυσι οι επιχειρήσεις καζίνο εκτιμάται ότι κατέβαλαν περί τα 79 εκατ. ευρώ. Με τη μείωση του ύψους της φορολογίας παιγνίων στο 20%, το καταβαλλόμενο ποσό διαμορφώνεται, με βάση τα στοιχεία του 2018, σε περίπου 50 εκατ. ευρώ. Η μείωση ωστόσο της φορολογίας ήταν επιβεβλημένη, καθώς η χώρα εφαρμόζει από τους υψηλότερους συντελεστές, ενώ επιπλέον η οικονομική κρίση οδήγησε σε μεγάλη μείωση τα έσοδα των καζίνο. Πριν από μία δεκαετία τα εννέα καζίνο είχαν σχεδόν τριπλάσια ακαθάριστα έσοδα - το 2008 είχαν ανέλθει σε 744 εκατ. -, ενώ όσα ακαθάριστα έσοδα έχουν σήμερα όλα τα καζίνο μαζί, είχε μόνον το καζίνο Λουτρακίου.

MTN Business

MTN Cloud Business Telephony.

Για την απόλυτη ευελιξία στις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της επιχείρησής σας.

Η υπηρεσία **MTN Cloud Business Telephony** είναι μια ολοκληρωμένη λύση ευρυζωνικής σταθερής τηλεφωνίας, η οποία εννοείται όλα τα επικοινωνιακά σας δεδομένα. Με την πλειάδα επιλογών που παρέχονται, **μεγιστοποιούνται οι δυνατότητες της επικοινωνίας της επιχείρησής σας, ενισχύοντας έτσι την αποδοτικότητα της και μειώνοντας σημαντικά το λειτουργικό κόστος.**

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Επιχειρηματικών Πελατών της MTN στο 131, για τη λύση που ταιριάζει στη δική σας επιχείρηση.

mtnbusiness.com.cy

Πρώτα ανησυχνητικά μηνύματα για τον τουρισμό

Λιγότερες θέσεις για τους ελληνικούς προορισμούς κλείνουν οι αεροπορικές εταιρείες τη φετινή σεζόν

Του **ΗΑΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Παρά το γεγονός πως η εισερχόμενη επιβατική κίνηση τον Ιανουάριο στα αεροδρόμια της χώρας συνέχισε να ανεβαίνει με ρυθμούς της τάξεως του 10%, οι πρώτες ενδείξεις για το σύνολο της φετινής χρονιάς παραπέμπουν σε στασιμότητα ή και μείωση των αφίξεων. Εξέλιξη που έρχεται να στηρίξει τις εκτιμήσεις κορυφαίων παραγόντων του ελληνικού τουρισμού που πιστεύουν πως το 2019 θα είναι στην καλύτερη περίπτωση χρονιά σταθεροποίησης αν όχι ήπιας ύφεσης για τον τουρισμό. Και αυτό όχι μόνον διότι η ζήτηση φαίνεται να κάμπτεται, αλλά και γιατί η προσφορά δωματίων είτε σε ξενοδοχειακά συγκροτήματα είτε σε βραχυχρόνιες μισθώσεις αυξάνεται δυσανάλογα. Κάτι που μεταφράζεται διππανά σε πίεση στις τιμές και ως εκ τούτου και στη λειτουργική κερδοφορία των επιχειρήσεων.

Αν και ασφαλώς είναι νωρίς για να εξαχθούν συμπεράσματα για το 2019, τα προσωρινά στοιχεία για τον προγραμματισμό των θέσεων των αεροπορικών εταιρειών προς τα ελληνικά αε-

Η ανάκαμψη της Τουρκίας και το Brexit δεν θα αφήσουν ανεπηρέαστους τους ελληνικούς προορισμούς.

ροδρμία εμφανίζουν αρνητικό πρόσημο σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2018, οπότε και ήταν θετικά σε σχέση με το 2017. Δηλαδή οι εταιρείες που έρχονται Ελλάδα περιμένουν και προσαρμόζονται αναλόγως για να φέρουν λιγότερο κόσμος φέτος από ό,τι πέρυσι. Μάλιστα, πηγές που παρακολουθούν διαχρονικά τη σειρά αυτών των μεγεθών, σημειώνουν στην «Κ» πως είναι η πρώτη φορά εδώ και αρκετά χρόνια που ο προγραμματισμός των θέσεων των αεροπορικών



Ο συνολικός αριθμός των διακινηθέντων επιβατών το δωδεκάμηνο Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου του 2018 έφθασε τα 63.728.596, παρουσιάζοντας αύξηση 10,1% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2017 όπου είχαν διακινήσει 57.864.593 επιβάτες. Εξ αυτών, περί τα 33 εκατομμύρια είναι ξένοι εισερχόμενοι επισκέπτες σύμφωνα με εκτιμήσεις του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων.

βαίνει μειούμενος και όχι αυξανόμενος.

«Αυτό είναι υπό μία έννοια αναμενόμενο μετά τα ρεκόρ αφίξεων που σημειώθηκαν πέρυσι αλλά και εξαιτίας της επιδείνωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης στις βασικές αγορές από όπου αντλεί τουρισμό η χώρα, όπως η Γερμανία και η Βρετανία», εξηγεί στην «Κ» πηγή με πρόσβαση στα στοιχεία του προγραμματισμού θέσεων. Οι ίδιες πληροφορίες αποδίδουν την άνοδο που

σημειώθηκε κατά τον Ιανουάριο στην ανεξάρτητη δυναμική που έχει αποκτήσει η Αθήνα ως αυτοτελούς προορισμός city break, στην κανονική λειτουργία του αεροδρομίου της Θεσσαλονίκης – στο οποίο πέρυσι την ίδια περίοδο πραγματοποιούνταν έργα και η κίνηση είχε περιοριστεί – αλλά και στο γενικότερο momentum των τελευταίων ετών στον ελληνικό τουρισμό. Έτσι, στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια τον Ιανουάριο η συνολική επιβατική κίνηση, εγχώρια

και διεθνής, αυξήθηκε περίπου κατά 11,5%, ενώ στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών κατά 8,5%.

Ανοδικά κινούνται οι αφίξεις και τις πρώτες ημέρες του Φεβρουαρίου σύμφωνα με αρμόδιες πηγές στις οποίες απευθύνθηκε η «Κ». Αλλά αυτό δεν σημαίνει πως η χώρα μπορεί να κάνει νέα ρεκόρ φέτος. Υπενθυμίζεται πως ο συνολικός αριθμός των διακινηθέντων επιβατών το δωδεκάμηνο Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου του 2018 έφθασε τα

63.728.596, παρουσιάζοντας αύξηση 10,1% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2017 όπου είχαν διακινήσει 57.864.593 επιβάτες. Εξ αυτών, περί τα 33 εκατομμύρια είναι ξένοι εισερχόμενοι επισκέπτες σύμφωνα με εκτιμήσεις του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων.

Ασφαλώς σε ένα κλάδο όπως ο τουρισμός, που εξαρτάται από δεκάδες αν όχι εκατοντάδες παραμέτρους των διεθνών αγορών, εκεί από όπου έρχονται

οι τουρίστες στη χώρα μας, κανείς δεν μπορεί να προβλέψει από τώρα το πώς τελικά θα κινηθεί η χρονιά. Από την άλλη δεν μπορεί να αμφισβητηθεί πως στον ορίζοντα του 2019 έχουν φανεί τα πρώτα μαύρα σύννεφα.

Στα μέσα Δεκεμβρίου ο πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ), Γιάννης Ρέτσος, έκανε λόγο για «ισορροπημένη ή και ήπια καθοδική» τουριστική κίνηση και έσοδα το 2019, προειδοποιώντας πως η ανάκαμψη της Τουρκίας και το Brexit δεν θα αφήσουν ανεπηρέαστους τους ελληνικούς προορισμούς. Αν και ξεκαθάρισε πως υφίσταται μια ισχυρή μακροπρόθεσμη στήριξη για τον ελληνικό τουρισμό, υπογράμμισε πως «δεν είναι όμως αλώβητος στους κύκλους της διεθνούς οικονομίας». Κατά τον πρόεδρο του ΣΕΤΕ, ο ελληνικός τουρισμός ολοκλήρωσε το έκτο συνεχόμενο ανοδικό έτος και «η εμπειρία έχει δείξει πως κάθε έξι ή επτά χρόνια η δυναμική εξατνίζεται». Επισήμανε επίσης ότι «υπάρχει μία σειρά σατάθμητων παραγόντων και προβλημάτων που θα παίξουν ρόλο στην τελική διαμόρφωση των βασιικών τουριστικών μεγεθών».

Λίγες εβδομάδες νωρίτερα ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου SANI/IKOS, Ανδρέας Ανδρεάδης, και επί πολλά έτη πρόεδρος του ΣΕΤΕ, μιλώντας στην «Κ» είχε εκτιμήσει πως «μετά μια αδιάλειπτη περίοδο ανάπτυξης, κατά την οποία αφίξεις κυρίως αλλά και έσοδα ανήλθαν σε ιστορικά επίπεδα ρεκόρ, είναι λογικό να υπάρξει μια περίοδος σταθεροποίησης».

Και προσέθετε πως «η επόμενη διετία θα είναι μια τέτοια περίοδος, κατά την εκτίμησή μου, και εξαιτίας εξωτερικών παραμέτρων όπως η ανάκαμψη ανταγωνιστικών αγορών στην περιφέρεια (Τουρκία, Αίγυπτος, Τυνησία), που θα μπορούσαν ενδεχομένως να μας επηρεάσουν αρνητικά αλλά και λόγω της διεθνούς επιβράδυνσης των οικονομιών και επιμέρους παραγόντων όπως ένα πιθανό σκληρό Brexit».



Οι εργαζόμενοι των οποίων η υπόθεση έφθασε έως την Ολομέλεια του ανωτάτου δικαστηρίου είναι δικαστικοί υπάλληλοι και αρχικά είχαν προσφύγει στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Ναυπλίου όπου κέρδισαν τη δίκη, όπως και στο Εφετείο, ενώ το αρμόδιο τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας επίσης τους δικαιώσε.

Στα €4 δισ. το κόστος επιστροφής 13ου - 14ου μισθού στο Δημόσιο

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΑΡΟΥ**

Στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας συζητήθηκε χτες η υπόθεση εν ενεργεία δημοσίων υπαλλήλων που ζητούν την αποκατάσταση των κομμένων δώρων και του επιδόματος αδείας, τα οποία θεσμοθετήθηκαν στο πλαίσιο του δεύτερου πακέτου δημοσιονομικής προσαρμογής (μνημόνιο) το 2012.

Οι εργαζόμενοι, των οποίων η υπόθεση έφθασε ως την Ολομέλεια του ανωτάτου δικαστηρίου, είναι δικαστικοί υπάλληλοι, και αρχικά είχαν προσφύγει στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Ναυπλίου όπου κέρδισαν τη δίκη, όπως και στο Εφετείο, ενώ το αρμόδιο τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας επίσης τους δικαιώσε.

Η υπόθεση που συζητήθηκε στην Ολομέλεια, όπου και παραπέμφθηκε λόγω μειζονος σπουδαιότητας καθώς αφορά χιλιάδες εν δυνάμει δικαιούχους, απασχολεί άμεσα και το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης και το δημοσιονομικό κόστος που αναμένεται να παραχθεί είναι, σε κάθε περίπτωση, σημαντικό.

Αλλωστε στο δημοσιονομικό κόστος βασίστηκε η επιχειρηματολογία των νομικών εκπροσώπων του Δημοσίου, οι οποίοι κατά τη διάρκεια της εκδίκασης της υπόθεσης αναφέρθηκαν σε συγκεκριμένα ποσά, κάνοντας λόγο για 4 δισ. ευρώ, προκαλώντας τις έντονες αντιδράσεις των συνηγόνων των υπαλλήλων που έχουν προσφύγει.

Πάντως κατά τη διάρκεια της ακροατικής διαδικασίας στην οποία δεν παρέστησαν πολλοί δημόσιοι υπάλληλοι, οι δύο πλευρές ανταλλάξαν σωρεία επιχειρημάτων, νομικών και πραγματικών, προκειμένου να πείσουν τους ανώτατους δικαστές οι οποίοι καλούνται να λάβουν μια απόφαση εξαιρετικά μεγάλου σημασίας και για τις δύο πλευρές.

Τα βασικά νομικά επιχειρήματα από την πλευρά των εν ενεργεία δημοσίων υπαλλήλων ήταν τόσο η απόφαση του τμήματος του ΣτΕ που αναγνώρισε ότι

Συζητήθηκε χτες στην Ολομέλεια του ΣτΕ η αποκατάσταση δώρων και επιδόματος αδείας στους δημοσίους υπαλλήλους.

οι περικοπές σε δώρα και επίδομα αδείας που έγιναν το 2001 είναι αντισυνταγματικές όσο και η απόφαση σταθμός της Ολομέλειας του ΣτΕ, που είχε δικαιώσει το 2015 για τις περικοπές των δώρων τους συνταξιούχους.

Από την πλευρά τους οι νομικοί εκπρόσωποι του Δημοσίου επιχείρησαν να αποδομήσουν τα επιχειρήματα των αντιδίκων και, εκτός από την αναφορά τους στον σκόπελο του δημοσιονομικού κόστους, έκαναν χρήση και νομικών επιχειρημάτων σε μια προσπάθεια να θεμελιώσουν τις θέσεις και σε πύλινες

εκτός της οικονομικής συγκυρίας.

Η απόφαση του ανωτάτου δικαστηρίου αναμένεται να εκδοθεί τους επόμενους μήνες και, εκτός από τη θετική της έκβαση, που εκτιμάται ως η πιο πιθανή κατάληξη, όλα θα εξαρτηθούν από το τι θα ορίσει για το εύρος της εφαρμογής της. Αν δηλαδή αποφανθεί το δικαστήριο ότι δικαιούχοι των αναδρομικών θα είναι μόνον όσοι ήδη έχουν προσφύγει πριν από την έκδοση της απόφασης ή αν απηθώς δικαιούχοι θα είναι όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι είτε προσέφυγαν είτε όχι. Σε κάθε περίπτωση, αν η απόφαση είναι θετική για την αποκατάσταση των κομμένων δώρων και του επιδόματος αδείας, θα είναι σημαντική εξέλιξη για το σύνολο του Δημοσίου για το μέλλον, ενώ για τα αναδρομικά το κόστος θα καθοριστεί από το εύρος εφαρμογής που θα αναγνωρίσει η ίδια η απόφαση.

Επίσης σημαντικό είναι το αν, όποτε εκδοθεί, από την πλευρά της κυβέρνησης υπάρχει η βούληση αλλά και η δυνατότητα να δοθούν τα χρήματα, καθώς έως τώρα σε σχέση με άλλες αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ η εφαρμογή τους είτε έχει προσκρούσει στην πράξη είτε οι αποφάσεις της έχουν εφαρμογή εν μέρει. Για παράδειγμα, απόφαση δικαίωσης των συνταξιούχων για τα κομμένα δώρα του 2015 ακόμα δεν έχει εφαρμοστεί, δηλαδή δεν έχουν δοθεί τα χρήματα, αλλά και για τους ενστούλους και λοιπούς που επίσης δικαιώθηκαν έχουν δοθεί κάποια σημαντικά ποσά, όχι όμως όλα.

Αυξήθηκαν 9,2% οι πωλήσεις νέων και μεταχειρισμένων Ι.Χ. τον Ιανουάριο

Θετικά μεν, συκρατημένα δε, ξεκίνησε το 2019 για την αγορά αυτοκινήτου, σε ό,τι αφορά τουλάχιστον τα καινούργια επιβατικά. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χτες η Ελληνική Στατιστική Αρχή, τον Ιανουάριο του 2019 κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά 20.634 αυτοκίνητα, καινούργια και εισαγόμενα μεταχειρισμένα, έναντι 18.897 τον Ιανουάριο του 2018, καταγράφοντας

Στην κατηγορία των επιβατικών, οι πωλήσεις καινούργιων και μεταχειρισμένων εξωτερικού ενισχύθηκαν κατά 10,7%.

αύξηση 9,2%. Στην κατηγορία των επιβατικών, που αποτελεί και τη μεγαλύτερη, οι πωλήσεις συνολικά – καινούργιων και μεταχειρισμένων εξωτερικού – αυξήθηκαν κατά 10,7%. Πρόκειται, ωστόσο, για μεταβολή που οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στην αύξηση των πωλήσεων των εισαγόμενων μεταχειρισμένων. Συγκεκριμένα, τον Ιανουάριο του 2019 πωλήθηκαν 9.198 καινούργια επιβατικά έναντι 8.876 τον Ιανουάριο του 2018 καταγράφοντας αύξηση 3,6%. Από την άλλη, οι



πωλήσεις εισαγόμενων μεταχειρισμένων τον Ιανουάριο του 2019 αυξήθηκαν κατά 19,6% σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν, καθώς φέτος ανήλθαν σε 8.529 οχήματα έναντι 7.131 πέρυσι. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι το μερίδιο των εισαγόμενων μεταχειρισμένων επιβατικών επί του συνόλου των επιβατικών αυτοκινήτων που πωλήθηκαν τον φετινό Ιανουάριο διαμορφώθηκε στο 48,11% έναντι 44,54% τον Ιανουάριο του 2018.

Παρά τη νέα αύξηση των πωλήσεων

– έστω και μικρή – η αγορά παραμένει σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα από την προ κρίσης εποχή. Σύμφωνα με τον Συνδέσμο Εισαγωγών Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων (ΣΕΑΑ) η αγορά αυτοκινήτου τον Ιανουάριο του 2019 κινήθηκε χαμηλότερα κατά 68,9% σε σχέση με τον μέσο όρο της περιόδου 2000-2009. Από πλευράς μεριδίων στην κατηγορία καινούργιων επιβατικών την πρώτη θέση κατέλαβε τον Ιανουάριο του 2019 η Toyota με 12,5%.

Αθάναι είναι μόνον η φοροδιαφυγή

Γιατρούς, δικηγόρους, γραφεία τελετών, ντετέκτιβ, συνταξιούχους και πολλών άλλων κλάδους της οικονομίας περιλαμβάνει η μακρά λίστα των φοροφυγάδων που έπεσαν στα δίκτυα των ελεγκτών της ΑΑΔΕ κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2018. Συνολικά, από τους ελέγχους διαπιστώθηκε ότι συνολικά οι ελεγχόμενοι απέκρυψαν εισοδήματα πολλών δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ. Ειδικότερα:

– Σε γιατρό γυναικολόγο στον νομό Θεσσαλονίκης προσδιορίστηκε, για τις χρήσεις 2012 έως 2014, προσαύξηση περιουσίας ύψους 1.214.869,00 ευρώ.

– Σε οδοντίατρο στον νομό Θεσσαλονίκης προσδιορίστηκε, για τις χρήσεις 2012 έως 2016, φορολογητέα ύλη από μη υποβολή δηλώσεων φόρου κληρονομικών/δωρεών ύψους 1.250.730 ευρώ.

– Γιατρούς ογκολόγους στον νομό Θεσσαλονίκης απέκρυψε, κατά τις χρήσεις 2012 έως 2013, εισοδήματα ύψους 551.911 ευρώ.

– Συνταξιούχους στον νομό Αττικής απέκρυψε, κατά τις χρήσεις 2012 και 2013, εισοδήματα ύψους 890.447 ευρώ.

– Συνταξιούχους στον νομό Αττικής απέκρυψε, κατά τις χρήσεις 2012



Εκτεταμένη φοροδιαφυγή ακόμη και σε γραφεία τελετών εντόπισαν οι ελεγκτές της εφορίας το β' εξάμηνο του 2018.

και 2013, εισοδήματα ύψους 678.450 ευρώ.

– Δημόσιος λειτουργός στον νομό Αττικής, κατά τις χρήσεις 2007 και 2008, απέκρυψε φορολογικά στοιχεία ύψους 105.083,99 ευρώ.

– Γραφείο τελετών στον νομό Θεσσαλονίκης, κατά τις χρήσεις 2013 έως 2016, δεν εξέδωσε φορολογικά στοιχεία σε 613 περιπτώσεις, αποκρύπτοντας εισοδήματα ύψους 652.529,50 ευρώ.

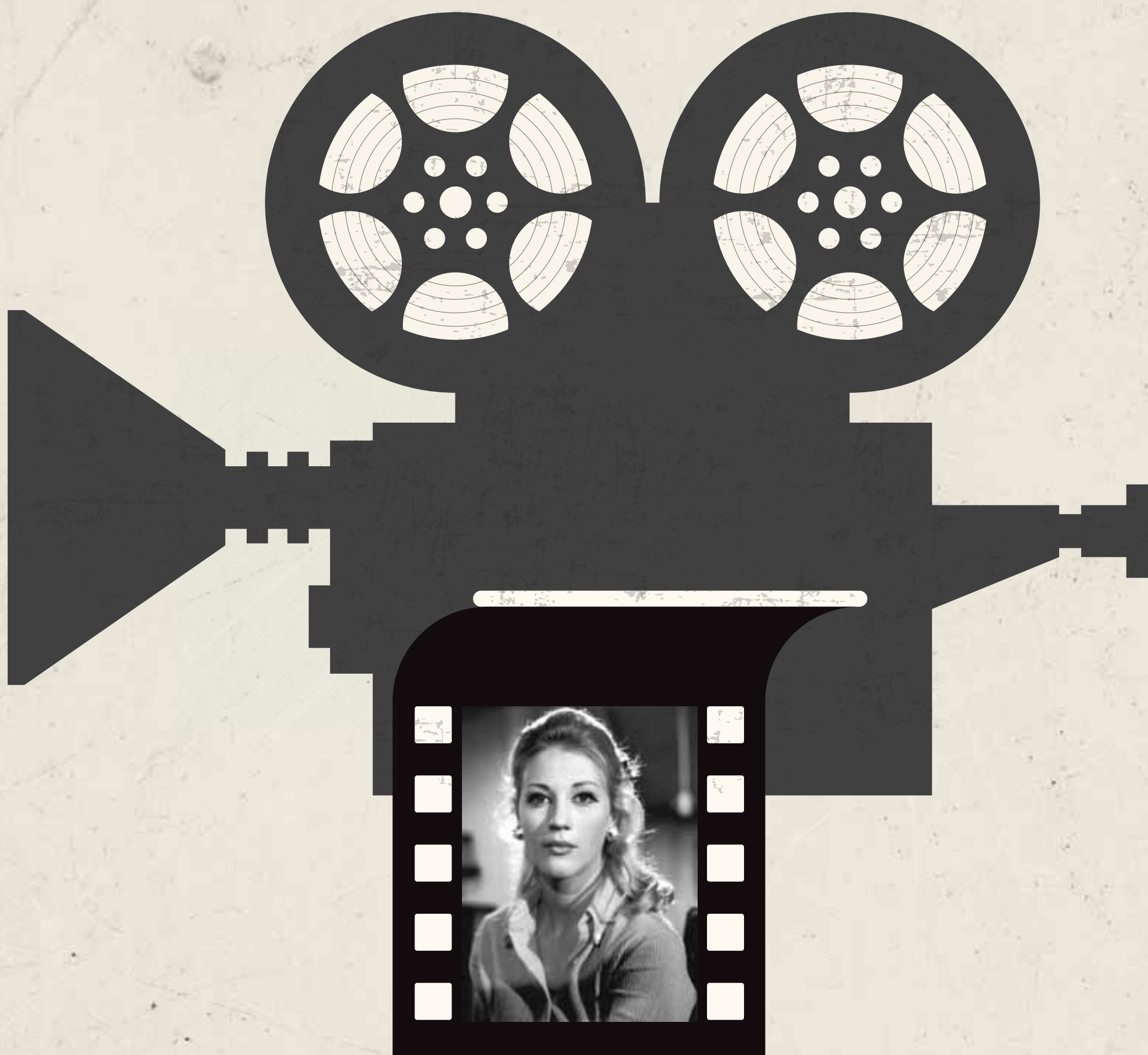
– Γραφείο τελετών στον νομό Θεσσαλονίκης, κατά τη χρήση 2012, δεν εξέδωσε φορολογικά στοιχεία σε 518 περιπτώσεις, αποκρύπτοντας εισοδήματα ύψους 434.944,20 ευρώ.

– Στοιχηματική εταιρεία στην Αττική δεν απέδωσε, κατά τις χρήσεις 2015 και 2016, φόρο εισοδήματος ύψους 632.241,24 ευρώ.

– Σε επιχειρηματία στην Αττική, με δραστηριότητα τη διεξαγωγή ερευνών (ντετέκτιβ), προσδιορίστηκε προσαύξηση περιουσίας, κατά τις χρήσεις 2010-2015, ύψους 115.206 ευρώ.

– Σε μέλος δικηγορικής εταιρείας στον νομό Αττικής προσδιορίστηκε, για τις χρήσεις 2012 και 2013, προσαύξηση περιουσίας ύψους 3.030.319,13 ευρώ.

Φώτα, Κάμερα, Πάμε!



Μεγάλοι Έλληνες Ηθοποιοί

Η Καθημερινή μάς ταξιδεύει στη χρυσή εποχή του ελληνικού κινηματογράφου, μέσα από τις βιογραφίες μεγάλων Ελλήνων ηθοποιών.

Ο **δέκατος τόμος** είναι αφιερωμένος στη **Ζωή Λάσκαρη**, την ηθοποιό που ενσάρκωσε μερικούς από τους πιο ερωτικούς ρόλους της ένδοξης εποχής του ελληνικού κινηματογράφου.

Έμβλημα της γυναικείας χειραφέτησης και σύμβολο της μοιραίας γυναικείας προσωπικότητας, σφράγισε μια για πάντα με την απaráμιλλη ομορφιά της και τους κινηματογραφικούς ρόλους της τη σεξουαλική απελευθέρωση, φέρνοντας επανάσταση στα ήθη. Οι ρόλοι της εξευγένισαν την εικόνα της γυναίκας στο πανί της μεγάλης οθόνης, σπλίζοντάς την με μια επαναστατικότητα που άρεσε και ένα έξυπνα συμπαθητικό θράσος.



Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

*Αντί την Κυριακή μαζί με την Καθημερινή
μη χάσετε τον 10ο τόμο!*

Η Ε.Ε. χαμηλώνει τον πήχυ της ανάπτυξης για το 2019

Οι μεταρρυθμίσεις, προϋπόθεση για τη συνέχιση της ανάκαμψης

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Ψαλίδισε ελαφρώς στο 2,2% από 2,3% του περασμένου Νοεμβρίου την πρόβλεψή της για την ανάπτυξη στην Ελλάδα το 2019 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στέλνοντας παράλληλα μήνυμα ότι η ανάκαμψη της οικονομίας τελεί υπό την προϋπόθεση της συνέχισης της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων. Την ίδια ώρα, στην Αθήνα οι αναλυτές βλέπουν ρυθμό κοντά στο 2% και ανησυχούν για την επιδραση του εκλογικού κύκλου, κυρίως στις επενδύσεις.

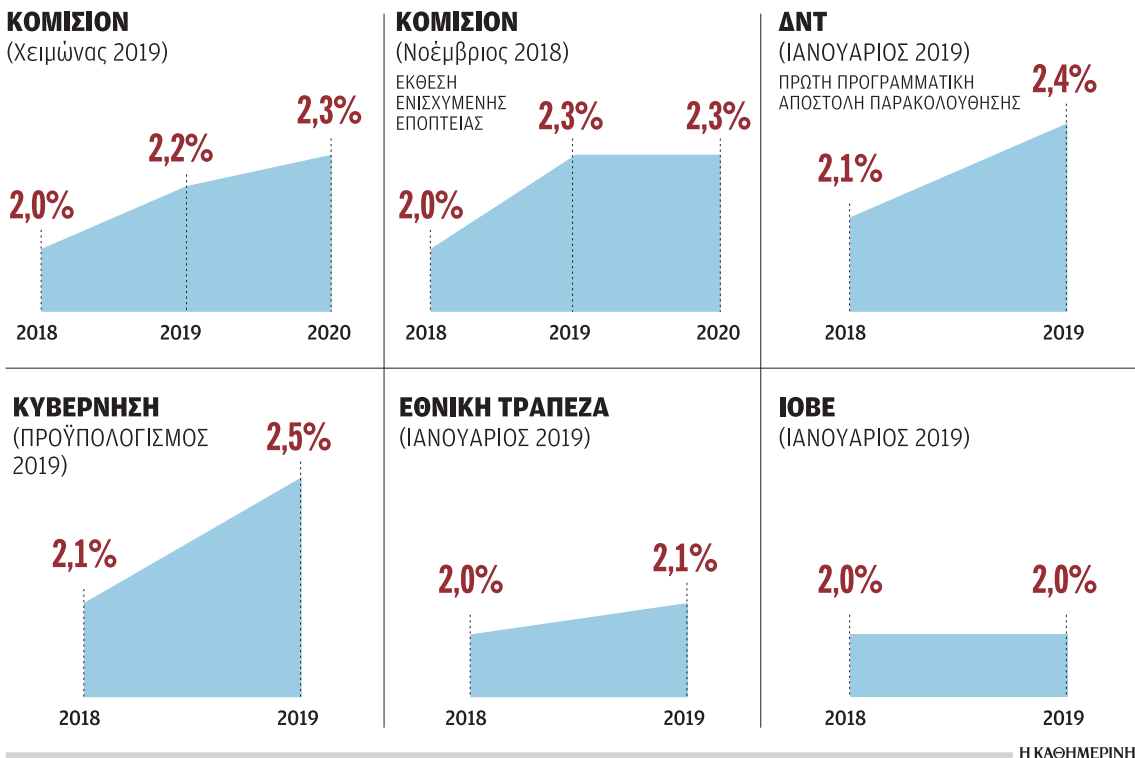
«Η ανάπτυξη εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων», είπε ο επίτροπος Πιερ Μοσκοβισί κατά την παρουσίαση της έκθεσης, στον απόηχο των επικρίσεων που δέχθηκε στο EuroWorking Group την περασμένη εβδομάδα ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Γ. Χουλιαράκης, για την καθυστέρηση εφαρμογής των δεσμεύσεων της χώρας. Η κυβερνητική πρόβλεψη, όπως διατυπώνεται στον προϋπολογισμό του 2019, είναι για ρυθμό 2,5%.

Η αναθεώρηση των προβλέψεων της Κομισιόν έγινε στο φόντο πρόβλεψης για σημαντική επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης στην Ευρώζων, από 1,9% για το 2018 στο 1,3% για το 2019.

Η επιβράδυνση στην Ευρώζων, αλλά κυρίως η εκτίμηση της Κομισιόν ότι η τουριστική ζήτηση θα υποχωρήσει, ενόψει αυξημένου ανταγωνισμού από την Τουρκία, είναι οι βασικοί αρνητικοί παράγοντες για την ανάπτυξη στην Ελλάδα όπως προκύπτει από την έκθεση. Η αύξηση των εξαγωγών, αναφέρει, αναμένεται να μετριαστεί κυρίως λόγω τουρισμού, ενώ οι εξαγωγές αγαθών θα εξασθενήσουν, αν και θα παραμείνουν σε ανοδική πορεία.

Η έκθεση μιλά ακόμη για υποτονικότητα των επενδύσεων το 2018, με εξαίρεση τον τομέα των ακινήτων. Από την άλλη πλευρά, σημειώνει ότι η Ελλάδα κατάφερε, αξιοποιώντας την ισχυρή ζήτηση από το εξωτερικό στο πλαίσιο των παραγωγικών δυναμικών της, να αυξήσει το μερίδιό της στο παγκόσμιο εμπόριο, με αποτέλεσμα οι εξαγωγές να αποτελούν τη βασική κινητήριο δύναμη της ανάπτυξης το 2018.

Προβλέψεις για την ελληνική οικονομία



Σημαντικός, εξάλλου, ήταν και ο ρόλος της ιδιωτικής κατανάλωσης, η αύξηση της οποίας τροφοδοτήθηκε από την ενίσχυση της απασχόλησης.

Η καταναλωτική εμπιστοσύνη επέστρεψε σχεδόν σε επίπεδα προ κρίσης στο τέλος του 2018, διαπιστώνει η έκθεση, εκτιμώντας ότι αυτή θα αποτελέσει βασικό παράγοντα ανάπτυξης το 2019.

Στην Αθήνα, οι προβλέψεις των αναλυτών είναι συγκρατημένες, καθώς αποδίδουν σημασία στον παράγοντα των εκλογών, εκτός από την υποχώρηση της ζήτησης στην Ευρώζων.

Συγκεκριμένα, οικονομολόγος εκτιμώσε ότι ο ρυθμός ανάπτυξης του 2019 «θα είναι κοντά στο 2%, αλλά μάλλον ελαφρώς κάτω από το 2%», επισημαίνοντας τις επι-

δράσεις του προεκλογικού κύκλου και την επιβράδυνση της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Οι εκλογές

«Πώς θα ανακάμψουν οι επενδύσεις με εκλογές;», σχολίαζε, θυμίζοντας ότι η πρόβλεψη της κυβέρνησης είναι για αύξηση 11,9%, όταν το 2018 ήταν 0,8%.

Αρνητική επίδραση της προεκλογικής περιόδου στις επενδύσεις βλέπει και άλλος αναλυτής, από τον τραπεζικό χώρο, ο οποίος ωστόσο σημειώνει ότι στην αντίθετη κατεύθυνση θα λειτουργήσει η έμμεση χαλάρωση, λόγω επιδοματικών πολιτικών που αναπτύσσεται για τον ίδιο λόγο. Εκτιμά πως ο ρυθμός ανάπτυξης θα είναι ελαφρώς βελτιωμένος σε σύγκριση με το 2018.

Κοντά στο 2% βλέπουν, εξάλλου, τον ρυθμό άλλοι δύο αναλυτές από τον πανεπιστημιακό και επιχειρηματικό χώρο, σημειώνοντας ως αρνητικούς παράγοντες την πολιτική αβεβαιότητα και την αναμενόμενη υποχώρηση του τουρισμού. «Το στοιχείο είναι τι θα γίνει με τις επενδύσεις», λέει ο ένας.

Ξεπέρασαν τα 30 δισ. ευρώ οι εξαγωγές το 2018, αυξήθηκαν κατά 15,7%

Το φράγμα των 30 δισεκατομμυρίων ευρώ έσπασαν οι ελληνικές εξαγωγές το 2018, φτάνοντας τα 33,42 δισ. ευρώ από 28,87 δισ. ευρώ το 2017 και καταγράφοντας αύξηση 15,7%. Μάλιστα, η αύξηση των εξαγωγών αγαθών ήταν εντυπωσιακή, ακόμη και εάν εξαιρεθούν τα πετρελαιοειδή, καθώς η αξία τους έφτασε τα 22 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 10,7%. Η πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων (ΠΣΕ) κυρία Χριστίνα Σακελλαρίδου εκτίμησε ότι το 2019 οι ελληνικές εξαγωγές θα σημειώσουν νέο ρεκόρ, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι δεν θα υπάρξουν αρνητικές γεωπολιτικές εξελίξεις μεγάλης έκτασης στην ευρύτερη περιοχή.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) στο σύνολο του 2018 οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 4,54 δισ. ευρώ, ή κατά 15,7%, και ανήλθαν σε 33,42 δισ. ευρώ από 28,87 δισ. ευρώ το 2017. Χωρίς τα πετρελαιοειδή οι εξαγωγές αυξήθηκαν στα 22,15 δισ. ευρώ από 20,01 δισ. ευρώ, δηλαδή κατά 2,14 δισ. ευρώ ή κατά 10,7%.

Το 2018 οι εξαγωγές σε όλες τις βασικές κατηγορίες προϊόντων κινήθηκαν ανοδικά. Η σημαντική άνοδος οφείλεται περισσότερο στις αυξήσεις των εξαγωγών στα πετρελαιοειδή (κατά 28%), στα λάδια (κατά 21,4%), στα χημικά (κατά 14%), στα βιομηχανικά προϊόντα (κατά 13,3%) και στα μηχανήματα (κατά 13%). Σε απόλυτους αριθμούς με βάση την αξία εξαγωγών, οι τρεις κυριότερες κατηγορίες των ελληνικών εξαγωγών είναι τα πετρελαιοειδή (11,48 δισ. ευρώ), τα βιομηχανικά προϊόντα (5,25 δισ. ευρώ) και τα τρόφιμα - ζώνα ζωα (4,6 δισ. ευρώ). Οι εξαγωγές τροφίμων κατέγραψαν μονοψήφιο ρυθμό αύξησης (5,6%).

Αύξησε, πάντως, σημείωσαν και οι εισαγωγές. Συγκεκριμένα, το 2018 αυξήθηκαν κατά 4,78 δισ. ευρώ ή κατά 9,5%, με τη συνολική αξία τους να διαμορφώνεται στα

55,13 δισ. ευρώ έναντι 50,35 δισ. ευρώ το 2017. Εξαρουμένον των πετρελαιοειδών, οι εισαγωγές αυξήθηκαν στα 39,60 δισ. ευρώ από 38,49 δισ. ευρώ, δηλαδή κατά 1,11 δισ. ευρώ ή κατά 2,9%. Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου αυξήθηκε κατά 1,1% και διαμορφώθηκε στα 21,71 δισ. ευρώ. Πάντως, εάν εξαιρεθούν τα πετρελαιοειδή, προκύπτει μείωση του εμπορικού ελλείμματος κατά 5,6%, στα 17,45 δισ. ευρώ. «Πρέπει όλοι να συνειδητοποιήσουν πως η επένδυση στην εξωστρέφεια είναι μονόδρομος για την οικοδόμηση μιας βιώσιμης οικονομίας, η οποία θα παράγει σταθερά πλεονάσματα. Περισσότερες εξαγωγές

Η πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων εκτίμησε ότι το 2019 οι εξαγωγές θα σημειώσουν νέο ρεκόρ.

σημαίνει περισσότερες και καλύτερα αμειβομένες θέσεις εργασίας. Καθίσταται πλέον επιτακτική η παροχή κινήτρων για την τόνωση της εγχώριας παραγωγής προκειμένου να εξορθολογιστεί περαιτέρω το εμπορικό ισοζύγιο», επισήμανε η κυρία Σακελλαρίδου. «Η σημαντική επίδοση στις εξαγωγές αναδεικνύει το γεγονός ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν πλέον αντιληφθεί τα οφέλη της εξωστρέφειας, αναπτύσσοντας τη διεθνή δραστηριότητά τους. Επίσης, καταδεικνύει την αδύριπτα ανάγκη υποστήριξης των επιχειρήσεων από το ελληνικό κράτος με την όραση των εξαγωγικών αντικινήτρων, τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την παροχή κινήτρων που θα ωθήσουν όλο και περισσότερες επιχειρήσεις να γίνουν ανταγωνιστικές και να στραφούν στις διεθνείς αγορές», σημείωσε ο Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος (ΣΕΒΕ).

Οι ελληνικές εξαγωγές το 2018

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ	ΣΕ ΔΙΣ. ΕΥΡΩ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2018/2017
Εισαγωγές	55,12	9,50%
Εξαγωγές	33,41	15,70%
Εμπορικό ισοζύγιο	-21,71	1,10%

* Συμπεριλαμβάνονται τα πετρελαιοειδή

**Το αρνητικό πρόσημο δηλώνει έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Χειρότερα χώρα στην Ευρώπη για να μείνεις άνεργος η Ελλάδα

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Χωρίς δίχτυ προστασίας βρέθηκαν οι Έλληνες την περίοδο της κρίσης, με αποτέλεσμα στον τομέα-κλειδί, που είναι η απασχόληση και οι αμοιβές, η χώρα μας να κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ. Εκοντας υποστεί τις αρνητικές επιδράσεις της μεγάλης κρίσης και ύφεσης, στη δεκαετία που διανύουμε, όπως επισημαίνει και ο ΣΕΒ στο οικονομικό του δελτίο, δεν είναι τυχαίο ότι η Ελλάδα παρουσιάζει το δεύτερο χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης (52%) μετά την Τουρκία στον πληθυσμό ηλικίας 45-64 ετών.

Την ίδια στιγμή, το καθαρό διαθέσιμο εισόδημα του μέσου Έλληνα διαμορφώνεται στις 14.400 ευρώ (56% του μέσου αντίστοιχου μεγέθους στις χώρες του ΟΟΣΑ), ενώ στην περίπτωση του μέσου Έλληνα με πλήρη απασχόληση, το ετήσιο εισόδημα εκτιμάται στις 21.300 ευρώ έναντι 37.500 ευρώ, που

είναι ο μέσος όρος των χωρών του οργανισμού.

Αρνητική είναι και η πορεία του δείκτη που αντανακλά τις συνθήκες λειτουργίας της αγοράς εργασίας και αφορά το ποσοστό του εισοδήματος που χάνεται –με δεδομένη τη λειτουργία του κοινωνικού κράτους– σε περίπτωση που κάποιος έχει χάσει τη δουλειά του.

Στην Ελλάδα, όπως και στην Ισπανία, το ποσοστό αυτό ανέρχεται σε περίπου 17,5% των αμοιβών που είχε ο εργαζόμενος στην τελευταία του δουλειά πριν βγει στην ανεργία, όταν η σχετική απώλεια εισοδήματος στη μέση χώρα του ΟΟΣΑ είναι κοντά στο 5%, με την Τουρκία στο 13%.

Οι Έλληνες εργάζονται σε ένα περιβάλλον όπου η ανεργία διατηρείται για πολλά χρόνια σε ασυνήθιστα υψηλό επίπεδο, με αποτέλεσμα οι μακροχρόνια άνεργοι να αντιστοιχούν στο 17% του εργατικού δυναμικού, όταν ο μέσος όρος στις χώρες του ΟΟΣΑ είναι μόλις 2%, με την Ισπανία στο 9,5%, την Ιταλία

Τελευταίο μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ το κοινωνικό κράτος της Ελλάδας στη στήριξη των ανέργων

στο 6,8% και την Πορτογαλία στο 6,1%. Τα στοιχεία παρουσιάστηκαν το 2018 στην έκδοση του ΟΟΣΑ «Πόσο καλά ζούμε;» και στο πλαίσιο μιας ευρύτερης αξιολόγησης ποσοτικών δεικτών που όλοι μαζί συνθέτουν την εικόνα της ευημερίας σε διαφορετικές χώρες.

Όλα τα μεγέθη αναφέρονται κυρίως σε στοιχεία 2015-2016 και, συνεπώς, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με προσοχή, καθώς το ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας έχει αυξηθεί κατά περίπου 3,5 ποσοστιαίες μονάδες έκτοτε και μέχρι το 2018. Οστόσο, ο ΣΕΒ εκτιμά πως οι συγκρίσεις με μεγέθη άλλων χωρών του ΟΟΣΑ μάλλον δεν επηρεάζονται από την έλλειψη πιο επικαιροποιημένων

στοιχείων. Όσον αφορά την ισορροπία εργασίας - σχολής, οι Έλληνες που δουλεύουν πάνω από 50 ώρες την εβδομάδα ανέρχονται σε 7,3% των απασχολούμενων, με το γεγονός ότι στην Ελλάδα υπάρχουν πολλοί αυτοαπασχολούμενοι να επιβαρύνει την κατάσταση. Ο μέσος όρος στον ΟΟΣΑ, πάντως, είναι 12,6%. Στις ευρωπαϊκές χώρες, με την εξαίρεση της Γαλλίας (7,8%) και της Πορτογαλίας (8,2%), όλες οι άλλες χώρες έχουν ποσοστά μικρότερα της Ελλάδας.

Μεγάλη συμβολή στην ποιότητα ζωής έχει και η υγεία. Τα παιδιά που γεννιούνται σήμερα στην Ελλάδα αναμένεται να ζήσουν 81,1 χρόνια, με τον μέσον όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ να διαμορφώνεται σε 80,1 χρόνια. Πρωταθλήτρια χώρα αναδεικνύεται η Ιαπωνία (83,9 χρόνια) και στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Ισπανία (83 χρόνια).

Επίσης, οι Έλληνες ενήλικες που δηλώνουν ότι έχουν «καλή» και «πολύ καλή» υγεία ανέρχονται στα 3/4 του πληθυσμού (74,4%), ποσοστό που υπερ-

βαίνει τον μέσον όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ (68,7%). Οι άνω των 65 ετών στην Ελλάδα είναι 20,6% του πληθυσμού, όταν στις ΗΠΑ και Καναδά είναι 15,8% και 17,4% αντιστοίχως.

Τέλος, η έρευνα εξετάζει και μία από τις πιο σημαντικές παραμέτρους που καθορίζουν την ποιότητα ζωής σε μια κοινωνία, το εκπαιδευτικό σύστημα. Με βάση το ποσοστό του πληθυσμού 15 έως 64 ετών που έχει τελειώσει τουλάχιστον δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η Ελλάδα με ποσοστό 71,7% υστερεί του μέσου όρου των χωρών του ΟΟΣΑ που διαμορφώνεται σε 74,5%, αλλά και όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (με την εξαίρεση της Ισπανίας με 58% και της Πορτογαλίας με 47%). Κρίνοντας, δε, τις βασικές γραμματικές και αριθμητικές δεξιότητες (με στοιχεία 2012) του ενήλικου πληθυσμού (15-65 ετών), η βαθμολογία της Ελλάδας ανέρχεται σε 253 μονάδες, όταν ο μέσος όρος των χωρών του ΟΟΣΑ ανέρχεται σε 263 μονάδες.



Οι μακροχρόνια άνεργοι στην Ελλάδα αντιστοιχούν στο 17% του εργατικού δυναμικού, όταν ο μέσος όρος στις χώρες του ΟΟΣΑ είναι μόλις 2%.

Υψηλότερος της Πορτογαλίας, αλλά με χαμηλή αγοραστική δύναμη ο κατώτατος μισθός

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Στη δεύτερη «ταχύτητα» της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτω από την Ισπανία, πάνω όμως από την Πορτογαλία πέρασε η Ελλάδα, από την 1η Φεβρουαρίου 2019, με την απόφαση της αρμόδιας υπουργού Εργασίας Εφης Αχτσιόγλου να προχωρήσει σε αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 11%. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Eurostat, η χώρα μας, ακόμη και μετά την αύξηση, παραμένει στην ομάδα των κρατών-μελών του «φτωχού» νότου, τόσο ως προς το ύψος του κατώτατου μισθού σε ευρώ όσο και ως προς την αγοραστική του δύναμη.

Οι μισθοί υπολογίζονται σε 12μηνιαίο βόλο και ο κατώτατος μισθός στη χώρα μας πριν αυξηθεί ήταν 683,76 ευρώ. Ο αντίστοιχος μισθός στη Λιθουανία, που κατατάσσεται στην πρώτη θέση της 3ης και φτωχότερης κατηγορίας, διαμορφώνεται στα 555 ευρώ, ενώ στην Πορτογαλία που ανήκει στην ίδια ομάδα κρατών-μελών με την χώρα μας, ο κατώτατος μισθός τον Ιανουάριο

Παρά την αύξηση, η Ελλάδα παραμένει στην ομάδα των κρατών-μελών του «φτωχού» Νότου, σύμφωνα με τη Eurostat.

του 2019 διαμορφώθηκε στα 700 ευρώ. Εάν υπολογίσουμε τον νέο κατώτατο μισθό στην Ελλάδα, σε 12μηνιαίο βόλο, αυτός θα ανέλθει σε 758,3 ευρώ, και θα ξεπεράσει αυτόν της Πορτογαλίας. Θα παραμείνει βέβαια κάτω από τη Σλοβενία των 887 ευρώ και την Ισπανία που μετά και την αύξηση κατά 22% ο κατώτατος μισθός διαμορφώθηκε στα 1.050 ευρώ. Να σημειωθεί ότι η ισπανική κυβέρνηση ενέκρινε αύξηση του κατώτατου μισθού από τα 858 στα 1.050 ευρώ μεϊκά, από τον Ιανουάριο 2019, «την πιο σημαντική αύξηση από το 1977», όπως χαρακτηριστικά δήλωσε ο πρωθυπουργός Σάντσεθ.

Σύμφωνα με τη Eurostat, για τον Ιαν-



Εάν υπολογίσουμε τον νέο κατώτατο μισθό στην Ελλάδα σε 12μηνιαίο βόλο, αυτός θα ανέλθει σε 758,3 ευρώ και θα ξεπεράσει εκείνον της Πορτογαλίας. Θα παραμείνει βέβαια κάτω από αυτόν της Σλοβενίας των 887 ευρώ και της Ισπανίας, που διαμορφώθηκε στα 1.050 ευρώ.

νουάριο του 2019 οι μνηνίοι ελάχιστοι μισθοί είναι γενικά χαμηλότεροι από 600 ευρώ ανατολικά και πάνω από 1.400 ευρώ βορειοδυτικά της Ε.Ε., σηματοδοτώντας τις πολλές και διαφορετικές ταχύτητες που υπάρχουν στο εσωτερικό της Γηραιάς Ηπείρου. Η Βουλγαρία είχε τον χαμηλότερο ακαθάριστο ελάχιστο μισθό σε ολόκληρη την Ε.Ε., καθώς ανέρχεται σε 286 ευρώ. Εννέα κράτη-μέλη, τα οποία όλα βρίσκονται επίσης στα ανατολικά της Ε.Ε., έχουν ελάχιστο μισθό μεταξύ 400 και 600 ευρώ ανά μήνα. Αυτά είναι η Λετονία (430 ευρώ), η Ρουμανία (446 ευρώ), η Ουγγαρία (464 ευρώ), η Κροατία (506 ευρώ), η Τσεχία (519 ευρώ), η Σλοβακία (520 ευρώ), η Πολωνία (523 ευρώ), η Εσθονία (540 ευρώ) και η Λιθουανία (555 ευρώ). Σε άλλα πέντε κράτη-μέλη, που βρίσκονται στον νότο της Ε.Ε., οι ελάχιστοι μισθοί κυμαίνονται μεταξύ 650 ευρώ και λίγο πάνω από 1.000 ευρώ ανά μήνα. Πριν από την αύξηση, η Ελλάδα με 684 ευρώ τον μήνα (για 12 μήνες) ήταν τελευταία στη δεύτερη αυτή ομάδα, και ακολου-

θούσαν οι Πορτογαλία (700 ευρώ), Μάλτα (762 ευρώ), Σλοβενία 887 και Ισπανία (1.050 ευρώ). Με την αύξηση της 1ης Φεβρουαρίου, η χώρα μας παραμένει στη δεύτερη ομάδα των χωρών του νότου, κατατάσσεται όμως ακριβώς στη μέση, πάνω από την Πορτογαλία και τη Μάλτα.

Στα υπόλοιπα επτά κράτη-μέλη, όλα δυτικά και βόρεια της Ε.Ε., οι ελάχιστοι μισθοί υπερβαίνουν τον Ιανουάριο του 2019 τα 1.450 ευρώ τον μήνα στο Ηνωμένο Βασίλειο (1.453 ευρώ) και άγγιζαν τις 2.071 ευρώ στο Λουξεμβούργο.

Αν βέβαια, η σύγκριση γίνει με όρους αγοραστικής δύναμης, το χάσμα που χωρίζει τα κράτη-μέλη παραμένει, περιορίζεται όμως σημαντικά.

Συγκεκριμένα, ενώ με όρους ευρώ, στα 22 ενδιαφερόμενα κράτη-μέλη ο υψηλότερος ελάχιστος μισθός στην Ε.Ε. ήταν μεγαλύτερος κατά 7 φορές από τον χαμηλότερο, με όρους αγοραστικής δύναμης ο υψηλότερος ελάχιστος μισθός ήταν σχεδόν τριπλάσιος από τον χαμηλότερο.

Μαθηματικό «ρεπερτόριο» μελισσών

Σύμφωνα με έρευνα, τα έντομα μπορούν να κάνουν βασικές αριθμητικές πράξεις

Όσο απίστευτο κι αν μοιάζει σε πρώτη ανάγνωση, είναι πραγματικό. Οι μέλισσες φαίνεται να γνωρίζουν την απάντηση στο «πόσο κάνει δύο και δύο». Τα συγκεκριμένα έντομα δεν φτιάχνουν μόνο μέλι, αλλά καταλαβαίνουν τα μαθηματικά και μπορούν να κάνουν βασικές αριθμητικές πράξεις, όπως πρόσθεση και αφαίρεση, χρησιμοποιώντας αυτή τη δεξιότητα για να λύσουν πρακτικά προβλήματα. Αυτό είναι το συμπέρασμα νέας αυστραλογαλλικής επιστημονικής έρευνας, σύμφωνα με την οποία η κατανόηση βασικών μαθηματικών εννοιών είναι εφικτή όχι μόνο από τον άνθρωπο, αλλά ακόμη και από ένα έντομο με πολύ μικρότερο εγκέφαλο. Ο εγκέφαλος μιας μέλισσας δεν έχει ούτε ένα εκατομμύριο νευρώνες, έναντι περίπου 86 δισεκατομμυρίων του ανθρώπινου εγκέφαλου. Προηγούμενα πειράματα των ιδίων επιστημόνων είχαν οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι οι μέλισσες καταλαβαίνουν την έννοια του μηδενός και μπορούν να

Τα ευρήματα δείχνουν ότι η κατανόηση των αριθμών μπορεί να εντοπιστεί πολύ ευρύτερα στη φύση μεταξύ των ζώων από ό,τι είχε έως τώρα υποθεθεί.

διακρίνουν ανάμεσα σε δύο ομάδες αντικειμένων ποια είναι η μικρότερη. Η νέα μελέτη έρχεται να διευρύνει το μαθηματικό «ρεπερτόριο» των μελισσών.

Μπλε και κίτρινο

Οι ερευνητές, με επικεφαλής τον αναπληρωτή καθηγητή Αντριαν Ντάιερ του Πανεπιστημίου RMIT της Μελβούρνης, που έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο περιοδικό Science Advances, διαπίστωσαν, μέσα από πειράματα με 14 μέλισσες, ότι αυτές μπορούν να διασχθούν να ανα-

γνωρίζουν διαφορετικά χρώματα ως συμβολικές αναπαραστάσεις της πρόσθεσης (μπλε) και της αφαίρεσης (κίτρινο). Στη συνέχεια, είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν αυτή την πληροφορία για να λύσουν αριθμητικά προβλήματα. Οι μέλισσες χρειάστηκαν τέσσερις έως επτά ώρες εκπαίδευσης για να μάθουν –με ποσοστό επιτυχίας 64% έως 72%– ότι το μπλε χρώμα αντιστοιχούσε στο +1 και το κίτρινο στο -1. Επειτα μπορούσαν να εφαρμόσουν τον κανόνα αυτό και σε άλλους αριθμούς. «Τα ευρήματά μας δείχνουν ότι η κατανόηση των αριθμών μπορεί να εντοπιστεί πολύ ευρύτερα στη φύση μεταξύ των ζώων από ό,τι είχε έως τώρα υποθεθεί», δήλωσε ο Ντάιερ.

Η επιστημονική κοινότητα συζητάει έντονα –και διαφωνεί– για το κατά πόσον τα ζώα γνωρίζουν ή μπορούν να διδαχθούν πολύπλοκες αριθμητικές έννοιες. Πολλά είδη ζώων είναι σε θέση να κατανόησουν τη διαφορά ανάμεσα σε διαφορετικές ποσότητες και να χρησιμο-

ποιήσουν αυτή την κατανόηση για να κυνηγήσουν την τροφή τους, να λάβουν αποφάσεις ή να λύσουν πρακτικά προβλήματα. Ωστόσο, η κατανόηση και η χρήση αριθμών και αριθμητικών πράξεων απαιτούν πολύ πιο προχωρημένο επίπεδο ικανοτήτων. Προηγούμενες έρευνες έχουν δώσει (μάλλον αμφισβητούμενες) ενδείξεις ότι κάποιοι πθήκοι, οι ελέφαντες, κάποια πουλιά (οι παπαγάλοι), ακόμη και οι αράχνες μπορούν να κάνουν πρόσθεση ή αφαίρεση. Η νέα μελέτη έρχεται να προσθέσει τις μέλισσες σε αυτό τον κατάλογο.

Δεν είναι, όμως, όλοι οι επιστήμονες πρόθυμοι να αποδεχθούν ότι πράγματι οι μέλισσες καταλαβαίνουν από νούμερα και ξέρουν αριθμητικά. Ο καθηγητής Πολ Γκρέικαμ του Πανεπιστημίου του Sussex και ο Κλιν Πέρι του Πανεπιστημίου Queen Mary του Λονδίνου εξέφρασαν σοβαρές αμφιβολίες ότι όντως τα νέα πειράματα απέδειξαν πως οι μέλισσες κάνουν πρόσθεση και αφαίρεση.



Εξαιρετικά χρήσιμα έντομα οι μέλισσες, σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη, έχουν μαθηματικές δεξιότητες.

Εγκαινιάστηκε το Μουσείο Σκύλου στο Μανχάταν

Σπάνια οι σκύλοι έχουν την τιμητική τους στα μουσεία, παρότι μερικές φορές είναι σε περίοπτη θέση δίπλα σε διασημότητες: το Μουσείο του Σκύλου που εγκαινιάστηκε χθες στο Μανχάταν, τους δίνει την πρωτοκαθεδρία, όπως άλλωστε και η αμερικανική οικονομική πρωτεύουσα, όπου οι σκύλοι έχουν την περιποίηση που επιφυλάσσεται σε βασιλιάδες.

Το νέο μουσείο χρηματοδοτείται από την επαγγελματική ένωση εκπαιδευτών American Kennel Club, η οποία διοργανώνει κάθε χρόνο αυτή την εποχή τα διάσημα καλλιστεία σκύλων Westminster Dog Show. Σε αυτό εκτίθενται περισσότερα από 2.000 έργα ζωγραφικής, φωτογραφίες, γλυπτά και αντικείμενα αφιερωμένα στους σκύλους. Ανάμεσα τους τιμώμενος σκύλους διακρίνονται οι πιστοί σύντροφοι των Αμερικανών προέδρων. Όπως ο πίνακας που απεικονίζει τη «Μίλι», το αγγλικό σπρίνγκερ σπάνιελ του Τζορτζ και της Μπάρμπαρα Μπους και ο συγκινητικός πίνακας «Silent Sorton» (Σιωπηρή θλίψη) που αποτυπώνει τη λύπη του φοξ τεριέ του βασιλιά Εδουάρδου Ζ' της Αγγλίας, μετά τον αιφνίδιο θάνατο του κυρίου του το 1910.

Το νέο μουσείο σηματοδοτεί ουσιαστικά την επιστροφή στη Νέα Υόρκη, σε μεγαλύτερη κλίμακα, μιας μικρής συλλογής του 1982. Το American Kennel Club τη μετέφερε το 1987 στο Σεντ Λούις, στις μεσοδυτικές πολιτείες, σε μεγαλύτερες εγκαταστάσεις. Καθώς όμως το μουσείο



Στόχος του μουσείου είναι να προσελκύσει 100.000 επισκέπτες τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του, ίσως και περισσότερους, χάρη στις προσωρινές εκθέσεις που απευθύνονται σε ένα μεγάλο κοινό.

δεν περιλαμβανόταν στις τουριστικές περιηγήσεις, δεν είχε πολλούς επισκέπτες.

Επαναφέροντας στη Νέα Υόρκη τη συλλογή, η οργάνωση θέλει όχι μόνο να προσελκύσει ένα μέρος από τα εκατομμύρια των τουριστών που επισκέπτονται κάθε χρόνο πολλά μουσεία της, αλλά και τους πολλούς κυνόφιλους, οι οποίοι απηχίζονται για την περιποίηση που επιφυλάσσουν στους σκύλους τους: συχνά τα κάνουν βόλτα με το καρότσι ή τα τυλίγουν με κασμίρενα πουλόβερ

των χειμώνα. «Είναι εκπληκτικό που δείχνουμε μια συλλογή που παρέμεινε στο σκοτάδι», δήλωσε ο εκτελεστικός διευθυντής του μουσείου Άλαν Φόσελ, ο οποίος παλαιότερα ήταν ειδικός στην τέχνη για σκύλους σε οικους δημοπρασιών.

Ορισμένα έργα, τα οποία είναι εξίσου ακριβά όπως μια φωτογραφία, επιτρέπουν την τεκμηρίωση της εξέλιξης της κάθε ράτσας, προς μεγάλο ενδιαφέρον των εκπαιδευτών.

Τα έργα που εκτίθενται στους δύο ορόφους ενός σύγχρονου κτίριου στην Παρκ Άβενιου αντικατοπτρίζουν μερικές τάσεις στη ζωγραφική σκύλων: τα έργα της προ βικτωριανής εποχής υπογραμμίζουν την άγρια και επιθετική πλευρά του ζώου, ο 19ος αιώνας αντανάκλα τη «χρυσή» εποχή του πορτρέτου, τόσο για τα ζώα όσο και για τους ανθρώπους. Στον 20ο αιώνα, η φωτογραφία επισκιάζει τη ζωγραφική, όπως οι διάσημες φωτογραφίες με κάποια ανθρωπομορφική τάση του Αμερικανού καλλιτέχνη Γουίλιαμ Γουέγκμαν ή πορτρέτα σκύλων στην Εβόρμς Τέχνης, όπως η Λάσι.

Στόχος του μουσείου είναι να προσελκύσει 100.000 επισκέπτες τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του, ίσως και περισσότερους χάρη στις προσωρινές εκθέσεις που απευθύνονται σε ένα μεγάλο κοινό, υπογραμμίζει ο Φόσελ: το μουσείο ετοιμάζει αναδρομική έκθεση αφιερωμένη στους σκύλους που Χόλγουντ και άλλη μία για τους προεδρικούς σκύλους.

Καλές μαθήτριες, όχι εργαζόμενες

Από το δημοτικό σχολείο μέχρι το πανεπιστήμιο, τα κορίτσια είναι πιο πειθαρχημένα στα μαθήματά τους συγκριτικά με τα αγόρια. Μελετούν περισσότερο και παίρνουν καλύτερους βαθμούς. Τα κορίτσια τα καταφέρνουν ακαδημαϊκά πολύ καλύτερα από τα αγόρια. Παρ' όλα αυτά οι άνδρες κατέχουν ένα εντυπωσιακό 95% στις ανώτερες θέσεις των μεγαλύτερων δημοσίων επιχειρήσεων. Γιατί οι ίδιες συνθήκες που «εκτοξεύουν» τα κορίτσια στην πρώτη θέση της τάξης, η υπερβολική σχολαστικότητα τους με την εργασία σπιτιού, δεν τους επιτρέπει να εξελιχθούν και στους εργασιακούς χώρους;

Ερευνώντας τι είναι αυτό που αποτρέπει την εργασιακή ανέλιξη των γυναικών, οι δημοσιογράφοι Κάτι Κέι και Κλερ Σίμπαν διαπίστωσαν ότι μία έλλειψη ικανοτήτων είχε λιγότερες πιθανότητες να αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα από ό,τι η έλλειψη αυτοπεποίθησης. Όσον αφορά την εργασιακή αυτοπεποίθηση διαπίστωσαν ότι οι άνδρες τα κατάφεραν πολύ καλύτερα. Το ερώτημα που πρέπει να θέσουμε είναι κατά πόσον το σχολείο είναι ένα εργοστάσιο αυτοπεποίθησης για τους γιους μας και μόνο ένα εργοστάσιο ικανοτήτων για τις κόρες μας.

Την πιθανότητα αυτή τη σκέφθηκαν, θεραπεύοντας ως ψυχολόγος ένα κορίτσι της

Β' Γυμνασίου. Ήπαιρνε εξαιρετικούς βαθμούς αλλά ένιωθε πνιγμένη στο σχολείο. Ο αδελφός της, που πήγαινε Γ' Γυμνασίου, ήπαιρνε εξίσου καλούς βαθμούς αλλά όταν τη ρώτησαν αν και αυτός εργαζόταν σκληρά, γέλασε. Η ίδια πάντα κατέβαλλε το μέγιστο της προσπάθειας στη δουλειά της, ενώ ο αδελφός κατέβαλλε λίγη προσπάθεια παραπάνω μόνο όταν ήπαιρνε κάποιον κακό βαθμό. Αυτή η εμπειρία της σχολικής επιτυχίας με ελάχιστη ή έστω λίγη προσπάθεια είναι κομβικής σημασίας. Επιτρέπει στους γιους μας να οικοδομούν αυτοπεποίθηση, καθώς βλέπουν πόσα μπορούν να καταφέρουν απλά και μόνο με το μυαλό τους. Γι' αυτούς το σχολείο είναι ένας στίβος όπου μπορούν να οικοδομήσουν την εμπιστοσύνη στις ικανότητές τους, ενώ μαθαίνουν να βασίζονται σε αυτές. Ωστόσο, η έλλειψη αυτοπεποίθησης δεν είναι το μόνο που κρατά τις γυναίκες μακριά από τα ύψατα εργασιακά αξιώματα. Οι γυναίκες αντιμετωπίζουν φυλετικές προκαταλήψεις, σεξουαλική παρενόχληση και ισχυρά δομικά εμπόδια στην εργασία. Όμως η αυτοπεποίθηση στο σχολείο είναι ένα πολύ σημαντικό πλεονέκτημα. Πολλοί άνδρες φτάνουν στη δουλειά γεμάτοι αυτοπεποίθηση γιατί γνώρισαν τις ικανότητές τους. Το ίδιο πρέπει να κάνουν και οι γυναίκες.

FEEL GOOD

Breakfast

ME ΤΟΝ ANTHONY 642

Καθημερινά 07:00 - 10:00

DEE JAY 93.5
FEELS GOOD

LISTEN LIVE
www.mydeejay.com.cy

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ
ΣΤΟΝ ΑΕΡΑ ΤΟΥ ΠΙΟ ΕΡΩΤΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ!

ΠΕΜΠΤΗ 14 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΕΝΑ 24ΩΡΟ ΜΕ ΤΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΞΕΝΑ
ΕΡΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ!

LOVE 100.7 FM
98.1 & 105.7

www.lovefm.com.cy

Οριακά κέρδη με χαμηλό τζίρο στο Χ.Α.

Ο περιορισμένος όγκος συναλλαγών δεν επιτρέπει πειστική άνοδο της αγοράς

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΗ**

Αν και ο ισχυρό ξεκίνημα της χθεσινής συνεδρίασης στο ελληνικό Χρηματιστήριο έδειχνε πως είναι εφικτή η επίτευξη των 660 μονάδων για τον Γενικό Δείκτη, ωστόσο όταν βρέθηκε μία ανόσος από αυτά τα επίπεδα η αγορά δεν κατάφερε να τα «νικήσει», με τους πωλητές να παίρνουν τα νύκτα πιεζόντας την σε αρνητικό έδαφος. Ωστόσο, μία ώρα πριν από τη λήξη της συνεδρίασης, η υποχώρηση των πιέσεων στα χαμηλά ημέρας και η εμφάνιση λίγων αγοραστών βοήθησαν το Χ.Α. να κλείσει έστω και οριακά σε θετικό έδαφος με τη σημαντική συμβολή των περισσότερων τραπεζικών μετοχών και ειδικά της Τράπεζας Πειραιώς. Όπως σημειώνουν οι αναλυτές, πάντως, για να μπορέσει το Χρηματιστήριο να κινηθεί «πειστικά» υψηλότερα θα απαιτηθεί αύξηση της συναλλακτικής δραστηριότητας, κάτι που εδώ και καιρό αποτελεί την αχίλλεια πτέρνα της αγοράς. Οι αναδιαρθρώσεις των δεικτών της ΜSCI δεν είχαν ελληνικό ενδιαφέρον, οπότε και χάθηκαν οι όποιες ελπίδες για αναζωογόνηση του τζίρου βραχυπρόθεσμα.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,08% στις 655,09 μονάδες και ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 29,79 εκατ. ευρώ. Ο

δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,12%, στις 1.727,20 μονάδες, η μεσαία κεφαλαιοποίηση υποχώρησε κατά 0,82% στις 1.108,82 μονάδες και ο τραπεζικός δείκτης έκλεισε με κέρδη 1,55% στις 417,58 μονάδες. Το άλμα της Πειραιώς (+8,62%), βρέθηκε στο επίκεντρο της αγοράς, αφού στη συνεδρίαση της Δευτέρας είχε σημειώσει τις μεγαλύτερες απώλειες στον κλάδο μετά και την έκθεση της UBS, ενώ με κέρδη 2,58% έκλεισε η Alpha Bank και ακολούθησε στο +0,91% η Εθνική. Η Eurobank ήταν η μόνη που έκλεισε με αρνητικό πρόσημο στο -0,82%.

Σε συναλλακτική αφυδάτωση βρίσκεται το ελληνικό Χρηματιστήριο με τις συναλλαγές να μην ξεπερνούν ούτε τα 30 εκατ. ευρώ ημερησίως, σημειώνει ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της Κύκλος ΑΧΕΙΠΕΥ. Με τον τραπεζικό δείκτη να συνεχίζει καθημερινά να καταγράφει μεταβλητότητα και ενδοσυνεδριακή συμπεριφορά που προδίδει την ποιότητα των κεφαλαίων που δραστηριοποιούνται. Συμπεριφορά δηλαδή με εξαιρετικά βραχυχρόνιο επενδυτικό ορίζοντα, ενώ η υποτιμητική κερδοσκοπία διατηρείται με τις θέσεις short να ενισχύονται. Ετσι, η αναρίκνηση του Γενικού Δείκτη πάνω από τις 650 μονάδες δεν διαμορφώνει προσδοκίες συνέχισης της ανόδου.



Ο πανευρωπαϊκός χρηματιστηριακός δείκτης Stoxx Europe 600 έκλεισε χθες με άνοδο 0,46% μετά τη δημοσίευση καλύτερων από τα αναμενόμενα αποτελεσμάτων από τη Michelin, γεγονός που παρέσυρε ανοδικά τις μετοχές και πολλών αυτοκινητοβιομηχανιών.

Με άνοδο έκλεισαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Με άνοδο έκλεισαν χθες τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, ενώ ακόμη μεγαλύτερη άνοδο καταγράφησαν λίγο πριν από το κλείσιμο στη Wall Street, χάρη στην ενίσχυση των μετοχών των αυτοκινητοβιομηχανιών και στην αισιοδοξία για επίτευξη εμπορικής συμφωνίας μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας αλλά και για αποφυγή δεύτερης διακοπής λειτουργίας των ορισμένων κρατικών υπηρεσιών. Ο πανευρωπαϊκός χρηματιστηριακός δείκτης Stoxx Europe 600 έκλεισε χθες με άνοδο 0,46% μετά τη δημοσίευση καλύτερων από τα αναμενόμενα αποτελεσμάτων από τη Michelin, γεγονός που παρέσυρε ανοδικά τις μετοχές και πολλών αυτοκινητοβιομηχανιών. Τη Δευτέρα ο δεί-

κτης είχε κλείσει με κέρδη 0,9%. Στη Φρανκφούρτη ο δείκτης DAX ήταν ο μεγάλος κερδισμένος της χθεσινής ημέρας, κλείνοντας με άνοδο 1%, ενώ σημαντικά κέρδη 0,8% κατέγραψε και ο δείκτης CAC 40 στο χρηματιστήριο των Παρισιών. Στη Μαδρίτη ο δείκτης IBEX 35 ολοκλήρωσε τη συνεδρίαση με άνοδο 0,5%, αντιθέτως στο Λονδίνο ο FTSE 100 έκλεισε σκεδόν αμετάβλητος (+0,06%). Το ευρώ αν και αρχικά υποχώρησε ελαφρώς έναντι του δολαρίου, αργότερα ενισχύθηκε κατά 0,5%, ενώ και η στερλίνα ενισχύθηκε κατά 0,3% έναντι του αμερικανικού νομίσματος. Η μετοχή της Michelin έκλεισε χθες με άνοδο 13%, ενισχύοντας και τις μετοχές των ανταγωνι-

στριών της, καθώς η γαλλική εταιρεία κατασκευής ελαστικών ανέφερε καθαρά κέρδη ύψους 1,68 δισ. ευρώ, με τα λειτουργικά της έσοδα να ενισχύονται κατά 11% στα 2,78 δισ. ευρώ.

Η μετοχή της Continental έκλεισε ενισχυμένη κατά 1,1% και της Pirelli κατά 6,1%. Η μετοχή της Daimler ενισχύθηκε κατά 2,6% και της Volkswagen κατά 2,2%. Αντιθέτως, η μετοχή της Renault υποχώρησε κατά 0,26%, αφού του επιβεβαιώσε η εταιρεία πως ο πρώην διευθύνων σύμβουλος της Κάρλος Γκασν εξακολουθεί να κατέχει θέσεις στον όμιλο. Η μετοχή της Kering, μητρικής εταιρείας της Gucci μεταξύ άλλων, έκλεισε με άνοδο 3,3% αφού ανακοίνωσε διπλασιασμό της

καθαρής της κερδοφορίας το 2018, στα 3,7 δισ. ευρώ, και αύξηση του μερίσματος που θα διανείμει. Στη Wall Street σημειωνόταν χθες ισχυρή άνοδος, χάρη στην προκαταρκτική συμφωνία μεταξύ Δημοκρατικών και Ρεπουμπλικανών για την ενίσχυση των συνόρων ΗΠΑ - Μεξικού.

Ο δείκτης εταιρειών υψηλής κεφαλαιοποίησης Dow Jones ενισχύονταν χθες βράδυ κατά 1,5% και ο δείκτης S&P 500 εμφάνιζε κέρδη 1,35% με τον Nasdaq να ενισχύεται κατά 1,39%. Το πετρέλαιο Brent ενισχύονταν κατά 2% στα 62,79 δολάρια το βαρέλι και το αμερικανικό αργό (WTI) ενισχύονταν κατά 2,4% στα 53,66 δολάρια το βαρέλι.

(Πηγή: Reuters)

ΕΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες

Πριν από

το κλείσιμο

Μετ. %

3M COMPANY

205.66

2.3642

ALCOA CORP

28.31

1.2156

ALLEGHEAN CRP

643.77

0.8664

ALTRIA GROUP

49.58

1.4113

AMAZON COM

1627.2915

2.281

AMER EXPRESS C

107.01

1.5179

AMER INTL GROU

43.92

2.0209

AMGEN

188.57

1.4963

APPLE INC

170.13

0.4131

AVON PRODUCTS

2.77

3.3582

BANK OF AMERIC

28.61

0.704

BAKERT INTL IN

72.27

0.7528

BOEING CO

409.3612

1.3396

BRISTOL MYERS

49.73

-0.7385

CAMPBELL SUPER

34.7235

1.6496

CATERPILLAR IN

133.075

3.2149

CIGNA CORP

185.535

1.4462

CHEVRON

118.27

1.1287

CISCO SYSTEMS

47.985

0.8512

CITIGROUP

62.71

1.7854

CORVECIERAS

28.31

0.497

COCOA-COLA CO

49.689

WALT DISNEY CO

109.63

0.1736

WELLS FARGO &

49.09

3.022

WALMART INC

96.9

0.7277

London/Λονδίνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθες

Μετ. %

ANGLO AMERICAN

1902.8

-0.512

ASSOC.BR.FOODS

2307

-0.216

ADMIRAL GROUP

2130

0.047

ASHTAD GRP

1982.5

0.635

ANTIOFAGASTA

838.4

-0.238

AVIVA PLC

418

-0.595

ASTRAZENCA

5739.37615

0.757

BARCOCK INTL

528.6

1.071

BAE SYSTEMS

518.18416

-1.076

BARCLAYS

158.06

0.778

BRIT AM TOBACC

2731.5625

-0.109

BARRATT DEVLPM

561.05238

-2.438

BERKELEY GRP

3775

-1.744

BR LAND CO

586.4

0.583

BUNZL

2463

-0.445

BP

545.2

0.165

BURBERRY GRP

1939.09648

1.415

BT GROUP

227.8

-0.719

COCACOLA HBC A

2613

ROYAL BANK SCO

238.9109

1.051

RDS A

2447.42121

0.536

ROYAL DITCH SHL

2474.5

0.589

RELX

1727

-0.633

RIO TINTO

4300.00331

0.175

ROYAL MAIL R

271.74406

-1.128

ROLLS ROYCE PL

907.66365

-0.087

RSA INSURANCE G

534.94137

0.563

SAINSBURY(U)

292.55519

-3.403

SCHROEDERS

2687.11771

1.317

SAGE GROUP

635.6294

-1.174

ST JAMES PLAC

947.80569

0.042

SMITHS GROUP

146.75

-0.71

SMITH&MEPHEW

1472.91916

-0.102

SPORTS D INT

273.6

0.367

SSE PLC

1192

1.533

STANDARD CHART

629.33843

0.159

SEVERN TRENT

1972.98274

-0.928

TRAVIS PERKINS

1261.81

-0.395

TESCO

223.37

-0.667

TIJ AG

886.8

-7.451

TAYLOR WIMPEY

166.70607

-2.027

UNILEVER

4223.33541

1.213

UNITED UTIL GR

808.74328

ROYAL BANK SCO

238.9109

1.051

RDS A

2447.42121

0.536

ROYAL DITCH SHL

2474.5

0.589

RELX

1727

-0.633

RIO TINTO

4300.00331

0.175

ROYAL MAIL R

271.74406

-1.128

ROLLS ROYCE PL

907.66365

-0.087

RSA INSURANCE G

534.94137

0.563

SAINSBURY(U)

292.55519

-3.403

SCHROEDERS

2687.11771

1.317

SAGE GROUP

635.6294

-1.174

ST JAMES PLAC

947.80569

0.042

SMITHS GROUP

146.75

-0.71

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ



ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ			ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ			
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)	Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή	
Γενικός Δείκτης	655.09	0.08	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	11.102.125	37,85%	
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	2220,83	-1,23	ΤΥΚΕΡΑ ΠΑΧΝΙΩΜΑ	4.599.745	15,68%	
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2634,85	-0,02	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	4.089.133	13,94%	
FTSE Πετρελαιο-Αερίου	4999,32	0,85	ΔΡΑΣΤΗΡΙΑ	1.839.477	6,27%	
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	7845,42	0,24	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1.503.822	5,13%	
FTSE Πρώτων Υλών	3763,99	2,06	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	805.198	2,74%	
FTSE Τελώνων και Αναψυχής	1521,84	-0,08	ΠΑΧΝΙΩΜΑ	747.378	2,55%	
FTSE Τεχνολογίας	797,59	-0,36	ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	485.682	1,66%	
FTSE Τελεμακοινωνικών	2876,44	-1,41	ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	452.102	1,54%	
FTSE Τραπεζών	417,58	1,55	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	420.062	1,43%	
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	316,05	1,55	ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	330.326	1,13%	
FTSE Τροφίμων και Ποτών	11153,49	0,18	ΕΞΕΛΙΚΝΥΜΕΝΕΣ Ε.Ε.Α.Π.	316.896	1,08%	
FTSE Υγείας	0	0	ΕΝΔΕΛΑΛΚΤΙΚΕΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	271.647	0,93%	
FTSE Υπερ. Κονιές Ορυκτέλαιας	1932,11	-0,4	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	259.030	0,88%	
FTSE Χημικών	9793,71	0	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	255.613	0,87%	
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	826,97	1,35	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΙ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	206.576	0,70%	
FTSE Χ.Α. LargeCap	1727,19	0,12	ΕΞΟΡΥΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	202.485	0,69%	
FTSE Χ.Α. MidCap	1103,66	-0,43	ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	199.496	0,68%	
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	429,3	0,1	ΚΑΘΕΤΟΙ, ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	155.570	0,53%	
			ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	144.877	0,49%	
			ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	948.182	3,23%	
			ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	29.335.420		

▲ 38 ▼ 50 ◆ 36

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25			
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.	Κλείσιμο	Μετ. %
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΩ)	0,718	8,62%	ΣΕΛΑΝΤΙΑ (ΚΩ/ΤΕΛΑΙ) (ΚΩ)	0,060	-9,97%	ΑEGEAN AIRLINES	7,9 0
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΩ)	0,085	3,65%	ΑΙΤΤΙΣΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΩ)	1,280	-8,57%	ΛΑΜΗΕ	1,65 0,37
ΕΛΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΩ)	1,350	2,66%	INTRACOM (ΚΩ)	0,540	-3,74%	ALPHA BANK	1 2,58
ALPHA BANK (ΚΩ)	0,995	2,58%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΩ)	0,222	-3,48%	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	0,72 8,62
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΩ)	4,720	2,50%	MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΩ)	4,940	-1,98%	COCACOLA HBC	29,91 0,2
J. & P. - ARAΣ (ΚΩ)	0,300	2,39%	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΩ)	8,640	-1,71%	EUROBANK ERGASIAS	0,55 -0,82
ΚΕΡΕΦΩ (ΚΩ)	1,350	2,27%	ΟΤΕ (ΚΩ)	10,450	-1,42%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	4,92 1,55
PROFILE (ΚΩ)	1,725	2,07%	ΕΛΒΑΧΑΛΚΟΡ (ΚΑ)	1,450	-1,36%	GRIVALIA PROPERTIES	8,46 -0,59
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΩ)	4,915	1,55%	ΑΝΕΜΟΣ ΕΛ. ΤΕΧ. (ΚΩ)	1,810	-1,09%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	3,81 0,79
MOTOR OIL (ΚΩ)	21,300	1,19%	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΩ)	6,220	-0,96%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	7,87 0
						ΟΤΕ	10,45 -1,42
						JUMBO	14,74 0
						LAMDA DEVELOPMENT	6,21 0,49
						MOTOR OIL	21,3 1,19
						ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	8,64 -1,71
						ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1,11 0,91
						ΟΠΑΠ	8,8 0,06
						ΟΛΠ	15,74 0,38
						ΔΕΗ	1,31 -0,08
						TITAN	19,24 -0,62
						VIOMALCO	2,99 -0,17
						SARANTIS	7,02 0
						TERNA ENERGY	6,22 -0,96
						FOURLIS	4,72 2,5
						ΕΛΛΑΚΤΟΡ Α.Ε.	1,47 -0,94

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ				ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25			
ΑΞΙΑ	Κλείσιμο	Μετ.	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	Κλείσιμο	Μετ.	Κλείσιμο	Μετ. %
ALPHA BANK (ΚΩ)	5.116.102,46		ΚΗΤΩΝ ΑΡΤΟΣ (ΚΩ)	0,43%		ΑEGEAN AIRLINES	7,9 0
ΟΠΑΠ (ΚΩ)	4.384.578,60		ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΩ)	0,40%		ΛΑΜΗΕ	1,65 0,37
ΟΤΕ (ΚΩ)	4.089.133,13		ALPHA BANK (ΚΩ)	0,34%		ALPHA BANK	1 2,58
EUROBANK ERGASIAS (ΚΩ)	2.679.005,96		MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΩ)	0,33%		ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	0,72 8,62
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΩ)	2.050.717,37		INTRACOM HOLDINGS (ΚΩ)	0,32%		COCACOLA HBC	29,91 0,2
MOTOR OIL (ΚΩ)	1.839.477,00		INTRACOM (ΚΩ)	0,24%		EUROBANK ERGASIAS	0,55 -0,82
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΩ)	1.211.950,35		QUALITY & RELIABILITY (ΚΩ)	0,23%		ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	4,92 1,55
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΩ)	1.013.211,85		EUROBANK ERGASIAS (ΚΩ)	0,22%		GRIVALIA PROPERTIES	8,46 -0,59
JUMBO (ΚΩ)	747.377,84		ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΩ)	0,20%		ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	3,81 0,79
TITAN (ΚΩ)	471.930,90		FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΩ)	0,19%		ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	7,87 0

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ			
ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
48.109,60	-0,10%	29.335,42	30,56%
(ΕΚΟΤ. Ευρώ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	(ΧΙΛ. Ευρώ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
19.332,84	27,73%	19.332,84	27,73%
(ΧΙΛ. Τετάρτικα)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	(ΧΙΛ. Τετάρτικα)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	301	3.296	4.249
FTSE/Χ.Α. Large Cap	301	3.296	4.249
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.298	25.705	282.452
ΛΑΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΩ)	18	84	9.068
ALPHA BANK (ΚΩ)	594	9.381	35.231
ΑΙΤΤΙΣΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΩ)	0	0	243
COCA-COLA HBC AG (ΚΩ)	2	10	279
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	8	26	5.155
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΩ)	60	445	10.171
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (ΚΩ)	216	3.460	62.950
ΕΥΔΑΠ (ΚΩ)	0	0	564
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΩ)	20	41	300
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΩ)	30	123	5.118
GRIVALIA PROPERTIES (ΚΩ)	1	5	157
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ Χ.Α. (ΚΩ)	48	126	2.058
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΩ)	15	44	2.488
INTRACOM HOLDINGS (ΚΩ)	25	244	2.830
INTRACOM (ΚΩ)	35	198	4.515
JUMBO (ΚΩ)	8	41	790
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΩ)	5	5	2.145
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΩ)	54	1.524	47.375
MOTOR OIL (ΚΩ)	1	5	299
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΩ)	57	186	7.236
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΩ)	123	2.752	37.464
ΟΠΑΠ (ΚΩ)	52	182	2.079
ΟΤΕ (ΚΩ)	112	334	2.560
ΟΛΠ (ΚΩ)	3	7	548
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΩ)	686	6.053	21.138
ΔΕΗ (ΚΩ)	35	161	10.925
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΩ)	42	105	3.373
TITAN (ΚΩ)	4	4	122
VIOMALCO SA/NV (ΚΑ)	44	159	5.271
Δικαιώματα σε Δείκτες	14	177	1.978
FTSE/Χ.Α. Large Cap	14	177	1.978
Δικαιώματα σε Μετοχές	5	120	1.074
ALPHA BANK (ΚΩ)	0	0	130
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΩ)	0	0	560
ΟΠΑΠ (ΚΩ)	5	120	55
ΟΤΕ (ΚΩ)	0	0	16
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΩ)	0	0	313
ΔΕΗ (ΚΩ)	0	0	0
Συνολική Δραστηριότητα	2.618	29.298	289.753

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 12 Φεβρουαρίου 2019

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΗ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,6880	0,6980	0,6898	-0,0940	222.090	0,6860	0,6960	0,6880	-1,15
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,9900	1,0080	0,9939	-1,0300	113.396	0,9900	0,9930	0,9900	-1,00
ΔΗΕΠ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ)	0,4820	0,5000	0,4847	-0,1310	44.686	0,4820	0,4900	0,4860	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0045	0,0090		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0260	0,0300	0,0285	0,1280	160.972	0,0305	0,0335	0,0300	7,14
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,0000	0,1390		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD						1,3700	1,3900		
ΕΝΔΕΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,1050		
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,2040	0,2240		
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΑΦΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0680	0,0680	0,0680	-0,5860	3.950	0,0680	0,0780	0,0680	-8,72
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,3700	1,4300		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΛΙΠΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	1,2000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,0420		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0020	0,0040		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0290		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ)						0,0450	0,0000		
ΔΟΕΠ	ΔΟΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0010	0,0020		
ΕΛΕΠ	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,1420		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0000		
ΕΣΕΠ	ΕΣΕΛΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0910		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,1430	0,1480		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1880		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (Σ)						0,0015	0,0030		
ΤΑΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΣ (Σ)						0,0000	0,5500		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8800		
ΤΖΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0150		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΕΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΣΟΤΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0350		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0120		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0265		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)						0,0000	0,0580		
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0160		
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						1,1600	1,1700		
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	0,2100	0,2100	0,2100	0,0000	385	0,2100	0,2300	0,2100	0,00
ΣΤΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,2880		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΒΟΔΕ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)"						1,0000	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0000	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0000	0,0160		
ΚΩΝΣ	KONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,1290		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0000	0,0680		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,5700	0,5700	0,5700	-2,8460	1.300	0,5500	0,5800	0,5700	-5,00
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,5700	0,5700	0,5700	-1,4780	3	0,5800	0,6100	0,5700	-1,72
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0330		
ΣΤΑΔ	STADEMOS HOTELS PLC						0,0000	1,3200		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0610	0,0000		
ΧΑΞΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0000	0,0120		
Βιομηχανίες										
ΒΑΣΙ	G.A.P. VASSILOPOULOS PUBLIC LTD						0,1120	0,1200		
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0525		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,3020	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD						0,4620	0,4760		
ΚΥΡΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,0905	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	2,6400	2,6600	2,6551	-0,4950	2.021	2,6400	2,6600	2,6600	0,00

Η Αγγλία «βασίλισσα» των κερδών

Εννέα σύλλογοι της Πρέμιερ Λιγκ στην 20άδα, πρώτες όμως οι Ρεάλ και Μπαρτσελόνα

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η σημαντική άνοδος των εσόδων των κορυφαίων ισπανικών ομάδων και η μικρή πτώση της Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ επανέφεραν τη Ρεάλ Μαδρίτης και την Μπαρτσελόνα στις δύο πρώτες για τη σεζόν 2017-18 θέσεις της κατάταξης της Deloitte, που φέρει τον τίτλο Football Money League.

Σημείο-κλειδί στην εξέλιξη των εσόδων των αγγλικών συλλόγων την περυσινή χρονιά ήταν η σημαντική υποχώρηση της στερλίνας, ενόψει Brexit, που υποχρέωσε και άλλες ομάδες της Πρέμιερ Λιγκ σε πτώση, μολοντί παραμένουν στην πρώτη δεκάδα της κατάταξης οι έξι μεγάλοι του αγγλικού πρωταθλήματος. Πάντως, η Αγγλία έμεινε με 9 εκπροσώπους στην πρώτη 20άδα της Ευρώπης, από 10 που είχε την προηγούμενη φορά, καθώς η Λέστερ και η Σαουθάμπτον έμειναν εκτός και εισχώρησε

Αύξηση 8,3 δισ. ευρώ (6%) στα έσοδα των ομάδων της συγκεκριμένης κατάταξης τη σεζόν 2017-18.

η Νιούκαστλ. Ο πλέον προσοδοφόρος σύλλογος στην Αγγλία, η Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ της οποίας ο περυσινός προπονητής Ζοζέ Μουρίνιο παραπονιόταν ότι δεν ζοδεύει αρκετά για μεταγραφές, υπέστη μείωση εσόδων το 2017-18 κατά 10 εκατ. ευρώ, από τα 676,3 το 2016-17 στα 666 εκατ. ευρώ πέρυσι, για να υποχωρήσει στην τρίτη θέση την ώρα που οι υπόλοιπες ομάδες της πρώτης πεντάδας είχαν αύξηση.

Ετσι η Ρεάλ Μαδρίτης επέστρεψε στην κορυφή της Football Money League, καταγράφοντας σημαντική ετήσια αύξηση, κατά 11,3%, για να φτάσει στα 750 εκατ. ευρώ το 2017-18 από 674,6 εκατ. ευρώ έναν χρόνο πριν. Ακολούθησε η Μπαρτσελόνα με ετήσια αύξηση εσόδων κατά 6,5% στα 690,4 εκατ. ευρώ, από 648,3 εκατ. το 2016-17.

Η άνοδος των εσόδων της Ρεάλ αποδίδεται από την Deloitte «κατά κύριο λόγο στην αύξηση των εμπορικών προσόδων κατά 54,8 εκατ. ευρώ, περιλαμβανομένης της αύξησης από



κορηγίες, πωλήσεις ειδών και την εκμετάλλευση των ολοένα και περισσότερο επικερδών φιλικών αγώνων του καλοκαιριού», σημειώνουν οι αναλυτές της εταιρείας που έκανε την ετήσια έρευνα. «Με εμπορικά έσοδα 356,2 εκατ. ευρώ, η Ρεάλ Μαδρίτης έχει πλέον το μεγαλύτερο μέγεθος από όλους τους ποδοσφαιρικούς συλλόγους παγκοσμίως», προσθέτουν. Με τον τρόπο αυτό η Ρεάλ ανέκτησε ύστερα από δύο χρόνια πρωτοκαθεδρίας της Γιουνάιτεντ την κορυφή της παγκόσμιας οικονομικής κατάταξης.

Στην τέταρτη θέση του πίνακα της Deloitte, πίσω από την τρίτη πλέον Γιουνάιτεντ, παρέμεινε η Μπάγερν Μονάχου με 629,2 εκατ. ευρώ και αύξηση 7% σε ετήσια βάση, ενώ στην πέμπτη θέση είναι η συμπολίτισσα της Γιουνάιτεντ, Μάντσεστερ Σίτι με 568,4 εκατ. ευρώ και ετήσια αύξηση 7,7%.

Νέα είσοδο στην πρώτη δεκάδα έκανε η Τότεναμ. Η ομάδα του βό-

ρειου Λονδίνου, που πλέον εδρεύει στο Γουέμπλεϊ μέχρι την ανακατασκευή του γηπέδου της, είδε την περασμένη σεζόν τα έσοδά της να σημειώνουν άλμα κατά 19,1% για να ανέλθουν στα 428,3 εκατ. ευρώ. Η Τότεναμ είναι 10η, από 11η τη σεζόν 2016-17, συμπληρώνοντας την πρώτη δεκάδα μαζί με τις Παρί Σεν Ζερμέν, Λίβερπουλ, Τσέλσι και Αρσενάλ. Τονίζεται εδώ η μεγάλη άνοδος της Λίβερπουλ κατά δύο θέσεις (από την ένατη στην έβδομη) και κατά 21,1% στα ετήσια έσοδα, ενώ η Αρσενάλ υποχώρησε κατά τρεις θέσεις με μείωση εσόδων κατά 10%.

Εκτός παγκόσμιας δεκάδας έμεινε η Γιουβέντους, τη χρονιά πριν αγοράσει τον Κριστιάνο Ρονάλντο, πέφτοντας στην 11η θέση με 394,9 εκατ. ευρώ και με ετήσια μείωση εσόδων κατά 2,7%. Επίσης εκτός 20άδας βρέθηκε η Νάπολι.

Τη δεύτερη δεκάδα συμπληρώνουν οι Μπορούσια Ντόρτμουντ, Ατλέτικο Μαδρίτης, Ιντερ, Ρόμα, Σάλκε, Ε-

βερτον, Μίλαν, Νιούκαστλ και Γουέστ Χαμ. Νέες είσοδοι στην 20άδα είναι η Ρόμα (με εντυπωσιακή ετήσια αύξηση εισπράξεων κατά 45,8%), η Μίλαν και η Νιούκαστλ.

Η ομάδα της βόρειας Αγγλίας σημείωσε και τη μεγαλύτερη ετήσια μεγέθυνση εσόδων στην πρώτη 20άδα, κατά 102,1%. Ο υπερδιπλασιασμός των εσόδων των «Τζόρντις» εξηγείται απλώς από το γεγονός ότι πέρυσι η ομάδα τους επέστρεψε στην Πρέμιερ Λιγκ.

Συνεπώς, η κατάταξη των 20 κορυφαίων συλλόγων σε έσοδα απαριθμείται από 9 αγγλικούς, 4 ιταλικούς, 3 ισπανικούς, 3 γερμανικούς και 1 γαλλικό σύλλογο. Συνολικά τα έσοδα των 20 πρώτων συλλόγων είχαν αύξηση κατά 6% τη σεζόν 2017-18, φθάνοντας τα 8,3 δισ. ευρώ. Επισημαίνεται ότι η Deloitte δεν υπολογίζει τα έσοδα των συλλόγων από παρακλήσεις ποδοσφαιριστών ή άλλων έμψυχων περιουσιακών στοιχείων (π.χ. προπονητών).

Το αμερικανικό όνειρο στην Ευρώπη

Είναι 20 ετών, Αμερικανός και κοστολογείται περί τα 70 εκατ. ευρώ. Κι όμως, δεν είναι ούτε μπασκετμπολίστας ούτε καν παίκτης του μπέιζμπολ ή του ράγκμπι. Είναι το πολύτιμο προϊόν του αμερικανικού ποδοσφαίρου που, πλέον, μπορεί να υπερηφανεύεται πως έχει στις τάξεις του έναν παίκτη από το... πάνω ράφι. Το όνομα του Κρίστιαν Πούλιςτς πλανάται επί περίπου μία τριετία πάνω από τα μεγάλα ευρωπαϊκά κλαμπ. Ποιος είναι αυτός ο 17χρονος που παίζει βασικός στην Μπουντεσλίγκα με την Μπορούσια Ντόρτμουντ; Είναι όντως Αμερικανός; Μήπως είναι Κροάτης ή Σέρβος; Πού τον ανακάλυψαν οι Γερμανοί;

Μπορεί να ακούγεται παράδοξο, αλλά ο μικρός Κρίστιαν γεννήθηκε στην Πενσιλβάνια με μία... μπάλα ποδοσφαίρου στο χέρι. Οι γονείς του, Μαρκ και Κέλι, έπαιζαν σόκερ για το Πανεπιστήμιο Τζορτζ Μείσον και αργότερα ο Μαρκ έγινε επαγγελματίας παίκτης σόλας και προπονητής. Ο Κρίστιαν μεγαλώνει στις ΗΠΑ σε ένα αμιγώς ποδοσφαιρικό περιβάλλον και όταν σε ηλικία επτά ετών η οικογένεια μετακομίζει, για επαγγελματικούς λόγους, στο Μπράκλι της Αγγλίας, το νερό αρχίζει να μπαίνει για τα καλά στο αυλάκι. Εκεί νιώθει από κοντά τη μαγεία του ποδοσφαίρου, το πάθος των φιλάθλων, επικέπτεται το «Ανφίλντ», το «Ολντ Τράφορντ», το «Στάμφορντ Μπριτζ».

Βλέπει στα ινδάλματά του το ίδιο του το μέλλον. Γυρνώντας στις ΗΠΑ ο Κρίστιαν αγωνίζεται στις ακαδημίες του Μισιγκαν και της Πενσιλβάνια και γρήγορα μπαίνει στα ραντάρ της εθνικής ομάδας. Οι Αμερικανοί μπορεί να μη διαθέτουν το ταλέντο άλλων χωρών στο ποδόσφαιρο, αλλά οι δο-

μές και η οργάνωσή τους βρίσκονται σε υψηλότερο δυνατό επίπεδο. Εντοπίζουν τον Πούλιςτς, ο οποίος σε ηλικία 13 ετών αγωνίζεται και ξεχωρίζει με την ομάδα των «15άρηδων». Το ίδιο κι όταν είναι 15 με την ομάδα των «17άρηδων». «Δεν τον πείσαμε ποτέ να ασχοληθεί με το ποδόσφαιρο. Ισα ίσα θα έλεγα πως τον ωθούσαμε προς άλλες κατευθύνσεις», παραδέχονται οι γονείς του, οι οποίοι γρήγορα καταλαβαίνουν πως το μέλλον του γιου τους πρέπει να είναι στην Ευρώπη. Συμβουλεύονται τον ατζέντη Ρομπ Μουρ που είχαν γνωρίσει στην Αγγλία και όταν

πρώτη κινείται για την απόκτησή του η Μπαρτσελόνα, με μία πρόσκληση για δοκιμή στην περίφημη Λα Μασία, ο Μουρ είναι κάθεται πως ο Κρίστιαν πρέπει να αγωνιστεί στη Γερμανία, όπου δίνουν περισσότερη έμφαση σε αυτές τις ηλικίες. Οι ανιχνευτές ταλέντων της Ντόρτμουντ έχουν ήδη σημειώσει το όνομα του Πούλιςτς στη λίστα τους, αλλά μάλλον θεωρούν απίθανο να τον αποκτήσουν, μέχρι που ο ίδιος ο παίκτης ανοίγει την πόρτα της γερμανικής αγοράς. Η Ντόρτμουντ δεν χάνει χρόνο, τον προσεγγίζει άμεσα και απομένει για να λυθεί ένα πρόβλημα,



Εναντι 64 εκατ. ευρώ η Τσέλσι έκανε δικό της τον Κρίστιαν Πούλιςτς.

ώστε να ολοκληρωθεί η μεταγραφή. Αυτό αφορά την άδεια εργασίας του 17χρονου Αμερικανού στη Γερμανία. Η λύση έρχεται από τις... ρίζες του νεαρού Κρίστιαν, όπως μαρτυρά και το επίθετό του. Ο παππούς του είναι Κροάτης, οπότε υπήρχε η δυνατότητα έκδοσης διαβατηρίου που του ανοίγει τις πόρτες της Ευρωπαϊκής Ενωσης, αλλά και της εθνικής Κροατίας, με τον Πούλιςτς όμως να παραμένει πιστός στην Αστερόεσσα.

Τρία χρόνια μετά, η Τσέλσι δίνει 64 εκατ. ευρώ στην Ντόρτμουντ και από το καλοκαίρι θα τον έχει στο δυναμικό της. Εκεί, όπου ο επτάχρονος πιτσιρικάς μυήθηκε στον κόσμο του ποδοσφαίρου, θα έχει πλέον την ευκαιρία να γίνει κι ο ίδιος το ινδάλμα που κάποτε κοιτούσε με θαυμασμό και λαχτάρα.

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

ΛΕΠΤΟ ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΟ ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00 - 22:00

ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΝ ΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΟΙ

ΜΑΡΙΟΣ ΑΒΡΑΑΜΙΔΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΖΑΒΟΣ

ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΣΙΑΡΗΣ

GET IT ON

Download on the

LISTEN LIVE

24sports.com.cy

GADGETS



MICROSOFT

Παλιός browser o Internet Explorer

Η Microsoft καλεί εταιρείες και οργανισμούς να σταματήσουν να χρησιμοποιούν τον Internet Explorer και να ξεκινήσουν να χρησιμοποιούν έναν σύγχρονο και ασφαλή μοντέρνο περιηγητή, όπως τον Edge. Ο Senior Cyber security Architect της Microsoft, Chris Jackson γράφει ότι εξακολουθώντας να χρησιμοποιούν τον Internet Explorer, οι εταιρείες και οι οργανισμοί συσσωρεύουν «technical debt». Η Microsoft σταμάτησε την υποστήριξη για τις εκδόσεις 8, 9 και 10 του Internet Explorer το 2016. Η χρήση του Internet Explorer για λόγους συμβατότητας με παλιά web apps, δεν μπορεί να υποστηρίξει τα νέα apps καθώς βγαίνουν» ενώ κάποιο σημαντικό μέρος του web θα παραμείνει αθέατο. Έτσι το τεχνικό χρέος συνεχίζει να μεγαλώνει. Καθώς νέα apps βγαίνουν σε μεγαλύτερη συχνότητα σε σχέση με το παρελθόν, η Microsoft τόσο για λόγους συμβατότητας όσο και για λόγους ασφαλείας ζητάει από τους χρήστες και τις εταιρείες να αλλάξουν συνήθειες και να προσαρμοστούν στις σημερινές απαιτήσεις.



SAMSUNG

Αποκαλύπτει το Samsung Galaxy F

Στις 20 Φεβρουαρίου αναμένεται να παρουσιαστεί το αναδιπλωμένο Samsung Galaxy F, σύμφωνα με το επίσημο βίντεο της εταιρείας στο Twitter. Επιπλέον, το νέο smartphone εκτιμάται ότι θα κυκλοφορήσει στα τέλη Μαρτίου ενώ η τιμή του υπολογίζεται ότι θα ξεπεράσει τα 1500 ευρώ. Το Samsung Galaxy F θα παρουσιαστεί μαζί με τη σειρά Samsung Galaxy S10 στις 20 Φεβρουαρίου. Διαθέτει μία εξωτερική οθόνη αφής Cover Display μεγέθους 4.58" ανάλυσης 1960 x 840 (21:9 αναλογία, 420ppi), εσωτερική αναδιπλωμένη οθόνη αφής 7.3" ανάλυσης 2152 x 1536 (4.2:3 αναλογία, 420ppi), με την πρώτη μαζική παραγωγή να μη ξεπερνά το 1 εκατ. τεμάχια. Η κυκλοφορία του ψηφολογείται ότι θα γίνει στα τέλη Μαρτίου σε τιμή μεγαλύτερη των €1500.



APPLE

Θέλει το δικό της 5G modem

Την μείωση της εξάρτησής της από τρίτους κατασκευαστές modem όπως η Intel θέλει να πετύχει η Apple η οποία τον περασμένο Νοέμβριο δημιούργησε αγελίες χρίσης «η παράκαμψη ή το μπλοκάρισμα διαφημίσεων στην υπηρεσία Spotify, καθώς και η δημιουργία ή διαμοιρασμός εργαλείων που μπλοκάρουν τις διαφημίσεις από την υπηρεσία, μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα την άμεση πάυση ή τερματισμό του λογαριασμού Spotify». Τον Μάρτιο του 2018 η εταιρεία αποκάλυψε ότι δύο εκατομμύρια χρήστες χρησιμοποιούσαν ad-blockers στην δωρεάν έκδοση του Spotify. Την ίδια εποχή η εταιρεία είχε βάλει στο στόχαστρο ορισμένες μη-έξουσιοδοτημένες εφαρμογές για Android, που επέτρεπαν την χρήση του Spotify χωρίς διαφημίσεις.



SPOTIFY

Τερματίζει τους λογαριασμούς των ad blockers

Παύση ή και τερματισμό των λογαριασμών τους αναμένεται να υποστούν από την 1η Μαρτίου όσοι χρήστες έχουν ενεργοποιημένα ad-blockers, bots, στην πλατφόρμα Spotify. Σύμφωνα με τις νέες οδηγίες χρήσης «η παράκαμψη ή το μπλοκάρισμα διαφημίσεων στην υπηρεσία Spotify, καθώς και η δημιουργία ή διαμοιρασμός εργαλείων που μπλοκάρουν τις διαφημίσεις από την υπηρεσία, μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα την άμεση πάυση ή τερματισμό του λογαριασμού Spotify». Τον Μάρτιο του 2018 η εταιρεία αποκάλυψε ότι δύο εκατομμύρια χρήστες χρησιμοποιούσαν ad-blockers στην δωρεάν έκδοση του Spotify. Την ίδια εποχή η εταιρεία είχε βάλει στο στόχαστρο ορισμένες μη-έξουσιοδοτημένες εφαρμογές για Android, που επέτρεπαν την χρήση του Spotify χωρίς διαφημίσεις.



Όταν ο καιρός είναι ζεστός και υγρός, το ύφασμα επιτρέπει στην υπέρυθρη ακτινοβολία του σώματος να το διαπερνά και να διαφεύγει στο περιβάλλον.

Δημιουργήθηκε το πρώτο «έξυπνο» ύφασμα

Το ύφασμα δροσίζει ή ζεσταίνει ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες

Επιστήμονες στις ΗΠΑ δημιούργησαν το πρώτο ύφασμα, το οποίο αλλάζει αυτόματα τις μοριακές ιδιότητές του, ανάλογα με τις συνθήκες του περιβάλλοντος, έτσι ώστε είτε να δροσίζει είτε να ζεσταίνει όποιον το φορά.

Οι ερευνητές του Πανεπιστημίου του Μέριλαντ, με επικεφαλής τον καθηγητή Γιουχουάνγκ Γουάνγκ του Τμήματος

Χημείας και Βιοχημείας, οι οποίοι έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο περιοδικό "Science", δημιούργησαν το πρώτο ύφασμα που αυτόματα ρυθμίζει πόση θερμότητα περνά διαμέσου αυτού. Όταν ο καιρός είναι ζεστός και υγρός, οπότε το σώμα ιδρώνει, το ύφασμα επιτρέπει στην υπέρυθρη ακτινοβολία (θερμότητα) του σώματος να το διαπερνά και να διαφεύγει στο πε-

ριβάλλον, οπότε το σώμα δροσίζεται. Αντίθετα, όταν ο καιρός είναι κρύος και ξηρός, το ύφασμα μειώνει τη θερμότητα που δραπετεύει στο περιβάλλον, οπότε το σώμα ζεσταίνεται.

Τη βάση του υφάσματος αποτελεί ένα νήμα από δύο διαφορετικά συνθετικά υλικά, από τα οποία το ένα απορροφά το νερό και το άλλο το απωθεί. Το νήμα είναι επικαλυμμένο με να-

νοσωλάνες άνθρακα, ένα μέταλλο που είναι καλός αγωγός της θερμότητας.

Οι επιστήμονες ανέφεραν ότι το νέο ύφασμα χρειάζεται περισσότερη δουλειά, προτού αξιοποιηθεί εμπορικά, όμως όλα τα υλικά του είναι ήδη διαθέσιμα στην αγορά, ενώ ούτε η παραγωγή του δεν θα αντιμετωπίσει τεχνικές δυσκολίες.

Πηγή: ΑΠΕ ΜΠΕ

Ελληνας φοιτητής σχεδιάζει κατοικίες στη Σελήνη

Κατοικίες για μια ευρωπαϊκή βάση στη Σελήνη σχεδιάζει ένας Έλληνας φοιτητής, τελειόφοιτος της Σχολής Αρχιτεκτονικής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Ο Άγγελος Χρυσοβαλάντης-Αλφρατζής, ο οποίος συνεργάζεται με το κέντρο αστροναυτών του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος (ESA) στην Κολωνία της Γερμανίας, μαζί με μια ομάδα από μηχανικούς ως βιολόγους, παρουσίασε ήδη μια καινοτόμα ιδέα για μια σεληνιακή βάση θαμμένη μέσα σε σεληνιακό κρατήρα, ένα σχέδιο που αναπτύχθηκε και διακρίθηκε στο πλαίσιο του περυσινού διαγωνισμού της ESA για τη σχεδιαζόμενη δημιουργία ενός Σεληνιακού Χωριού.

Η βάση που η διεπιστημονική ομάδα του έχει σχεδιάσει στη Σελήνη, μπορεί να υποστηρίξει τη διαμονή ανθρώπων και την



Η βάση μπορεί να υποστηρίξει τη διαμονή ανθρώπων και την προστασία τους από τις ακραίες συνθήκες που επικρατούν εκεί, μεταξύ άλλων από την έκθεση σε ακτινοβολίες και τις μεγάλες μεταβολές της θερμοκρασίας.

προστασία τους από τις ακραίες συνθήκες που επικρατούν εκεί, μεταξύ άλλων από την έκθεση σε ακτινοβολίες και τις μεγάλες

μεταβολές της θερμοκρασίας, καθώς και τη μειωμένη βαρύτητα. Το σχέδιο περιλαμβάνει την αποστολή φουσκωτών μο-

Ενας μικρός κρατήρας στη νότια Σελήνη θα φιλοξενήσει τις φουσκωτές μονάδες διαβίωσης που θα αποσταλούν.

νάδων διαβίωσης και την εγκατάστασή τους στη βάση ενός μικρού κρατήρα στη νότια πολιτική περιοχή της Σελήνης. Ένα σύστημα υποστήριξης της ζωής θα είναι προσαρμοσμένο σε κάθε τέτοια φουσκωτή μονάδα, η οποία μετά θα σκεπαστεί από το σεληνιακό έδαφος, ώστε να προστατεύει καλύτερα τους ενοίκους της από τις ακτινοβολίες και τις ακραίες θερμοκρασίες, καθώς και από τις πτώσεις μικρών μετεωριτών.

Πηγή: ΑΠΕ- ΜΠΕ

Ψάρι πέρασε το «τεστ του καθρέφτη»

Άλλο ένα ζώο, ένα ψαράκι μήκους δέκα εκατοστών, πέρασε το περίφημο «τεστ του καθρέφτη», αναγνωρίζοντας σε αυτόν τον εαυτό του, κάτι που θεωρείται ένδειξη νοημοσύνης και αυτοσυνειδήσης. Το τεστ έχουν ήδη περάσει ορισμένα μεγαλύτερα ζώα, αλλά οι επιστήμονες εξεπλάγησαν, καθώς δεν περίμεναν να κάνει το ίδιο ένα μικρό ψάρι, αν και παραδέχτηκαν ότι δεν έχουν πειστεί ακόμη πλήρως από το σχετικό πείραμα σε ενυδρείο.

Οι Γερμανοί και Ιάπωνες ερευνητές του Ινστιτούτου Ορνιθολογίας Μαξ Πλανκ και του Πανεπιστημίου της Οσάκα, με επικεφαλής τον εξελικτικό βιολόγο δρ. Άλεκ Τζόρνταν, που έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο περιοδικό βιολογίας PLoS Biology, είχαν βάλει καφέ σημάδια πάνω στο τροπικό ψάρι Lambroides dimidiatus, ένα κοινωνικό ψάρι που ζει στους κοραλλιογενείς υφάλους και χαρακτηρίζεται από άλλα μεγαλύτερα ψάρια. Όταν το έβλεπαν μπροστά σε ένα καθρέφτη και είδε το είδωλό του, το ψάρι



Οι ερευνητές παρατήρησαν ότι το ψάρι προσπάθησε να αφαιρέσει τα σημάδια ζύνοντας το σώμα του σε σκληρές επιφάνειες, κάτι που έκανε μόνο όταν έβλεπε τον εαυτό του στον καθρέφτη και όχι όταν δεν υπήρχε καθρέφτης.

προσπάθησε να αφαιρέσει τα σημάδια από το σώμα του.

Ζώα που έχουν περάσει το τεστ, είναι χιμπατζήδες, γορίλες, μπονόμπο, ουρακοτάγκοι, ελέφαντες και δελφίνια, ενώ οι άνθρωποι περνάνε το τεστ στην ηλικία περίπου των 18 μηνών. Η ικανότητα αυτό-αναγνώρισης θεωρείται το «σημα κατατεθέν» της γνωστικής λειτουργίας στα ζώα. Για να περάσει το τεστ του καθρέφτη, το ζώο πρέπει να αγ- γίζει ή να εξερευνήσει τα ση-

μάδια που σκοπίμως του έχουν βάλει οι επιστήμονες και τα οποία το σώμα του δεν διαθέτει εκ φύσεως. Τα σημάδια αυτά φαίνονται μόνο αν το ζώο δει το είδωλό του στον καθρέφτη.

Οι ερευνητές παρατήρησαν ότι το ψάρι προσπάθησε να αφαιρέσει τα σημάδια ζύνοντας το σώμα του σε σκληρές επιφάνειες, κάτι που έκανε μόνο όταν έβλεπε τον εαυτό του στον καθρέφτη και όχι όταν δεν υπήρχε καθρέφτης. Επίσης, δεν αντι-

δρούσε όταν τα σημάδια υπήρχαν πάνω στον καθρέφτη και όχι πάνω στο σώμα του, ούτε όταν τα σημάδια ήταν διαφανή.

Ο διάσημος ειδικός στα πρωτεύοντα καθηγητής Φρανς ντε Βάαλ του Πανεπιστημίου Έμπορ της Ατλάντα, ο οποίος έχει μελετήσει το τεστ του καθρέφτη σε πιθήκους και μαϊμούδες, χαρακτήρισε «ενδιαφέροντα και προκλητικά» τα ευρήματα, αλλά εμφανίστηκε επιφυλακτικός για το αν το νέο πείραμα αποδεικνύει πως το ψάρι έχει κανονική αυτοσυνειδήση.

Ο καθηγητής εξελικτικής ψυχολογίας Γκρόντον Γκάλοπ του Πανεπιστημίου Όλμπανι της Νέας Υόρκης, ο οποίος είχε πρώτος χρησιμοποιήσει το τεστ του καθρέφτη το 1970, επίσης αμφισβήτησε κατά πόσο το ψάρι πράγματι αναγνώρισε τον εαυτό του. Χαρακτήρισε το νέο πείραμα «μη αξιόπιστο μεθοδολογικά» και πρότεινε να αναζητηθούν άλλες εξηγήσεις για τη συμπεριφορά του μπροστά στον καθρέφτη.

ΠΗΓΗ: ΑΠΕ-ΜΠΕ

MARKET PLACE



Εδρα Παθολογικής Ογκολογίας

Νέα έδρα Παθολογικής Ογκολογίας δημιουργείται στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, με κορηγία της Τράπεζας Κύπρου. Η συμφωνία υπογράφηκε στις 21 Ιανουαρίου 2019, από τον Καθηγητή Τάσο Χριστοφίδη, Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου, και τον κ. Μιχάλη Περισάνη, Διευθυντή Διευθυντος Εταιρικών Υποθέσεων Τρ. Κύπρου. Σε σχετική δήλωσή του ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου ανέφερε ότι «η συνέχιση της συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας Κύπρου και του Πανεπιστημίου, το οποίο είναι το κατ' εξοχήν ερευνητικό ανώτατο ακαδημαϊκό ίδρυμα, αναδεικνύει έμπρακτα την αναγνώριση του έργου το οποίο επιτελεί το ίδρυμα από τον μεγαλύτερο χρηματοοικονομικό οργανισμό της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό ο κ. Περισάνης δήλωσε ότι ευελπιστεί στη συνέχιση της συνεργασίας των δύο μερών, καθώς και στην επέκτασή της και σε άλλους τομείς πέραν των χρηματοδοτούμενων Εδρών του Πανεπιστημίου Κύπρου από την Τράπεζα Κύπρου.



Το μέλλον της ασφάλισης σε εκδήλωση του ΣΑΕΚ

Οι προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η ασφαλιστική βιομηχανία και ο ρόλος των ευρωπαϊκών εποπτικών Αρχών μέσα σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον ήταν το βασικό θέμα της εκδήλωσης του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών (ΣΑΕΚ), με κεντρικό ομιλητή τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ), Γκάμπριελ Μπερνάρντο. Ο Πρόεδρος της ΕΙΟΡΑ μίλησε σε στελέχη της ασφαλιστικής αγοράς, επιχειρηματικούς παράγοντες και δημοσιογράφους, ενώ το «παρών» στην εκδήλωση του ΣΑΕΚ έδωσε ο υπ. Οικονομικών, Χ. Γεωργιάδης, και η Έφορος Ασφαλίσεων, Βικτώρια Νάταρ. Από την πλευρά του, ο Πρόεδρος του ΣΑΕΚ, Ανδρέας Στυλιανού, τόνισε ότι η ασφαλιστική βιομηχανία της Κύπρου είναι έτοιμη να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις, αφού τα πρόσφατα στοιχεία αποτυπώνουν μια σταθερά ανοδική πορεία για τον κλάδο.



Στα καλύτερα της Ευρώπης τα ξενοδοχεία της Louis Hotels

Ιδιαίτερα σημαντικές διακρίσεις από τον ανεξάρτητο διαδικτυακό τουριστικό οργανισμό TripAdvisor έλαβαν τα ξενοδοχεία της Louis Hotels. Στα βραβεία "Tripadvisor Travellers Choice 2019", με βάση τα σχόλια πελατών κατά το 2018, ανάμεσα στα καλύτερα 25 ξενοδοχεία σε πανευρωπαϊκό επίπεδο στην κατηγορία "Best All-Inclusive Resorts in Europe" συμπεριλήφθηκαν τρεις μονάδες του κυπριακού ομίλου. Ιδιαίτερα τιμητική ήταν η 7η θέση που απέσπασε το Louis Ledra Beach, ενώ στην 12η θέση στις σχετικές λίστες βρέθηκε το Louis Phaethon Beach και στην 18η θέση το Louis Kerkira Golf. Το St. Elias Resort κατατάχθηκε ανάμεσα στα Top 25 "Best Family Hotels in Europe". Τεράστια διάκριση κατέκτησε και το King Jason Protaras το οποίο ψηφίστηκε ως το καλύτερο ξενοδοχείο της Κύπρου, ενώ στην 3η θέση παγκύπρια βρέθηκε το King Jason Paphos. Το King Jason Protaras βρέθηκε και στην πρώτη 25αδα των καλύτερων ξενοδοχείων στην Ευρώπη.



Ενίσχυση του έργου του Yianis Christodoulou Foundation από cdbbank

Η cdbbank (Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως), ενισχύει οικονομικά τις προσπάθειες του Yianis Christodoulou Foundation. Σκοπός του Ιδρύματος είναι η υποστήριξη και παροχή βοήθειας σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού με ιδιαίτερη ευαισθησία στα παιδιά και στους νέους. Μέσω της παροχής προγραμμάτων συνεχούς ενδυνάμωσης, εκπαίδευσης και κατάρτισης των παιδιών και των νέων, βελτιώνοντας παράλληλα και τις συνθήκες διαβίωσης τους ώστε να μπορούν να μεγαλώσουν σε ένα ασφαλές και υγιές περιβάλλον, το Ίδρυμα δίνει την ευκαιρία σε αυτά τα παιδιά να αξιοποιούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις δυνατότητες και τις εμπειρίες τους.

ΑΓΟΡΕΣ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2019

«Ασυγκίνητο» το Χ.Α. από την έξοδο στις αγορές

Σε κόμα εξαιτίας πολιτικής αβεβαιότητας, των κόκκινων δανείων των ελληνικών τραπεζών και της υπόθεσης Folli Follie

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΑ**

Το τέλος των προγραμμάτων διάσωσης της Ελλάδας και η πρώτη μεταμνημονιακή έξοδος στις αγορές, αντί να αποτελέσουν «ορόσημα», θεωρήθηκαν ως... μη γενόμενα από το Ελληνικό Χρηματιστήριο, το οποίο αδυνατεί να «εξαργυρώσει» τον όποιο θετικό καταλύτη, παραμένοντας εγκλωβισμένο στα χαμηλά επίπεδα διαπραγματεύσεως και στην υποτονική συναλλακτική δραστηριότητα. Αν και η φετινή χρονιά ξεκίνησε με θετικά βήματα μετά τα ταραχώδη 2018, το οποίο έστειλε τον τραπεζικό δείκτη σε νέα ιστορικά χαμηλά, ωστόσο αυτή η ανάκαμψη δεν συνοδεύθηκε από αύξηση του επενδυτικού ενδιαφέροντος των μεγάλων μακροπρόθεσμων χαρτοφυλακίων και ούτε και κατάφερε τελικά να κρατήσει, όπως τουλάχιστον φάνηκε στα τέλη της περασμένης εβδομάδας, αφού οι επενδυτές αποφάσισαν να ρευστοποιήσουν τα όποια βραχυπρόθεσμα κέρδη τους, γεγονός που υποδηλώνει πως το Χ.Α. παραμένει αγορά υψηλού ρίσκου.

Ο Γενικός Δείκτης «παλεύει» να κινηθεί πάνω από τις 650 μονάδες, ο μέσος ημερήσιος τζίρος δεν ξεπερνά τα 37 εκατ. ευρώ, όταν πριν από το ξέσπασμα της κρίσης διαμορφώ-

Ο Γενικός Δείκτης «παλεύει» να κινηθεί πάνω από τις 650 μονάδες, ο μέσος ημερήσιος τζίρος δεν ξεπερνά τα 37 εκατ. ευρώ.

νόταν στα 250 εκατ. ευρώ, η εικόνα κατάρρευσης στην κεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών «επιμένει» με τη χρηματιστηριακή τους αξία να μην μπορεί να ξεπεράσει τα 3,7 δισ. ευρώ, ενώ η έξοδος των εταιρειών από το Χρηματιστήριο συνεχίζεται ακάθεκτη με μόλις 192 μετοχές εταιρειών να τελούν υπό διαπραγμάτευση σήμερα στο ταμπλό σε σχέση με 283 το 2009.

Όπως επισημειώνουν οι αναλυτές, τα ξένα χαρτοφυλάκια δύσκολα θα βάλουν στο ραντάρ τους και πάλι τις ελληνικές μετοχές, προτιμώντας να απέχουν, ειδικά τη στιγμή που η επενδυτική διάθεση διεθνώς τείνει προς την αποστραφή από το ρίσκο μετά και την αύξηση των ανησυχιών για τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας. Οι λόγοι αυτής της «αποχής», όπως εξηγούν, είναι ξεκάθαροι: α) Το «πλήγμα» στην αξιοπιστία του Χ.Α. από την υπόθεση της Folli

Follie παραμένει ακόμη ανοικτό. β) Η ρηκότητα της αγοράς, η οποία κάνει το Χρηματιστήριο ευάλωτο σε οποιαδήποτε εσωτερικά ή εξωτερικά σοκ. γ) Το πρόβλημα των κόκκινων δανείων των ελληνικών τραπεζών και οι καθυστερήσεις στην πρόοδο για την επίλυση του. δ) Το πολιτικό τοπίο ενόψει εκλογών και οι όποιες επιπτώσεις στα δημοσιονομικά της χώρας.

Όπως σημειώνει στην «Κ» ο Αθανάσιος Βαμβακίδης, επικεφαλής επενδύσεων στις αγορές συναλλάγματος του G10 της Bank of America Merrill Lynch, οι ελληνικές μετοχές έχουν ανακάμψει φέτος, ωστόσο απλώς επέστρεψαν στα επίπεδα των αρχών Δεκεμβρίου. Η κακή επίδοση του Ελληνικού Χρηματιστηρίου εξηγείται από την πολύ αδύναμη ανάκαμψη της οικονομίας, την πολύ αργή πρόοδο στην εξυγίανση των χαρτοφυλακίων των τραπεζών και την προσδοκία ότι οι θετικές εκπλήξεις από τις μεταρρυθμίσεις είναι απίθανο να υπάρχουν κατά τη διάρκεια ενός εκλογικού έτους.

Στο μεγάλο πλήγμα στην αξιοπιστία του Χ.Α. από την υπόθεση της Folli Follie, το οποίο συνεχίζει να βαρύνει την επενδυτική διάθεση, επικεντρώνονται οι εγχώριοι αναλυτές. Το μόνο σίγουρο είναι ότι η υπόθεση της Folli Follie θα χρειαστεί χρόνο για να ξεπεραστεί,

σημειώνει στην «Κ» ο Μάνος Χατζηδάκης, ο υπεύθυνος ανάλυσης της Beta Securities. Η εμπιστοσύνη των μεγάλων ξένων θεσμικών επενδυτών έχει κλονιστεί, καθώς η εταιρεία αποτελούσε κομμάτι από τις 10 επιλεγμένες μετοχές του MSCI του FTSE-25 και του Γενικού Δείκτη, ήταν δηλαδή μετοχή-οδηγός για όσους ήθελαν να επενδύσουν στην Ελλάδα και δις στις πιο αντιπροσωπευτικές εταιρείες της αγοράς. Η αποκάλυψη της υπόθεσης άνοιξε κύκλο αμφισβήτησης των αριθμών που δημοσιεύουν οι ελληνικές επιχειρήσεις. Δυστυχώς για την ελληνική αγορά, η μείωση του ενδιαφέροντος για το Χ.Α. έρχεται σε μια περίοδο που παρατηρούνται φυγόκεντρες τάσεις αποχώρησης εταιρειών από το χρηματιστηριακό ταμπλό, γεγονός που επιτείνει την εικόνα επενδυτικής αποψίλωσης περιορίζοντας παράλληλα τις επιλογές των επενδυτικών κεφαλαίων στην οργανωμένη αγορά. Από την πλευρά του, ο Νίκος Σακαρέλιν, αναλυτής της Wealth Fund Services, επισημειώνει στην «Κ» πως, για να αποτραπουν παρόμοια φαινόμενα, θα πρέπει να υπάρξουν δράσεις σε δύο επίπεδα. Πρώτον, σε επίπεδο εταιρικής διακυβέρνησης θα πρέπει να υπάρχει τακτική ενημέρωση των επενδυτών-αναλυτών για τη στρατηγική μιας εταιρείας.

Η σημαντική επιδείνωση της εικόνας του Ελληνικού Χρηματιστηρίου από την αρχή της κρίσης

	2009	2019
Αριθμός μετοχών σε διαπραγμάτευση	283	192
Μονάδες Γενικού Δείκτη	2.196	645
Συνολική κεφαλαιοποίηση Χρηματιστηρίου	€85 δισ.	€37 δισ.
Ενεργές μερίδες επενδυτών (μηνιαίος μέσος όρος)	88.000	14.170
Μέσος ημερήσιος τζίρος	€250 εκατ.	€37 εκατ.
Συμμετοχή ξένων στο σύνολο της αγοράς	49,70%	64,80%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΗΝΗ

Δεύτερον, σε επίπεδο κεφαλαιαγοράς και γενικότερα θεσμών, θα πρέπει, εκτός από προληπτικούς ελέγχους (όπως π.χ. για τα διαθέσιμα των εισηγμένων), το θεσμικό πλαίσιο να είναι προσανατολισμένο στις υποχρεώσεις διαφάνειας των εισηγμένων.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ανησυχίες επενδυτών για την ανάπτυξη στην Ευρωζώνη

Οι παγκόσμιες χρηματιστηριακές αγορές δέχθηκαν πιέσεις προς το τέλος της εβδομάδας που διανύσαμε λόγω αναζωπύρωσης των ανησυχιών για μη έγκαιρη επίτευξη εμπορικής συμφωνίας μεταξύ ΗΠΑ - Κίνας. Σύμφωνα με δημοσιεύματα, ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντ. Τραμπ δεν σκοπεύει να συναντηθεί με τον Κινέζο ομόλογό του Σι Τζινπίνγκ πριν από την 1η Μαρτίου, οπότε λήγει η περίοδος αναστολής των 90 ημερών για την επιβολή εμπορικών δασμών στην Κίνα, που σημαίνει πως είναι πιθανό να αυξηθούν οι δασμοί που έχουν ήδη επιβληθεί σε εισαγωγές κινεζικών προϊόντων αξίας 200 δισ. δολ. από 10% σε 25%. Οι αναθεωρημένες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που δημοσιεύθηκαν την Πέμπτη, οι οποίες προβλέπουν σημαντική επιβράδυνση της ανάπτυξης στις μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης, κυρίως λόγω των εντάσεων στις διεθνείς εμπορικές σχέσεις και της ασθενέστερης οικονομικής ανάπτυξης στην Κίνα, επηρέασαν επίσης αρνητικά τη διάθεση των επενδυτών για ανάληψη ρίσκου. Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθεώρησε επί τα χείρω την εκτίμησή της για τον ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης στην Ευρωζώνη το 2019 στο 1,3%, έναντι προηγούμενης εκτίμησης 1,9% τον Νοέμβριο του 2018, από 1,9% το έτος 2018, εκτιμώντας ωστόσο ότι θα ανακάμψει στο 1,6% το 2020. Οι εξελίξεις αυτές οδήγησαν τους επενδυτές σε αγορές αμερικανικών και γερμανικών κυβερνητικών ομολόγων, με την απόδοση του 10ετούς αμερικανικού τίτλου – ο τίτλος κινείται αντίθετα από την τιμή – να υποχωρεί σε χαμηλό 1 εβδομάδας 2,64% στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή και την απόδοση του αντίστοιχου γερμανικού τίτλου να αποκλιμακώνεται στο 0,10%, το χαμηλότερο επίπεδο από τον Νοέμβριο του 2016. Αντίθετα, ανοδική πορεία ακολούθησαν οι αποδόσεις των ιταλικών κυβερνητικών ομολόγων μετά τη δημοσίευση των χειμερινών προβλέψεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκτιμώντας ότι ο ρυθμός ανάπτυξης της ιταλικής οικονομίας θα επιβραδυνθεί στο 0,2% (έναντι προηγούμενης εκτίμησης 1,2% τον Νοέμβριο του 2018) από 1,0% το 2018, προτού ανακάμψει στο 0,8% το 2020. Συγκεκριμένα, η απόδοση του 10ετούς ιταλικού τίτλου αναρριχήθηκε σε υψηλό ενός μήνα 2,97% την Πέμπτη, προτού υποχωρήσει ελαφρώς κοντά στο 2,92% στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή, με τη διαφορά της απόδοσης ως προς τον αντίστοιχο γερμανικό τίτλο να ξεπερνά τις 280 μονάδες βάσης, 40 μονάδες βάσης υψηλότερα από τα χαμηλά στα τέλη Ιανουαρίου. Στις αγορές συναλλάγματος, το ευρώ δέχθηκε περαιτέρω πιέσεις υποχωρώντας την Παρασκευή σε χαμηλό δύο εβδομάδων 1,1319 έναντι του δολαρίου, καταγράφοντας την πέμπτη διαδοχική μέρα απώλειών, καθώς τα ασθενέστερα οικονομικά στοιχεία και η υποβάθμιση της ανάπτυξης της Ευρωζώνης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενίσχυσαν τους φόβους των επενδυτών για την πορεία της οικονομίας.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Για την ασφάλεια των δεδομένων της επιχείρησής σας, ξέρετε ποιον να εμπιστευθείτε

Η Cyta εφαρμόζει μια ολιστική προσέγγιση στην ασφάλεια δεδομένων και επενδύει συνεχώς σε νέες τεχνολογίες, σύγχρονες διαδικασίες καθώς και στους ανθρώπους της, για να διασφαλίσει ότι το δίκτυο και οι υπηρεσίες που προσφέρει αποτελούν πραγματικό πλεονέκτημα για την επιχείρησή σας.

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Επιχειρηματικών Πελάτων: 150
www.cyta.com.cy/business

Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά



Με ζημιές έκλεισε την Τρίτη το Χρηματιστήριο

Με ζημιές έκλεισε το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) την Τρίτη. Ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε απώλειες σε ποσοστό 0,72% κλείνοντας στις 60,67 μονάδες. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 υποχώρησε στις 36,31 μονάδες, παρουσιάζοντας πτώση, σε ποσοστό 0,74%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €302.238,48.

Με απώλειες έκλεισαν οι δείκτες της Κύριας Αγοράς σε ποσοστό 0,44%, ο Δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς σε ποσοστό 0,96% και ο Δείκτης των Ξενοδοχείων σε ποσοστό 0,71%. Ο Δείκτης των Επενδυτικών Εταιρειών δεν παρουσίασε μεταβολή. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον παρουσίασαν οι τίτλοι της Ελληνικής Τράπεζας με €153.199,85 (πτώση 1,15% - τιμή κλεισίματος €0,68). Ακολούθησαν οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου με €112.701,57 (πτώση 1% - τιμή κλεισίματος €0,99), της ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ με €21.659,50 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,48), της Τοιμετοποιίας Βασιλικού με €5.365,86 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €2,66) και της LOUIS PLC με €4.587,83 (άνοδος 7,14% - τιμή κλεισίματος €0,03).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 2 κινήθηκαν ανοδικά, 6 πτωτικά και 4 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 157.

Ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε απώλειες σε ποσοστό 0,72% κλείνοντας στις 60,67 μονάδες.

Οι προοπτικές του Χρηματιστηρίου Αθηνών για το 2019

Οι ανησυχίες για νέα αναγκαστική ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών σε συνδυασμό με την πολύ αργή πρόοδο στη διαχείριση των NPLs οδήγησαν σε ισχυρή πτώση των μετοχών του κλάδου το 2018 και σε έντονους κραδασμούς γενικότερα στο ελληνικό Χρηματιστήριο, όπως σημειώνει στην «Κ» ο Αλέξανδρος Μπουλουγούρης, συνεπιχειρησής έρευνας στη Wood & Co. Για την τρέχουσα χρονιά αναμένει ο τραπεζικός κλάδος να παραμείνει ασταθής, καθώς το 2019 αποτελεί

μεταβατικό έτος. Τα νέα σχέδια που συζητούνται για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (AP5 του ΤΧΣ, πρόταση ΤτΕ, δημιουργία SPV στη Eurobank) θα μπορούσαν να είναι μετασχηματιστικά για τον τραπεζικό τομέα, όπως προθέτει.

Ωστόσο, μέχρι οι επενδυτές να κατανοήσουν καλύτερα τον αντίκτυπο που θα έχουν στα κεφάλαια των συστημικών τραπεζών, στα ενσώματα ίδια κεφάλαια και στους δείκτες απόδοσης ιδίων κεφαλαίων, η

μεταβλητότητα στον τραπεζικό τομέα θα παραμείνει ο «κανόνας» για το Χ.Α.

Εκτός των τραπεζών η Wood, πάντως, είναι θετική για τις μετοχές εταιρειών ποιότητας με ισχυρούς ισολογισμούς, με τις χαμηλές αποδόσεις του 2018 να παρέχουν καλό σημείο εισόδου για τους επενδυτές. Μετοχές όπως οι ΟΠΑΠ, Jumbo, Τιτάν και Μυτιληναίος θα μπορούσαν επίσης να αποτελέσουν ένα καλό «καταφύγιο» σε περίπτωση επιβράδυνσης της οικονομίας.

Οι πολλές εγχώριες προκλήσεις «εξηγούν» την αδυναμία του Χ.Α. να «εκμεταλλευθεί» τους θετικούς καταλύτες, επισημειώνει η Pantelakis Securities, προσθέτοντας πως η επιμονή του τζίρου σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα δείχνει ότι ελληνικό Χρηματιστήριο υπάρχει στο ραντάρ μόνο μιας μικρής ομάδας επενδυτών, με τους long επενδυτές να παραμένουν στο περιθώριο. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της, οι παράγοντες που θα καθορίσουν τις προοπτικές των ελληνικών μετοχών το επόμενο

διάστημα είναι η παγκόσμια διάθεση για επενδυτικό ρίσκο, η οποία αν και έχει ανακάμψει παραμένει ευάλωτη, η εγχώρια πολιτική με την αγορά να χαιρετίζει μια νέα ισχυρή κυβέρνηση φιλική προς τις επενδύσεις και τις επιχειρήσεις, η εξυγίανση των τραπεζών, της οποίας η επιτάχυνση είναι επιτακτική ανάγκη, καθώς και η πλήρης πρόσβαση της Ελλάδας στις αγορές, που θα αποκτηθεί μόνη όταν ξεπεραστεί η πολιτική αβεβαιότητα και λυθεί το θέμα των τραπεζών.

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2019
Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε

© 2019 Deloitte Limited



Για την ηλεκτρονική έκδοση του Φορολογικού Οδηγού 2019 επισκεφτείτε την ιστοσελίδα: www.deloitte.com/cy/tax-facts-2019

Tax